

ANTON LAGENDIJK

NIET
GESLOOPT
MAAR
GESLEPEN

WAAROM GOD DIT LEVEN TOELIET

NIET GESLOOPT MAAR GESLEPEN

ANTON LAGENDIJK

NIET
GESLOOPT
MAAR
GESLEPEN

WAAROM GOD DIT LEVEN TOELIET

bePurified

NIET GESLOOPT MAAR GESLEPEN

Eerste druk: februari 2016

Copyright © 2016 Anton Lagendijk

Auteur: Anton Lagendijk

Ontwerp en vormgeving: Standaut, www.standaut.com

Uitgave: Stichting Be Purified, www.bepurified.nl

ISBN 978-90-824700-0-0

NUR 707

De bijbelteksten in deze uitgave zijn, tenzij anders vermeld, ontleend aan Het Boek. Copyright © 2008 Biblica. All rights reserved.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

VOORWOORD

Beste lezer,

Voordat een film begint, krijg je vaak een kijkadvies. Dat heeft te maken met het feit dat mensen hebben nagedacht over de mogelijke invloed van films op mensenlevens. Op zich niet verkeerd toch? De meeste ouders willen hun kinderen graag beschermen tegen verkeerde invloeden. Toch zijn er heel veel mensen die als kind verschrikkelijke beelden hebben gezien en vernietigende woorden hebben gehoord. Mannen en vrouwen die niet beschermd zijn tegen het gedrag van anderen en zodanig beïnvloed zijn, dat zij nu leven in verslaving, angst, bitterheid, eenzaamheid of geweld. De beelden die zij zagen, waren geen films, het was realiteit. Waar zijn de moedige mensen die durven te waken over deze levens? Waar was mijn huisarts die over mijn leven hoorde te waken? Ik was 22 jaar oud toen hij zei: “Wij wisten het al jaren, maar ja, als we ingegrepen hadden, was heel het gezin kapot gegaan.” Wat bewoog hem die jaren daarvoor, om te zeggen dat ik eens wat liever moest zijn voor mijn ouders? Hij wist toch hoe ik aan die plekken kwam, bebloed of bont en blauw?

Geliefde man, vrouw of jongere, dit boek is geen vergeldingsactie naar wie dan ook. Diep in mijn hart heb ik jarenlang gebroed op een wraakplan. Ik zou de wereld wel eens vertellen hoe slecht en onbetrouwbaar mensen zijn, hoe de kerk een broedplaats is van ontucht, smerigheid en huichelarij. Wat ben ik mijn God en Vader dankbaar dat Hij degene is die dat door genade heeft verhinderd. Hij bewaakte altijd een bepaalde grens. Ik mocht Hem op mijn veertigste jaar ontmoeten door de Here Jezus. Die ontmoeting bracht een totale ommekeer in mijn leven. Ik mocht een start maken

met een ongelofelijk moeilijke opdracht; vergeven. Vergeven van vader, moeder, familie, voorgangers, mensen van de kerkenraad, huisartsen en klasgenoten, kortom, allen die mij geestelijk, financieel of lichamelijk misbruikten. Na veertig jaar deed God Zijn stem horen in mijn woestijn. Het lied *Als God zijn stem doet horen (Opwekking 367)* ligt nu vaak op mijn hart en in mijn mond, en is door Zijn machtige liefde waarheid geworden. Het is alsof Hij nu zelf tegen mij zegt:

“Ik ben de machtige van Israël. Mijn stem wordt gehoord in de sterkte van mijn Woord. Dan toon Ik mijn kracht en de blinden zullen zien, de doven verstaan mijn stem. De tong van de stomme zal zingen in de nacht. De lamme zal dansen voor mij.”

Wanneer je Hem ontmoet, ontmoet je de Heiland, de Verlosser en de Bevrijder. Dan zal het Woord je vrij maken, omdat het Woord God zelf is die spreekt. Dan gaan je ogen open en zie je alles in een nieuw en hersteld perspectief. Dan krijg je andere woorden. Woorden van hoop, liefde, geloof en Leven. Dan ontdek je wat lofprijzen, danken en aanbidden is. Dan verandert je sprakeloosheid van pijn in een lied voor Hem. Dan zullen je voeten geen dode weg meer bewandelen maar dansend de Weg gaan van nieuw Leven tot in de eeuwigheid.

Ik hoop en geloof, dat Hij door dit boek tot jouw hart zal spreken en dat het een belangrijke bijdrage zal leveren aan jouw zoektocht, herstel of groei. Ik hoop ook dat je door dit boek sterker zal beseffen dat elk woord van leven ook leven zal scheppen, maar dat elk woord van dood ook de dood kan brengen. Dat jij je nog meer bewust zal zijn van wat er van jouw tong komt. Spreuken 18 vers 21 zegt dat dood en leven in de macht van de tong zijn. Wees wijs en laat jouw tong vanaf nu alleen nog maar genezing aanbrengen.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	9
Bijlage 1. Brief aan mijn vader	11
Bijlage 2. Brief aan mijn moeder	14
Bijlage 3. Brief aan mijn familie	16
1. Het begin van een schooldag	19
2. Overal pijn	22
3. Honderd angsten	27
4. Oorlog, verrassing en overval	32
5. Zondag	35
6. De pestjongen gestopt en... ..	40
7. In het ziekenhuis	43
8. Heropvoeding	47
9. Werken of... ..	54
10. Slaaf van de ander en mijzelf	57
11. Een nieuwe school en gymles	60
12. Sleur, nieuw werk en liegen	63
13. Wat is waarheid?	66
14. Nachtmerries	69
15. De spanning loopt op	74
16. Een nieuwe ziekte, levenslang	78
17. Cum laude geslaagd	83
18. Gebruik hem maar	85
19. Militaire dienst	88
20. Zelfde kerk, nieuwe strijd	98
21. Een ander leven	103
22. Zie ik beelden of is het echt?	108
23. De aangifte	112

24. De angsten nemen toe	117
25. Heb ik geen hulp nodig?	122
26. Het verblijf in de psychiatrie	128
27. Doorgaan met leven, ondanks veel vragen	133
28. De derde keer en een nieuw besluit	138
29. Opnieuw gestart	141
30. Niet kunnen opgeven	146
31. De grond onder mijn voeten scheurt open	151
32. Namens God liegen	154
33. Innerlijke gevechten	157
34. Mijn redding	163
35. Wie kan dit verzinnen?	171
36. Waar vergeving is	180
37. Overgave	184
38. Opnieuw een scheiding en verder	189
39. Een Hemelse explosie van nieuwe dingen	194
40. God is waarmaker van zijn Woord	198
41. Krachtige en bemoedigende ervaringen	202
42. Sabbat en Gods voorbereiding op ons huwelijk	207
43. Gods voorbereidende weg	214
44. Stap van gehoorzaamheid	219
45. Gunstbewijzen en Gods trouw	225
46. De bevestiging voor ons huwelijk	230
47. Mijn roeping	234
48. Volledig in Gods bediening	238
49. Wie wint hier?	243
50. Wandelen met Hem	251
51. Op weg naar de vervulling van het visioen	256
Nawoord	260
Bijlage 4. Reacties	262

INLEIDING

Op weg naar school heb ik een ongeluk gehad. Volgens mijn zus had ik gezegd dat we best konden oversteken. Ik klapte frontaal op de voorkant van een bus, die vanuit de mist opdoemde. Ik weet er niet veel meer van. Ik was pas vier jaar. Het enige dat ik me herinner van het ziekenhuis, is een zuster die naast me kwam zitten en over mijn hoofd streefde. Ze gaf me heel voorzichtig een beschuit met jam, zacht gemaakt in melk. Toen ik weer naar huis mocht, kreeg ik een bed in de achterkamer, vlakbij de keuken. Terwijl ik daar lig, loopt mijn moeder heen en weer. Waarom word ik bang van haar? De bel gaat en er staat ineens een man naast mijn bed met een cadeau in zijn handen. Het is een autotrailer met auto's er op. Ik zie hem nog staan, naast me in de vensterbank. Waarom maakte het cadeau van deze vreemde man zo'n diepe indruk op mij?

Mijn moeder heeft verschillende malen verteld dat ik als baby niet kon eten. Wanneer mensen uit de buurt langs ons raam liepen, bleven ze even staan. Daar stond mijn moeder met mij op haar arm. Daar was het moment, waarop *de dood* over mij werd uitgesproken. Ik werd bekeken en de reactie was: "Die hou je niet lang..." Zou mijn moeder daarop gehoopt hebben? Zou zij mij, haar zesde kind, niet hebben aangekund? Zou ik een *niet gewenst leven* zijn?

Rond mijn zesde levensjaar verhuisden we naar een nieuwe wijk. Mijn leven werd vanaf toen alleen maar ingewikkelder, angstiger en uitzichtlozer. Daarover wil ik je vertellen in fases. In verhalen.

In de eerste verhalen lees je hoe daden van mensen mijn leven tot een hel maakten. Alles wat gebeurde, leek maar één doel te hebben: mijn ondergang. Mijn leven was zonder glans en het leek of ik

niet zichtbaar was. Net als een ruwe diamant, leek ik diep in de zwarte rotsen gevangen te zitten. Gelukkig vond God mij tussen de rotsen en kloven van mijn leven. Hij maakte mij vrij en bracht mij naar zijn werkplaats. Daar begon Hij te slijpen. Dat was niet altijd fijn en zeker niet pijnloos. Zijn doel was echter om mij te laten schitteren. Deze schittering wijst mensen naar de bron ervan, Jezus zelf. Mensen probeerden mij te slopen, maar God heeft mij geslepen en laten schitteren.

Vóór de verhalen zijn drie bijlages ingevoegd. Deze bijlages zijn brieven aan mijn familieleden en staan bewust op deze plek. Het is belangrijk dat zij deze boodschap krijgen, vóór zij de verhalen lezen.

De vierde bijlage bevindt zich aan het einde van dit boek. Deze bijlage bevat onder andere reacties van mijn vrouw en kinderen op dit boek. Ik wilde hen de kans bieden om als eerste te reageren, voordat zij reacties horen van andere mensen. De reacties die zij gaven, zijn voor mij zo waardevol, dat ik ze graag in dit boek wilde opnemen. Alle reacties leveren mij het bewijs, dat het doel van dit boek wordt behaald: schitteren tot eer van God en tot redding van mensen.

BIJLAGE 1

BRIEF AAN MIJN VADER

Ik vergeef u. Ik weet dat de Here Jezus mijn Redder en Verlosser is. Hij had mij aan u toevertrouwd om voor te zorgen. U heeft uw keuzes gemaakt en deze hadden een hoge prijs. Dit kostte u, mijn moeder, broers, zussen, andere familieleden en mijzelf veel. Voordat ik Hem leerde kennen, zou ik in staat geweest zijn om u, op welke wijze dan ook, te vergelden voor wat mij aangedaan is. Nu ik dit schrijf is het bijna dertig jaar geleden dat wij elkaar gezien of gehoord hebben. U heeft, om welke reden dan ook, afstand van uw kinderen genomen. Ik heb al die tijd gewacht op de dag dat u uw hart en geweten op zou willen schonen en ruimen. Ik weet niet hoe het met u gaat, maar ik wil u zeggen dat ik niet anders kan dan u vergeven met heel mijn hart en hoofd. Toen ik veertig werd en tijdens mijn herstelproces een wandeling ging maken, gebeurde er iets ongelooflijks. U fietste langs, uit het niets scheen u ineens te voorschijn te komen. Ik was stomverbaasd en zei tegen mijn vriendin, die naast mij liep: “Daar gaat mijn vader!” Dat was ongeveer achttien jaar nadat wij elkaar voor het laatst aankeken in de rechtszaal. De dag daarvoor was ik in een dienst in de gemeente waar ik regelmatig kwam en de spreker had een woord over vergeving. Ik was woedend op die spreker. In mijn hoofd was één en al veroordeling naar hem omdat hij volgens mij makkelijk praten had. Volgens mij begreep hij helemaal niet waar mensen soms middenin kunnen zitten en dat zij niet aan

vergeving toe kunnen zijn. In mijn hart was een groot gevecht en ik was stellig overtuigd van het feit dat wanneer u vergeving wilde, u eerst maar eens naar mij toe moest komen om dat te vragen. Zo werkt het bij God ook, was mijn overtuiging. Wanneer ik vergeving nodig heb zal ik daar bij Hem om moeten vragen. Elke zin van het gesproken Woord van deze voorganger kwam binnen en ik was er totaal van ondersteboven. Ik zou dat nooit kunnen, daar is iets teveel voor gebeurd. Nu zag ik u langsfietsen en was verbaasd dat ik geen boosheid of agressie voelde naar u toe. Ik zei: “Daar gaat mijn vader.” Direct was daar de stem van God, die ik zo goed herken. Deze stem, zo staat in dit boek een paar keer geschreven, gaf mij een opdracht: “Vergeef je vader en je moeder!” Als een elektrische schok ervoer ik dit en was totaal perplex. Ik hen vergeven Heer? Dat kan niet! Ik ben naar huis gegaan, naar mijn slaapkamer en heb mij op bed gestort. Ik kon niet om deze opdracht heen, alles in mij was in opstand en gevecht maar ik kon niet terug, ik moest. “Here Jezus, vergeef mijn vader en moeder voor wat zij in mijn leven hebben gebracht. Here Jezus, vergeeft U ze, ik kan het niet. Zij beseffen niet wat er aangericht is Heer. Mijn hoofd, mijn verstand zegt dat ik vergeven moet, maar mijn hart kan er niet bij! Here Jezus...” Zo bad ik voor alle dingen die wij met elkaar meemaakten. “Vergeef hen Here, ik wil vrij zijn van al die geestelijke banden en genezen van emotionele wonden.” Een diepe rust kwam over mij toen ik gestopt was met bidden. Ik had iets totaal nieuws geleerd. De Here Jezus bad aan het kruis: “Vader vergeef het hen, zij weten niet wat zij doen.” Zo mocht ik het de Here Jezus vragen en ik was vrij.

God had de mens zo lief dat er maar één weg was, één mogelijk offer. Jezus Christus Zijn zoon. Hij koos ervoor om naar de aarde af te dalen en boete te doen voor al onze zonden. Hij zegt daarom: “Ik ben De Deur.” Ondanks de vele pijnen en martelingen bad Hij niet voor zichzelf maar voor de ander.

Ik was ziek in mijn gevoelens en denken. Ik was *overspannen* en heb wellicht dingen gezegd of gedaan die ik absoluut niet meer weet. Als dat zo is en ik heb geen houding van Jezus laten zien en horen, vergeef mij dan om Jezus wil. Ik ben vrij van alle pijn, ik wens u diezelfde vrijheid toe. Zoek Hem als u Hem nog niet kent, Hij zal rust geven.

Maar als iemand zondigt, hebben wij een rechtvaardige verdediger bij de Vader: Jezus Christus. Hij nam de straf voor onze zonden op Zich en maakte ons één met God. Hij is het offer voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die van de hele wereld. (1 Johannes 2:1,2)

BIJLAGE 2

BRIEF AAN MIJN MOEDER

Ik vergeef u. Waarom? Om dezelfde reden die ik beschrijf in de brief aan mijn vader. Ik ben vergeven door Hem, de Here Jezus Christus. Hij heeft mij Zijn Liefde laten zien, merken en voelen en heeft mijn hart gevuld. Ik herinner me de dag dat u huilend met uw gezicht in de gordijnen stond en naar uw man riep: “Moet dat nu, zo vroeg?” Hij stond ‘s morgens vroeg in de kast met een fles alcohol aan zijn mond. Daar, op dat moment, zag ik dat u het niet aan kon. Ik was nog een kind. Wij hebben elkaar voor het laatst gesproken met uw toenmalige man, net voor mijn huwelijk met Elly. Binnen vijftien minuten had uw man beslist om weg te gaan met de mededeling dat jullie niet op onze bruiloft zouden zijn. Voor mij en mijn vrouw is dat altijd een raadsel geweest. Op een dag, net voor uw huwelijk met uw toenmalige man, heb ik u bij me geroepen. Ik had er geen enkel probleem mee dat u opnieuw ging trouwen maar wilde niet dat uw man later in een conflict terecht zou komen vanwege onuitgesproken pijn, verdriet en... Toen ik jullie mijn verhaal deed en de vraag aan u stelde waarom u vroeger zo agressief en boos was tegen mij, gaf u aan dat het allemaal al zo lang geleden was. U herinnerde het u niet meer zo. Toen vertelde ik een paar dingen van mijn vader, omdat uw toenmalige man daar nauwelijks iets vanaf wist. Ik stelde daarna nog een keer de vraag waarom u zo hard was voor mij en die ene keer zelfs zei dat u mij

dood zou trappen. U gaf als antwoord: “Nu je dit allemaal vertelt, dat van je vader, nu snap ik het weer. Ik ben blij dat ik nu hoor waarom ik dat deed, vanwege dat tussen jou en je vader.” Moeder, ik zei toen: “Ik vergeef u.” Maar dat was uit zelfbescherming, denk ik. Uw antwoord en bevestiging kwam zo ongelofelijk hard binnen dat ik op dat moment bijna zeker geloofde dat u het allemaal niet begreep. Ik ben nu bijna tien jaar getrouwd en wij hebben elkaar nooit meer ontmoet of gesproken. Ook ik was aan u toevertrouwd door mijn Schepper. Aan u toevertrouwd om voor te zorgen. Dat is gebeurd, op twee manieren. Uw zorg maakte dat ik nauwelijks kon leven maar ook niet stierf. Ik snap niet alle dingen maar één ding speelt nu nog steeds door mijn hoofd: *Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermt over de zoon van haar buik (Jesaja 49:15)?* Ik kan u in ieder geval niet vergeten maar ik heb u wel vergeven. Onze hele familie reageert en reageerde op de gevolgen van de keuzes die ooit gemaakt zijn. U heeft ooit tegen mij gezegd dat u wist wie en hoe mijn vader was, maar u wilde hem *gewoon hebben*. Opa, uw vader, kon niet sterven met de gedachte nooit iets daarover tegen mij gezegd te hebben. Hij worstelde jarenlang en vroeg mij om vergeving op zijn sterfbed. Ik kende God toen nog niet, maar ik heb hem oprecht vergeven. Jarenlang heb ik geworsteld met twijfel, haat, eenzaamheid en verdriet. Ik kan er niet omheen om tegen u te zeggen, dat ik niet geloof dat u het allemaal losgelaten heeft. Ik kan zeggen door Genade: Ik vergeef u.

Ik was ziek in mijn gevoelens en denken. Ik was *overspannen* en vergiftigd in mijn brein. Ik heb wellicht dingen gezegd of gedaan die ik niet meer weet. Als dat zo is en ik heb geen houding van Jezus laten zien en horen, vergeef mij dan om Jezus wil. Ik ben vrij van alle pijn, ik wens u diezelfde vrijheid toe. Zoek Hem als u Hem nog niet kent, Hij zal rust geven.

BIJLAGE 3

BRIEF AAN MIJN FAMILIE

Jaren heb ik gehoopt op een goede relatie. Een relatie van acceptatie en liefde. Ik weet dat ik er op een dag voor koos om uit een dodelijk patroon te stappen en naar de dominee en de politie te gaan. Natuurlijk heb ik van tevoren nooit nagedacht over de mogelijke gevolgen. Onze familie is daarna nooit meer compleet geweest. Jaren heb ik verdriet gehad over het gemis van familie. Wanneer er een zeldzame keer een ontmoeting was, bijvoorbeeld bij de bruiloft van mijn dochter, dan was er geen normaal contact mogelijk. Nooit heb ik begrepen wat nu Gods bedoeling is in heel deze situatie. Net als de Bijbel zegt dat een moeder haar zuigeling niet kan vergeten, zo geloof ik ook niet dat broers en zussen elkaar kunnen vergeten. Ik ben jullie niet vergeten. Gezien onze opvoeding, ook op geloofsgebied, hebben wij daar allemaal in ons volwassen zijn, keuzes in gemaakt. Zo kunnen jullie, wanneer jullie dat willen, in dit boek lezen wie God de Vader en Jezus Christus voor mij zijn. Ik heb één rustgevende gedachte: wij hebben, als wij kiezen voor een Levend Geloof, hetzelfde Woord. Ik leef niet onder jullie, hoe graag ik dat altijd wilde en nog zou willen. We zijn ver uit elkaar gegroeid, maar zo lang er leven is, is er hoop. Sinds enkele jaren leven en werken mijn vrouw en ik in onze bediening voor een groot deel in het buitenland. Jaren heb ik meerdere malen een diep verdriet gehad vanwege het *alleen* zijn. Ik geloof dat mensen zijn gemaakt

voor relatie en deze ook nodig hebben. Afgelopen winter waren mijn vrouw en ik op bezoek bij mensen. Zij hadden de televisie aan staan en in een flits kwam er een zin voorbij die ik opving; “De beste rekruten zijn wezen.” Ik denk dat mijn mond even open gehangen heeft. Deze zin kwam binnen. Ik voelde direct genezing van de pijn en het gemis. God liet mij hier zien dat hij mij, samen met mijn vrouw, op deze manier het beste kan gebruiken. Wij zijn door de jaren heen losgemaakt van alles wat bind. Gebondenheid door bezit, relaties, of wat dan ook, kunnen er voor zorgen dat er blokkades zijn of komen en Zijn werk schaden. Wij hebben samen ooit gezegd: “Here hier is ons leven, plaatst u ons daar, waar U ons gebruiken wilt.”

Hebben wij geen behoefte aan relaties? Absoluut wel. Wij sluiten herstel nooit uit. Ik hoop zelfs dat dit boek een bijdrage levert aan herstel. Onze familie is niet ongeschonden uit de strijd gekomen. Onze ouders hebben keuzes gemaakt. Wij ook. Er is, Godzijdank, altijd een weg terug. Ik geloof dat dit begint bij vergeving. Bewust en onbewust is er onderling schade aangericht. Ook uit onwetendheid, onbegrip en onmacht. Daarnaast kunnen psychische en emotionele schade en manipulatie, wat Bijbels gezien tovenarij betekend, onze keuzes enorm beïnvloeden. Wanneer wij ons bekeren, ofwel kiezen voor een andere route, die van de Here Jezus, dan pas kunnen we oefenen op Hemels niveau:

Wens de mensen die u vervolgen alle goeds toe. U moet hun niets kwaads toewensen. Wees blij als anderen blij zijn en wees verdrietig als zij verdrietig zijn. U moet één van hart en ziel zijn. Wees niet hoogmoedig, maar doe uw best nederig te zijn. Doe niet of u de wijsheid in pacht hebt. Als iemand u kwaad doet, zet het hem dan niet betaald. Doe liever iets goeds voor alle mensen. Probeer, voor zover het van u afhangt, met iedereen in vrede te leven. Neem nooit

wraak, vrienden! Laat dat maar aan God over; want Hij heeft gezegd: "Als er gestraft moet worden, doe Ik dat. Ik zal het wel betaald zetten." Weet u wat u moet doen? Als uw vijand honger heeft, geef hem te eten. En als hij dorst heeft, geef hem te drinken. Want dan weet hij met zijn houding geen raad en zal hij misschien een andere houding aannemen. Geef het kwaad geen kans, maar overwin het door het goede te doen. (Romeinen 12:14-21)

Een prachtig lied dat ik jullie wil meegeven is Opwekking 629:

*Hoe kan ik verder leven? Hoe moet ik verder gaan?
Kan ik ooit vergeven, wat mij is aangedaan?
De wonden in mijn ziel, de haat en bitterheid.
Lijken niet te helen, niet door woorden, niet door tijd.*

*Maar als er vergeving is, zal er genezing zijn
van de pijn en het verdriet diep van binnen.
Als er vergeving is, kan er genezing zijn
en de weg van herstel kan beginnen.*

*O God, ik heb u nodig. Ik kan het zelf niet.
Ik lijk haast te verstikken. In angst en in verdriet.
Hoe kan ik ooit vergeven? Zoals U mij vergeeft.
Dwars door alles heen, wat mij beschadigd heeft.*

*Geef mij de kracht van Uw liefde om verder te gaan,
ook al zal er een litteken blijven bestaan.
Want is Uw liefde niet sterker dan de dood?
Uw vergeving niet dieper dan mijn nood?*

HOOFDSTUK 1

HET BEGIN VAN EEN SCHOOLDAG

Ik ben moe. Ik heb heel lang wakker gelegen nadat mijn vader mij naar bed gebracht heeft. Zijn handen graaiden weer en zijn mond zei weer: “Ssst, je weet het hé?” Ik heb pijn in mijn maag. Ik voel me al heel lang moe en ben ongelofelijk bang. Voordat ik uit bed kom, heb ik al een strijd geleverd door tegen mezelf te zeggen: “Ik voel niets, denk niets, hoor niets, en ik word niet geslagen en uitgescholden.”

“Kom uit je bed lui kreng, hup, naar beneden, laat ik niet lang hoeven wachten anders...” Tranen schieten omhoog maar ik slik zo hard dat het lijkt of ik mijn ogen droog zuig. “Ja, opgerot, ik moet er bij...” Met een duw en een klap wordt ik de badkamer uitgejaagd. Ik roep wat. Ik probeer op mijn manier aan te geven dat vandaag de schooltandarts komt en dat ik mijn tanden moet poetsen. Er wordt gescholden en geschreeuwd en mijn moeder vliegt de trap op naar boven. “Kom hier kreng, ben je weer bezig, je bent je nest nog niet uit of je...” Ik probeer niet meer uit te leggen wat er gebeurde. Ik wacht op de klappen. Ik ben druk in voorbereiding... Nooit zal ze horen dat ze me pijn doet. Ze mept mijn tranen wel omhoog, maar ik weiger om geluid te laten horen.

Ik sluip naar beneden waar de tafel gedekt is en ga zitten. Voordat ik

er op bedacht ben, is daar ineens de stem van mijn moeder: “Kreng, rotjong, eigenlijk heb je geen vreten verdiend met altijd jouw gepest! Ik kijk op mijn bord en durf haar niet aan te kijken. Met hangen en wurgen prop ik een boterham naar binnen. Voorzichtig vraag ik: “Mag ik mijn tanden nog poetsen ma?” “Je gaat nu naar school. Daar had je eerder aan moeten denken. Had je maar eerder uit je nest moeten komen, hup jas aan en wegwezen.” Diepe angst, boosheid en wanhoop proberen mij nog te laten zeggen dat mijn zus zo oneerlijk was in de badkamer, maar het resultaat was een afscheidsdreun en een dichtslaande achterdeur.

Twintig minuten lopen naar school. Twintig minuten voorbereiden op hoe ik dat ga overleven. Twintig minuten wachten op die knul die ergens zal opduiken om mij te pesten. Iedere dag. Daar heb je hem... Pal voor mijn neus en een halve meter boven mij uit schreeuwt hij: “Hier met die tas.” Mijn tas gaat ondersteboven op straat en pestend zegt hij: “Oh wat mooi, een Bijbelse geschiedenis boekje. Moet je dat leren? Zeg eens wat op?” Ik ben uitgeschakeld van binnen. Ik wacht. Waarop? Het laatste, de klappen. Gelukkig deze angst is ook voorbij. Nu de rest nog, naar school en dan... De tandartswagen. Een grote bus, het belletje, mijn naam en dan...

Trillend van de kou en angst beklim ik het trapje van de slagersbus, zoals ik die noem. Ik lig op de stoel en zie een grote bril boven mijn hoofd. Handen die niet al te zachtzinnig mijn kin pakken en een stem die bijt: “Mond open.” Een paar seconden later een knetterende vloek en de opmerking: “Kijk deze stinkzooi eens.” Hoe oud ben ik? Acht of negen jaar. Heb je dan al schaamte? Ik had, geloof ik, nog liever bewusteloos geraakt! Een enorme tirade tot gevolg over tanden poetsen, geel en goor, stinkend en wat ik dacht wat zij er aan konden doen. Het gevolg was dat het deze keer serieus mis was met veertien gaatjes. Veertien keer boren. Veertien keer vullen. Verdoving werd niet gebruikt. Tijdens deze marteling

voel ik de tranen langs mijn wangen lopen. Tranen van angst, pijn, boosheid en kramp in mijn kaken. Ineens is daar die bijtende stem weer: “Janken heeft geen zin, tanden poetsen wel.” Dan was daar die ene opmerking van haar collega: “Nu is het wel genoeg zeker?” Was dat een engel? Ze zweeg weer. Iemand die ik niet kende had mij geholpen, ze had het voor mij opgenomen. Vele jaren later zou ik pas beseffen waarom ik dit nooit vergeten ben. De ochtend was voorbij, de schoolbel klonk en het was tijd om weer naar huis te gaan. Deze morgen had ik ook ingeslikt, opgeslagen en weggestopt. Niemand zou weten wat de inhoud van deze morgen was. Er werd ook nooit naar gevraagd.

HOOFDSTUK 2

OVERAL PIJN

Ik heb koorts. Ik gloei. Ik zeg niets. Het is een voordeel voor mij dat ik nooit van boven bekeken wordt. Ik hoef geen moeite te doen om mijn gezicht te verbergen. Als ik bekeken wordt, als er belangstelling is, dan gaat dat meestal om het onderste gedeelte van mijn lichaam. Mijn hoofd is om op te rammen en tegen te schelden, de rest, daaronder, om te gebruiken. Zo heb ik zelf mijn leven in tweeën opgedeeld. Dat is beter. Schakelen zorgt ervoor dat ik het nog aankan en het overzie.

Enorme pijnscheuten trekken door mijn kaken. Het lijkt of ik dikker word in mijn gezicht. Ik hoop maar dat het weg gaat en niet op gaat vallen. Het zou belachelijk zijn. Een lichaam wat nog net niet rammelt van magerte en een hoofd bol en rond. Met mijn hoofd diep weggedoken zit ik aan tafel. Naast mijn vader. Tegenover mij zit mijn moeder die ineens vraagt waarom ik zo achterlijk in elkaar gedoken zit. Uit angst geef ik geen antwoord. Plotseling zie ik sterren na een korte uithaal met een opscheplepel op mijn hoofd. “Je moeder vraagt wat, doe je snater open.” Mijn vader vindt het regelmatig nodig om mij met zijn knokkels midden op mijn schedel te rammen. Deze keer was het de zogenaamde en zo vervloekte pollepel. Met tranen, zonder geluid, pers ik uit mijn keel dat mijn kin zo’n zeer doet. De reactie die ik gewend was kwam: “Gaat vanzelf over.” Einde onderwerp, einde uitleg, einde aandacht.

Die avond moet ik gewassen worden door mijn vader. Dat was altijd zo wanneer hij uitviel. Dan moest hij het weer goedmaken en mij troosten. Naakt achter een gesloten badkamerdeur op zijn schoot, handen die mij *daar* aanraakten net zolang tot er beweging in kwam. Dat was het moment voor hem. Het moment om in mijn oren te fluisteren: “Doe wat liever joh. Het hoeft toch niet zo. Zo als het nu is, vindt jij het toch ook fijn?” Natuurlijk gaf ik aan met mijn hoofd dat ik het met hem eens was door ja te knikken. Ik wist werkelijk niet wat hij bedoelde maar ik heb vanaf het eerste moment van zijn *inbraak* in mijn leven toegegeven. Ik was zo blij om te voelen dat hij mij lief had. Inmiddels wist ik welke handelingen ik moest verrichten zonder woorden. Er zat alleen een dikte van een badkamerdeur tussen. Als ik examen had moeten doen op gehoorzaam zijn aan *blikken*, dan was ik roemrijk geslaagd. Wanneer hij zover was, al zwetend en hijgend, wist ik dat *het* klaar was. Het afscheid was zoals honderden andere keren: “Nou zorg dat dit niet meer hoeft.”

Het is bedtijd. Ik kruip diep weg. Duizend vragen, duizend gedachten, duizend steken van pijn gaan door mij heen. Net mijn verplichte avondgebed gedaan onder wakend oog van mijn vader: “Here dank u dat Gij mij deze dag bewaard hebt. Wilt Gij mij ook deze nacht bewaren en een nieuw hartje schenken om Jezus wil amen.” Het *datgijmijtje* zoals ik dat noemde. Vervolgens ging ik onder mijn dekens verder: “God, ik zal ervoor zorgen dat het niet meer hoeft hoor. Ik weet niet wat ik verkeerd doe maar mijn vader zegt steeds dat ik daarvoor moet zorgen. U ziet toch zeker wel dat ik het allemaal niet expres doe?” Ik ben bang, met natte ogen lig ik omhoog te kijken. Waarom ben ik zo bang?

Het is ochtend en mijn kin en wangen zijn opgezwollen en rood. Als ik beneden kom zegt mijn moeder: “Wat heb jij nu weer, wat zie jij er uit?” Ik denk: dat heb ik toch gisteren gezegd? “Nou je zorgt

weer voor behoorlijk wat problemen. Nu kan ik weer met je de naar de dokter. Daar heb ik nogal tijd voor.” Dat doktersbezoek werd het begin van talloze behandelingen en operaties. Ik was bang. Als eerste zag de dokter mijn blauwe plekken op mijn rug en armen. “Je bent weer goed bezig geweest h? Heb ik je niet eerder gezegd dat je eens wat voorzichtiger moet doen?” De strenge ogen van de dokter priemen in mijn gezicht. Trillend van de zenuwen knik ik, ja dokter. Ik stik in mijn verdriet. Verdriet om mijn boosheid. Verdriet om mijn hart wat van binnen schreeuwt: zie het dan, kijk dan, je bent toch dokter, je kunt *het* toch zien? Zijn handen raken mijn wangen, mijn gezicht en kin aan. Ik kan wel gillen maar besluit om mijn *systeem* te gebruiken omdat mijn moeder erbij staat.

“Nou, zeg dan iets, de dokter wil weten of je iets voelt!” Voor mij snauwend maakt mijn moeder geluid. Ik schrik, was even weg, het zal de angst zijn, ik weet het niet... Eindelijk besluit de dokter iets te doen. Het karretje, dat later zo vervloekte karretje, met al die instrumenten, wordt naar voren getrokken. Ik geloof dat ik dood ga! Ik kijk met grote ogen naar zijn handen. Hij pakt een naald. Van binnen gil ik: wat gaat u doen, hoe veel pijn doet dat, hoe lang duurt het? De naald verdwijnt in mijn kin en een vlijmscherpe pijn trekt door mijn gezicht. Ik voel de tranen langs mijn wangen glijden, een diepe kreun ontsnapt mijn keel en direct wordt dit gesmoord door de bezorgde, doch voor mijn oren snijdende stem van mijn moeder: “Nou valt mee hé, je voelt bijna niets...” Dit bezoek zou ik nooit meer vergeten. Dat wist ik. Deze naald zou de naald zijn van een jarenlange marteling van een open kin met uit het gat een zogenaamde wildvleesgroei. Ik hoor de dokter zeggen: “Nou, dat ziet er niet goed uit, dat kon wel eens lang gaan duren.”

Weken gaan en komen. Maanden gaan voorbij. Ik ben inmiddels verschillende keren in het ziekenhuis geweest. Snijden, spuiten, hechten en iedere week bij de huisarts de wildgroei wegbranden

hebben iets met mij gedaan. Ik weet het niet maar ik voel mij zo alleen, zo verdrietig. Ik snap gewoon niet dat niemand, zelfs mijn moeder niet, vraagt wat ik voel of hoe het gaat. Als de telefoon gaat hoor ik dat zij hele verhalen over mij te vertellen hebben. Het lijkt wel of zij het stoer vinden wat zij allemaal meemaken. Het lijkt of ik alleen maar kan huilen. Huilen als ik alleen ben, op bed, op de fiets, achter op de brommer bij mijn vader naar het ziekenhuis, in de bus naar het ziekenhuis. De brommer was nog het ergste. De schokken, de kou en de wind maakten dat ik haast bewusteloos of dood achterop zat. Dan stoppen bij *de bosjes*. Ik moest plassen van mijn vader. Hij ook. Alles was stijf en versteend van de kou en ik sta daar voor mijn vader. Zijn handen grijpen mijn lichaam en hij verwacht dat ik zeg dat ik het fijn vind. Het beste was gewoon doen wat ik altijd deed: ja knikken. De Olympiaweg zou ik nooit meer kwijt raken uit mijn gedachten.

Nu ging ook mijn huid kapot van de pleisters. Het verband onder mijn kin werd steeds groter. Toen kwam het net. Een net van gaas werd om mijn hele hoofd gedaan om alles bij elkaar te houden. Op weg naar huis, vanuit het ziekenhuis, bereid ik me voor op de ontvangst. Op van de zenuwen ga ik de poort van onze tuin binnen. Dan weet ik het, ik zie het, ik hoor het... Lachende gezichten. Woorden die zeggen: "Jij ziet er uit, belachelijk." En dan heet ik opeens *baardje*. Ik schaam me kapot, vlieg naar zolder en val op mijn bed. Het enige wat ik nog kan is snikken en zeggen: ik wil dood. Dit duurt tot het avondeten en dan moet ik er weer zijn. Daar, aan tafel tegenover mijn moeder, naast mijn vader, de pollepel en al mijn broers en zussen die kijken, lachen en spotten. De enige strijd die ik daar zit te leveren is alles onderdrukken om niet te ontploffen van woede, en dat uit angst voor de lepel of knokkels van mijn vader.

De andere morgen op school wordt ik bekeken, belachelijk gemaakt en uitgejouwd. Ook op school diezelfde morgen kreeg ik de naam *baardje*.

HOOFDSTUK 3

HONDERD ANGSTEN

Ik zit aan tafel, het is nog vroeg en mijn vader staat in de gangkast. Mijn moeder staat met haar gezicht in de gordijnen. Ineens zegt zij huilend tegen mijn vader: “Waarom doe je dit nou? Waarom moet dat nu, zo vroeg al?” Ik begrijp er niets van en zit verstijfd op mijn stoel. Mijn moeder huilt. Ik weet niet of ze mij heeft gezien. Ik weet niet of mijn vader weet dat ik er zit. Ik hoor mijn moeder huilen en zie mijn vader uit de kast komen, zijn jas aan trekken en de deur uitgaan. Mijn moeder draait zich om en ziet mij zitten. “Vuil rot jong, nu zit je weer hier, de boel af te luisteren, stiekem kreng!” Met een klap vlieg ik van mijn stoel. Als een messteek schiet de pijn door mijn kin. Als bliksems flitsen gedachten door mijn hoofd. Ik denk dat ik gek word. Wat heb ik gedaan? Mijn moeder zien huilen. Haar horen roepen naar mijn vader. Ik had naar boven moeten gaan. Hoe stom ben ik geweest. Ik kende de lucht van alcohol. Iedere dag zit mijn vader in zijn stoel met een fles. Jenever drinkt hij. Die lucht ruik ik ook elke keer als hij mij *troost*.

Ik snap er niets van maar ik sluip stiekem de deur uit, naar school. Ik ben boos, verdrietig en angstig. Ik heb niets gegeten, zoals zo vaak gebeurt. Ik heb pijn in mijn maag. Onderweg kom ik eerst de *pestjongen* nog tegen. Als dat voorbij is, ben ik zo moe en heb ik zo’n pijn in mijn maag dat ik bij supermarkt de Vivo stil sta en naar binnen wil gaan. Even de lucht ruiken van lekkere dingen. Ik doe de deur open en loop tussen de rekken door. Wanneer ik koekjes,

snoepjes en chocolade zie dan denk ik maar één ding. Ik wil eten! Ik kijk om mij heen en zie dat het rustig is. Stiekem laat ik wat in mijn zak glijden en sluip langs de kassa. Als ik buiten sta, tril ik van de zenuwen. Wat heb ik gedaan? Ik heb gestolen! Ik kijk om mij heen en het is net of duizend ogen naar mij kijken. Ik trek mijn voeten los van de straat en schuifel naar de weg. Hè gelukkig, er gebeurt niets. Eigenlijk was het best makkelijk. Nu heb ik iets te eten. Ik geloof dat ik mij aan de andere kant ook best goed voel.

Op school aangekomen weet ik niet hoe snel ik mijn gestolen koekjes in mijn kastje moet leggen. Ik heb geen tijd om ze op te eten en heb zo'n trek. Dan komt de meester binnen en we beginnen met bidden, zingen en Bijbellezen. Ik kan bijna niet van de koekjes afblijven maar durf niet. De meester vertelt van Ananias en Safira dat ze gestolen en gelogen hadden. Een verschrikkelijke angst overvalt mij. Zou ik ook dood gaan nu? Het lijkt of mijn hoofd ontploft. Zou ik straks ook buiten dood neer vallen? De bel gaat en het is speelkwartier. Iedereen moet naar buiten, het plein op. Ik laat mijn koekjes achter in mijn kastje. Ik durf ze echt niet op te eten ook al ik heb zo'n trek. Dan loop ik de gang op waar de kinderen hun drinken en lekkers pakken. Ik heb niets, ook geen melkpuntje omdat mijn vader en moeder dat niet kunnen of willen betalen.

Buiten wordt ik opgewacht door een groep jongens. Joelend duwen ze mij in de richting van *het doel*, een vak op de muur getekend als voetbaldoel. Daar staat hij al, mijn broer, lachend zegt hij: "Kom maar, dan mag je winnen." Ik schakel mijn *systeem* in. Voor de zoveelste keer wil hij dat ik met hem vecht en dat iedereen toekijkt. Een dreun op de zijkant van mijn kin maakt me wakker. Een ongelofelijke woede komt naar boven en als een wild dier stort ik me op hem. Ik voel het bloed uit mijn kin onder het verband weglopen. Zoals elke keer lig ik op de grond en zit mijn broer boven op mij. Loeiend en juichend staat iedereen om ons heen en

ik schaam me kapot. Ik jank en dan als laatste moet ik om genade smeken. Eerst weigerde ik dat, maar nu doe ik het gewoon. Ik doe denk ik bijna alles wat iemand wil omdat dat het beste werkt en ik er dan sneller vanaf ben. Van dat speelkwartier zou ik willen dat het nooit meer kwam, maar elke dag was dat kwartier er.

Inmiddels ben ik zo boos dat ik de gestolen koekjes tussen de middag lopend naar huis gewoon op eet. Ik ben ook vast van plan om zoveel mogelijk te stelen. Het kan me allemaal niets meer schelen. Als iemand mij nu zou zien en er wat van zou zeggen, zou ik brutaal doen. Dat was ik zeker van plan. Ik zou het zelfs fijn vinden denk ik.

Thuis word ik ontvangen door mijn moeder. Als ze het verband ziet zegt ze: “Wat zie je er weer smerig uit en het stinkt, ga je wassen en als je vader thuiskomt moet hij je maar eens onder handen nemen. Ik heb met jou altijd wat uit te staan.” Ik kijk haar alleen aan en durf niets te zeggen. Ik vrees haar woedeuitbarstingen en ik weet dat zij mij nooit gelooft.

Omdat het woensdagmiddag is zijn we vrij. Mijn andere, jongere broer, heeft een skelter gehad. Ik vind dat hij veel meer krijgt dan ik. Ik weet niet of ik jaloers ben, maar ik ben daar wel vaak verdrietig over. Ik kijk altijd hoe blij hij of anderen zijn als ze iets krijgen. Dan weet ik of ik *gelijk* heb. Ik ben nooit blij als ik iets krijg, omdat het vaak bijna niets is in vergelijking met de anderen. Ik wil zo graag op de skelter, maar wacht tot hij weg is. Als ik het vraag dan begint hij gelijk te schelden en zegt tegen mijn moeder dat ik hem pest. Eindelijk, hij is weg. De skelter is vrij en ik rij de poort uit de straat op. Als ik voor op straat rij, hoor ik ineens een enorm geschreeuw. Mijn broer was weer terug en zag dat ik zijn skelter had gepakt. De deur vliegt open en mijn moeder stormt naar buiten. “Hier kreng, vuil rot jong, hier, ik zal je krijgen.” Als een razende ram ik

de trappers heen en weer en ik presteer het om mijn moeder voor te blijven. Ik weet dat het niet best is als ze mij te pakken krijgt en deze angst zorgt ervoor dat ik sneller ben dan haar. Scheldend en tierend rent ze achter me aan de straat uit, totdat er een raam openvliegt aan het einde van de straat. Een vrouw schreeuwt tegen mijn moeder: “Hé, ben je gek geworden, laat dat, stopt daarmee idioot.” Direct is mijn moeder weg, omgedraaid, terug naar huis. Ik ben even ongelooflijk trots. Het voelt zelfs fijn. Die vrouw helpt mij...

Maar ik moet ook terug en dat verlamd mij. Na lang getwijfeld te hebben, ga ik terug. Ik heb tenslotte nog mijn *systeem* wat ik gebruik. Ik schakel alles uit. Ik ben bijna thuis als mijn broer om de hoek van de heg stormt. Met een zandschep knalt hij een enorm gat in mijn hoofd. Aan alle kanten stroomt bloed en ik zet het op een schreeuwen. Ineens is daar mijn moeder; “Je verdiende loon...”

Bij de huisdokter krijg ik de zoveelste uitbrander als hij het gat in mijn hoofd hecht. Ik zag er nu helemaal niet meer uit. Ik ben in paniek. Ik ben dus echt een kreng, een rot jong. Ik maak dus echt ruzie met iedereen. Ik weet het echt niet meer. Aan tafel tijdens het eten is het stil. Zodra er uit de Bijbel gelezen is, moet ik naar mijn bed. Daar kan ik nadenken over mijn gedrag. Dat vind ik het ergste. Er wordt gewoon nergens meer over gepraat en er wordt nooit iets uitgezocht. Ik hoor dat anderen veel over mij zeggen, maar ik praat nooit over wat zij doen. Ik durf niet eens te zeggen wat er allemaal gebeurt. Ik heb het gevoel dat ik alleen maar kijk in mijn leven en nooit iets zeg. Of het is in mijn angst en paniek dat ik scheld. En ik weet dat ik pas scheld als ik het echt niet meer aankan. Ik scheld dan omdat ik denk dat het dan stopt.

Deze dag sluit af met het *datgijmijtje*. Pijn in mijn maag. Pijn in mijn kin en hoofd. Tranen en angst voor die God. Die God die ter

sprake komt op zondag tijdens de kerkdienst, waarin de wet wordt voorgelezen. Als de dienst dan afgelopen is, krijg ik het weer te horen; “En heb je het gehoord? Dat je je vader en moeder moet eren? Want anders...”

HOOFDSTUK 4

OORLOG, VERRASSING EN OVERVAL

De ochtendoorlog is weer begonnen. Ik wil mijn tanden poetsen. Als ik het al durf om de badkamer in te gaan, kies ik volgens mij meestal het verkeerde moment. De tandpasta was nog niet eens op mijn tandenborstel of mijn zus moest haar vlecht doen. Geschreeuw, gescheld, mijn moeder werd even ingeschakeld en ik lag al op de overloop.

Gisteren zat ik aan tafel toen mijn zus ineens begon te schelden; “Hé vuile tos, gore bes, heb jij je gore bek wel eens gezien?” Bes en Tos zijn mijn namen die ik van de familie heb gekregen. Baardje begrijp ik wel, dat is omdat ik al jaren verband om mijn hoofd heb. Bes begrijp ik ook wel, omdat ik een afschuwelijk gebit heb. Schots en scheef met grote spleten en grijs van de vullingen. Van Tos weet ik de betekenis niet, maar het is net of ik elke keer een klap krijg als ze mij zo noemen. Voor mijn moeder heet ik meestal kreng of rotjong. Ik luister overal naar omdat tegengas geven alleen maar klappen en scheldwoorden oplevert. Heel soms wordt ik geroepen bij mijn naam. Dan hoor ik: “Anton...” En dan schrik ik me rot. Meestal volgt er dan niet veel goeds. Dan mag ik iets rots opknappen of *foute liefde* geven. Toen mijn zus gisteren zei dat ik een gore bek had en een viezerik was, wist ik precies wat zij bedoelde. Met mijn nagels kon ik de gele laag van mijn tanden schrapen en dat was op

school ook al gezegd. Waarom kan ik nu niet zeggen dat ik niet durf te vragen of ik mijn tanden mag poetsen? Waarom zeg ik niet gewoon tegen iedereen dat ik dat bijna nooit mag doen, omdat ik altijd in de weg sta. In de weg staan doe ik expres om iedereen te pesten, althans volgens... Waarom is het voor mij zo'n stresspunt en waarom schaam ik me?

Vandaag is mijn vader thuis. Het kleine slaapkamertje, aan de voorkant van ons huis, moet opgeknapt worden. Ik noem deze kamer bewust omdat daar van buitenaf niemand in kan kijken. Ik mag zomaar thuisblijven van school van mijn vader. Ik snap er niks van, maar het voelt fijn. Eerst die tandenpoetsoorlog en nu ineens mag ik thuisblijven omdat mijn vader vindt dat mijn kaken en wonden eens wat rust nodig hebben. Ik geloof dat dit de eerste keer is in al die jaren dat het lijkt of hij het echt erg vindt voor mij. Diep in mijn hart ben ik heel blij, ook omdat ik hem mag helpen met de kamer opknappen. Nou dat zal ik zeker doen.

We gaan beginnen en eerst gaat alles de kamer uit. Dan de grote kast van de muur. Mijn vader en ik schuiven samen de kast voor de deur en zetten deze er klem tegen aan. "Zo," zegt hij "nu even uitrusten en er kan lekker niemand op de kamer komen." Tot nu toe vind ik het nog steeds fijn en stiekem ben ik ook wel blij met mijn vader. Dan ineens moeten al mijn kleren uit en hij zegt dat ik geen enkel geluid mag maken. Hij trekt ook zijn kleren uit en ik moet boven op hem gaan liggen. In mijn hart en mijn hoofd raak ik in paniek. Ik wordt gek. Ik zie een heel groot lijf, het stinkt naar zout en hij zweet. Ik moet *zitten*. Het is alsof hij met een mes van onderen steekt en ik schiet met een gil overeind. Direct legt hij zijn hand op mijn mond en ik heb het gevoel dat ik stik. Mijn moeder staat ineens aan de andere kant van de deur en roept: "Kan de deur niet open, wat gebeurt er, gaat het goed?" "Ja hoor dat jong zat even klem maar er is niks." Toen was ze weer weg. Ik huilde en

toen ineens streek hij over mijn haar en zei: “Geef niks hoor, dat is altijd vervelend, maar dat gaat snel over.” Wist ik veel wat er in die zin verborgen zou zitten. Jaren later wist ik dat dit verkrachting heette. Voelen en kijken was ik gewend en daar had ik mijn nieuwe *systeem* voor; denken dat het klaar zou zijn wanneer hij hijgde en zweette. Daar heb ik heel veel voor gebeden tot God, dat het snel klaar zou zijn. Maar dit is het ergste en ik weet niet of ik dit aankan.

Tussen de middag eten we brood en ik wilde hem niet meer helpen. Ik durf dat niet te zeggen, omdat ik bang ben dat mijn moeder mij dan een ondankbaar rotjong vindt. Gelukkig zei hij ineens dat hij vanmiddag geen hulp nodig had. Ik deed net of ik het niet hoorde omdat ik wist wat er kwam. De stem van mijn moeder ramde mijn oren: “Als je mij maar niet in de weg loop, ga maar naar zolder, dan heeft niemand last van je.”

Ik heb geloof ik twee of drie uur uit het dakraampje gekeken. Ik voel alleen maar tranen langs mijn wangen lopen. Ik begrijp echt niet wat ik fout doe. Waarom is iedereen zo boos op mij? Ze zeggen dat ik een rotjong ben, maar ik heb niet eens tijd om rot te doen of te pesten, want ik moet altijd oppassen dat ik geen klappen of scheldwoorden krijg. Ik zou wel héél graag even héél sterk willen zijn en héél veel dingen kapot willen slaan en gooien. Ik zou willen dat ik dat één keer durfde. Dan zou ik iedereen bang maken en dan zou het misschien allemaal stoppen.

HOOFDSTUK 5

ZONDAG

Het is zondag. Mijn moeder is druk om alles klaar te maken. “Jij moet dit aan, jij moet dat aan en jij hebt geen... Natuurlijk weer omdat...” En zo gaat dat voor mijn gevoel weer uren. Waarom wordt ik nou boos van binnen? Ik noem het *boos van binnen* omdat ik nooit zou durven laten zien of horen hoe groot het is en hoe diep het zit. Ik denk dat ze mij zouden dood slaan als ze dat wisten.

Sinds kort weet ik wat het woord *kreng* betekent. We zaten aan tafel met z'n allen en ineens zei iemand: “Een kreng is een dood dier!” Het was alsof de bliksem insloeg tijdens het onweer. Als het onweert, moeten wij altijd uit bed en ongeveer midden in de kamer zitten. Te dicht bij de ramen is gevaarlijk, omdat de bliksem kan inslaan. Elke keer als er onverwacht een harde donder is direct na de bliksem, zegt mijn vader: “Die is ergens ingeslagen.” Het gevoel dat daarbij hoort, noem ik angstschrik. En precies datzelfde gevoel kreeg ik toen ik hoorde wat kreng betekent. Ik dacht: Dus daarom noemen ze mij zo! Ze zijn natuurlijk aan het proberen om mij dood te maken! Ik hoor er gewoon niet bij. Ik voel heel diep van binnen dat dit een soort gevoel is, dat echt waar is. Dat komt ook omdat ik zelf heb gehoord dat iemand uit onze kerk vroeg aan mijn moeder: “Wat doet die jongen raar? Wat is er met hem aan de hand?” Zij wist niet dat ik achter de deur stond en dat is maar goed ook want zij antwoordde: “Och, die spoort niet en daar moet je maar niet op letten. Het beste is om hem geen aandacht te geven.” Deze zin is

nooit meer uit mijn hoofd gegaan. Jaren later zou ik zeggen: “Heel goed gelukt.”

Mijn vader en moeder lopen stijf gearmd tegen elkaar. Ik heb het bevel gekregen om direct achter hen te lopen en ik moet niet proberen om daar weg te gaan. Op deze manier kan ik ook niets uitvreten... Ik bekijk hen, het lijkt net of ze alles tegelijk doen; met hetzelfde been vooruit, dezelfde armzwaaien en kaars rechtop. Soms moet ik stiekem even lachen als ik er lang naar kijk omdat het lijkt of het niet echt is. Dit doen ze alleen op zondag.

In de kerk zitten wij helemaal voorin op de derde bank achter de diakenen. Dat is altijd verschrikkelijk, want we moeten helemaal naar voren lopen, langs al die mensen die kijken. Ik bestudeer altijd wat ik zie: Mijn vader en moeder knikken vriendelijk naar iedereen. Een glimlach waarvan ik denk dat ik die alleen op zondag zie. Ik denk dan ook altijd: Dat is niet echt hoor. Hoor je het allemaal? Thuis is het anders! Ik schaam mij dan ook altijd want dat mag ik nooit denken. Dat is zondig, zo over je ouders denken. Eert uw vader en uw moeder komt daar dan altijd gelijk achteraan. Dat zeggen zij namelijk vaak als de kerk uit is: “En heb je het gehoord? Je moet je vader en moeder eren.” Tegelijkertijd krijg ik dan een pets tegen mijn achterhoofd.

Ik heb steken in mijn buik of maag, ik weet het niet. Ik heb hele rare benen, net of ik niet stil kan zitten. Ik zit naast mijn moeder en heb een gruwelijke hekel aan haar nagels. Die kunnen knijpen en klauwen dat ik er soms weken last van heb. Het is nog erger geworden, die maag en die benen, omdat ik bij binnenkomst zag dat het Heilig Avondmaal gevierd wordt. Dat betekent uren in de kerk. Ik snap er toch al niets van en ze *vieren* het maar iedereen snottert. Ik wordt altijd bang als ik die mensen naar voren zie gaan; voorover, helemaal zwart, een zakdoekje voor de neus bij vrouwen

en boze, grimmige gezichten bij de mannen. Ik vroeg een keer: “Waarom kijken de mannen altijd boos en lopen de vrouwen altijd te janken?” Het antwoord was een dreun en een opmerking: “Zo praat je daar niet over.” Ik begreep er niets van maar het zal wel zo horen.

De dominee praat maar en praat maar en heeft denk ik wel honderd keer gezegd: “Zie alle dingen zijn gereed...” Het lijkt wel of er niemand komt en ik vind het een beetje zielig voor de dominee. Hij staat daar, helemaal alleen en ze blijven allemaal zitten. Twee grote zwarte mannen, ouderlingen, staan aan de kop van de enorme tafel. Hun strakke, boze gezichten kijken volgens mij nergens naar. Best gevaarlijk om tussen die mannen door te lopen denk ik vaak. Eindelijk hoor ik geschuifel. Daar komen er een paar en dat gaat zo langzaam dat de dominee volgens mij weer maar eens moet zeggen dat er nog plaatsen vrij zijn. Eindelijk, de tafel zit vol en dan begint het weer: uit de Bijbel lezen en preken... Komt er dan nooit een eind aan? Ik ben het zat, ik kan niet meer zitten, ik heb het gevoel dat ik opgejaagd wordt en voorzichtig draai ik mijn benen weg van mijn moeder. Ik steek ze vooruit onder de bank om even lekker languit te zitten maar ineens zijn daar haar nagels. Woest ben ik, ik scheld haar in mijn gedachten uit. Ik zou wel willen gillen, dat lijkt me heerlijk. Al zou ik een pak slaag krijgen, dan zou ik, denk ik, lekker dankjewel zeggen. Gelijk zijn daar ook die andere stemmen: “Als we thuis zijn, dan zul je er van lusten, eert uw vader en uw moeder, onbeschoft en oneerbiedig enz.”

Eindelijk gaan we naar huis. Ik denk altijd aan een groepje eenden als wij naar huis lopen. Allemaal achter elkaar, allemaal praten ze, allemaal dezelfde beweging. Thuis is het koffie drinken, wijn drinken, soep eten en dan gaat mijn moeder naar bed. Mijn vader zit in zijn stoel en verder pakt iedereen een boek. Wat vreselijk, weer uren stil zijn en alleen gezucht, gesnurk of geknauw van

pepermuntjes aanhoren. Dat duurt weer tot half vier en dan komt hetzelfde als vanmorgen. Dan komt de vraag van mijn broers en zussen: “Wie mag er oppassen?” Er zijn nog jonge broers die niet mee naar de kerk gaan ‘s middags. Als mijn vader of moeder thuisblijft, mag er ook altijd iemand van ons thuisblijven. Mijn vader kiest vaak voor mij en nu weet ik dat hij dat doet omdat hij weer *moet*. Ik moet het dan weer fijn en lekker vinden. Hij legt mijn broertje op bed of in de box en dan kijkt hij naar mij. Ik weet inmiddels precies wat ik moet doen als hij mij zo aankijkt. Ik ga naar boven, naar zolder en kleed me uit. Dan kruip in onder mijn deken en wacht af. Ik wacht tot ik zijn geluid hoor en zijn lucht ruik. Dan gebruik ik mijn *systeem*: ik voel niets, ik zie niets, ik ruik niets en het is zo weer over. Een paar minuten en hij is klaar. Gek, het lijkt net of het werkt en gelukkig leef ik daarna steeds weer. Ook wanneer hij zijn nieuwe spelletje doet: mij verschrikkelijk kietelen met een kussen op mijn gezicht om mijn geluid te smoren. Vaak heb ik al van die rare piepjes gehoord en kreeg ik vlekken voor mijn ogen. Wanneer ik stil ben, haalt hij het kussen weg en trekt hij aan zijn *ding*. Gelukkig hijgt hij dan en zweet hij erg, dan weet ik dat het bijna klaar is.

Als de kerk uit is, gaan we eten. Lekker eten, ik kijk daar altijd naar uit. Ik heb elke dag honger en pijn in mijn buik, maar op zondagavond is er altijd extra eten. Vleeswaren, salade, lekker brood enz. Met mijn ogen eet ik alles wat op tafel staat op. Ik zou wel willen schrokken, vleeswaren pikken, kaas en alle lekkere dingen achter elkaar naar binnen willen proppen. Maar dat gaat niet. Tegenover mij zit mijn moeder en om mij heen zit altijd wel iemand die het nodig vindt om me uit te schelden. Ik zit naast mijn vader en ik hou me koest. Zijn gevreesde knokkels zijn er ook nog om mij een *okkernoot* te geven. Na het eten wordt er orgel gespeeld en gezongen. Dan is het koffietijd. Vaak komt er visite,

een vriend of vriendin van mijn broers en zussen. Dat is zo fijn. Dan is iedereen aardig en lijkt het of al dat andere er niet is. Dan denk ik ook vaak dat het allemaal niet waar is; dat het misschien best veel aan mij ligt. Ik geniet er van als iedereen blij is en vrolijk. Ik bekijk dat vanaf mijn *plekje*. Ik wil dat hier geen einde aan komt want morgen is het weer maandag en dan moet ik weer naar de dokter. Weer die vreselijke naald door mijn kin en die schroeilucht van het wildvlees wat hij wegbrand met zijn *soldeerbout*. Zijn stem die daarna steeds weer zegt: “Nou je bent een taaie hoor, flink gedaan.” Waarom vraagt nooit iemand wat ik voel?

HOOFDSTUK 6

DE PESTJONGEN GESTOPT EN...

Ik kan niet eten. Het is nog vroeg in de ochtend en er zit een knoop in mijn maag. Straks weer naar school en het is maandagochtend. Ik moet mijn psalmversje kennen en de vragen van Bijbelse geschiedenis. Ik hoor van andere jongens dat zij altijd geholpen worden met leren. Dat lijkt mij geweldig en makkelijk, maar ik zou niet weten wie mij zou willen helpen. Ik denk dat ik mij ook erg zou schamen. Er wordt thuis nooit gepraat over God en als je een keer de naam Jezus zou uitspreken dan zou iedereen kijken of ze een vloek horen. Dat is denk ik alleen voor ouderlingen en de dominee. Ik treuzel met mijn brood, ik krijg het niet door mijn keel. Straks zit ik in mijn schoolbankje en dan gaan vijftig ogen naar mij kijken. De meester zegt straks: “Nou het zou mij benieuwen of jij je vragen kent!” Weet je, elke keer als hij dat zo zegt dan lijkt het wel of ineens echt alles weg is, alles vergeten. Ik begrijp dat niet. Ik heb uren geleerd, stiekem op zolder, anders wordt ik uitgelachen en hoor ik: “Kijk hij leert, hij denkt ook dat hij iets kan...”

“Ja, opschieten jij, je zit altijd te piespoken, hup jas aan en wegwezen.” Nu moet ik wel, en nog snel ook om niet nog meer vel van mijn bovenarmen te verliezen. Ineens sta ik aan de andere kant van de deur, buiten dus. Ik voel een enorme woede opkomen in mijn hart, tenminste ik denk dat het woede heet. Ik tril gewoon

en weet niet wat ik moet doen. Na tien minuten lopen is hij daar, de *pestjongen*. Ik duik eerst in elkaar van angst, hij wil mijn tas afpakken en weer mijn Bijbelse geschiedenis boekje eruit gooien. Ineens voel ik die woede weer van toen ik naar buiten werd gesmeten door mijn moeder. Ik smijt mijn tas op de grond en haal met een enorme kracht uit naar hem. Ineens lijkt het wel of ik nooit meer bang zal zijn. Alles wat aan mij kan bewegen, gebruik ik om hem van mij af te slaan en te schoppen. Hij kreunt van pijn wanneer ik hem vol in zijn kruis raak en daarna weet hij niet hoe hard hij moet lopen. Ik schreeuw hem na: “Als ik je morgen weer zie, dan maak ik de rest af.” Ineens zie ik mijn tas liggen en denk ik: wat heb ik gedaan? Ik voel mij gewoon raar, hij rent weg! Nooit heb ik deze *pestjongen* meer gezien. Op school aangekomen ben ik net op tijd. De meester zegt: “Jij hebt geluk mannetje!” Ja, dacht ik stiekem, dat klopt. Het is gek, maar ik ben ook niet bang dat ik mijn vragen of versje niet kan opzeggen. Ik voel nog steeds dat rare. Zo blij, en ook denk ik dat ik mij brutaal voel. En dat is best fijn. Natuurlijk kon ik mijn vragen en psalmversje niet goed genoeg en ik wist dat ik na half vier moest blijven zitten voor straf. Natuurlijk gaat mijn moeder vanmiddag zeggen dat ik gelijk naar bed moet, zonder *vreten*. Het kan mij niets schelen, ik vind het juist fijn. Ik kan nu net doen of het mij allemaal niks meer kan schelen.

Om half vijf loop ik langs de openbare school. Ik ben bijna thuis en opeens staan er drie jongens voor me. Ik schrik en word ongelofelijk bang. Ze wijzen naar mijn verband en dat stomme net om mijn hoofd. Ze roepen: “Hé ettertje, ben je zo zielig? Heb jij je onderbroek op je hoofd gedaan? Heb je wel eens klappen gehad?” Ik denk dat ik in elkaar zak. Ik zie die vlekken in mijn ogen net als wanneer mijn vader het kussen gebruikt om mijn te *smoren* in zijn spelletje. Zo noemt hij dat. Ik zie de vlekken en wanneer ik mijn ogen weer open doe, merk ik dat ik op straat lig. Ik snap er niets van,

waar ben ik? Als ik opsta, ben ik alleen. Ik denk dat die jongens me in elkaar hebben geslagen. Huilend kom ik thuis en mijn moeder vraagt: “Waar jank je om?” Ik probeer het uit te leggen en zie dat ze verschrikkelijk kwaad wordt. Ik voel een paar druppels in mijn broek lopen en zeg met afgeknepen stem: “Ik moet plassen.”

Terwijl ik naar het toilet loop, komt mijn moeder niet achter mij aan. Gek ze is toch boos, ze gaat toch slaan? Ineens zegt ze: “Morgen ga ik naar die school en jij gaat mee, jij wijst ze aan en ik zal ze eens even leren...” Ik vergeet gewoon even van het toilet af te komen. Ze gaat mee en ze gaat mij helpen!?! Ik weet niet of dit wel echt is, ik hoop dat ze het nog een keer zegt. De andere ochtend pakt ze haar fiets en gaat met mij mee. We komen bij de school van deze jongens en ineens lopen ze daar. “Daar ma, daar, dat zijn ze, pak ze, daar zijn die etters...” Ineens vliegt mijn moeder de stoep op met haar fiets en ze scheurt naar die gasten. Ze scheldt en tiert en is bijna bij hen. Ik bekijk dit van een afstandje en ben benieuwd wat ze gaat doen. Die gasten lachen haar uit en dan lijkt het wel of ze ontploft. Ik weet niet wat er gebeurd, maar ik vind het eng, gevaarlijk en leuk. Ze knalt met haar voorwiel tegen de stoeprand en vliegt finaal ondersteboven. Hoe ze daar ligt, krijsend en scheldend, bloed aan haar knie, scheuren in haar panty. Ik vind het echt eng, maar ook lach ik er stiekem om. Zo, lekker, dan weet je ook eens hoe dat voelt. Toen ze opstond zei ze: “Naar school jij, ik ga eens hier naar binnen en de bovenmeester spreken.” Thuis uit school is ze stil, niemand zegt er iets over aan tafel. Als ik om me heen kijk aan tafel besluit ik maar om er ook niets over te zeggen. Ik ben van plan om dit nooit te vergeten. Ik heb iets gezien wat ik net goed vond, ik heb die *pestjongen* weggejaagd en mijn moeder heeft het voor mij opgenomen. Ik ga *blij* naar bed.

HOOFDSTUK 7

IN HET ZIEKENHUIS

Hoe lang heb ik nu alweer dat verband om mijn hoofd? Jaren. Hoeveel keer ben ik al bij de dokter geweest? Honderden. Hoeveel naalden zijn er mijn kin ingegaan? Zoveel dat ik bij het zien van iedere naald zweet en dan is het net of ik vlekken zie en mijn hart stopt soms, denk ik. Hoeveel keer ben ik nu al geopereerd in het ziekenhuis?

Weer lig ik in een ziekenhuisbed. Naast mij ligt een jongen van veertien. Hij praat veel en ik ben een beetje jaloers. Hij is stoer en al veertien. Hij is geopereerd aan een liesbreuk en wil mij zijn hechtingen laten zien. Hij gooit de dekens omlaag en trekt zijn pyjamabroek uit. Ineens draai ik me om en wil niet kijken. Ook deze jongen wil het... Ik weet het zeker. Niemand laat zomaar zijn onderbroek zien en die snee zit vlak bij zijn piemel zei hij. Hij zegt: "Stel je niet aan joh, het is helemaal niet eng, je kan gewoon kijken." Ik zeg niets en blijf omgedraaid liggen. "Je bent ook een aansteller zeg", zegt hij. Ik zeg niets en ben bang. Ik wil wel kijken, maar dan vraagt hij straks of ik ook mijn piemel wil laten zien. Ik weet het zeker. Altijd als mijn vader *het* wil dan begint het met kijken of laten zien.

Inmiddels is het tijd om te wassen. Ik mag uit bed vandaag en met al mijn slangen mag ik in de badkamer. Ik ben zo blij dat ik mezelf mag wassen. Al die dagen heeft een zuster dat gedaan op bed en al

die dagen was ik maar voor één ding bang: dat mijn piemel stijf zou worden als zij hem wast. Dat mag nooit gebeuren, omdat zij dan net als mijn vader zou zien dat ik het *lekker* vind. Dat zegt mijn vader altijd dus dan is dat zeker zo. Ik ben inmiddels in de badkamer en laat het bad vollopen. De zuster zei dat de deur absoluut niet op slot mag en dat is verschrikkelijk eng. Ik durf me nauwelijks uit te kleden. Het blauwe stuk fenjalzeep leg ik op het randje en ineens staat er een broeder achter mij. Mijn hart staat stil en ik glijd haast uit. Ik schiet voorover op de rand van het bad en twee handen grijpen mij vast. “Jongen toch, wat gebeurt er? Ben je duizelig? Ventje toch, je trilt zal ik je helpen?” Mijn ogen rollen door mijn hoofd en mijn hart bonst als een gek. Dit is verschrikkelijk, een broeder, ik ben naakt en hij heeft mij vast. Hij zegt: “Ik zet je in bad en dan zet ik je infuus neer met een belletje. Als er iets is dan kun je bellen, ik ben er direct.” Zodra hij weg is begin ik te huilen. Alles komt er uit. God als u mij hoort, luister dan? God, alles is zo moeilijk, ik snap het niet. God, waarom ben ik zo bang van iedereen? God heeeellllp! Ik huil zoveel dat ik gewoon zit te snikken. Heel mijn gezicht is verkrampd en ik denk dat ik dood ga. Ik wil niet naar de hel, ik wil mijn best doen, ik zal gehoorzaam zijn... Het stormt echt in mijn hoofd, het lijkt wel of ik een hele harde wind hoor. Ik denk ook steeds: eer je vader en je moeder en wanneer je beter je best doet en alles doet wij zij willen, gaat het allemaal over.

De broeder komt terug en haalt mij uit het bad. Ik ben van plan om te doen wat hij zegt. Het zal wel goed zijn en dan komt het goed. Hij vraagt: “Heb je gehuild, je hebt vuurrode ogen.” Ik knik ja en hij vraagt: “Heb je pijn?” Weer knik ik ja en ben blij dat ik kan zeggen dat het van de operatie is. Hij sluit een nieuw slangetje aan waar een soort water doorloopt. Dat is morfine zegt hij, misschien ga je lekker slapen en dan voel je niets meer. Hij is best lief. En ik begrijp niet dat hij nog niets heeft *gedaan*. Stiekem noem ik

hem mijn vriend, maar ik ga dat niet zeggen omdat het misschien morgen of straks weer anders is. Ik val in slaap.

Uren later, aan het eind van de middag ben ik wakker. De zuster geeft mij drinken en zegt dat er zo bezoek komt. Het gordijn om mijn bed is nog bijna helemaal dicht. Dat hebben ze gedaan omdat ik sliep en de dokter nog zou komen. Dat is zo erg. Hij haalt het verband weg. Dan pakt hij een grote spuit en moet ik een bak onder mijn kin vasthouden. Hij spoelt het grote gat uit en dat doet hij drie keer op een dag. Het doet niet echt pijn maar die lucht, die handen, die spuit... Ik denk dat mijn hart snikt of zo. Telkens bonst het zo hard en dan weer niet. Ik ben steeds misselijk, maar ik durf het echt niet te zeggen omdat ze het thuis altijd onzin vinden en ik mij niet zo moet aanstellen. Ik krijg al aandacht genoeg.

De deur gaat open en daar is mijn vader. Ik schrik, ik ben bang, help! De gordijnen zijn dicht. Tranen rollen over mijn wangen en ik kijk hem aan. Hij zegt: "Doet het zo'n pijn?" Ik knik ja. Weer zeg ik dat het zo is maar het is helemaal niet zo. Dan ineens streelt hij mijn haar en veegt mijn tranen af. Het voelt fijn en ik weet nog niet dat dit de enige keer zou zijn dat hij mij over mijn hoofd streelt. Ook weet ik nog niet dat ik dit gevoel en dit beeld, nooit meer zou vergeten en veertig jaar later hier zou opschrijven. Hij gaat naast mij zitten en vertelt dat hij alleen gekomen is. Mijn moeder kon niet en hij is gelijk vanuit zijn werk gekomen. "Anders ben je zo alleen hé?" Ik ben van binnen blij en vind het aardig. Het valt toch wel mee en misschien ben ik wel voor niets veel te bang altijd. Na een poosje voel ik ineens een hand onder de dekens. Hij streelt mijn benen en stopt zijn hand in mijn broek. "Nou, eens even kijken of je nog wel een jongetje bent hoor, na die operatie." Hij wriemelt net zo lang tot ik een stijve piemel krijg. "Nou zo te voelen vindt je het lekker he?" Alles gilt in mij. Weer die wind in mijn hoofd, weer dat bonzen in mijn hart, weer mijn keel die... Ik durf niets te

zeggen. Vecht tegen een stijve piemel, maar het werkt niet. Ik vind het niet fijn. Ik schaam me verschrikkelijk. Ik dacht net nog dat het goed was en geloofde dat het allemaal mee viel. Ik had het aan God gevraagd en had Hem beloofd beter mijn best te doen. Het liefst zou ik weer van die morfine krijgen en ik had zin om op het belletje te drukken, maar hij was er nog, hij zat nog naast mij. Misschien ga ik wel dood. Dat is denk ik het beste, dan kan ik ook niet meer rot doen, in de weg lopen, aandacht vragen en...

HOOFDSTUK 8

HEROPVOEDING

Het is vakantietijd. Mijn moeder doet mijn kleding in een tas. Inmiddels heb ik al een paar keer gehoord dat zij aan de telefoon was en zei: “Dat jong doe ik nog een keer wat en ik zou blij zijn als...” Natuurlijk ging dat over mij. Ik heet *dat jong*. Het is avond en ineens krijg ik te horen dat ik voor zes weken weg moet. Drie weken naar de ene opa en oma en drie weken naar de andere opa en oma. Natuurlijk vraag ik niets. Vragen stellen is gevaarlijk en dat levert een pak slaag op. Dan kijkt mijn vader altijd toe en wanneer mijn moeder klaar is gaat hij mij *troosten* in de badkamer. Soms denk ik wel eens dat hij het leuk vindt als ze mij afroost. Dan staan zijn ogen zo raar.

Ik wordt naar opa en oma gebracht. Als ik de keukendeur binnenkom ruik ik hun luchtjes al. Heerlijk. Opa rookt camel en oma zet koffie. Er hangen allemaal uitgewassen koffiefilterzakjes boven het aanrecht. Net slingers. In de kamer zit opa bij het raam; “Zo jonchie, kom jij een paar weekjes hier?” Ik weet van niets maar ik knik natuurlijk ja. Dan komt oma ook de kamer binnen en zegt: “Zo, dan zullen we jou eens een beetje opvoeden, dan kun je gelijk leren om eens wat liever te zijn voor je vader en moeder.” Ik schrik en knik ja. Ik hoor wat ze zegt maar toch klinkt het niet boos. Ik wil er verder ook niet over nadenken omdat ik nu lekker even alleen bij opa en oma ben. Mijn oom woont daar ook nog en die heeft een auto. Misschien mag ik wel een paar keer met hem mee.

We zitten aan tafel en gaan koffie drinken. Oma heeft ontbijtkoek neergezet. Ik pak een stukje en zet mijn tanden er in. “Ho, ho, moeten wij niet eerst bidden?” vraagt oma. “Waarom?” Voor ik er erg in heb, stel ik een vraag. Ik schrik en direct voel ik het weer, die schokken in mijn hart, dat gebons. Oma zegt: “Wat bedoel je met waarom?” Ik voel dat ze niet boos is, dus ik vraag: “Ik hoef toch niet voor een koekje te bidden?” Oma schudt haar hoofd. Opa snuit hard zijn neus en het lijkt of hij mij uit zit te lachen. Oma zegt: “Lieve jongen, het is eten en daar bidt je altijd voor.” Wat zegt ze nu? Lieve jongen? Zie je wel dat oma anders is? Ze is nooit boos, ze scheld ook nooit, ze zegt elke ochtend: “Goeiemorgen lief zonetje” en ze heeft het vaak over de Here Jezus. Dat klinkt raar, ze is geen ouderling of dominee en toch zegt ze het. Oma is lief en daarom let ik goed op wanneer ik moet bidden of danken. Ik vind het fijn, omdat mijn vader hier niet is en opa lacht altijd en dan fluit hij ook door zijn tanden. Wanneer het donker wordt, moet ik naar bed en oma brengt me naar boven. Ik moet me eerst uitkleden achter de deur, voordat zij mij welterusten komt zeggen. Gek dat ze niet kijkt. “Heb je al gedankt voor deze dag en gevraagd of de Here je deze nacht ook bewaren wil?” “Ja oma.” Zij bukt, aait mijn voorhoofd en geeft er een kus op. Als zij de deur dicht doet van mijn slaapkamertje geniet ik na van wat zij net deed. Het voelt zo prettig. Ik ben zo blij. Ik wil niet slapen maar er aan denken!

De volgende morgen wordt ik wakker van de misthoorn. Zij wonen vlak bij de rivier en als het mistig is klinkt de misthoorn. Dat geluid zou ik altijd willen horen. Ik lig in bed, in een klein kamertje. Alleen. De hand en de kus zijn nog steeds op mijn hoofd, zo voelt het voor mij. De misthoorn in de verte. Kon ik maar altijd hier blijven. Bij opa en oma, op mijn kamertje, bij de misthoorn...

Het is raar maar opa raakt mij nooit aan. Hij praat altijd fijn en als ik iets zeg, dan lacht hij. Is dat wel echt, wel goed? Ik wordt er niet

bang van en voel ook mijn hart niet meer. Zelfs mijn keel is niet stroef. Ik mag zelfs net zo lang aan tafel zitten tot ik *vol* zit. Kon ik maar de rest van mijn leven aan deze tafel zitten. Daarna ga ik buiten spelen in de schuur die groot, lang en hoog is. Achterin de schuur zitten konijnen. Er is niemand om mee te spelen maar dat is niet erg. Ik ga de schuur in, bij de konijnen en speel dat ik de boer ben. Achterin zit nog een deur en die komt uit bij de regenton. Een klein plekje met hoge muren eromheen. Opa zei gisteren dat ik eens meer naar buiten moest gaan. Ik schrok me wild en keek hem met grote ogen aan. Ik knikte ja. Gelukkig zei oma toen dat hij niet moest zeuren en dat ik het naar mijn zin had. Opa vond het toen best.

Als de drie weken voorbij zijn, wil ik niet weg. Ik moet naar de opa en oma van mijn vaders kant. Die wonen in een groot huis aan het andere eind van dezelfde straat. Ik voel me niet lekker. Net of mijn hart weer bonst, net of ik weer die harde wind hoor. Als mijn tas ingepakt is, moet ik weg en steek de straat over. Aan het einde van de straat zie ik hun huis al. Naast de bakker. Het huis staat los en is groot. Een lange tuin aan de achterkant. Ik moet achterom en wanneer ik de achterdeur open doe, hoor ik opa tegen oma schelden. Als aan de grond genageld blijf ik staan. Dit wil ik niet, ik wil niet naar binnen, ik wil terug. Opa gooit de deur open en zegt: “Ja, blijf je daar staan of kom je nog naar binnen?” Ik kijk en knik ja. Binnen moet ik direct mijn spullen naar boven brengen en oma huilde een beetje, ik weet het zeker, ik zag het. Boven huilde ik gelijk. Ik wil weg, ik ben bang. ‘s Avonds onder het eten moet ik ineens mijn lepel neerleggen van opa. “Je eet niet goed”, zegt hij. “Ik zal jou eens leren hoe je moet eten. Je moet 25 keer op een hap eten kauwen voordat je het doorslikt, heb je dat begrepen?” Ik kijk hem aan en knik ja. Mijn eerste hap wordt geteld en hierna vergeet ik nooit meer dat hij 23 keer kauwen telde. Als ik niet gehoorzaamde

kon ik voortaan in de keuken eten. Ik heb het koud, ik ril. Ik voel me ziek. Oma zegt helemaal niets en zit met gebogen hoofd boven haar bord. Na het eten moet ik naar bed en ik durf niet te vragen of het luik open mag blijven. Het luik, boven aan de trap. Dat doen ze iedere avond naar beneden als ze op bed liggen. Ik ben bang. Het is eng en gevaarlijk als ik opgesloten wordt. Koud en trillend lig ik in bed, ik hoor het luik dicht gaan en ik huil zachtjes. God waarom doet U nou niets? Ben ik echt zo? God mag ik alstublieft terug naar mijn andere opa en oma?” Huilend val ik in slaap. Ik krijg geen antwoord.

Het is ochtend en ik moet tegenover opa aan tafel zitten. Ik krijg karnemelkse pap. Afschuwelijk. Koude aardappels van de vorige dag met melk. Opa kijkt en telt mijn kauwen. Ik tel ze wel twee keer, misschien kauw ik wel dertig keer. Ik moet kokhalzen en opa vliegt over tafel met zijn arm. “Hier jij, probeer niet te kotsen jij. Je moet je schamen. Andere kinderen sterven van de honger en jij zit te kotsen.” Ik heb het gevoel dat ik stik. Mijn hart bonst en die wind suist weer in mijn oren. Zie je wel dat het nooit weg was, zie je wel dat ik gewoon alles verkeerd doe en aandacht vraag. Ik ben verdrietig maar ook woedend. Doordat ik echt bang ben durf ik niets te doen. Als mijn bord leeg is, wil ik weg. Opa zegt: “Zitten blijven vriend, eerst dit lezen.” Ik krijg een krant voorgeschoven en moet lezen wat er bovenaan staat. “Ref...or...mat...ori...sch...dagblad.” “Stop, overnieuw, kun je dat nu niet eens lezen? Nou kom. Ik wil het goed horen!” Voor mijn gevoel heb ik het honderd keer geprobeerd, maar het is nooit goed. “Natuurlijk moet je hier een paar weken zijn, ik begrijp je vader en moeder heel goed. Je luistert gewoon niet en het enige wat je kan is janken. Ik zal jou eens leren wat gehoorzamen is. Naar boven jij en je komt pas terug als je het woord kan lezen.” Tot het middageten zit ik boven en probeer het woord te lezen. Het wordt steeds moeilijker en ik kan

alleen maar huilen. Straks gaan we eten en dan? Oma komt naar boven en ze pakt me beet. Ze fluistert in mijn oor dat opa niet zo erg is en dat hij het niet zo meent. Ik ben bang dat ik niet helemaal ben zoals andere jongens. Ik hoor het toch, ik zie het toch... Het lijkt wel of ik niet meer kan ademen. Oma vraagt wat er is en ik zeg: "Ik heb pijn in mijn kin en mijn tanden." Gelijk krijg ik twee aspirines en mag ik mee naar beneden. Oma zegt tegen opa dat hij nu even niet verder moet gaan, omdat ik zo'n erge pijn heb. Opa zegt: "Morgen weer een dag." Ik gebruik mijn *systeem*, alles uit...

Iedere dag als ik naar buiten mag, ga ik naar de schuur. Daar staan heel veel oude deuren, witte met geel glas erin. Ze ruiken heerlijk, ik weet niet waar naar, maar ik hou van die lucht. Wanneer ik alle deuren weer zo heb verschoven dat ik een hokje heb, ga ik er tussen zitten. Ik denk daar, ik maak daar plannen. Dit is mijn huis en niemand weet waar ik woon. Mijn vader kan niet meer aan mij zitten, mijn moeder kan niet meer slaan en ik word nooit meer uitgelachen. Niemand ziet mij. Misschien gaat mijn vader wel dood en mijn moeder ook. Dan gaan andere mensen mij in huis halen en dan vinden ze mij vast zielig en gaan ze daarom aardig doen. Het lijkt wel of ik steeds rustiger wordt van binnen en ik zou hier wel willen slapen. Misschien zou ik hier best dood willen gaan nu, omdat er niemand is.

Ineens staat opa in de deuropening. "Dus hier zit jij steeds, wat doe je hier?" Mijn keel is droog en ik kan bijna geen adem halen. Ik kan niet zeggen wat ik hier doe, ik kan dat nooit zeggen. Ik kijk hem aan en dan ineens brult hij: "Kom tussen die deuren vandaan en kijk niet zo brutaal. Geef antwoord als ik vraag wat je doet." Ik wacht op de klappen, want ik ga het nooit zeggen, ik kan nooit zeggen wat ik allemaal denk.

Deze dag gebeurt er iets vreselijks. Mijn hokje, mijn huis is weg.

Ik kom uit bed en opa verbied mij om de schuur in te gaan. Als ik je daar nog één keer zie, dan kun je de hele dag op je kamer zitten. Oma vraagt: “Wat moet die jongen dan doen, laat hem toch, wat geeft dat nu?” “O ja, bemoei jij je er ook nog maar mee, geef dat jong maar weer zijn zin, dan kan hij nog rotvervelender worden dan hij al is.” “Ga maar voor, aan de weg, achter het hekje staan en tel alle vrachtwagens”, zegt hij tegen mij. Ik sta daar uren, tranen branden achter mijn ogen, mijn hart bonst, ik ben verdrietig en boos. Daar is het weer, die gedachte dat ik beter dood kan zijn. Waarom zou ik niet oversteken? Ik moet nog twee weken hier zijn, ik wil naar huis, naar mijn vader en moeder. Ik weet niet meer waar ik naar toe wil, alles doet pijn, ik kan alleen maar janken en ik sta hier achter dat stomme hek en...

‘s Avonds in bed besluit ik om nooit meer te bidden. Iedere keer als ik bid, moet ik huilen omdat God nooit antwoord geeft, omdat Hij geeneens ziet wat er allemaal gebeurt. Ik word uitgescholden, geslagen, moet mijn vader plezier doen, opa die scheldt... Bij God zal het wel precies hetzelfde zijn, omdat zij allemaal bidden en naar de kerk gaan en zeggen dat ik een rotjong ben, een krenge die altijd in de weg loopt of zit. Mijn kin is ook lastig, dat heb ik al zo vaak gehoord. Elke dag heb ik pijn en niemand heeft nog gevraagd hoe ik me voel. Morgen is het feest hier en dan komt er visite. Toen opa aan de telefoon was hoorde ik hem zeggen: “Dat jong is er en we hebben onze handen er vol aan, ik hoop dat hij...” Ik stik, ben ik dan echt zo fout bezig? Ik begrijp het echt niet. Niemand praat met mij, ik wacht overal als laatste omdat ik niet eens iets durf te vragen. Ik kan het toch niet helpen dat ze iedere dag mijn verband moeten verschonen en soms twee of drie keer.

De kamer zit vol visite. Ooms, tantes, neven en nichten. Omdat het mooi weer is gaan alle kinderen in het gras zitten. Dan gaan we een spel doen. Ik wacht tot iedereen een plekje heeft. Al zo vaak

mag ik niet naast iemand zitten omdat ik stink. Mijn kin is open en het bloed vaak door het verband heen. Ook komt er veel etter uit. Ineens zegt de vriend van mijn nicht: “Hé fijne jongen, kom je bij mij zitten?” Ik blijf staan en ben stijf van angst. Wat bedoelt hij met fijne jongen? Hij zegt tegen mijn nicht: “Kom schuif eens op dan mag hij tussen ons in zitten.” Iedereen zit al en ze kijken allemaal naar mij. Ik voel me zenuwachtig en ik schaam me. Als ik zit begint het spel en hij slaat een arm om mijn rug. Ik voel dat ik helemaal stijf ben, maar durf niet te bewegen of iets te zeggen. Dan zegt hij: “Fijne jongen, fijne jongen ben je. Blijf jij maar lekker bij ons zitten.” Ik kan niet meedoen, omdat ik niets hoor of zie. Ik hoor alleen maar: “Fijne jongen, fijne jongen” en die arm is zo sterk en het voelt fijn. Als ze mij gaan uitschelden omdat ik het spel niet ken, kan mij dat niets schelen. Zo moet het blijven. Zo in dit gras met die sterke arm.

Als ik naar bed ga, ben ik niet bang voor het luik, ik kruip diep weg en stiekem hoop ik dat ik nooit uit bed hoef. Ik ben zo moe en heb zo’n pijn. Alles doet zeer, mijn kaken, mijn tanden, mijn hoofd, mijn buik, maar ik hoor nog steeds die woorden en denk dat hij nog steeds zijn arm om mij heen heeft.

HOOFDSTUK 9

WERKEN OF...

Over een paar dagen begint de vakantie. Toen ik vanmiddag uit school kwam, was ik nog niet binnen of mijn moeder zei: “Jij hebt straks vakantie en ik moet jou niet thuis hebben. Je gaat op zoek naar werk en je zorgt maar dat je dat krijgt anders...” Waar moet ik heen? Ik ben elf jaar! Ik weet al waarom ze dat zegt. Gisteravond zat ik aan tafel en mijn jongste broer probeerde op de orgelbank te klimmen. Ineens was er een grote klap en een hoop gegil. Hij was omgevallen en zat met zijn hand tussen de klep van de bank. Voordat ik er erg in had, werd ik van mijn stoel gerukt. “Ben je weer bezig, kreng, ik zou je weet ik niet wat kunnen doen.” Ik zag alle hoeken van de kamer. Mijn *systeem* gaat gelijk in en ik beslis om geen geluid te maken. Ik gun ze niet dat ik huil. Ik schakel mijn gevoel uit. Daar zat mijn vader, in zijn stoel, shag en jenever ernaast. Hij keek en zei niets totdat ik huilend, zonder geluid, op de grond in de gang zat. Hij stond daar; kijkend. Wanneer hij zo kijkt, weet ik wat ik moet doen; naar boven. Het lijkt dan net of hij het fijn vindt als mijn moeder mij afranselt.

In de badkamer moet ik mijn kin gaan weken in Sunil, om het vuil en de etter eruit te laten trekken. Eerst moest dat iedere dag aan de keukentafel in een schaal. Nu alleen nog in de badkamer; iedere dag. Soms als het te lang duurt roept mijn moeder: “Ben je nog niet klaar met dat jong?” “Nee, het is hardnekkig, het lijkt wel of het steeds erger wordt.” Nu wil hij bijna elke dag dat ik mij uitkleed.

En bijna elke dag gebeurt *het*. Soms denk ik dat mijn moeder het niet vertrouwd, maar ze komt nooit naar boven. Ik weet het niet. Ik ben ook altijd muisstil als hij dan met haar praat en tegelijkertijd met mij *bezig* is. Hoe verschrikkelijk pijn het vaak ook doet, van voren of van achteren, ik moet op mijn tanden bijten en soms in een handdoek. Ik denk dat mijn moeder het liefst heeft dat ik bijna nooit thuis ben om al deze dingen. Ik ben bang dat ze het weet, dat van mij en mijn vader. Ik weet het niet maar het lijkt soms net of dat zo voelt.

Ik moet nu elke dag op zoek naar werk. Ik mag niet thuiskomen als ik niet heb gezocht. Ik fiets overal heen. Bij alle tuinders of kassen sta ik stil. Ik durf nergens het erf op te rijden en al helemaal niet om werk te vragen. De zenuwen gieren door mijn keel en die is zo droog dat ik bijna niet kan slikken. Iedere dag hetzelfde. Wanneer ik thuis kom is de eerste vraag of ik werk heb. “Denk er aan hé, ik moet je niet thuis hebben!” Kilometers verder, in een ander dorp, gebruik ik mijn *systeme*: niet denken, niet voelen, niet huilen, ik ga nú, ik moet. Als ik aan de achterdeur klop, doet een grote man open. Deze man ken ik; hij is een ouderling van onze kerk. Ik zeg dat ik werk moet zoeken van mijn moeder omdat ik vakantie krijg. Ik krijg van zijn vrouw wat te drinken en dan zegt hij dat ik kan komen werken. Ik kan altijd komen wanneer ik vrij ben. Opgelucht ga ik dat hele eind terug naar huis, denkend dat mijn moeder heel blij zal zijn. Het enige wat ze zegt als ik het vertel is: “Dat is je maar geraden ook.” Ineens kan ik mij niet meer inhouden en ik gooi alles eruit. “Nooit doe je aardig. Altijd pak je mij. Andere moeders zijn normaal, u niet. Ik wou dat je dood was.” Ik geloof dat ik een halve meter van de grond kom terwijl ik dat allemaal zeg. Het lijkt wel of het fijn voelt, net of ik meer lucht krijg. Het duurt maar even en dan lig ik in de gang op de grond. Haar voeten trappen bovenop mij. Ik lig op mijn buik en ineens een grote zware dreun, ik zie flitsen, ik

voel gekraak. Ze roept: “Ik trap je dood kreng.” Toen was het klaar. Het is stil. Ze is weg. Ik probeer me om te draaien, maar ik heb ongelofelijk veel pijn. Mijn rug bovenaan staat in brand en ergens diep van binnen lijkt het wel of er iets klem zit. Ik kan bijna geen adem halen. Na een poosje sta ik op en sluip naar zolder, naar mijn bed. Die vreselijke pijn zorgt ervoor dat ik probeer niet te bewegen. Uren lig ik daar, huilend en met maar één geluid: “Ik trap je dood kreng!”

Ik mag voor straf niet bij het avondeten zijn. Ik zit boven aan de zoldertrap, ruik het eten en hoor iedereen aan tafel gaan. Ik huil zonder geluid. Mijn maag doet weer zeer van de honger. Het lijkt wel of ze vanavond uren eten, er komt geen eind aan. Dan zijn ze eindelijk klaar. Ineens komt mijn moeder naar boven, ze kijkt naar me en ziet dat ik huil. Ze smijt een boterham met jam op mijn bed en zegt: “Nou hier joh, als je nou voortaan eens wat liever doet, dan hoeft dit allemaal niet te gebeuren.” Daarna is ze verdwenen. Het is gek maar ben ik nou een beetje blij? Het leek net of ze het een beetje erg vond en ze kwam ook nog een boterham brengen. Ik ben, denk ik, in slaap gevallen want de andere ochtend word ik pas weer wakker.

SLAAF VAN DE ANDER EN MIJZELF

Sinds mijn moeder mij zo op mijn rug getrapt heeft, heb ik bijna altijd pijn. Het lijkt wel of er boven in mijn rug iets klem zit. Als ik iets til of buk dan doet ademhalen zeer. Ik durf het niet te zeggen, omdat ik bang ben dat ze gaan zeggen dat het mijn eigen schuld is en dat ik niet anders verdien. Ook hoor ik vaak dat ze al werk genoeg aan mij hebben. Ik probeer er niet aan te denken en het niet te voelen, maar soms is het heel erg en dan lukt het niet. Dan is het net of ik steeds hoor: “Ik trap je dood kreng!” Ik wordt boos en verdrietig. Ik durf ook niet meer te bidden en God te vragen of Hij wil helpen. Ik vind dat vaak zo moeilijk. Diep van binnen zou ik het wel willen en hoop ik dat het helpt, maar ik durf het gewoon niet meer. Ik ben zo vaak boos geweest en heb nog nooit God gehoord of gezien. Iedere zondag hoor ik wel een keer dat Hij luistert en helpt, maar dat geldt niet voor mij, denk ik dan. Ik durf het ook niet tegen de huisarts te zeggen, waar ik nog steeds iedere week kom voor mijn kin. Ik ben al een paar keer geopereerd, maar nog steeds is mijn kin open en groeit er wildvlees. Vaak als de dokter ziet dat ik schrammen of blauwe plekken heb, zegt hij: “Jongeman, het wordt tijd dat je eens wat voorzichtiger ben! Ik geloof dat je de enige bent van je broers en zussen die altijd wat heeft!” Ik kijk hem dan aan en knik ja. Daarom zeg ik dit ook niet, ik durf het niet.

Het is nu vakantie dus ik moet werken. Iedere dag fiets ik 's morgens om half zes naar de tuinderij. Ik moet vroeg beginnen omdat de groenten op tijd bij de veiling moeten zijn. Ik heb niet gegeten omdat er niets klaar stond en ik niets durf te pakken. Ik ben ook de enige denk ik die zo vroeg uit bed gaat. Ik kan ook bijna niets eten omdat mijn maag heel vaak zeer doet en mijn keel droog is. Ik ben wel blij dat er niemand zo vroeg uit bed komt, dan zien ze ook niet dat ik niet eet. De eerste dagen vind ik het heel fijn; lekker alleen werken. Aardbeien plukken, bonen, tomaten, komkommers enzovoort. Ik werk heel hard zonder te stoppen. De eerste dag had mijn baas het voorgedaan en een lorrie vol kisten klaar gezet. Ik dacht dat die allemaal vol moesten dus ben ik geen enkele keer gestopt. Toen hij terug kwam na een hele poos te zijn weggeweest, zei hij: "Heb jij dat allemaal gedaan? Dat kan bijna niet. Wat kan jij werken zeg!" Ik stond gewoon in brand van binnen. Alles gloeide. Mijn hart bonsde. Ik werd rood. Dat maakte mij zo blij! Nu doe ik het iedere dag zo. Ik probeer zo veel mogelijk te doen en vaak zegt hij dat weer.

Als het 's morgens negen uur is, roept zijn vrouw: "Man, koooffie!" Soms mag ik daar ook bij zijn. In de keuken ruikt het naar koffie en brood. Heerlijk. Ik eet soms expres niet thuis, omdat ik dan deze boterhammen met kaas niet op kan. Ik denk dat ze boos worden wanneer ik het laat staan en dan wordt ik niet meer geroepen. Als het half negen is, duurt het vreselijk lang voordat hij geroepen wordt. Mijn maag rammelt en doet pijn. Ik snij selderij en kijk iedere seconde naar voren; naar het huis. Dan zie ik haar. Ze loopt naar buiten. Naar de baas. Samen zie ik ze terug lopen en ik wordt niet geroepen. Ze zijn mij vergeten, ik mag er niet meer bij zijn, ik ben teveel, ik zit in de weg... Het raast in mijn hoofd; ik zat er nog zo naar uit te kijken. Nu moet ik wachten tot de koffietijd om elf uur. Ik duw mijn tranen weg en ga verder met werken. Dit

was de eerste keer en dit zou nog vaak gebeuren. Later wanneer ik volwassen ben, zou ik begrijpen dat er steeds nieuwe situaties zijn waarin ik letterlijk op overlevingsstand ga als dit soort dingen gebeuren.

Iedere zaterdag rond twaalf uur stoppen we met werken. Dan krijg ik een gebakje, een doos aardbeien en twintig gulden. Trots ga ik naar huis en ben dan vrij. Ik laat de aardbeien zien en dan zeggen mijn vader en moeder: “Oké, zet maar neer dan kunnen we die opeten.” Ineens vraagt mijn vader: “Heb je ook geld verdient?” Ik kijk hen aan en knik. “Laat eens zien.” Ik pak de twintig gulden en moet ze aan mijn vader geven. Hij stopt ze in zijn zak en zegt: “Zo nu kun je tenminste ook eens wat bijdragen.” Ik snap er niets van, maar ik durf niets te zeggen. Ik ga douchen en huil. Heb ik mij de hele week uitgesloofd, keihard gewerkt en nu is het zaterdag en heb ik helemaal niets. Ik heb veertig kisten prei gerooid, veertig kisten krotten, selderij, aardbeien en me letterlijk blaren geschoffeld door het onkruid. En niemand weet hoeveel pijn ik in mijn rug heb. Ik ben verdrietig en boos op iedereen en op God en besluit voortaan om gewoon te zeggen dat ik minder krijg, ik hou stiekem wat achter.

In de jaren die volgde voor ik de deur uitging heb ik geteld hoe veel hij van mij gepikt heeft. Ik kwam op een bedrag van 55 duizend gulden.

EEN NIEUWE SCHOOL EN GYMLES

Ik ben op weg naar mijn nieuwe school. De Lagere Technische School. Ik moet drie kwartier fietsen. Het begin was spannend. Allemaal nieuwe dingen. Nieuwe jongens. Nieuwe leraren. Ik ben niet normaal denk ik. Sinds de eerste dag kijk ik naar alle jongens en denk ik: zouden zij het ook doen met hun vader? Zou dat gewoon normaal zijn? Vind alleen ik dat niet fijn en niet leuk? Ik hoor de hele dag grapjes over sex en alles wat daarbij hoort. Ik hoor veel nieuwe dingen die mij ook nieuwsgierig maken, maar ik bemoei me nooit met die gesprekken en grapjes. Ik ben doodsbang dat ik niet normaal ben en rood word. Bij sport is het vreselijk. Daar moeten we omkleden in een kamer waar iedereen bij staat. Iedere week en soms twee keer per week is dit een strijd. Ik schaam mij voor hoe ik er uit zie. Dat vervloekte verband, dun en mager, een bijna totaal verwoest gebit en ouderwetse kleren. Het enige waar ik trots op ben, is mijn splinternieuwe, lichtgroen metallic kleurige fiets met handremmen. Die ben ik samen met mijn vader gaan halen. Mijn allereerste nieuwe fiets. Ik was zo blij toen we naar huis reden. Mijn vader en ik op mijn nieuwe fiets. Ik durfde bijna niet blij te zijn, dat voelt zo gek, net of het niet echt is. Ik probeerde te zeggen: “Bedankt pa, voor...” Voordat ik klaar was zei hij: “Dat komt wel goed. Vanavond maken we dat wel goed.” Ik wilde er niet aan denken, ik was blij en het kon mij eigenlijk even niets schelen.

Misschien doe ik wel extra mijn best om hem te bedanken. Ik doe misschien wel een keer of ik het fijn vind. Dat had ik dus nooit moeten doen. Nu zei hij dat hij merkte dat ik het fijn en lekker vond. Alles zou nu gaan veranderen.

Ik heb het idee dat alle jongens naar mijn onderbroek kijken met omkleden. “Hé, heb jij al haar?” Ik schrik me rot en begin te schelden. Dat ben ik de laatste tijd gaan doen, net of het helpt, keihard schelden en tieren. Net alsof de meeste mensen dan op afstand blijven. Ik ben als de dood dat ze mij aanraken en van schrik stap ik met twee benen in één pijp van mijn gymbroek. Ik verlies mijn evenwicht en val om. Joelend staan twee jongen boven mij. “Oh, kijk, hij gaat al liggen.” Ik word gek in mijn hoofd. Paniek. Ik lig daar en kan niet overeind door die twee. Ineens trekken zij samen mijn gymbroek uit en gillen ze het uit van de lol. God laat dat niet gebeuren! Alstublieft? Ineens staat de gymleraar daar en hij vraagt wat ik aan het doen ben. “Wij houden hier niet van die idiote grapjes vriend, begrijp je dat?” Ik kijk en knik ja. Ik moet terugkomen na schooltijd om de gymzaal aan te vegen en op te ruimen. Ik sta doodsangsten uit en ben zo woedend van binnen. Ik veeg de vloer met mijn gezicht continu naar de deur gericht. Ik heb een plan bedacht voor als hij of iemand anders op mij afkomt. Ik ben hier alleen, niemand kan mij zien omdat de gymzaal helemaal achteraf ligt. Dan pak ik de bezem en ga slaan tot hij niet meer beweegt. Alleen die gedachte geeft al een beetje rust.

Die jongens die mijn broek uittrokken werden mijn *pesters*. Ieder vrij moment zochten ze mij op om mij te grazen te nemen. De namen van deze jongens ga ik nooit vergeten. Vandaag onder de gymles treiterde die ene mij. Zo erg, dat ik de woede voelde die ik had bij die *pestjongen* op de lagere school. Ik wachtte mijn kans af na de les, bij het naar buiten gaan. Ik ben doodsbang maar ook woedend. Ik loop op hem af, ik kijk letterlijk tegen hem op, en ineens ram ik

mijn vuist met alles wat in mij zit in zijn maag. Hij slaat dubbel en ik schop hem met al mijn kracht tegen zijn scheenbenen. Ik roep: “De volgende keer maak ik je af.” Op weg naar huis denk ik er over na en voel ik dat ik nooit meer bang hoeft te zijn voor hem. De andere morgen zie ik hem in de fietsenkelder en hij zegt snel: “Hoi.” Het lijkt wel of ik ineens groter ben, sterker, langer! Ik zal nooit meer last van hem hebben.

Die andere is anders. Die gluurt altijd. Hij heeft lang haar, tot op zijn schouders. Hij ziet er stoer uit. Wanneer wij moeten douchen na de gymles probeer ik daar altijd onderuit te komen. Hij staat altijd naast mij met omkleden. Ik ben bang voor hem. Dan ineens zegt hij: “Als jij nu niet gaat douchen dan stap ik naar de leraar en zeg dat jij nooit onder de douche gaat hier.” Nu is het zover, hij heeft mij te pakken, ik denk als een razende. Ik wil niet weer gestraft worden maar ook niet vastgepakt of... Ik ga naar boven, naar de douches en hij vliegt achter mij aan. Hij duwt mij een douchehokje binnen en begint tegen mij aan te rijden van achteren. Hij grijpt mij keihard in mijn kruis en sist in mijn oor: “De volgende keer doe ik het echt, ik ga jou verkrachten.” Als dood blijf ik achter. Klopt mijn hart nog? Kan ik nog ademen? Zou het echt gebeuren? Ik ben wanhopig en bid: “God als u bestaat, help mij dan!”

Vanaf deze dag wordt gym nog erger. Ik kan niet zeggen waar ik allemaal over denk, hoe een chaos het in mijn hoofd is, hoe bang ik ben, hoe boos, hoe alleen. Ik stik van verdriet lijkt het soms. Moet dit vier jaar gaan duren?

SLEUR, NIEUW WERK EN LIEGEN

Alle weken zijn hetzelfde. Naar de dokter of het ziekenhuis, school, leven thuis, werken, naar de kerk en catechisatie. Binnenkort krijg ik een grote operatie aan mijn kaken. Ze gaan, geloof ik, mijn kaken losmaken van binnenuit en dan moeten ze iets weghalen of schoonmaken. Ik zie er verschrikkelijk tegenop. Al jaren is dit zo en wat ze ook hebben geprobeerd, niets hielp. Het enige wat ik weet, is dat ik al die jaren pijn heb en verband om mijn hoofd. Op de LTS, de school waar ik nu zit, pesten ze mij er niet meer om. Het is net of ze het gewend zijn. In de herfst en de winter is het wel vreselijk om op de fiets te zitten. De kou bezorgd me zo'n pijn, dat ik elke ochtend een uur nodig heb bij de conciërge in zijn kamertje om bij te komen. Het eerste uur ben ik altijd afwezig. Ik zit daar met mijn hoofd in mijn handen te wachten tot de pijnstillers werken; elke dag als ik op school kom. Ik spijbel ook om de andere week. In het begin moest ik elke maandag vrij vragen om naar de dokter te gaan. Om te spuiten en vlees weg te branden. Nu moet ik om de twee weken, omdat ik over een poosje wordt geopereerd. Er is een nieuw apparaat, een zogenaamde scan, die ze hebben gebruikt. Daarop hebben ze na jaren de oorzaak kunnen zien. Ik maak handig gebruik van die extra vrije maandag. Het briefje voor die vrije maandag heb ik nooit veranderd en ze geloven nog steeds dat ik iedere maandag naar de dokter ga. Ik heb dan eigenlijk een paar uur school, maar

ik fiets liever een paar uur rondjes. Ik kan dan alles overdenken en het is net of ik er rustiger van word. Het is soms wel erg koud en ik moet best ver van huis gaan om niet betrappt te worden. Precies op tijd, wanneer ik van school thuis zou komen, ben ik weer thuis.

Ik werk ook bij een nieuwe baas. Ik mag geen vakantie van mijn moeder. Dan ben ik alleen maar “rot vervelend” en ik “zit in de weg”. Ik werk nu bij een plantenkweker. Daar werken veel jongeren uit onze kerk. Ik voel me altijd apart. Zij praten over wielrennen, Joop Zoetemelk en andere sporten. Ik weet daar niets van dus ik kan alleen maar luisteren. Soms doe ik net of ik er ook iets van weet, dan probeer ik mee te praten. “Pinkel,” dat was daar een nieuwe bijnaam voor mij “doe niet zo interessant joh, jij weet er de ballen niet van. Laat je moeder maar niet horen wat je zegt.” Direct hou ik mijn mond, ik verpest het altijd. Ik doe erg mijn best en werk hard. Elk uur dat ik vrij ben, werk ik. Mijn baas is erg aardig. Vaak moppert hij op de andere gasten omdat ze niet genoeg doen en slordig zijn. Gelijk zegt hij dan: “Geldt niet voor jou hoor Anton!” Ik baal ervan dat hij dat zegt en zeker als hij zegt dat ze eens een voorbeeld aan mij moeten nemen. Wanneer hij er niet is en de chef ook niet, schelden ze mij uit en gooien ze potgrond over me heen. Ook sluiten ze me op in een veilingkrat. Ik heb besloten om niet meer te janken overal om. Ik ben veertien jaar, ik durf dat niet.

Deze week mag ik op zaterdag met de chauffeur mee. Ik ben super blij en kan wel springen en gillen. Ik doe het natuurlijk niet. Mijn baas zei: “Jij werkt zo hard en netjes, nu mag je op zaterdag mee planten bezorgen.” Ik zit als een koning op de troon; in de cabine naast de chauffeur. Ik snap niet dat ik dit mag. Tussen de middag eet ik op kosten van de zaak mijn eerste friet en halve haan. Ik ontplof bijna voor mijn gevoel. Ik heb nog nooit zoveel eten op mijn bord gehad. Thuis krijg ik al mijn hele leven één of twee aardappels en één lepel groente. Ik heb pijn in mijn buik, maar ik durf het

niet te zeggen. Ik lever een gevecht met mijn kip om het binnen te krijgen. Wanneer ik ook nog extra geld krijg van mijn baas wordt ik ineens zenuwachtig. Wanneer wij aankomen op het bedrijf zegt de chauffeur: “Nou Pinkel kun je wel elke week meesturen hoor. Daar heb je wat aan.” Ik word op kantoor geroepen. Het is net of ik de kerk binnenloop. Ik voel bijna dat ik eerbiedig moet doen. Mijn baas zit daar in een grote leren stoel achter zijn bureau. Het kantoor staat vol apparaten. Computers, printers, telefoons, faxen enz. Ineens zegt hij: “Ga zitten man, wil je wat drinken?” Een beetje zenuwachtig en met een rode kleur zeg ik: “Alstublieft.” Hij begint te praten over hoe hij vindt dat ik werk en zegt dat hij blij is en mij een “prima kerel” vindt. Ik sta stijf van spanning. Zou hij dat nu menen, weet hij wel wie ik echt ben? Zou hij ook meer van mij willen? Zou hij het weten van mijn vader? Het stormt. Ineens zegt hij: “Hier man, jij krijgt iets extra’s omdat je dat verdient!” Het lijkt wel of ik niet goed word. Ik verdien vijftig gulden? Je moest eens weten wat ik verdien volgens mijn vader en moeder. De zenuwen vliegen door mijn lijf en ik durf niet te zeggen wat ik denk en voel. Ik bedank hem en spring op mijn fiets naar huis. Ik *verdien* vijftig gulden. Dit bewaar ik in mijn pot, in de kast op zolder. Dit zeg ik niet thuis. Dit is van mij en ik verstop het. Aan tafel wordt er gevraagd hoe het gegaan was en of ik nog iets extra’s heb gehad voor zo’n lange dag werken. “Nee, ik mocht mee omdat ik goed mijn best had gedaan.” Stomverbaasd dacht ik na over mijn eigen reactie. Zo makkelijk ging dit, ik voelde er gewoon niets bij en ik keek ze ook nog aan. Ik had deze keer van ze gewonnen.

HOOFDSTUK 13

WAT IS WAARHEID?

Ik ben geopereerd. De dokter zegt dat hij bijna zeker weet dat het nu helemaal zal genezen. Ik ben blij dat binnenkort alle verband er af mag. Nog een paar keer naar de dokter voor controle en dan ben ik er na al die jaren van af. Ik kan het nauwelijks geloven maar hoop het wel. Geen naalden meer. Geen pleisters en verband. Dan mag de dokter, de door mij gehate *soldeerbout* weggooien. Ik hoop dat mijn vader dan ook zijn *fijn samenzijn* in de badkamer stopt. Sinds hij bereikt heeft wat hij wil, mijn orgasme, lijkt het of hij steeds verder gaat. Hij zegt dat dit het bewijs is dat ik er van hou. Ik haat hem. Hij is dik en stinkt en heeft vieze ogen. Wanneer ik hem soms zie zitten in zijn stoel dan zou ik willen dat hij dood was. Ik heb vaak hele erge gedachten over mijn vader en moeder en soms heb ik daar last van, zo ook na gisteravond. We hadden huisbezoek. De ouderlingen van de kerk waren er. Anderhalf uur lang. Als ze beginnen met praten dan hoor ik elk jaar hetzelfde antwoord van mijn vader en moeder; “Nou das seker, hmm, nou, tis waaaar hoor...” Vreselijk klinkt dat. Ik zie dat die zwarte mannen het warm krijgen. Niet veel later komen wij als kinderen onder vuur te liggen. “En, kunnen jullie nogal luisteren op zondag? En gaan jullie trouw naar de catechisatie? Jaha...jullie zijn een groot gezin heeee. Jullie ouders boffen maar. Zul je ze eeren en liefhebben? Dat doen jullie toch zeker aallemaaaal? Want de Heeere ziet alles hoor en Hij hoort ook aalles.” Nu zijn wij het die zweten en niet weten wat wij zeggen moeten. Ik weet niet waar ik kijken moet en

voel me heel erg schuldig. Ik hoopte nog dat ze dood zouden gaan en vaak haat ik ze. Diep van binnen ben ik ook boos op God. Ik hoor wat ze zeggen en ik denk: o ja? God hoort alles en Hij ziet alles wat ik doe en wat zij doen zeker niet? Wat zou ik dit graag eruit gooien maar mijn angst is groter. Dan ineens zijn hun ogen op mij gericht. “En jij bent de Heeere zeker wel daaankbaar jongeman? Hij heeft je bewaard en gespaard tijdens de operatie. Je hebt veel redenen om de Heeere te Daaanken heeee?” Ik geloof dat ik op ontploffen sta. Tranen van pijn en woede voel ik omhoog komen. Maar ook van angst, ik denk dat ik echt gek word. Eindelijk gaan ze bidden. Een eindeloos gebed waar ik helemaal niets van begrijp. Het komt er jankerig (zo noem ik dat) uit en dan komt het verlossende amen. Ik ren naar boven, naar mijn bed.

Op zolder staat onze kledingkast. Onderin ligt een oude trouwbijbel van mijn vader en moeder. Ik zie hem liggen en denk: als ik nu elke dag een stukje ga lezen, stiekem, dan zal het misschien wel beter gaan. Dan ziet God dat ik spijt heb en mijn best doe. Omdat wij met zeven jongens op zolder slapen, maak ik een klein lampje aan de muur. Een heel kleintje zodat het dan niet opvalt en dan kan ik stiekem, voordat ik naar bed ga, de Bijbel onder mijn dekens leggen. Ik probeer een paar avonden te lezen maar ik begrijp niet veel. Ik lees wel dat God heel veel mensen dood of laat doden. Ook dat er veel oorlog gevoerd wordt en dat God daar zelf toestemming voor geeft. Zou het dan toch waar zijn? Dat ik echt slecht ben en eigenlijk ook dood moet. Ik huil elke avond van angst. Ik zeg elke avond: “God ik heb spijt, ik wil niet sterven, ik wil niet naar de hel...” Dan ineens, een paar dagen later is mijn lampje weg. Als ik in de kast kijk, zie ik dat de Bijbel ook weg is. Ik snap er niets van en als mijn moeder zegt dat ik geen licht boven mijn bed mag omdat de andere jongens dan wakker blijven, ben ik woest. Ik zeg dat ik het belachelijk vind en dat iedereen altijd wat te klieren heeft.

“Alles wat ik heb of doe maken jullie verrot!” Een klap midden in mijn gezicht is de opbrengst plus de opmerking: “Dat bedoel ik nou en dan ook nog vroom in de Bijbel lezen? Dat hoeft voor jou niet meer, dat heeft geen zin.” Ik besluit om nooit, maar dan ook nooit meer uit de Bijbel te lezen of te bidden. Iedereen kan het bekijken. Hier thuis, de dominee, de ouderlingen en God.

NACHTMERRIES

Het wordt steeds gekker. Het lijkt wel of hij gestoord is. Hij wilde dat ik met andere jongens rotzooide. Wanneer er eens een keer een vriendje mee kwam, en dat was zeldzaam, vroeg hij 's avonds direct: "En, heb je al gekeken en gevoeld bij hem?" Ik vond het zo idioot en achterlijk maar ik durfde er absoluut niet tegen in te gaan. Eén keer zei ik: "Dat kan toch niet?" "Waarom niet," vroeg hij "wij doen het toch ook al jaren en ik wil dat je mij vertelt wat je doet!" Ik besluit om nooit meer iemand uit te nodigen of mee te nemen. Ik word gek van die vragen en ik ben ook bang van hem. Het lijkt soms net of hij harder en ruwer tekeer gaat. Soms denk ik dat hij een beest is. Hij hijgt en snuift en ik kan zijn lucht niet meer verdragen. Maar op één of andere manier kan ik gewoon niet zeggen dat ik het haat. Waarom kan ik dat niet? Ik ben zo bang dat hij mij echt dood maakt. Ik word vaak wakker midden in de nacht en dan lig ik totaal verstijft in bed. Ik lijk dan wel een plank en knijp mijn ogen stijf dicht. Staat mijn vader aan mijn bed en heeft hij een mes zo groot als een zwaard? Ik weet niet of ik dit droom of echt zie. Hij kijkt me aan en zegt: "Je hebt gepraat hé? Ik moet je nu heel erg pijn doen! Je hebt je belofte verbroken, je moet dood." Ik wordt gek, ik tril, ik zweet en na lange tijd probeer ik door mijn oogharen de omgeving op te nemen. Zodra ik een schaduw zie van iets ben ik weer als een plank. Dit duurt nu al zo lang... Zou ik gek worden? Zouden ze echt gelijk hebben?

Mijn oma, de moeder van mijn vader, was ziek. Ik geloof dat het maar een paar dagen geduurd heeft, toen overleed zij. Ik ben blij dat hij nu 's avonds naar zijn vader moet. Hij ziet mij niet en ik *hoef* ook niet. De andere dag onder het avondeten zegt hij dat hij bij zijn vader moet slapen om te waken. Oma ligt in de kist in de voorkamer en opa ligt op een bed in de achterkamer. “Hij huilt alleen maar”, zegt mijn vader en heeft de bril, ringen en het tasje van oma onder zijn kussen als hij naar bed gaat. Mijn vader vertrouwt het niet en is bang dat hij rare dingen gaat doen. “Hij roept de hele dag haar naam en...” Ik hoor het en denk: nou dat is je eigen schuld opa. Je had maar liever voor haar moeten zijn. Zo vaak als ik bij u was, was u altijd wel een keer boos of deed u lelijk tegen haar. Net zoals ik u een keer moest roepen voor het eten. Ik riep: “Opa, eten!” en u kwam gewoon niet. Toen zei oma dat ik moest vragen of u alstublieft wilde komen eten omdat oma de tafel had aangezet. Toen ik dat deed, kwam u wel en kafferde oma uit. U zei: “Je moet dat jong eens opvoeden ja!” Nu ben je bang en mis je haar ineens... Ik schrik even dat ik dit allemaal denk maar dat zakt snel weg. Mijn moeder vraagt: “Moet je daar dan alleen heen?” “Nee hoor zegt hij, ik neem een van de jongens wel mee dan heb ik nog wat gezelschap. Ik neem hem wel mee.” Hij kijkt mij aan. Ik weet niet wat er gebeurt maar ik word zo bang dat ik misselijk word. Mijn oma ligt daar, dood, in een kist. Ik heb nog nooit een dode gezien. Ik voel mijn hart bonzen en het is net of ik stik. Mijn rug verkramp en doet zo'n pijn dat ik in tranen uitbarst. “Wat is er nu weer?” vraagt mijn moeder. Ik haal mijn schouders op en weet niet wat ik moet zeggen. Ik zit helemaal op slot lijkt het wel. “Nou als je dan niks zegt, stop dan ook met janken. Wees blij dat je vader jou nog mee wil nemen.” Het krijst en gilt van binnen, het is net of ik allemaal stemmen hoor. Ja en weet je wat hij gaat doen? Wat denk je? Vanavond is hij alleen met jou en... Ik weet het niet meer, ik ben gewoon gek, gestoord. Moet ik dit nu zeggen of spreekt er

iemand anders in mijn hoofd?

Op weg naar opa's huis zegt mijn vader: "Nou fijn hé, gaan wij samen daar heen, dan..." Ik hoor de rest niet meer. Ik ben zo ongelofelijk bang om mijn dode oma te zien. Kan mij het schelen wat hij allemaal doet, ik durf niet te kijken. Als we aankomen zit de kamer vol met zijn broers en zussen. Ze fluisteren allemaal en huilen. Opa zit daar met haar brilletje en haar tasje en huilt alleen maar. Dit duurt de hele avond en dan gaat iedereen weg. Ik ben blij als ik naar bed kan en hoop dat ik snel in slaap val. Als mijn vader en ik boven zijn doet hij het luik dicht. Ik schrik ontzettend en vraag: "Pa, mag het luik alstublieft open blijven?" Voordat ik nagedacht heb, vraag ik dit en ook daar schrik ik ontzettend van. Ik buk snel, ik verwacht een dreun, maar mijn vader vraagt alleen: "Wat doe je? Denk je nu dat ik je sla? Nee hoor dat luik gaat dicht en dan zijn we fijn samen, alleen en niemand kan ons zien en horen." Het lijkt wel of ik bevries, het is steenkoud boven maar deze kou zit van binnen. Ik durf niet te kijken waar mijn vader mij heen brengt. Ik dacht dat ik een eigen kamer kreeg, maar de eerste kamer links met het tweepersoonsbed moeten *wij* slapen. "Wij gaan hier slapen, het is zo koud hier, anders kun je niet warm worden." Ik trap er inmiddels niet meer in om te denken dat hij bezorgd of lief is. Dat deed ik vroeger maar nu heb ik hem door. Ik moet gewoon weer zijn *hoer* zijn. Zo denk ik er tegenwoordig over. Het is net of het helpt als ik lekker grof doe tegen mezelf, in mijn gedachten. Ik denk ook vaak dat het gewoon bij me hoort. God laat het toch ook gebeuren en zij gaan gewoon met alles door, dus weet ik bijna zeker dat God dit goed voor mij vindt.

Ik lig in bed in mijn onderbroek en draai stijf naar de muur toe. Een pyjama hoefde ik niet aan van mijn vader. Hij kleed zich uit en gaat op zijn knieën voor het bed zitten. Hij zit te bidden, het lijkt wel een half uur voor mijn gevoel. Ik doe nog steeds mijn *datgijmijtje*:

“Here dankuwel dat Gij mij deze dag bewaard hebt, wilt Gij mij deze nacht bewaren en wilt Gij mij een nieuw hart geven, om Jezus wil amen.” Dat is zo gebeurd en het is onzin, eigenlijk gewoon allemaal nep, een leugen. Vanavond deed ik dat tenminste omdat mijn vader erbij is. Thuis doe ik het allang niet meer, omdat het toch niet helpt en mijn moeder zei dat vroom gedoe voor mij geen zin heeft, toen ze mijn lampje en de Bijbel weggehaald had.

Als mijn vader in bed komt, begint het gelijk. Hij zit net zo lang aan mij totdat ik een erectie heb en dan moet het gebeuren. Ik moet hem... Dit is de eerste keer en ik moet bijna kotsen. Maar ik moet wel, ik kan niet tegenstribbelen want hij wil het. Ik doe mijn best om het zo goed mogelijk te doen en zo snel mogelijk klaar te zijn. Dan hoop ik dat hij mij met rust laat. Ik zie de kist van mijn oma staan en wordt gek in mijn hoofd van angst. Er zit alleen een plafond tussen en boven de kist met haar er in gebeurt dit. Dan moet hij nog. Ik ben net een slappe pop. Dat heb ik geleerd. Als ik mij ontspan doet het veel minder pijn allemaal. Eindelijk is hij klaar en zegt: “Nou lekker slapen hé? Het was lekker, vond je niet?” Ik knik ja. Nu, zeg het nú. Kom, scheld hem verrot. Ren naar beneden, vertel het... Deze gedachten vliegen door mijn hoofd. Gelijk ben ik ook ontzettend boos op mezelf. Ik knik gewoon ja als hij vraagt of het lekker was. Stommerd, gek hé dat hij je gelooft? Ik geloof dat ik de hele nacht wakker heb gelegen. Zijn gesnurk, zijn lucht, oma dood in de kist, opa half gek beneden.

Als we opstaan moeten wij wassen in de keuken. Ze hebben alleen koud water. Mijn vader scheert zich en dan zegt hij dat ik ook scheerzeep op mijn wangen moet doen. Er groeien een paar haartjes en dat komt omdat ik volwassen wordt, zegt hij. Ik doe gewoon wat hij vraagt en schrap met zijn scheermes drie haren weg. Dan pakt hij zijn fresh up roller, die groene, en geeft hem aan mij. Smeer dit op je wangen dan ruik je lekker. Zo nu ben je, na gisteravond,

vandaag een man...

Nachtmerries, doodsgedachten en angsten achtervolgen mij van af dit moment. Volwassen? Een man worden, die zulke dingen moet doen? Ik hoop dat ik nooit volwassen wordt, of dat het nog lang duurt of dat ik misschien voor die tijd wel dood ben...

HOOFDSTUK 15

DE SPANNING LOOPT OP

Ik ben overgegaan naar de derde klas. Ik moet nu kiezen wat ik wil worden. De leraar Nederlands zegt dat het jammer is dat ik hier op school zit en geen Nederlandse taal ga studeren. Ik haal de beste cijfers die je kan halen en ik zou het volgens hem heel goed doen op de hogere school. Van binnen ben ik trots maar dat durf ik nooit te laten horen of zien. Vaak heb ik wel gedacht om later voor de klas te staan. Dat lijkt mij leuk om te doen en het is interessant. Er zou contact worden opgenomen met thuis. Nou, dat heb ik geweten. Bij thuiskomst krijg ik de vraag of ik wel helemaal goed snik ben. Of ik wel spoor. Wat denk ik wel niet, dat ze voor mij een studie gaan betalen omdat ik aan de illusie lijd om te denken dat ik ooit iets zal worden? “Je broer is elektricien, je andere broer timmerman dus jij wordt schilder. Punt uit.” Mijn beroep was beslist. Vanaf dit moment wil ik geen enkel goed cijfer meer halen voor Nederlands en ook niet voor de andere vakken. Ik zal ze laten zien dat ik inderdaad niets bereik. Ik heb zin om alles te verpesten.

Ik weet tegenwoordig niet eens meer of ik verdrietig of boos ben. Wel voel ik me steeds woedender en denk vaak na over hoe ik hen kan pakken. Als we aan tafel zitten en eten, gebeurt het zo vaak dat ik vol agressie zit en zit te broeden, eigenlijk te kiezen, welk raam het wordt. Voor of achter? Als iedereen zit dan pak ik mijn bord

met eten en ineens gaat alles met één grote klap door het raam. Ik hoop dat iedereen stijf van schrik zal zijn en dan vertel ik alles. Ik zou het uitschreeuwen en ze allemaal uitvloeken. Mijn hart trilt en mijn adem blijft in mijn keel steken. Het zakt wel weer een beetje. Gelukkig maar want ik weet dat ik dat nooit zou durven.

Ik wordt niet meer zoveel geslagen. Dat komt denk ik omdat mijn moeder stiekem wel eens bang is dat ik vandaag of morgen terug sla of iets geks doe. Wel gaat ze nog steeds tekeer tegen mij en als er visite is, dan hoor ik haar vaak over mij roddelen. Ik ben “lui en brutaal, ik luister nooit en ze weet niet wat ze aan mij heeft.” Woedend word ik op haar en weer sta ik op het punt naar binnen te vliegen en iedereen te vertellen wat hier allemaal gebeurt. Ik zal ze eens vertellen dat ik me al vanaf mijn elfde jaar kapot werk. Dat ik elke vrije dag moet werken om mijn vader het geld te geven. Eens kijken of zij mij dan ook lui vinden. Ik zal ze vertellen dat ik nooit iets vertel of vraag omdat ik dan in elkaar geramd wordt en daarna verkracht door mijn vader. Eens kijken of ze mij brutaal vinden! Als ik hoor dat ze mij altijd al een aparte hebben gevonden, gooi ik de deur open en schreeuw de kamer in: “Dat klopt, ik ben gestoord hoor je? Ik spoor niet en vraag maar eens aan dat wijf hoe dat komt!” Dan stort ik in elkaar, ik zak bijna door mijn benen en strompel de gang in. Ik ga op de grond zitten en huil. Ineens haal ik uit met mijn voet en trap dwars door de deur van de gangkast, waar mijn vader altijd zuipt. Ik trek mijn voet uit het gat en loop van schrik naar boven. Daar blijf ik tot het avondeten. Dan ga ik naar beneden en ga aan tafel zitten. Het lijkt wel of niemand naar me kijkt. Ik zit te wachten op een pak slaag en scheldwoorden, maar niemand zegt iets over vanmiddag, ook niet over de deur. Ik begrijp er niets van.

Ook op school voel ik me zenuwachtig, boos en ongeduldig... Ik weet het niet. Ik probeer om niet mijn best te doen. Ik wil gewoon

niet dat mijn vader en moeder horen dat ik het zo goed doe. Maar ik weet het niet, het gaat vanzelf. Ik kan mijn werk gewoon niet verprutsen. Dat wil ik ook niet voor onze schilderleraar. Die is altijd aardig en vindt mij een aankomend vakman. Wat moet ik nu doen?

Ik werk ook veel samen aan werkstukken met een jongen. Hij is vanaf het begin altijd aardig tegen mij en ziet er ook stoer uit. Mijn moeder heeft een geruite korte jas voor mij genaaid en toen hij deze zag zei hij: “Wow, dat is een gave jas! Waar heb je die gekocht?” Ik zag, hoorde en voelde, dat hij dat echt meende. Hij kon bij mij niet meer stuk. Ik voelde mij vereerd en was voor het eerst blij met mijn jas. Deze jas. Totdat hij vroeg of ik tussen de middag met hem mee naar huis wilde gaan. Onderweg vertelde hij grapjes over meisjes en hij wilde mij een boekje laten zien. Op zijn slaapkamer gebeurde het. Hij wilde samen met mij een sexboekje bekijken. Ik vond het niet eens gek, ik had een vriend en hij was aardig en dit hoorde gewoon bij mijn leven. Nu kan ik ook tegen mijn vader zeggen dat ik iets met een vriend gedaan heb als hij dat vraagt. Dan ben ik er tenminste ook van af hoop ik. Het is net of ik een machine ben die je aanzet. Alles wat met sex te maken heeft, doe ik automatisch wanneer iemand dat wil. Heel ver weg, ergens diep van binnen weet ik dat het niet goed is maar ik kan er gewoon niet tegenin gaan. Ik ben bang dat, als ik nee zeg, alles nog veel erger wordt. Teruglopend naar school wordt ik misselijk, ik duizel en ben spierwit. Mijn vriend schrikt en vraagt wat er is. Ik geef geen antwoord. Ik denk aan vanavond, als ik thuis kom en mijn vader zou het vragen. Dan moet ik die jongen natuurlijk meenemen. Ik voel mij slap, alles draait en ik ga even zitten. “Zeg nou joh, wat is er?” Ik stik er haast in, maar ik kan niets zeggen. Na een poosje zakt het weg en gaan we verder. Op school mislukt alles. Ik kan gewoon niet meer denken. Ik denk dat ik echt gek wordt. Ik merk dat het steeds erger wordt wanneer iemand vraagt: “Wat is er? Gaat

het niet?” Dit soort vragen knijpen in mijn keel, lijkt het wel. Ik kan nooit uitleggen wat er is, ik zou niet weten hoe. Zou ik daarom zo zenuwachtig zijn voor alles en zo vaak misselijk? Ik besluit om nooit tegen mijn vader te zeggen dat dit gebeurd is. Ik merk dat liegen steeds gemakkelijker wordt.

EEN NIEUWE ZIEKTE, LEVENSLANG

Ik heb jeuk, mijn hele huid staat in brand. Gisteravond had ik ook pijn in mijn penis. Als ik zo voor mijn vader sta, voel ik mij zo belachelijk, dun, lelijk en minderwaardig. Ik denk vaak: wat is er nu eigenlijk mooi aan mij. Ik snap niet dat mijn vader en anderen mij willen hebben om sex mee te hebben. Ik sta voor hem en durf het bijna niet te zeggen, maar het brand zo erg dat ik niet wil dat hij er aan zit. Ik pers het uit mijn strot: “Het doet pijn hier en ik wijs naar mijn kruis.” Hij kijkt er naar en zegt: “O, dat is niets hoor, je huid is ook rood, ik denk dat het een allergie is, van iets.” Verder gebeurt er niets. Hij stopt ook ineens. Ik ben bang. Wat heb ik? Waarom stopt hij ineens?

De andere morgen is mijn hele lichaam vuurrood, alleen mijn gezicht en handen niet. Ik sta in brand en het jeukt verschrikkelijk. Ik moet gewoon naar school en mij niet aanstellen van mijn moeder. Halverwege ga ik terug. Ik zit jankend op mijn fiets en wordt soms duizelig van de pijn in mijn rug en de brand in mijn huid. Thuis gekomen vraagt mijn moeder: “Ben je nu al terug?” Ik zeg haar dat ik echt niet verder kan en dan besluit ze de dokter te bellen. Wanneer ze de hoorn ophangt zegt ze: “Nou je kan gelijk terecht, schiet maar op, er is ook altijd wat bijzonders met jou!” Hoor ik het nu goed? Is ze niet kwaad, maar lijkt het of ze zachter klinkt? Ik haat haar

echt. Als ik diep nadenk zou ik me geen moment herinneren dat ze lief tegen mij is geweest of gewoon aardig. Maar nu ze zo klinkt, probeer ik maar te denken dat ze het meent.

De huisarts kijkt verbaast en vraagt hoe lang ik er al last van heb. “Een paar dagen dokter”, zeg ik. “Heb je nog meer dingen, waar je last van hebt?” Ik schiet op slot en knik nee. Ik ga de dokter zeker niet vertellen dat ik last heb van mijn penis. Hij mag zeker niet voelen en kijken. Ik zweet van angst, bij deze gedachte. Ook geloof ik dat het te maken moet hebben met al dat *gerotzooi*. Ze denken wel dat ik gestoord ben, maar ik weet wat ik denk. Ik krijg antibiotica mee naar huis en moet na een paar dagen terugkomen. Mijn vader vraagt niets en doet niets. Mijn moeder is ook anders. Ik weet niet, maar ze lijkt soms verdrietig en ze is stil.

Wanneer ik in bed lig, begin ik na een paar uur te gloeien. Ik heb koorts en voel mij letterlijk doodziek. Ik schakel alle gedachten en gevoelens uit en loop naar beneden. Het maakt mij niets uit wat ze doen of zeggen. Dit *systeem* werkt al jaren. De dokter wordt gebeld. Hij zegt dat ze mij een paar aspirines moeten geven en morgenochtend terug moeten bellen. Ik moet in het bed van één van mijn zusjes liggen, tegenover hun kamer. Dan gebeurt er iets wat ik nooit meer kwijt raak. Ik weet niet of ik slaap maar ik zie een grote zwarte bal door de deur naar binnen komen. Er zitten grote uitsteeksels aan die op slangen lijken. De bal komt mijn richting op en wordt steeds groter. Ik ben doodsbang en mijn keel zit dichtgesnoerd. Langzaam komt het op mij af en gaat boven op mij liggen. Het zakt, stukje voor stukje. De slangen wikkelen zich om mij heen en ik kan geen adem meer halen. Dan gil ik het uit. Samen staan ze daar, mijn vader en moeder, ik tril en zweet en wanneer ik naar mijn vader kijk kruip ik weg, diep onder mijn dekens. Het enige wat ik nog hoor is dat ik “echt ziek” ben. Ik heb deze beelden meerdere keren gezien tijdens momenten dat ik “echt ziek” was

Veel later zou ik begrijpen dat dit demonisch was.

Ik word opgenomen in het ziekenhuis. Twee weken lig ik daar. Mijn huid is kapot en ligt open. Het bloedt en jeukt. Mijn handen worden bijna de hele dag ingepakt, zodat ik niet kan krabben. Hele dagen lig ik in mijn bed. Ik denk, pieker en weet niet meer of ik nog verder wil leven. Ik hoop dat ik maar dood ga, dan is iedereen van mij af. Het is net of ik alleen maar ellende veroorzaak en ik zou echt niet weten wanneer ik het leuk had in mijn leven. Ik luister heel veel naar mensen. Ik luister wat ze zeggen en denk daar over na. De dokter die aan mijn bed kwam zei: “Nou kerel, dat ziet er niet zo mooi uit maar het komt wel goed.” Dat is het nou precies. Die leugens. Het komt wel goed! Nou ik zou niet weten hoe en wanneer. Ik probeer echt te denken dat er ook goede dingen zijn, maar ik vind er gewoon geen één. Ik heb het gevoel dat ik altijd ziek ben, altijd lastig. Iedere dag moet ik opletten hoe hij kijkt, want dan moet *het* weer. Hoe zij kijkt, want dan scheldt ze weer. Elke week die zondag, die ik haat. School dat ik haat omdat ik moet doen wat *zij* willen. Werk dat ik haat omdat ik voor *hem* geld moet verdienen. Mijn vader die mij soms elke dag en soms een paar keer per week gebruikt als hoer. Mijn moeder die mij haat... Als mijn vader op bezoek komt, hoor ik de dokter tegen hem zeggen: “Psoriasis, een zeer ernstige vorm. Daar zal hij zijn leven lang last van hebben.” Vuile leugenaar! Vanmorgen zei je nog dat het goed kwam. Ik kan het niet meer aan. Mijn hele leven jeuk, bloed, gescheurde huid... Ik weet het niet meer en ben radeloos. Twee weken lang krijg ik allerlei behandelingen; zalf, baden met weet-ik-wat erin en dan ingewikkeld in folie. Twee weken lang zit iedereen aan mijn lijf, van onder tot boven. Het is net of ik bevroren ben, ik denk niets en voel niets. Het interesseert mij ook niets meer wat ze met mij doen. Even vliegt de gedachte door mijn hoofd dat ik moet bidden maar die duw ik direct weer weg. Ik heb lang geleden besloten om nooit

meer te bidden. God hoort mij niet en Hij laat alles toe. Wanneer Hij zou bestaan en luisteren was er al lang wat gebeurd.

Dan komt mijn vader me halen. Alle behandelingen zijn uit de kast gehaald, zonder resultaat. Ik weet niets en hoor niets als het gaat over mijn behandelingen en mijn huid. Er wordt alleen gepraat met mijn vader of moeder. Wanneer we thuis komen hangt er iets op. Welkom thuis! Zijn ze gek geworden? Moet ik blij doen? Is het waar? Menen ze dit? Duizend gedachten komen op en toch is er ook iets dat goed voelt. Dan zie ik op tafel allemaal potten en flessen staan van dokter Vogel. Molkosan, Johannesolie, crème bioforce, en kalkpoeder. Mijn vader zegt dat hij mij drie maanden lang iedere dag gaat “behandelen”. In het weekend twee keer per dag. Alle middelen moeten elkaar steeds afwisselen. Eerst mijn hele lichaam deppen met warme molkosan. Dan met crème of olie en kalk. Ik sta daar. Ik had even niet meer aan hem gedacht en was overdonderd door al die vriendelijkheid en aandacht. Nu verteld hij wat hij iedere dag gaat doen. Ik ga kapot vanbinnen, het schreeuwt in mij, mijn keel zit dicht en tranen branden achter mijn ogen. Ik wil niet janken, zeker niet waar iedereen bij is. Daar ben ik ook te oud voor. Ik ben in staat om hem dood te slaan! In staat om te vloeken en er op los te timmeren! In staat om de hele wereld te vertellen wat hij doet, wie hij is! Niets komt er uit, ik zit op slot en laat gewoon alles gebeuren, als een machine. Knop om en gaan. Drie maanden lang iedere dag naakt voor mijn vader, deur op slot en keel dicht. Drie maanden zijn enorm lang, wanneer er elke dag een marteling plaats vindt. Ik weet niet hoe ik het overleef. Misschien vermoord ik hem wel, gewoon ineens, wanneer wij in de badkamer zijn, maar hoe? Ik walg van hem. Achter zijn bezorgdheid zit nooit iets anders dan sex. Zou hij dat zelf verzonnen hebben; twee keer per dag in het weekend? Het is een beest en ik denk wel eens erger dan dat. Als ik beesten bekijk, zijn ze nog echt bezorgd over of voor elkaar. Dat

zie ik. Is er dan niemand die helpt? Heeft niemand dit door? Mijn moeder wel, denk ik soms. Die ene keer, toen hij weer als beest tekeer ging en ik mijn geluid niet kon inhouden, riep ze onder aan de trap: “Wat doe je nou? Laat dat jong toch met rust.” Ze kwam niet naar boven, ze wachtte niet op antwoord, ze vroeg niets... Hoe kan ik verder leven?

CUM LAUDE GESLAAGD

Ik zit in mijn examentijd. Alles gaat gewoon door. Mijn vader, school, werken en seks. Het boeit me niet of ik zak of slaag. Mijn moeder noemt mij vaak een “chagrijnig, lui varken”. Ook dat boeit me niets. Ik haat haar toch en mijn vader haat ik ook. Ik leef toch niet lang omdat ik ze niet eer en de Bijbel zegt: “opdat uw dagen verlengt worden...” Nou, ik zie het wel. Het is al moeilijk genoeg om iedere dag te overleven. Ik denk bij elke situatie: nog vijf minuten, dan kun je weer verder leven. Later tijdens één van mijn opnames in een psychiatrische kliniek, zou ik woedend worden op de uitspraak van de behandelaar: “We praten niet over wat er is gebeurd, dat kun je niet aan. We praten over nu, op weg naar morgen. Dat moet je leren.” Ik werd woedend en zei: “Gaat u mij leren *overleven*? Snapt u wel waar ik vandaan kom? Weet u dat ik al mijn leven lang elke vijf minuten *overleef*?”

Het lijkt wel of ik steeds minder voel. Gewoon... Dingen doen mij niet veel meer. Ik ben niet nerveus voor mijn examens. Ik laat alles gewoon gebeuren. Ik heb inmiddels ook werk bij de schilder in ons dorp. Daar kijk ik wel naar uit. Iets nieuws, iets anders. Het enige vak wat ik voor de zekerheid nog even leer is Engels; een heel verhaal over een goudvis in een kom. Dan zitten alle examens erop en ga ik gewoon naar huis. Ik weet niet of het goed of slecht gegaan is. Ik zei het al, net of ik niets meer voel. Dan komt de uitslag; geslaagd! Ik weet niet of ik blij ben. Ik weet ook niet of mijn vader

en moeder blij zijn. Het enige wat ik hoor is: “Zo, dan kun je geld gaan verdienen.” Bij de diploma-uitreiking worden ik samen met een andere jongen naar voren geroepen. Ik schrik me wezenloos en alles in mij trekt samen. Wat nu weer? Ik kijk naar mijn vader die meegegaan is en weet niet wat ik moet doen. “Ga naar voren, je wordt geroepen”, zegt hij. Ik sta op en met lood in mijn schoenen loop ik naar het podium. Ik stik haast van de zenuwen en schaam me enorm voor al die mensen. Dan zegt de directeur ineens: “Geef deze mannen een warm applaus!” Waar moet je dan kijken? Ik weet het niet en waarvoor moet dit? Dan hoor ik dat wij de twee besten van de school zijn en dat ze lange tijd niet hebben meegemaakt dat er zulke hoge cijfers werden gehaald. Het is er weer, net of ik gloei van binnen. Ik krijg het warm en ik voel ook heel diep van binnen iets raars. Is dat blij zijn? Wij krijgen allebei ook nog bloemen en een cadeaubon.

Op weg naar huis hoop ik dat mijn vader ook trots is, maar er komt niets en thuis ook niet. Ik hoor alleen: “Zo, nu is het weer genoeg geweest, genoeg aandacht, tijd om normaal te doen.” Ik besluit om te blijven denken dat ik toch slimmer ben dan die hele troep. Ik heb niets gedaan aan mijn examen, uur na uur gespijeld, was van plan om nooit meer goede cijfers te halen en nu cum laude geslaagd. Wie is hier achterlijk? Dat kan niemand van mij afpakken. Het is net of ik gewonnen heb. Zo voelt het.

GEBRUIK HEM MAAR

Ik heb enorm veel last van mijn rug. Nu ik werk als schilder, draait alles om mijn rug. Sjouwen, tillen, draaien, boven mijn hoofd werken etc. Regelmatig sta ik vast. Dat wil zeggen, dat ik dan nauwelijks meer kan bewegen en gewoon op slot zit. Zelfs ademen is dan bijna niet mogelijk. Een aantal keren wordt het opgemerkt door één van mijn bazen, die dan reageert: “Ja, met idioot doen wordt geen geld verdiend hé?” Weer slaat de schrik toe en krijg ik hartkloppingen. Ik wil niet ontslagen worden, is het eerste waar ik aan denk. Ik kan niet zeggen waar ik last van heb en wals als het ware gewoon over mijn pijn heen. Ik heb ontdekt, dat wanneer ik achteruit tegen de muur aanloop met een vaart, mijn rug als het ware losschiet. Er gaat geen dag voorbij dat ik dit niet moet doen om het ook voor mijn baas te kunnen verbergen. Het lijkt ook of ik steeds harder word voor mezelf, ook in mijn denken. Ik haat mijn vader en moeder. Iedere keer wanneer ik een blokkade krijg in mijn rug denk ik ...wijf! Dat heb ik aan jou te danken! Ook lijkt het of ik steeds hoor: “Ik trap je dood krengr!” Sinds mijn moeder dat schreeuwde is dat nooit meer weggeweest. Ben ik zo hard? Ik voel ook altijd diepe schuld. Ik word er soms gewoon gek van. Kon ik maar eens flink tekeer gaan, schelden, de waarheid zeggen, overal tegenaan schoppen. Mijn vader is nog steeds dezelfde smeerlap, maar ook mijn vader. Hij heeft mij ook weer flink te grazen genomen. Gisteravond kwam ik laat thuis omdat mijn moeder bijna iedere avond werk voor mij regelt. Hier een deur schilderen, daar

een plafond witten. Wanneer mensen bellen spreekt zij gewoon af dat ik kom en ik ga ook gewoon. Hoe stom ben ik? Ik kan haar toch gewoon verrot schelden en niet gaan? Als ik thuis kom uit mijn dagelijkse werk is het vlug eten en weer werken. Dit gaat gewoon iedere dag door, op de door mij zo vervloekte zondag na.

Maar goed ik kwam laat thuis en mijn vader was nog niet naar bed. Zodra ik binnen was, ging alles op slot en de gordijnen dicht. Iedereen slaapt, zei hij, nu heb ik jou nog even nodig. Zijn vieze natte ogen boren zich in mijn kruis en hij stinkt naar alcohol. Hij kleed zich uit en grijpt mij. Wat voel ik mij verslagen, kapot, verdrietig en woedend. Natuurlijk, jij hebt mij al jaren nodig, jouw hoer. Dan begint hij te vertellen dat wij al jaren iets fijns hebben en hij mij zo'n lekkere vent vindt. Ik sluit mijn oren gewoon af en wil niets horen. Het gilt van binnen: hou je bek man, ik... Dan ineens: "Zou jij je vader kunnen helpen? Ik heb twee duizend gulden nodig, 't bruintje trekt het even niet meer. Je krijgt het voor de kerst met rente terug. Je laat je vader toch niet in de steek hé?" Ik wil naar bed, ik wil dat hij stopt en zeg als een automatisch antwoordapparaat: "Ik haal het morgen van de bank." Het lijkt te werken. Ineens moeten we snel naar bed. Ik voel mij zo bedrogen, zo beetgenomen, zo gebruikt en ik geef het gewoon...

Wat haat ik het leven, hoeveel moet ik nog wakker liggen, hoeveel moet ik nog janken? Wanneer stopt dit allemaal? Ik voel me eigenlijk altijd opgejaagd, ik werk als een slaaf. Dat gaat automatisch. Ik kan geen enkele trap lopend nemen, ik ren en neem altijd twee of drie treden tegelijk. Ik ben broodmager en weeg nog geen vijftig kilo. Bij alles wat ik doe, kijk ik over mijn schouder of er niemand klaar staat om mij een opdoffer te geven of uit te schelden en op te jagen.

Eén van mijn broers is timmerman en maakt mooie dingen. Nu is hij bezig met een pijpenkast, voor de sier, op het orgel. Ik *moet* alles

schilderen en de pijpen spuiten. Ik werk ieder uur, elke minuut aan die ... pijpen. Elk putje en schrabje zie je in het spuitwerk en het is nooit goed. Zal ik die hele schuur in de hens steken? Wat zou ik dat graag durven. Wanneer er visite komt, wordt mijn broer bijna de hemel in geprezen door mijn moeder. Ze krijgen gewoon een excursie langs alles wat haar lieve zoon gemaakt heeft. Ik hoor het aan en mijn haat naar haar groeit steeds dieper. Nooit, nooit zal ze zeggen dat ik iets goeds gedaan heb. Voor de zoveelste keer hoor ik haar zeggen: “Die,” waar ze mij mee bedoelt “dat is een ontaard lui varken die je iedere dag achter zijn luie reet aan moet zitten.”
Waarom blijf ik nog thuis? Waar zou ik heen kunnen?

MILITAIRE DIENST

Ik krijg een oproep voor militaire dienst. Ik moet me melden voor de keuring en ben op van de zenuwen. Gekeurd worden. Mijn kleren uit. Oefenen en bewegen voor de ogen van... Gewogen worden en een medisch onderzoek. Straks gaan ze aan mijn testikels zitten. Hierom sta ik stijf van spanning. Met lood in mijn schoenen ga ik daar heen en probeer mijn *systeem* in te zetten. Maar het lijkt of het niet meer zo goed werkt. Het is net of mijn hoofd niet meer meewerkt. Het gaat zo snel door mijn hoofd allemaal, dat ik me niet meer kan concentreren op mijn *systeem* van uitzetten, niet voelen, geen geluid maken en denken over vijf minuten is alles weer over. Wat nu? Ik overleef de keuring maar net. Ik word ook maar net goedgekeurd vanwege mijn lage gewicht. Zouden ze bang zijn dat ik wegwaai op oefening? Ik haat het zo, dat lichaam. Als ik foto's bekijk van een concentratiekamp, kijk ik in een spiegel. Daar kan ik ook weer enorm verdrietig van worden, als ik zie wat die mensen daar te lijden hebben gehad.

Dan krijg ik te horen dat ik naar Venlo moet, voor een rijopleiding. Vrachtwagenchauffeur. Twee maanden gaat het duren en dan wordt ik ergens gestationeerd. Met andere jongens op een kamer is voor mij een hel. Uitmaken wanneer ik 's avonds naar bed ga, onder hun ogen. Sporten en omkleden. En dan ook nog een kerel op mijn kamer met een enorme grote mond, asociaal en een drinker. Twee maanden ben ik doordeweeks bevrijd van mijn vader en moeder.

Twee maanden moet ik zien te overleven door niet op te vallen, zodat ik niet gepakt wordt en te grazen wordt genomen. Dan die rug. Zelfs de keuring heeft mijn rug *overleefd*, als je begrijpt wat ik bedoel. Hoe lang kan ik dat volhouden? Wat gebeurt er als ze er achter komen? Dan komt er een verlossend bericht.

Ik haal mijn vrachtwagenrijbewijs en wordt gestationeerd op vliegbasis Delen bij Arnhem. Ik kom terecht in een hangar met helikopters en wordt technische dienst chauffeur. Onderdelen halen en brengen. Naar Duitsland en Frankrijk met de vrachtwagen of helikopter. Ik weet niet wat mij overkomt. Ik eet in de officiersmes, wat betekent dat ik tussen al die hoge pieten en vliegeniers eet. Gaan zitten aan een tafel en wachten tot de ober langskomt met eten en vraagt wat ik drinken wil. Mijn bord en bestek laten staan omdat dat voor mij wordt opgeruimd. Ben ik in de Hemel beland? Zou God toch bestaan en mij hier een plekje hebben gegeven? Iedereen is heel aardig en beleefd en vraagt of ik iets wil doen. Dat verward mij erg. Ik weet bijna niet hoe ik moet reageren als iemand mij vraagt: “Soldaat Anton, wil jij straks voor mij ... als je tijd hebt?” Ik geloof dat ik de eerste keren met mijn mond opengestaan heb. Ik krijg een armband van het squadron om mijn arm en ben na één maand soldaat eerste klas. Ik voel me stoer, belangrijk en ben ongelofelijk blij. Ik zou wel dag en nacht willen werken, nooit naar bed. Het lijkt wel of ik nooit meer hoeft te slapen. Sergeant-majoor E was mijn *baas*. Iedere dag vraagt hij hoe ik geslapen heb. Iedere week vraagt hij: “Wat zou je deze week willen? Slepen of vliegen?” Ik was ook opgeleid om de heli’s uit de hangar te rijden naar de strip, waar de aggregaat aangekoppeld wordt om de heli’s op te starten. Meevliegen, naast de piloot of achterin, naar oefenterreinen voor de militairen die daar oefenden en bivakkeerden. Slapen in officierstenten met alle gemakken en luxe. Nooit wachtlopen of mij kapot sjouwen. Daar hadden zij *mannetjes* voor.

Elk weekend moet ik naar huis. Meestal heeft mijn moeder wel werk geregeld voor de zaterdag. Dan is het net of ik even een andere *jas* aantrek. Ik moet een manier verzinnen om te schakelen. Al het oude is voor twee dagen terug. Mijn vader, mijn moeder, werk, familie en de kerk op zondag. Die martelende lange zitten in de bank en die doodspreken. Ik geloof dat ik gewoon alles laat gebeuren deze twee dagen en zeg voor mijn gevoel iedere minuut: Maandag duurt het weer vijf dagen voor je hier terug bent.

Ik heb het geweldig naar mijn zin op de vliegbasis. Sinds kort run ik 's avonds de bar. Ik verkoop friet, frikandellen, bier, koffie enz. Ik word gewaardeerd en iedereen is vrolijk en aardig. Ik merk ook dat drank mij rust geeft. De eerste keer dat ik echt dronk was maanden geleden, tijdens een film. De eerste film van mijn leven die ik zag waar een gruwelijke moord en seks in voorkwam. Nu wist ik wat een thriller was. Ik was zo geschokt dat ik als bevroren op mijn stoel zat. Aan de andere kant herkende ik die angst en dat geweld. Ik *speelde* zelf ook in een thriller en daar is nog geen einde aan gekomen. Iedereen zat al aan de bar en ik zat nog naar het scherm te staren totdat iemand vroeg wat ik aan het doen was. Vond je het lekker? Alsof ik werd gebeten door een gifslang vloog ik overeind. Een golf van angst sloeg door mijn lijf en ik dacht dat hij *wat* wilde doen met mij. Nadat ik het toilet ingevlucht was, kwam ik een beetje tot rust. Wat heb ik gedaan? Die beelden, ze branden op mijn netvlies. Dit kan ook met mij gebeuren! Hoe vaak hebben *zij* het al niet geprobeerd? Terug bij de bar drink ik een biertje, en nog één en nog één. Ik ga door tot ik nauwelijks meer op mijn benen kan staan. Ik loop naar buiten; naar mijn barak. In volle vaart knal ik tegen een boom en ben overal gehavend. Hoofd, schouders en knieën bloeden maar ik voel niets. Ik krabbel overeind en schater het uit van het lachen. Dat krijg ik de andere ochtend te horen van mijn maten. Alles zit onder het bloed, mijn bed, kleding, hoofd en armen.

Raar, het is net of ik na gisteravond veranderd ben. Ik hoor aan, hoe mijn maten mij naar mijn kamer gebracht hebben en het geeft een prettig, stoer gevoel als zij nog steeds dubbel liggen van het lachen. Het lijkt net of ik erbij hoor nu. Ik heb een soort van overwinning behaald. Die schrammen en builen boeien mij niet en ik kan tenminste iets laten zien. Ook lijkt het of ik een diepe angst voor andere jongens en mannen heb overwonnen. Ik stond altijd stijf van achterdocht en wachtte tot ze mij te grazen zouden nemen, maar dat lijkt wel weg te zijn. Ze hebben mijn kleren uitgetrokken voordat ze mij in bed legden en ik geloof dat er niets gebeurd is. Even sta ik stil bij het feit dat ze mij in mijn ondergoed hebben gezien maar niemand doet daar stom over. Ook geeft het een soort fijn gevoel dat ze mij geholpen hebben, wat ik geweldig vind. Zou ik dan toch normaal zijn? Gewoon, net als al die andere jongens? Ik besluit om alles te doen waar ik bij hen mee kan scoren. Het voelt heerlijk en het lijkt wel of ik een beetje los ben. Gewoon geen vroom, net ventje of een papkind, maar iemand net als zij; stoer, tv kijken, film kijken, bier drinken... Ik weet wel altijd precies te reageren of te stoppen op momenten dat zij het hebben over voetbal, films, vrouwen, uitgaan enz. Natuurlijk weet niemand dat ik zondags netjes in het gelid, als een gans, naar de kerk loop met mijn ouders. Natuurlijk weet niemand dat wij geen radio of televisie in huis hebben. Of dat ik nog nooit naar een sportwedstrijd of voetbal ben geweest. Ook niet dat ik uit een groot gezin komt. Ik zou niet weten waar ik kijken moet, ik schaam me kapot voor alles. Ik heb besloten als iemand vragen gaat stellen om grof en asociaal te doen. Ik zou alles totaal verlooehenen. Ik weet heel goed wat verstoppen of niet opvallen is dus dit hou ik ook vol. Niemand zal weten waar ik vandaan kom of waar ik naar toe ga.

Als mijn diensttijd er voor driekwart op zit, krijg ik de vraag of ik wil bijtekenen. Dat betekent dat ik voor vijf jaar een contract aan

ga en korporaal word. Ik voel me enorm gewaardeerd en krijg van de kapitein een oorkonde voor mijn bewezen diensten tot nu toe. Ik mag ook mee met een excursie naar Oost-Duitsland, naar het ijzeren gordijn. Een luxe busreis en hotel zijn geboekt voor mij! Ik geniet van deze dingen maar hou het wel binnen, diep in mijn hart. Heel even denk ik: zou God bestaan? Zou Hij dit mij geven? Met kracht duw ik deze gedachten weg. Al zou het zo zijn, Hij hoeft nu ook niet aan te komen met dit, want thuis gaat het straks gewoon allemaal verder. Dan kan Hij beter eerst dat maar eens aanpakken. Ik trap er niet in. Een poosje terug dacht ik ook dat Hij ervoor gezorgd had dat ik hier gelegerd werd om mij thuis vandaan te halen. De eerste keer dat ik met verlof was stapte ik gewoon weer *mijn hel* binnen. Waarom?

Ik kan gek doen, lollig, humoristisch, uidagen enz. Maar als ik complimenten krijg of gewaardeerd wordt zou ik echt niet weten wat ik moet doen. Ik weet mij dan totaal geen houding te geven en zou het liefst wegzakken in de grond. Ik spreek er buiten diensttijd dan ook met niemand over. Er is *gelukkig* blijkbaar ook niemand die zich daarin interesseert. Maar nu zal ik toch thuis een vraag moeten neerleggen... Kon ik nu maar gewoon besluiten om nooit meer naar huis te gaan. Terwijl ik voor sergeant-majoor E zit, flitsen allerlei gedachten door mijn hoofd. Ik ga hem nu zeggen wat er allemaal gebeurt thuis. Ik vertel hem wie mijn vader is. Ik laat me gewoon helemaal gaan, nu. Ik flip nu en dan ziet hij dat ik het meen; dat het echt is. Misschien zegt hij wel: "Blijf maar hier, ik regel het voor je." Misschien mag ik wel bij hem wonen... Ik schrik op als hij vraagt of er iets is. "Nee, nee hoor... ik... ben super blij dat ik die kans krijg om nog vijf jaar bij de luchtmacht te zijn..." Zo, klaar. Weer in de werkelijkheid. Mijn werkelijkheid, liegen om niet te voorschijn te komen. Want dat betekent het einde, dood... Ik speel dat ik enthousiast ben en beloof hem dat ik maandag een

antwoord geef.

Vanavond ga ik het gelijk vragen. Het is vrijdag en ik ga met verlof. Wanneer ik thuiskom is het zoals altijd. Druk, gehaast, boodschappentijd, weekendstress noem ik het maar. Ik raak direct geïrriteerd. Is er dan werkelijk geen ... die mij ziet, of blij is, of nieuwsgierig? Afgelopen dagen heb ik super leuke dagen gehad en nu lijkt het of alles in één klap weg is, foetsie, pats, weg zeepbel. Ik ben zo nijdig dat ik besluit om dit hele weekend iedereen te negeren. En wanneer ik zou durven, dan zou ik voor de zondag eens even lanceren dat ze kunnen ... met hun kerkje. Ik kan mij niet voorstellen dat ik gewoon nog zwijg over alles. Ik barst bijna. Maar dan is het avond, vrijdagavond. Natuurlijk wacht mijn vader met naar bed gaan tot iedereen ligt. Ik heb zijn ogen al gelezen: jou heb ik straks nog even nodig... Hoe komt het dat ik nu weer heel anders denk? Dat ik nu weer zo ontzettend bang ben en wel kan janken? Ik begrijp er niets van maar op de één of andere manier kan ik hem, hen, ook mijn moeder en sommigen van mijn familie, niet aan. Ik besluit om mijn *best* te doen voor mijn vader. Dan pak ik gelijk de kans om te vragen of ik mag bijtekenen voor de luchtmacht. Wanneer zijn walgelijke lijf klaar is met zuchten, hijgen en zweten, ram ik de vraag door mijn strot. Hij kijkt mij aan en zegt: "Wat denk je? Nog minder thuis? Nog langer wachten op een *normale bijdrage*? Jij gaat werken en komt thuis wonen. En je weet het... Janken wil ik niet, slopen wel." Ik slik en voel me totaal verlamd. Daar gaat alles.

Zondagsmorgens zorg ik dat ik sta te kotsen in de badkamer. Ik haat iedereen en zou het liefst alles en iedereen in elkaar rammen. Wat er ook gebeurt, deze jongen gaat niet naar de kerk. Ik kan het niet meer aan en toch ben ik iedere keer opnieuw bezig met tactieken verzinnen om te overleven. Daarom steek ik mijn vingers achterin mijn keel en zorg dat ik mijn maaginhoud naar buiten gooi. Wanneer

het geluid gehoord is, krijg ik groen licht om thuis te blijven. Dat kost mij een hele dag op bed, op zolder, want “zieke mensen horen in bed”. Ik lig daar, ik stik van verdriet en teleurstelling. Ik voel me ongelofelijk alleen. De hele dag wordt gevuld met op bed liggen want “eten is voor mensen die gezond zijn”. Ook daar wil ik onverschillig en woedend over blijven. Zolang ik die woede vasthoud, hou ik het vol. Op de zogenaamde overloop, staat een voorraadkast; een voorraad etenswaren in potten of blikken e.d. Ik sluip daarheen omdat ik maagpijn heb van de honger. Ik ken dat gevoel heel goed en het beste is om dan iets te eten wat vet is. Ik pak een stapel van zes blikjes Unox leverpastei uit de kast en neem die mee naar zolder. Hoeveel van die blikjes ik al op heb in de afgelopen jaren weet ik niet. Het *leuke* is altijd dat wanneer iemand zoekt naar de blikjes, mijn vader zeker weer dat hij ze gekocht heeft. Eén voor één trek ik de blikjes open en lepel ze leeg met mijn vinger. Elk leeg blikje verdwijnt uit het dakraam, meters verder weg, in de bosjes naast ons huis. De gemeentewerkers zullen wellicht ooit een onderzoek gaan doen naar deze blikvervuiling.

Als het avondeten op tafel staat, wordt ik geroepen. Ineens moet ik even niet meer aan eten denken omdat het niet zo lekker ligt. Zes blikjes leverpastei op een lege maag. Ik eet nauwelijks en kan me gelukkig weer verbergen achter mijn *ziek* zijn. Dan is het gelukkig avond en meestal op zondagavond, voordat ik weer een week weg ben, heeft mijn vader mij nog even *nodig*. Ik hoop maar dat hij het vanavond vergeet. Ik weet niet of ik het nog aankan...

Ik zit bij de sergeant-majoor op kantoor. Ik brei een heel verhaal aan elkaar dat ik gebeld ben door mijn baas en heel hard nodig ben in het schildersbedrijf. Ik heb de belofte gehad om de verkoop in de winkel te mogen gaan doen. Het zou jammer zijn als die vijf jaar dienst tegen zouden vallen en ik deze baan niet meer kan krijgen. Hoe ik het terplekke verzonnen krijg, snap ik niet maar ik kom

blijkbaar zeker van mijn zaak over en de sergeant-majoor zegt dat hij het ontzettend jammer vindt, maar ook begrijpt. Als hij nu eens in mijn hart en hoofd zou kunnen kijken dan zag hij een monster. Ik zou graag een helikopter pakken, een raket installeren en naar ons woonhuis vliegen.

Ik heb inmiddels ook verkering. Een broer van mij werkte samen met een meisje wat hij wel wat voor mij vond. Omdat ik binnenkort afzwaai bij het leger, denk ik dat het misschien wel een goed idee is om verkering te hebben. In mijn verloftijd ben ik kennis wezen maken en ook al verschillende keren bij haar thuis geweest. Vraag mij niet wat ik denk of voel, ik zou niet weten wat ik met een meisje moet, maar het hoort er waarschijnlijk bij. Ik vervul mijn dienstitijd gewoon zoals ik altijd gedaan heb, alleen is het net of ik nergens meer blij om kan zijn. Volgens mijn vader en moeder weet ik nooit wat ik wil en ben ik een grote chagerijn. Je bent bij alle nieuwe dingen blij en even later is het helemaal niks meer. Het is net een orkaan in mijn hart en hoofd en ik denk: vindt je het gek? Wie spoort hier niet. Ik of jullie? Bij alles waar ik blij of enthousiast van word, weten jullie wel een manier te vinden om mij te breken. Het lijkt wel of ik van jullie nooit geboren had mogen worden en dood moet, maar jullie kunnen ook niet zonder mij, omdat je dan geen hoer en voetmat meer hebt om jullie smerigheid aan over te brengen. Zou ik nooit een keer gek worden? Zou ik gewoon altijd kunnen blijven denken? Ik weet het niet, ik ben bang. Misschien trouw ik wel en dan ben ik er van af. Ja, ik ga trouwen en dan is het klaar!

Eindelijk zijn de laatste maanden voorbij en zwaai ik af. Ik neem afscheid van iedereen en zorg dat ik weg ben voordat de groepsfoto gemaakt wordt. Ik wil niets, helemaal niets meenemen wat herinneringen kan oproepen. Het was hier zo fijn. Zo rustig en ik heb zoveel... Om niet in janken uit te barsten zet ik mijn oude

systeem in van niet denken, niet voelen, straks is het over. Ik hoop dat het werkt.

Ik stap in de auto en rij naar huis met een lawine van gevoelens en gedachten. Diep in mijn hart hoop ik dat mijn moeder thuis is en op mij wacht. Zij weet dat ik deze dag voorgoed thuis kom en ik wil nog steeds hopen dat ze ergens van mij houdt. Wanneer ik voor de deur mijn auto neerzet voel ik al dat zij er niet is. Ik heb geen sleutel van de voordeur dus bel ik aan, maar er wordt niet open gedaan. Even sta ik daar, verslagen, ontgoocheld en voel boosheid opkomen. De buurvrouw staat ineens in de voordeur en zegt dat mijn moeder de hele dag al weg is. Ik kijk haar aan en zeg: “Dank u.” Dan besluit ik maar om naar mijn vriendin te rijden. Gek, het is net of ik wil dat er iemand is die op mij wacht. Die stomme gevoelens en achterlijke gedachten ook altijd. Spoor ik wel om zulke gedachten of verlangens te hebben. Wanneer ik een half uur verder het spoor over ben sla ik af, de weg langs het crematorium in. Op de afrit van de rijksweg, die daar uitkomt, staat een auto te wachten. Ik zie hem staan en denk: die wacht, ik kan door. Dan ineens een grote klap en versuft kijk ik onder mijn rechtovereind staande motorkap door. Ik heb mijn auto met een gang van 70 kilometer per uur recht in de zijkant geboord van de auto die net nog stond te wachten. Mijn benen zitten klem en ik lig in een verwrongen houding achterover. Ik zie rook onder de motorkap, of wat er nog van over is, maar kan niet los komen. Ik hoor gevloek naast mijn auto. De bestuurder van de andere auto staat te schelden en te vloeken terwijl hij niets doet. Dan, *per toeval*, staat daar ineens een politieagent. Hij slaat mijn ramen in en knipt mijn gordel door. Na enige tijd kunnen ze mij bevrijden en is er een ziekenwagen gearriveerd. Wat ik nog meekrijg is dat de vloekende chauffeur van de andere auto werd aangesproken door de agent: “Al had deze jongeman honderd gereden, u moest voorrang verlenen.” Dan kom ik bij in het ziekenhuis. Na een paar uur lijkt het allemaal

mee te vallen. Mijn voortanden zijn er door een klap op het stuur of de binnenspiegel met wortel en al uitgeslagen. Er zit een scheur in mijn lip en hoofd en ik heb een lichte hersenschudding. Zou mijn gevoel ook weggeslagen zijn? Ik lijk wel dood, ik voel niets meer. Moet ik huilen, boos zijn of bang? Mijn tanden? Nou en!

Dan word ik opgehaald om naar huis gebracht te worden. Een broer van mij, komt mij halen na zijn werk, om mij naar huis te brengen. Nooit zal ik vergeten hoe ik werd opgewacht. Nu dus wel. In de voordeur staat mijn moeder, achter het raam een aantal broers en zussen. Dan die vingers! Recht uitstekend en de woorden die daarbij klinken: “Hahaha, kijk, wat een smoelwerk joh! Nou ben je een echte bes.”

Er is iets uitgegaan, iets heel diep van binnen. Ik weet niet wat, maar ik wil dat het ook nooit meer aan gaat. Het is goed zo. Dit was mijn laatste dag...

ZELFDE KERK, NIEUWE STRIJD

Ik heb nu ongeveer tweeënhalf jaar verkering. Waarom heb ik verkering? Ik geloof dat ik daar niet eens over na kan denken. Hoe voelt liefde? Ik probeer altijd klaar te staan voor mijn verloofde. Ik verras haar met allerlei dingen en regel dagjes uit. Ik geloof dat ik mijn uiterste best doe om haar te winnen. Of ben ik mezelf aan het winnen? Ik weet het echt niet. Wat is er nu veranderd de laatste jaren? Niets, helemaal niets. Thuis is het nog steeds zoals het al jaren was. Eigenlijk zijn er veel meer problemen bijgekomen. Mijn verloofde draagt antieke kleren volgens mijn moeder en zussen. Ik krijg de opdracht om ervoor te zorgen dat zij met Pasen nieuwe kleren aan heeft, omdat ze die “ouwe zoi” vorig jaar ook al aan had met Pasen. Ook is er een nieuwe oorlog bijgekomen voor mij. Ik moet zorgen dat zij haar hoedje al op heeft voordat we de deur uitstappen om naar de kerk te gaan. Dan krijg ik weer de opdracht om haar te zeggen dat ze zich wel wat meer mag wassen, omdat ze stinkt. Haar vader rookt sigaren en die lucht neemt ze overall mee naar toe. Alles wordt er door verpest. Ik denk dat ik inmiddels wel een boek kan schrijven over dingen die ik meemaak sinds ik verkering heb. Als ik diep nadenk zou ik het *gewoon* uit willen maken. Wat kan mij een vriendin nu schelen! Mijn leven is er alleen maar ingewikkelder door geworden. Het is moeilijker en er is niets veranderd tussen mijn ouders en mij ten opzichte van de jaren

hiervoor.

Mijn aanstaande schoonouders zijn van dezelfde kerk. Ik kan niet geloven dat er zo'n groot verschil kan zijn tussen mensen die in dezelfde God geloven. Anders gezegd, ben ik nu echt zo verknipt? Ik zie en hoor de meest bizarre dingen. Wanneer er een boekverkoper langskomt, die zijn *zware boeken* komt verkopen, volgt er idiote taal en gekke uitdrukkingen. "We liggen allen in de verlorenheid en zijn tot niets in staat. Alles is verbeurd, alles verzondigd. We kunnen niets, we zijn niets en weten niets", jammert hij. Ik hoor gezucht en gesteun wat blijkbaar het teken is van instemming. "Ik ben zo dankbaar voor mijn kwalen... Dan ben ik zo dicht bij Hem en mag Zijn goedheid ervaren." "Als ik al die mensen uit volle borst hoor zingen in de kerk is het nog een wonder Gods dat het dak niet ingestort is..." Bla, bla bla, wat een wereldje. Of snap ik het zelf niet? Ineens zegt die boekverkoper: "Hoor, ik heb nog iets leuks. Ik kwam over het ijs gelopen naar de kerk. Binnen zij iemand: "Dat jij zomaar op Gods dag op het ijs loopt man!" Jaha, ja joh, er staat niet voor niets in het Woord: "Ik zal mij buigen op Uw eis, naar Uw paleis. Hahaha, vindt je hem niet goed?" Ik hoor het allemaal aan en voel woede, boosheid en angst opkomen. Als dit allemaal waar is dan geloof ik echt dat ik beter gewoon alles kan opgeven.

Dat we niets kunnen dat begrijp ik. Ik loop al jaren met plannen om alles te zeggen, alles te slopen en thuis weg te gaan. Nooit, nooit lukt het. Ik kan het niet. Altijd zijn er duizenden gedachten en angsten die tegen mij spreken dat dan alles kapot zal gaan en ik te grazen zal worden genomen. Ze voelen ook dat God zo dichtbij is door hun ziekten en kwalen. Nou, ik zou niet weten hoe dat voelt, maar als Hij mij dan ook al die ziekten, misbruik en mishandeling geeft om mij dicht bij Hem te brengen, wat is dat dan voor een God? Zingen? Psalmen en een orgel? Er komt nog een hele preek over de psalmen die gezongen gaan worden en dan is het goed dat

het dak niet instort. Wat goed van God! Ik haat het allemaal zo he!
Wat een idioten, waar ben ik nu weer beland?

Ik zit inmiddels op belijdeniscatechisatie. Dat moet omdat we over enkele maanden gaan trouwen. Het is een gewoonte dat wanneer je *de leeftijd* hebt, je belijdenis doet. Dat is sowieso nodig als je gaat trouwen en kinderen krijgt. Die kinderen moeten immers ook gedoopt moeten worden. Weet je dat ik dat allemaal hoor en gewoon overal in mee ga? Al deze dingen roepen weerstand en twijfels op. Ook onrust en boosheid, maar ik knik altijd ja. Ik voel me zo door tweeën gedeeld. Aan de ene kant haat ik alles en iedereen met al die vrome kwezelpraat. Dat komt omdat ik iets heel anders hoor dan dat ik zie. Buiten de deur zijn ze allemaal keurig, beleefd en vroom. Dan lopen ze keurig gearmd, schuifelend in donkerblauw of zwart met de meest treurige gezichten die ik maar kan bedenken. Het maakt totaal geen verschil of dat bij mij thuis of ergens anders is. Binnenshuis zie en hoor ik totaal andere dingen. Maar goed, blijkbaar doe ik precies hetzelfde omdat ik gewoon ja zeg wanneer ik gevraagd wordt om in de commissie voor de zending plaats te nemen. Wat een poppenkast speel ik. Netjes langs de leden van de kerk om het zendingsbusje leeg te maken. Eén keer per jaar moet ik *mijn wijk* langs. Ik ben blij dat ik zo goed kan praten dat ik nog tegen een lantaarnpaal zou kunnen kletsen, want bij elk huisbezoek, als afgevaardigde van de zendingscommissie, moet ik ook iets zinnigs zeggen, wat nog vroom lijkt ook. Gek, maar na ieder bezoek lijkt het wel of ik totaal opgebrand ben en uitgeput. Dat ligt niet aan het gewicht van het busje wat er al een jaar staat. De meeste kerkleden hebben dezelfde smoes. “Oja, dat vergeet je snel hé? Om regelmatig iets in dat busje te doen! Ik zal snel even wat bijvullen.” Dat betekent dat er in een gulle gedrevenheid en vanuit een gunnend hart zomaar vijf gulden wordt bijgedragen. Wanneer het hart iets groter is dan wordt het zelfs tien gulden. Het

is maar goed dat niemand mijn gedachten kent, want die zijn niet zo netjes. Zouden ze nu echt denken dat ik dom ben? Ik speel het spel mee en loop over van dankbaarheid en zeg keurig bij het weggaan: “Hartelijk dank voor uw bijdrage en al het goede toegewenst hoor.” Ik geloof dat mijn nek maar één beweging kan maken, naar boven en beneden. Ik knik ja bij alles wat ze zeggen. Ik geef ze allemaal groot gelijk en begrijp alles. Wat ik ook begrijp, is dat ik iedereen bedrieg en denk: dapper hoor, gul, om er een heel jaar over te doen om vijf gulden te *offeren*.

O, wat vinden ze mij aardig en voorkomend. De koster, de diakenen en ouderlingen. Ik ben een aanwinst voor de kerk. Ik bruis, ja vaak bries ik van innerlijke woede en ook tegelijkertijd voel ik angst. Hoe lang ga ik dit vol houden? Meeknikken, meespelen, huichelen... Dan komt de dag dat we gaan trouwen. Gewoontegetrouw wordt er van tevoren gevraagd of wij nog een speciale psalm gespeeld willen hebben als we de kerk in wandelen. Ik kijk de *zwarte mannen* eens aan in de kerkenraadskamer en zeg: “Ik zou graag willen, dat bij ons binnenlopen, ‘wat de toekomst brengen moge’ gespeeld zou worden.” Stel ik een foute vraag? Het lijkt of ik ineens in een grote koelkast sta. Doodse stilte en een spel van blikken begint onder de *zwarte broeders*. Het is net of niemand wil antwoorden of dat ze op elkaar wachten. Dan ineens komt er een zwaar geluid uit één van de mannen: “Nouhou, uhm ja, ehm hoe zeg ik dat, dat zijn we niet zo gewend zou ik zeggen... zeg ik maar.” Stomverbaasd kijk ik hem aan en ineens glijd er zo maar iets van mijn tong naar buiten: “Dan moeten jullie er maar aan wennen!” Een wee gevoel in mijn maag en hartkloppingen zijn het gevolg. “We zullen het in beraad nemen en komen er op terug.” Met deze boodschap staan mijn verloofde en ik weer op straat.

Mijn trouwdag is bijna zover. Ik huur een afschuwelijk pak. Een jacket met hoge hoed. Zie je het voor je? Lang, mager, een scheiding

in mijn haar en nauwelijks vijftig kilo. Ik heb geen geld en ons huis is ingericht *op de pof*. Een oom van mijn vrouw werkt in een meubelzaak waar ze oerouderwetse, doch deugdelijke meubels verkopen, die je voor je leven hebt. Wanneer wij besluiten daar alles te kopen mag het op afbetaling. Alles doe ik als een automaat, zonder gevoel. Ik heb geen persoonlijke keuzes of smaak. Ook geen mening of wens. Als je zou vragen wat ik bij alles voel dan zou ik zeggen: “Niets.” Ik ben dood van binnen en dat is maar goed ook. Weet je wat nu zo raar is -of misschien spoor ik wel niet- ook die *zeer geliefde* oom is net zoals al die andere mensen. Netjes, vroom, keurig gekleed, maar iets klopt niet. Ik geloof dat hij ons huis inricht, als je begrijpt wat ik bedoel. “Ik heb nog een praaaachtig bankstel, dat moet je zien, zeeer goede kwaliteit. Dat heb je voor je leven man! Zo ook die praaaachtige vitrage, zeil, vloerbedekking, beddengoed enz. enz. enz.” Het is allemaal praaachtig en de beste keuze. Ik denk: oh ja? Van wie de beste keuze? Maar wat ik denk, komt er niet uit. Ik knik ja, ben het overal mee eens en doe enthousiast. Leef ik wel? Ben ik wel in de werkelijkheid? Weet ik wel dat ik ga trouwen? Ik weet maar één ding, denk ik. Ik hoef nooit meer thuis te wonen en nu kom ik in de *hemel op aarde* terecht.

Op mijn trouwdag moet ik, voordat ik naar mijn bruid ga, nog even met mijn vader naar zolder voor een persoonlijk praatje. Toen hij zweette en hijgde kwam het er uit: “Zo nu is het de laatste keer hé? Nu ga je zelf een gezin stichten...” Dit is de herinnering aan mijn trouwdag, die ik met me mee mocht dragen.

EEN ANDER LEVEN

Onze eerste kind kondigt zich aan. Het leven als getrouwd man is wel anders. Aan de ene kant is er een ongelofelijke rust gekomen in mijn leven. Aan de andere kant hangt de financiële aflossing van alle inrichting als een zwaard boven mijn hoofd. Daarnaast heb ik steeds meer last van mijn rug, maar ik durf dat tegen niemand te zeggen. Ik geloof dat wij wel gelukkig zijn in ons huwelijk voor zover wij nu weten wat rust en geluk is. Ik vind het wel vervelend dat mijn vrouw zo vast zit aan haar ouders. Bij veel dingen die wij beslissen of willen ondernemen is het meestal: “Wat zou pa of ma ervan gaan zeggen?” Wanneer wij besluiten om één kerkdienst over te slaan op zondag, dan staat er direct een broer van mijn vrouw op de stoep met de vraag of wij ziek zijn. Ik kan er ook niet meer tegen om mij altijd aan hun *milieu* aan te passen, maar ik doe het toch om de lieve vrede wil, die volgens mij trouwens helemaal niet bestaat. Wanneer ik kies om te zwijgen, om bij hen de vrede te bewaren, ga ik er zelf aan kapot. Zelfs de kleding en haardracht wordt besproken. Wat een ergernis, om te zien dat mijn vrouw daar bang voor is en ik geen enkel lef heb om er een punt aan te draaien. Ik heb geen lef om het een halt toe te roepen, maar huichel mee in alles. Volgens mij zou de dikte van een zogenaamde statenbijbel nog te dun zijn om alle namen op te schrijven die over de tong gaan in deze familie. Daarin verschillen ze ook niet van mijn familie.

Ik werk nog als schilder in mijn geboorteplaats, maar woon in de

geboorteplaats van mijn vrouw. Dat betekent dat ik iedere dag drie kwartier moet rijden op mijn brommer. Sinds ik in de winkel werk, ben ik er niet gelukkiger op geworden. Mijn ene werkgever is gewoon gestoord. Iedere dag maakt hij smerige, dubbelzinnige opmerkingen en hij scheldt mij steeds op het aller-onverwachts uit, waar de klant bij staat. Ik werk, zoals ik eerder vertelde, met het tempo van een slaaf. Opgejaagd zonder te stoppen. Wat ik doe, doe ik nog beter dan goed, omdat ik bang ben voor scheldpartijen en ontslag. Om een voorbeeld te noemen: Vandaag heb ik de autolakhoek tot in de puntjes schoongemaakt van gemorste autolak en mengverf. De bewuste werkgever laat een bus autolak van vijf liter op de vloer stuiten waardoor er een enorme rommel ontstaat. Klanten staan achter de balie te kijken en ik wordt geroepen. Met een stortvloed van woorden wordt de vraag gesteld wanneer ik eindelijk eens denk om die vuile troep in de autolakhoek op te gaan ruimen. Inwendig kook ik, maar ik ben tegelijkertijd ook een soort *verlamd* van angst. Ik mompel wat en ga direct aan de slag. Hij gaat naar voren, het is koffietijd. Ik word deze keer niet geroepen, omdat ik daar “geen tijd voor heb en nog niet klaar ben”, volgens hem. Ik geloof dat nu mijn *deur* dicht gaat en dat ik nu ergens anders klaar voor ben. Ik stap op. Ik kom hier gewoon nooit meer terug. Wat gebeurt er? Ben ik niet bang? Ga ik gewoon niet meer terug? Iets nieuws in mij lijkt geboren te zijn. Ik stop gewoon en laat ze gewoon stikken! Thuis aangekomen zeg ik niets tegen mijn vrouw. Ik wil ik even aan de overkant van onze straat bij de dierenzaak kijken. Daar raak ik aan de praat met de eigenaar en in het gesprek vraagt hij: “Wat doe je voor werk?” Ik vertel hem dat ik schilder ben. Dan verteld hij dat hij personeel zoekt en vraagt of ik iemand weet die hem zou kunnen helpen. Mijn antwoord is gewoon vast en zeker: “Hier sta ik, ik zou het graag willen.” Gek, weer dat andere, dat nieuwe gevoel. Ik beslis en het lijkt wel of ik er totaal niet over nadenk. Het is gewoon een besliste zaak. Na het weekend, op maandag, mag ik beginnen.

Wat een verademing. Werken in een dierenspecialzaak. Totaal andere mensen. Het contact met de eigenaar en zijn vrouw is heel goed en ik leer alles zo snel, alsof ik al jaren in deze branche werk. Mijn vrouw is hoogzwanger en we kijken er naar uit dat ons eerste kind geboren wordt. Mijn werkgever en zijn vrouw leven ontzettend mee met ons en het is net of zij opa en oma worden. Voor het eerst in mijn leven geloof ik dat deze mensen het menen en *echt* zijn. Natuurlijk bespreken wij veel en ook over onze afkomst wat kerk betreft. Eén besluit heb ik wel genomen: nooit vertel ik waar ik vandaan kom, uit wat voor nest. Ik voel me goed en het lijkt allemaal voorbij. Ik ben gelukkig en heb nu een ander leven. Ook vind ik het heel fijn om te horen en te zien dat zij samen een positieve invloed hebben op mijn vrouw. Ik heb geen enkele moeite om makkelijker te worden in het leven en afstand te doen van vastgeroeste gewoontes. Mijn vrouw lijkt het steeds beter te begrijpen en verandert ook. Zij deelt daar niets over met haar ouders om die relatie niet te schaden. Voor mij is dat geen enkel probleem, omdat ik zelden eerlijk kan of mag zijn en gewoon elk spel meespeel. Dat zit er blijkbaar goed in gebakken.

Dan is het zover. Onze zoon wordt geboren. Een prachtig kind en kerngezond. Gek, nu ben ik vader. Ik weet niet of ik dat kan, vader zijn. De eerste maanden gaan als een soort roes voorbij. Wij zijn heel blij met onze zoon en hij is ontzettend rustig, huilt zelden en is altijd vrolijk. Uren kan ik met hem zitten. Het is net of hij mij rust brengt. Ik snap gewoon niet dat dit zoveel met mij doet. Ik ben super trots op hem en loop het liefst de hele dag met hem te koop. Ik denk zelden of nooit aan mijn thuisfront en geloof dat ik het eindelijk gevonden heb, rust.

Dan ineens is het er weer. Totale opgejaagdheid, onrust, angst, hartkloppingen en een diepe boosheid. Ik wordt gestrest en het lijkt of mijn rugpijn in alle hevigheid toeneemt. Ik *straf* mijn rug

om drie keer twintig kilo kattengrit op mijn schouders te gooien als het aangevuld moet worden uit de opslag. Het is net of ik een gevecht aanga met mijn rug en iedere keer dwing ik mezelf, bij elke stap met zwaarbeladen schouders, te denken: zij is hier de schuld van, dat... Dan is het net of ik ontelbare malen hoor: “Ik trap je dood kreng!” Soms is het net of ik *haar* stem hoor en *zijn* lucht ruik. Nachten lig ik wakker of schrik ik op uit een vreselijke droom. Deze dromen gaan meestal over ruzie, achtervolgingen en doodgaan. Ik kan er niet over praten. Ik ben getrouwd en vader. Ik moet elke dag mijn best doen om *overeind* te blijven. Doodmoe sta ik op met een verkrampde rug en een pijnlijke ademhaling. Eenmaal aan de overkant in de winkel zakt het wat weg en steek ik alles wat ik heb in mijn werk. Dat lijkt de enige manier om even bij te komen van die opgejaagdheid en pijn.

Ik weet eigenlijk niet wie mijn vrouw is of wat zij wil. Voor mijn idee ben ik altijd bezig met iets verzinnen wat we met elkaar kunnen ondernemen. Ik heb het idee dat zij liever op de bank zit en thuis bij haar ouders op de koffie gaat. Voor mijn gevoel zitten wij overal ver bij vandaan. Contact met familie of broers en zussen is er nauwelijks en het is net of ik daar heimwee naar heb. Heimwee naar mijn geboorteplaats en de familie om mij heen. Hoe ik mijn leven thuis ook haatte en mijn ouders ook het liefst doodwens, toch lijkt het of ik iets mis. Zou het beter gaan als we in mijn geboorteplaats zouden gaan wonen? Zo gaat er geen dag voorbij of deze gedachten groeien alleen maar. Wanneer ik dit met mijn vrouw deel, komt er al snel een plan op tafel. We besluiten om te verhuizen en in mijn geboorteplaats een appartement te kopen. Het is heerlijk om me alleen op deze nieuwe dingen te focussen en het verleden te vergeten. Alleen de pijn in mijn rug herinnert me soms, maar alle boosheid, onrust en gedachten ben ik kwijt. Ik vertel ook tegen mezelf dat dit dé oplossing is en zet alles op alles om dit

door te laten gaan. Ik ben zelfs in staat om mijn vrouw enthousiast te maken, wat mij bevestigd dat het inderdaad een prima plan is. Natuurlijk hoop ik dat zij dan ook minder contact heeft met haar ouders omdat ze, voor mijn idee, niet echt opknapt wanneer ze daar naar toe gaat. Tegelijkertijd zijn we dan ook af van die verplichte zaterdagmiddag bezoeken die we bij hen af moeten leggen.

Dan komt de dag van de vervulling van mijn droom. Dat is inmiddels de hele verhuizing geworden in mijn beleving. Ik heb weer perspectief, ik kom weer onder de mensen en krijg contact met broers en zussen... Vol verwachting en genietend van de *nieuwe* dingen verhuizen we.

ZIE IK BEELDEN OF IS HET ECHT?

We wonen enkele maanden in ons nieuwe huis. Ik ben teleurgesteld en verdrietig. Ik verwachtte iets op te kunnen bouwen met mijn broers en zussen, maar waarom lukt dat niet? Alles is toch al lang geleden en het leven is nu gewoon anders. Ik voel me alleen en voel me ook niet gesteund door mijn vrouw. Ik krijg steeds meer last van nachtmerries en flash backs. Ik beleef nachten lang letterlijk de dingen die mij thuis zijn aangedaan. Afgestompt schrik ik wakker waarna ik de hele dag moet werken. Ik zou willen vluchten maar waarheen? Ik kan mijn vrouw ook niet steunen, omdat ik zelf overeind moet blijven. Ik heb al heel lang het gevoel dat zij mij totaal niet begrijpt. Volgens mij hebben wij ook nooit een echt gesprek ergens over. Ik heb het idee dat wij alleen praten als er visite komt. Langzaamaan lijkt het of ik wegglijd. Wegglijd in mijn eigen bagger, die bestaat uit gedachten, gevoelens, angst en wanhoop. In de kerk kom ik nauwelijks meer na de doop van onze dochter. Wat een poppenkast om in deze situatie een kind te laten dopen. Ik geloof dat ik nog steeds alles doe wat men verwacht en wat de kerk voorschrijft, maar alles is honderd procent dood in mij.

Vanmorgen gebeurde er iets ongelofelijks. Rijdend op mijn brommer naar mijn werk, nam ik onverwacht een totaal andere route. Ik rij over een dijk, tussen geparkeerde auto's door en ineens vlieg ik

rechtovereind de lucht in. Iets groots en zwarts, staat als een blok voor mijn voorwiel en ik sla met de vaart waarmee ik rijd over de kop. Mijn brommer belandt al glijdend onder een geparkeerde auto en ik glijd over de straat tegen een hek aan. Versuft blijf ik liggen en wanneer ik op wil staan, komen er mensen aanlopen. Een vrouw stelt mij de vraag wat ik gedaan heb. Ik kijk haar zo dom aan dat het even een poosje stil is tussen ons. Ik word raar, wat gebeurt er? Eindelijk zeg ik dat er ineens iets zwarts voor mijn wiel stond en ik daarom over de kop sloeg. Zij zegt dat ze voor haar raam alles zag gebeuren, maar dat er beslist geen zwart ding op de weg was. Ik weet het zeker, ik zag het en voelde het toch, dat zwarte? Wanneer er gevraagd wordt of ik even binnenkom om te kijken of ik niets heb, raak ik in paniek. “Nee, nee hoor ik moet weg.” Pijlsnel ruk ik mijn brommer onder de auto vandaan, start hem en ga er vandoor. Net op tijd ben ik op mijn werk en dan besluit ik om nergens over te praten. Alles doet zeer, mijn armen en benen, maar de schaafwonden zitten gelukkig onder mijn kleding. Hoe komt het nu dat ik zo tril? Alles lijkt te trillen, mijn benen en handen en ik voel me zo gejaagd. Ik kan de gedachte, dat beeld van dat zwarte, niet loslaten en het lijkt of ik nu nog verder wegzak. Thuis bij mijn vrouw vertel ik ook niets en probeer gewoon te leven. Wanneer het donker is, ga ik naar buiten, naar het parkje en huil. Ik ben kapot en bang. Ik zie soms beelden, die een verstikkend gevoel geven zoals toen ik ziek op bed lag als kind en ik durf het aan niemand te vertellen.

Het is maandag en ik ben vrij. Ik wordt steeds banger om de telefoon op te pakken of de deur open te doen. Wanneer één van de bellen rinkelt, begin ik te trillen. Ik duw het weg en besluit om even naar de winkels te gaan in het centrum. Ik moet eerst naar de bank om geld op te nemen en daarna naar een doe-het-zelf zaak. Aan het einde van de straat steek ik over en dan gebeurt het. Ik zie mijn vader.

Hij komt met zijn fiets de stoep op en rijdt tergend langzaam achter mij aan. Ik ga rennen, harder en harder. Ik vlucht de bank binnen en ga in de rij staan voor de balie. Dan hoor ik de deur opengaan en ik weet het, ik ruik het, ik hoor het aan zijn voetstappen, hij is het, mijn vader. Ineens staat hij daar, in de rij, naast mij en kijkt mij aan. Ik heb net mijn bankboekje op de balie gelegd als hij iets roept: "...rgen." Ik hoor niet wat hij zegt, ik raak totaal in paniek, laat alles liggen en vlucht naar buiten. Zonder te stoppen ren ik naar de doe-het-zelf zaak, gooi de deur open en loop naar beneden richting gereedschappen en ijzerwaren. Buiten adem sta ik tussen de rekken en kom langzaam bij. Dan hoor ik voetstappen op de trap, ik hoor hem, hij is het... Ik duik in elkaar en kruip op mijn knieën langs de rekken. Ik kijk er onder door en zie voeten. Vlak bij de trap aangekomen vlieg ik overeind en ren de trap op. De deur uit. Ik wordt nagekeken, maar dat doet me niets. Ik ren naar huis en wacht onder aan de trap tot ik op adem ben gekomen. "God, help mij! God als u bestaat, help dan! Ik word gek, ik word achtervolgt en hij gaat afmaken waar hij aan begonnen is. God waar bent u? Hij vermoord mij, ik wil niet dood, ik kan niet dood..." Eindelijk durf ik naar binnen en zeg niets. Ik doe *gewoon*.

Mijn werkgever gaat met vakantie en vraagt of ik de winkel open wil houden. Dat betekent dat ik de kas moet beheren en alles afsluiten. Ik krijg zijn splinternieuwe Opel Omega stationwagen mee voor een week. Blij en trots dat hij mij dat toevertrouwd begin ik er enthousiast aan. Vanmorgen toen ik opstond, voelde ik me niet goed. Het is net of ik watten in mijn hoofd heb. Wollig, wazig, mistig, hoe moet ik het noemen? Ik vertel het niet tegen mijn vrouw omdat zij haar handen vol heeft aan de kinderen en zichzelf. Eigenlijk kan ik nooit kwijt hoe ik me voel en wanneer ik het aan haar wil vragen, weet ik eigenlijk al welke reactie ik kan verwachten. Meestal is het antwoord: "'t Zelfde hé, net als gisteren." Ik word er een beetje

moedeloos en kribbig van. Ik kan er niet mee omgaan. Gesprekken tussen ons lijken gewoon niet mogelijk. We begrijpen elkaar niet.

Ik stap in de auto om naar mijn werk te gaan. Wanneer ik de snelweg opdraai, zie ik een muur van mist. Het word donker en ik geef gas bij om in te voegen. Dan volgt een enorme klap. De kassalade die op de achterbank staat, wordt naar voren gelanceerd en ik word bekogeld met guldens, kwartjes en dubbeltjes. De neus van de splinternieuwe Opel heeft zich in de achterkant van mijn voorganger geboord, die stond stil in de file. Ik zit als verdoofd achter mijn stuur en het lijkt wel of ik niet tot actie kan overgaan. Alles is mistig. Ik voel tranen langs mijn wangen lopen. Wanneer de bestuurder op mijn raam klopt, kom ik in actie. Ik doe mijn deur open en wacht maar tot hij iets zegt. Ik weet gewoon niet meer wat ik moet doen. Alles is zo angstig en verward. Wordt ik nu echt gek? Wanneer ik vertel dat ik niets zag door de mist krijg ik een stortvloed van woorden over mij heen. “Waar is het mistig? Kijk om je heen”, zegt hij. Hij vraagt of ik gedronken heb en wel normaal ben. Ik kijk hem aan en denk: dat is een goeie vraag, daar twijfel ik ook aan. Alleen ik zeg niets, ik kijk hem aan en het is net of ik gewoon geen geluid kan voortbrengen. Wanneer alles uiteindelijk is afgehandeld door de politie wordt ik met auto en al op mijn werk gebracht. Ik werk de hele dag gewoon, wachtend tot mijn werkgever terug komt van zijn vakantie. Wanneer hij en zijn vrouw arriveren wordt ik thuisgebracht en dan is het net of het licht uit gaat. Ik tril, zweet en ben ongelofelijk bang. Ik durf niet meer naar buiten, onder de mensen. Het enige wat ik weet, is dat ik ongelofelijk bang ben.

DE AANGIFTE

Ik zie overal gevaar en sluit mezelf het liefst op. Dit duurt een aantal weken, totdat een neef van mijn vrouw zich er mee gaat bemoeien. Hij vertelt mij, dat wanneer ik niet naar de dominee ga om te vertellen wat er is en hoe het met mij gaat, hij zelf naar hem toe zal gaan om zijn verhaal te doen. Diezelfde avond kan ik terecht bij de dominee van onze kerk. Wanneer ik mijn verhaal gedaan heb, voor zover ik in staat ben om uit te leggen waar ik mee zit, ben ik geschokt en verbijsterd over zijn eerste reactie. Een reactie die ik jaren zou koesteren als teken van begrip en hulp. Het lijkt er werkelijk op dat hij mij gelooft en serieus neemt. “Als je vader hier zou zijn, dan zou ik hem nu door de gehaktmolen draaien.” De dominee, die zo’n uitspraak doet? Ik geloof dat hij mij serieus neemt, maar ben erg voorzichtig. Is hij te vertrouwen of zegt hij dit om er maar snel vanaf te zijn? Dan zegt hij nog iets wat ik jaren zou koesteren als *zijn begrip* voor mij: “We zullen maar niet bidden hé? Dat zullen we later wel doen, wanneer je er weer voor open staat.” Deze uitspraak was als zalf op mijn ziel. Begrip voor mijn boosheid en mijn angst voor God. Begrip dat ik op dit moment niet bezig ben met God maar kapot ben van angst en verwarring. Ik heb respect voor de dominee die dit durft te zeggen, maar ook te doen. Hij geeft mij het advies om een afspraak te maken met de politie omdat dit moet stoppen en het recht ingezet moet worden. In verwarring en blijdschap over zoveel begrip, angst en woede besluit ik om direct contact te zoeken met de politie.

Ik heb, voor zover ik weet, mijn verhaal gedaan. Twee rechercheurs zitten tegenover mij aan tafel. Hun ogen, uitspraken en verbazing doen mij op de één of andere manier goed. Ik krijg de vraag of ik nog niet moe ben na drie uur vertellen, maar mijn gevoel zegt dat ik pas begonnen ben. Ik vraag of ik niet kan blijven slapen omdat het hier zo goed voelt. Ik zou nog uren zo door willen gaan, maar mijn lichaam is op. Het kost zoveel dat ik op een brancard wordt gelegd en alleen maar kan brullen, schreeuwen en schokken van het huilen. Dan wordt er een naald in mijn billen gestoken en krijg ik in enkele minuten een gevoel van rust wat ik nog nooit gevoeld heb. Het lijkt of ineens alles weg is en ik gewoon wil slapen. Hoeveel uur ik op het bureau geweest ben weet ik niet, maar deze twee mannen gaan mij helpen. Ik geloof het, ik voel het. Wanneer zij een bureau hebben ingeschakeld voor slachtoffers van misbruik en geweld laten ze mij even alleen. Als er een vrouw van bureau slachtofferhulp komt wordt ik wakker gemaakt. Ik weet niet waar ik ben en hoe laat het is. Het is avond en ik heb hier uren gelegen. Er worden afspraken gemaakt waarna ik thuisgebracht wordt. De volgende maanden zijn er afspraken gepland voor gesprekken. Ik krijg alle tijd om te vertellen wat ik kwijt wil en het lijkt of ik nooit kan stoppen. Dan eindelijk na een aantal maanden komt er een rechtszaak. Ik krijg de vraag gesteld of ik mijn beide ouders aan wil geven voor mishandeling en misbruik. Geestelijk, seksueel en lichamelijk. Ik geloof niet dat ik het helemaal begrijp en na uitleg van de recherche besluit ik om alleen aangifte te doen van seksueel misbruik door mijn vader. Waarom poets ik de rest weg? Waarom heb ik medelijden met mijn moeder? Waarom zeg ik gewoon niet alles, nog veel meer dan het verhaal van thuis? Een enorme angst voor de reacties van de kerk en mijn broers, zussen, ooms en tantes houdt mij tegen. Angst dat ze mij niet geloven en zeggen dat ik gestoord ben. Angst, dat wanneer mijn moeder berecht zou worden, mijn broers en zussen, die nog thuis wonen, alleen zouden zijn,

zonder vader en moeder. De andere kant is dat ik totaal niet weet wat het allemaal inhoudt. Een rechtszaak. Misschien hebben ze het wel uitgelegd, maar kan het er niet meer bij in mijn hoofd. Mijn familie is inmiddels overal van op de hoogte en hun reacties bewijzen mij dat het gevaarlijk is. Sommigen zeggen dat het eindelijk tijd wordt. Anderen weigeren om te geloven dat het waar is wat ik allemaal zeg. Als in een roes beleef ik al deze dingen en dat is maar goed ook, zou ik achteraf beseffen. Als ik nu zou weten wat het allemaal zou gaan betekenen, had ik alles vandaag nog afgezegd. Misschien had ik gewoon gezegd dat ik gek was.

Uiteraard komt er een vraag vanuit de kerkenraad. Of ik even langs wil komen in verband met de op handen zijnde rechtszitting tegen mijn vader. Gek, op de één of andere manier ga ik daar graag heen om die *vrome* ... nog een keer te zien. Aan de andere kant ben ik bang voor hun blikken en hun woorden. Maar zoals het blijkt in mijn *systeem* zit, ga ik gewoon naar de kerkenraadsvergadering. Wanneer ik daar aankom, zie ik een enorme lange tafel waar de zwart geklede mannen omheen zitten. Als een veroordeelde zit ik daar, niet wetend wat ik zeggen en verwachten moet. Wat een dreigend en dominant beeld is dit en hoe klein wordt ik daar tussen hen in een afgesloten kamer! Nadat een ouderling, in mijn beleving en gedachten, uit de Bijbel *gejankt* heeft en een uitgerekt, zalvend gebed opgedreund heeft, kom ik ook nog aan de beurt. Ik mag uitleggen hoe en waarom ik er toe ben gekomen om deze stap te ondernemen. De angst en spanning leiden er toe dat ik als een automaat mijn verhaal opdreun en de volgende opdracht meekrijg: “Wij verbieden jou om deze dingen in het openbaar te bespreken want anders komt er zo’n enorme smet op de kerk.” Geschokt en verbijsterd zit ik daar en weet nog maar één ding te zeggen: “Ik denk dat jullie vergeten dat die er al op ligt! Die smet waar jullie zo bang voor zijn.” Waarom ontplof ik niet? Ik kan toch gewoon zeggen

wat ik echt denk en voel? Waarom spaar ik die gasten nog. Met die uitgestreken koppen en gladde judaswoorden? Met een ruk sta ik op en verdwijn. Briesend van woede sta ik op straat en weet niet eens waarom. Deze uitspraak zou mij jarenlang net zo systematisch en duivels achtervolgen als de uitspraak van mijn moeder: “Ik trap je dood kreng.” Jaren later zou ik pas inzien dat die God, waar ik absoluut niet in geloofde en die voor mijn idee degene was die mij dit leven bezorgde, mij toen bewaarde voor moord en doodslag.

Dan is het zover. De dag van de rechtspraak. Ik wil hier graag heen omdat dit voor mij het bewijs zal worden dat ik niet lieg of gek ben. Ik zie er enorm tegen op. Ga ik mijn vader zien? Hoe ga ik reageren? Wat gaat hij doen? Honderden vragen lijken in mijn hoofd op te komen. Ik geef mij er op de één of andere manier aan over. Het lijkt voor mij ook een soort van vrijkomen. Tot mijn schrik zie ik allemaal mensen uit onze kerk op de tribune zitten. Gaan zij dit allemaal aanhoren? Nooit is er ook maar één geweest die mij iets heeft gevraagd of aandacht heeft gegeven. Nooit is er iemand langs geweest om ons te helpen. Een briefje of kaartje was niet nodig blijkbaar en nu zitten er hier tientallen misschien wel honderd kerkgangers. Dan wordt mijn vader voorgeleid en begint de advocaat te praten op verzoek van de rechtbank. Links en rechts van mij zit *bewaking*. Twee mensen van de politie of bureau slachtofferhulp, ik weet het niet precies, maar later blijkt dat het goed was. Wanneer ik hoor dat de advocaat van mijn vader de schuld van zijn verkrachtingen en mishandeling wijdt aan zijn opvoeding en de kerk, krijg ik een rode waas en mist voor mijn ogen. “Als hij zijn homoseksuele gevoelens had mogen uitten en niet zo streng gelovig was opgevoed, had dit allemaal niet hoeven gebeuren.” Zo kwamen er nog meer van deze dwaze uitspraken uit die *gek*. Ik probeer op te staan om over de balie heen te springen om *twee idioten* te vermoorden. Ik krijg geen kans, in twee oren tegelijk

klinken woorden van begrip en waarschuwingen. Ik wordt stevig in mijn bank gedrukt wat mij belet om op te staan. Dan worden er een aantal zaken genoemd wat mijn vader mij aangedaan heeft. Ik schaam mij kapot om te horen dat het zo wordt gezegd waar al die nieuwsgierige kerkgangers bij zitten en mijn familie. Dan vraagt de rechtbank: “Heeft u er nooit aan gedacht dat u zeer ernstige ziektes op uw hals en dat van uw kind had kunnen halen?” Het antwoord van mijn vader is: “Nee hoor, heb ik niet bij stil gestaan, ik vond het gewoon lekker.” Hij draait zich om richting mij, met zijn armen over elkaar. Hij kijkt me met een grijns op zijn gezicht aan. Ik wordt neergedrukt door mijn bewakers en krijg stevig een hand op mijn mond gedrukt. Omdat ik weet dat zij het goed met mij bedoelen gehoorzaam ik. Alleen voor hen. Ik weet niet of ik het goed doe, maar ik doe het voor hen, anders was ik gewoon met alle geweld over de bank gevlogen en had ik hem vermoord in de rechtszaal. Na deze zitting zou er snel een uitspraak voor de straf komen. 24 maanden cel, waarvan acht voorwaardelijk. Uiteindelijk kwam hij vrij na twaalf maanden, vanwege goed gedrag. Woedend ben ik hier over. Hij een paar maanden hotel en ik de rest van mijn leven kapot. Vervroegde vrijlating vanwege goed gedrag? Natuurlijk gedraagt hij zich goed. Daar is niemand om te verkrachten. Geen kinderen in ieder geval. In de jaren die volgen zou ik het steeds onrechtvaardiger vinden hoe deze dingen zijn gegaan. Waarom mocht ik mijn mond niet open doen? Waarom zijn de meest afschuwelijke zaken nooit benoemd? Als ons rechtssysteem vandaag zou weten wat hij allemaal werkelijk had uitgehaald met mij, zou hij de rest van zijn leven vastzitten. Van de *nieuwsgierigen* die op de openbare zitting aanwezig waren, zou nooit iemand een bemoediging, groet of kaartje sturen. Daarna ging mijn moeders proces, geschapen door haar uitspraak van jaren terug, weer door; “Geen aandacht aan schenken, die spoort niet!”

DE ANGSTEN NEMEN TOE

De rechtszaak tegen mijn vader is nu enkele weken geleden. Ik voel me niet goed. Ik ben nerveus, angstig en enorm opgejaagd. Sinds ik die beelden en confrontaties heb gehad met mijn vader is mijn angst voor *afrekenen* groter geworden. Op advies van het bureau slachtofferhulp maak ik een afspraak met onze huisarts. Samen met mijn vrouw ga ik bij hem op bezoek en vertel hoe het de afgelopen weken is gegaan. Ook vertel ik hem dat ik tegen onze dominee gezegd heb, dat ik denk het niet meer aan te kunnen als mijn vrouw weer zwanger zal worden. De dominee had voorgesteld om tijdelijk, om medische redenen een voorbehoedsmiddel te gebruiken, maar mijn vrouw heeft daar grote moeite mee. Wat zij van huis uit heeft meegekregen is zo diep in haar *zijn* geworteld, dat alle veranderingen en nieuwe beslissingen haar angst bezorgen voor de reacties van haar ouders.

Allereerst begint de dokter over mijn thuissituatie. Dan krijg ik iets te horen wat zo'n schok teweeg brengt, dat het lijkt of ik totaal bevries van binnen. Ik kan er niets meer uit brengen, ik zit op slot, ik ben vergrendeld. Als afsluiting op zijn beleving en bevinding in het hele verhaal zegt hij: "Wij wisten het al dertien jaar maar als we ingegrepen hadden, dan was jullie hele gezin uit elkaar gerukt." Weer stormt het in mijn hoofd. Wie zijn *wij*? Hoezo weten *jullie* het

al dertien jaar? En wat is erger, het gezin uit elkaar of ik uit elkaar? Het liefst zou ik nu zijn hele praktijkruimte in elkaar slaan met hem erbij. Zoals gewoonlijk kan ik niets doen en niets zeggen en ik weet dat later mijn woede enorm groot zal zijn.

Dan komt hij terug op onze verhouding en kinderen krijgen. Ik weet niet wat hij allemaal zegt, maar ergens klopt er niets van. We krijgen de opdracht om de badpakmethode toe te passen. In zwempak en zwembroek met elkaar vrijen zonder intimiteit. Nog nooit heb ik zo iets idioots gehoord en weer kan ik niet reageren. Daarnaast begrijp ik ook totaal niet wat dit te maken heeft met mijn angst om meer kinderen te krijgen. Ineens sta ik op, zeg dat ik het ga doen en geef de dokter een hand.

Als we de straat uit zijn komt het er uit. Ik vraag mijn vrouw wat zij er van vindt en ben woedend. Bij wat voor gek ben ik nu weer terecht gekomen en denkt hij nu echt dat ik in een zwembroek ga rondlopen om met mijn vrouw te vrijen? Ik zeg tegen haar dat ze voortaan alleen naar die dwaas kan als ze denkt dat zij dit nodig heeft. Dit gesprek heeft mij zoveel meer angst en onzekerheid bezorgd, dat ik dezelfde gevoelens krijg die ik had voor de verhuizing naar dit huis. Ik wil weg, weg uit dit dorp waar zoveel angst en herinnering ligt. Wat heeft het mij inmiddels opgeleverd? Ik schaam me kapot vanwege het feit dat er zoveel mensen weten wat mij overkomen is. Daarnaast is er helemaal niets terecht gekomen van nieuwe relaties of meer begrip van mijn familie, die allemaal in de buurt wonen. Vrienden heb ik niet, omdat ik vriendschap niet vertrouwt. Slapen kan ik alleen met slaapmiddelen en die krijg ik wel, maar ik neem ze niet in. Soms wanneer ik het echt niet meer trek spoel ik er twee of drie tegelijk mijn keel in met een flinke slok sterke drank of wijn. Dan heb ik soms een nacht dat ik echt geslapen heb en het gevoel alsof ik bewusteloos ben geweest. Als ik dan wakker word, lijkt het net of ik even alles kwijt ben. Maar

het erge is dat ik daarna een ongelofelijke angstaanval krijg die ik weer moet verbergen voor mijn vrouw en kinderen. Een golf van angst houdt mij dan bezig met de vraag wat er gebeurd is met mij of wat er zou kunnen gebeuren. Door die pillen ben ik gewoon even alle zekerheid en controle kwijt geweest. Voor mij voelt dat alsof ik totaal ben overgeleverd en iedereen met mij kan doen wat zij willen. Langzaam maar zeker voel ik mij steeds meer afwezig. Het lijkt of ik niet beseft dat getrouwd ben, familie heb en werk. Ik overleef en ben net een automaat.

Dan zegt mijn vrouw dat ze zwanger is. In verwachting van ons derde kind. Waar ik zo bang voor was, gebeurt. Ik ben niet boos en ook niet blij. Ik weet niet of ik nog iets kan voelen. Ik denk na en weet dat ik er gewoon moet zijn voor mijn kinderen, maar hoe? Ik speel mijn spel iedere dag weer. Netjes doen, beleefd zijn, vrolijk gezicht trekken... Bidden kan ik niet en wil ik niet. Ik ben boos op God, omdat Hij nog nooit ingegrepen heeft en alles gewoon toelaat. Hij ziet mij kapot gaan en weet toch, als Hij God is, hoe ik mij voel? Koud, eenzaam en verdrietig. Zodra ik 's morgens op mijn brommer stap om naar mijn werk te gaan, begin ik met huilen. Het stopt drie kwartier later als ik op mijn werk aankom en dan speel ik mijn spel weer. En dat kan ik goed. Niemand weet hoeveel dit mij kost en hoe ik *achter mijn helm* ben. Dit duurt negen maanden en dan lijkt het of ik niet meer verder kan.

Al een paar dagen komen dezelfde gedachten in mijn hoofd terug. Wat heb je nog te bieden? Wie zit er op jou te wachten? Weet je wat er gebeurt als jij alles vertelt waar je mee bezig bent? Dood is dood, dat weet je toch? Zou het in het hiernamaals, als dat bestaat, erger zijn dan in je leven nu? Het is net of er iedere dag iemand tegen mij aan het praten is en het enige wat ik doe is luisteren. Wel merk ik dat deze woorden, gedachten of vragen, iets met mij doen. Op de één of andere manier geloof ik ze en geeft het rust. Wanneer ik een

bestelling weg moet brengen naar een klant, besluit ik om de auto te parkeren op de spoorlijn. De spoorlijn waar ik iedere dag overheen rij. Het is goed, ik ben er klaar voor en ook klaar mee. Het is net of ik ineens volledig vrede heb in mijn hart en hoofd, zo overtuigd ben ik ervan dat dit het beste is. Niemand hoeft zich dan zorgen meer te maken om mij. De bellen gaan, de spoorbomen gaan omlaag. Ineens lijkt het of ik wakker schrik. Alles flits door mijn hoofd. Nee dat niet! God help! De kinderen! Alles gaat in seconden, ik geef plank gas en rij onder de dichtgaande de spoorboom door. Net op de rand van de kofferbak trekt de spoorboom een grote kras. Als een dolle rij ik verder en kom uiteindelijk ergens op een industrieterrein terecht. Alles draait in mij om. Mijn hoofd, mijn hart en maag; het lijkt of ik in een centrifuge zit. Ik gooi de deur open en leeg mijn maag in de berm. Mijn hart bonst en mijn oren lijken wel te barsten. Alles gilt in mij. Wat doe ik? Wat heb ik gedaan? Waar ben ik? Was ik echt zover? Na een tijd, wanneer ik wat bijgekomen ben, ga ik terug naar mijn werk. Daar brei ik een onsamenvattend verhaal in elkaar over een lat van een hek wat ik niet had gezien enz. Er wordt geen probleem van gemaakt en de verzekering wordt ingeschakeld. Wanneer ik merk dat dit zo makkelijk wordt opgepakt, besluit ik om nooit iets te vertellen over deze dag. Ik weet dat ik dit goed kan, zwijgen over de meest gruwelijke dingen. Dit gaat er *gewoon* bij. Zou God dan bestaan? Zou Hij mij gered hebben of wakker gemaakt? Ik leef op dit moment, maar wel met vele nieuwe vragen. Hoe lang gaat dit nog duren of hoort dit bij mijn leven en hou ik dit vol? Wanneer stoppen al die nachtmerries vol van dood en achtervolgingen? Wanneer stoppen die gedachten over doodgaan, de stem van mijn moeder en de ogen van mijn vader met *kijken*?

Mijn vrouw heeft weeën en de verloskundige wordt gebeld. Wanneer het tijd is om te persen zie ik het schedeltje naar buiten komen. Op dat moment is het net alsof ik hoor en misschien wel denk: hier

moet je voor verder... Dit kind en die andere twee. Weer die enorme innerlijke schok die zegt: waar ben je mee bezig? Tranen lopen over mijn wangen en ik weet niet of iemand het ziet of opmerkt wanneer ik in snikken uitbarst. Laat iedereen maar denken dat ik dat doe uit blijdschap, maar dat gebeurt omdat ik antwoord geef aan die stem; ik blijf leven voor dit kind, mijn kinderen. Ik ben hun vader en zij hebben mij nodig. Ik weet niet hoe ik dat doen moet, maar iets in mij is net zo zeker als de gedachte van overleven alle jaren als kind bij mij thuis: straks is het over, zijn ze klaar dan kun je weer verder leven. Zo sterk is ook deze nieuwe gedachte, diep van binnen, ik blijf leven, zij hebben mij nodig. Ik heb een besluit genomen.

HEB IK GEEN HULP NODIG?

Ik vraag me af waarom er niemand is die mij adviseert om naar een psychiater te gaan? Bureau slachtofferhulp doet erg goed haar best om mij te adviseren en naar mij te luisteren. De vrouw, waar ik al vanaf het begin gesprekken mee heb, geeft mij een vertrouwd gevoel. Wat ik met haar deel, wordt nooit in twijfel getrokken en regelmatig bevestigt zij mijn gevoelens door te zeggen dat het absurd is wat er allemaal gebeurd is. Wanneer het gaat over boos worden op mijn ouders geeft zij aan dat het tijd wordt om eens iets met die woede en boosheid te doen. Zodra dit onderwerp ter sprake komt, ben ik degene die gas terug neemt. De angst om mijn ouders te veroordelen en niet te eren zit er zo diep in, dat dit mij tegenhoudt. Eert uw vader en moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land... Ik heb een afspraak met mezelf. Ik blijf leven voor mijn kinderen. Wanneer ik doe wat deze vrouw mij vraagt zal ik zeker niet oud worden en sterven. Ik ga vragen stellen waarom ik nooit tegen alles gezegd heb: "Stop." Waarom voel ik mij schuldig tegenover mijn ouders? Ik heb een ongelofelijke strijd met het geloof, met God. Ik wil niet geloven dat Hij bestaat. Toch ben ik bang, dat wanneer ik mijn boosheid en woede de nodige aandacht ga geven, God mij straft, omdat ik dan mijn ouders niet eer. Hoe vaak heb ik gehoord, uit de kerk op zondag: "Heb je het gehoord, waar de dominee over sprak? Eert je vader en moeder. Wordt het

geen tijd om daar eens over na te denken?” Nee, ik wil en kan niet in God geloven en toch ben ik er bang voor.

Dan komt de huisarts met zijn dwaze opdracht over die badpakmethode. Klinkt nog interessant ook maar hoe idioot ben je om dat uit te voeren. Is dat dan wat mij moet helpen? De dominee die mij aanspoorde om aangifte te doen, waar is hij gebleven? De kerkenraad die overal van op de hoogte is, waar zijn die nu? Alle nieuwsgierige mensen uit de kerk die aanwezig waren op de rechtszaak, waar zijn zij? De hulpverleenster van bureau slachtofferhulp, wat doet zij met mijn informatie? Het is gewoon angstig dat er niemand is die mij zegt of verwijst naar een instantie die kan helpen met opruimen en verwerken. Deze *stilte* maakt ook dat ik niets vraag en alleen maar *denk*. Dat rare gevoel van niets zeggen of reageren, wat ik zo goed ken van mezelf, maar waar ik niet doorheen kom.

Dan komt er een *oplossing*. Een zwager heeft besloten om een huis te kopen in een ander dorp. Weg gaan van alles wat mij herinnert, zou het beste zijn. Blijkbaar zijn er mensen op de achtergrond bezig over mij. Ik herken meteen de gedachten en gevoelens van onze eerste verhuizing. Ik stap er volledig in en besluit dat dit de oplossing gaat worden. Nieuwe omgeving, een ander huis, andere mensen en een grote tuin. Ik ga huur betalen en tegen de tijd dat ik gesetteld ben, zullen we zien of ik het huis zelf kan kopen. Snappen doe ik het niet helemaal. Voor mijn gevoel hebben wij geen intensief contact en praat ik nooit met mijn zwager. Waarom doet hij dit? Ik vraag het vanzelfsprekend ook niet. Vragen stellen, hoe moet dat? Wanneer onze jongste zoon een half jaar is, verhuizen wij. Ik ben ontzettend blij met ons nieuwe huis en woonplaats. Ik geniet met volle teugen van de vrijheid en van onze tuin. Ik geloof dat dit nieuwe leven voor mij meer is dan de vraag die natuurlijk komt vanuit de kerk waarbij wij aangesloten waren. Of we ons bij de kerk

in onze nieuwe woonplaats aan gaan sluiten? Het is de verplichting, de gewoonte en de macht van de omgeving wat er voor zorgt dat ik gewoon “ja” zeg. Ik denk dat het mij op dit moment totaal niets kan schelen waar ik ja op zeg, omdat ik me het genot van onze nieuwe situatie niet wil laten ontnemen. Pas tien jaar later zou ik beseffen in wat voor keurslijf en opgedrongen verplichtingen ik gewoon weer geperst werd.

Dan, na een jaar, is mijn vrouw weer zwanger. Ons vierde kind zou geboren gaan worden. Ik ontvang deze boodschap als een mededeling. Oké, een kind erbij. Ik geloof dat ik op dit moment meer bezig ben een nieuwe ideale situatie te scheppen. Ik wil meer geld verdienen en dichterbij huis gaan werken. In de dierenspecialzaak waar ik werk, kom ik financieel niet verder en met de kosten die wij hebben als gezin zitten wij altijd op het randje. Iedere dag drie kwartier tot een uur op mijn brommer, ben ik ook meer dan zat. Dan op het aller-onverwacht word ik gebeld door mijn oude werkgever, de schilder. Hij vraagt of ik zin heb om terug te komen omdat ze een goeie kracht missen. Dit lijkt wel een toverwoord. Ze hebben mij nodig, ik ben een goeie... Natuurlijk vraag ik verder niets en besluit direct over te stappen. Werktijden, salaris en functie, lekker belangrijk is dat. Ik ga. De klap komt hard aan bij mijn huidige werkgever. Zijn vrouw is boos en probeert uit te leggen hoeveel wij voor hun betekenen en wat zij allemaal met ons opgebouwd hebben. Ik luister, maar ben in mijn hoofd alleen maar bezig om mij niet van mijn plan af te laten brengen. De tijd van vertrek wordt besloten en mijn nieuwe baan is verzekerd. Ik begin opnieuw, dichterbij huis, meer inkomsten en meer vrije tijd...

Terug bij mijn oude werk bevalt me prima en ik word op de glaswagen gezet. Iets wat ik het liefst doe. Glaszetten. Het maakt mij niet uit of dit te zwaar is voor mijn rug, ik laat mij dit nooit afpakken of ontzeggen. De hele dag heen en weer rijden en overal

reparaties uitvoeren geven me rust. Ik heb veel minder tijd om na te denken en het lijkt of alles verder weg is dan ooit. Ik merk dat ik zing en fluit en zou willen dat ik me altijd zo voelde. Maar zodra ik thuis kom, overvallen de frustratie en de angsten mij weer. Met mijn vrouw kan ik nooit over deze dingen praten, omdat zij zelf genoeg problemen heeft. Ik merk dat ze altijd rekening wil houden met haar ouders. Wanneer ik probeer daar over te praten hebben we direct een conflict. Ik denk dat zij het niet wil horen en dat dit de bron van haar angsten is. Angst om afgekeurd te worden. Zelfs de kinderen krijgen instructies hoe ze zich moeten gedragen als opa en oma komen. Dit alles maakt dat ik opnieuw ga denken dat ik het niet aankan. Vader zijn, man zijn, familie zijn...

De euforie van mijn oude baan en dichterbij huis werken duurt maar even. Mijn vrouw is bevallen van onze dochter. Wij hebben nu twee zonen en twee dochters. Ik weet niet of ik het allemaal meemaak, ik ben zo leeg, zo dood van binnen. De problemen in mijn rug zijn niet minder geworden. Het hoort nu al zoveel jaren bij mijn leven en sinds een paar jaar weet ik ook dat dit niet veranderen kan. Ik was zo verstrikt in de gedachte dat ik het aan mijn longen zou hebben, vanwege de pijn bij het ademen, dat ik besloot naar het ziekenhuis te gaan. Na alle onderzoeken, foto's van mijn longen en de scan van mijn ruggenwervels kwam de vraag, of ik jaren geleden een zwaar ongeluk had gehad. Ik was verbaast en vroeg de arts waarom deze vraag werd gesteld. Uit het onderzoek bleek dat mijn bovenste vijf wervels dusdanig gekraakt zijn geweest, dat zij totaal vergroeit aan elkaar zitten. De pijn die daardoor ontstaat wordt mede veroorzaakt door het regelmatig klem zitten van zenuwen en schade aan de tussenwervelschijven. De vergroeiing veroorzaakt schade aan de omliggende structuren. Ik werd misselijk en duizelig. Ik weet nog dat ik op een brancard werd gelegd en toen ging even het *licht* uit. Zodra ik bijkwam, werd mij gevraagd wat er gebeurde.

Ik zocht razendsnel naar een bevredigend antwoord. Ik maakte ervan dat ik niet wist wat er gebeurd was en schrok van de uitslag. Ik kon toch niet gewoon zeggen dat de schoenen van mijn moeder daar de oorzaak van waren? Daar werd ik duizelig van, de schrik en angst om dit te moeten vertellen. De schok was zo groot, dat ik de doorverwijzing naar een traumacentrum en pijnbestrijdingkliniek gewoon heb aangenomen, maar er nooit naar toe ben geweest. Ook tegen mijn vrouw kon ik niet vertellen wat de werkelijke uitslag en het advies was. Het idee, om door de molen te gaan en uiteindelijk niet meer onder de werkelijkheid en de waarheid uit te kunnen komen, maakte mij gek van angst. Ik besloot om verder te leven met dit probleem en uit woede pijnigde ik mijn rug iedere dag opnieuw.

Als ik uit bed kom voel ik mij nerveus. Een angstig voor gevoel zegt mij dat ik niet verder moet, maar ik durf tegen niemand iets te zeggen. Ik moet gewoon aan het werk en daar ben ik ook blij om. Dan kan ik alles even parkeren. Wanneer ik met mijn bus op stap ga om glas te zetten gebeurt het. In de plaats waar mijn vader woont, na zijn vrijlating, kom ik hem tegen. Ik zie hem oversteken met zijn fiets, lopend met planken achterop, over het zebrapad. Een waas trekt voor mijn ogen en in blinde woede geef ik plankgas. Ik weet niet hoe ver ik van hem af ben, maar ik moet hem dood rijden. Als ik hem nu doodrij ben ik vrij. Deze gedachte flitst door mijn hoofd en in wilde vaart schiet ik achter hem langs. Dan is hij weg. Ik ben misselijk en mijn oren gieren en suizen. Mijn hart bonst in mijn keel en ik moet stoppen. Wat de andere weggebruikers zien of vinden kan mij niets schelen maar ik parkeer mijn bus langs de kant. Zou ik een paar oxazepammetjes innemen? Ik heb ze bij me, maar geen water. Ik verzamel genoeg speeksel om er drie door te slikken. Dan na een half uur voel ik me rustiger. Wat is er gebeurd? Zou ik hem echt dood rijden? Ik draai om en ga naar de zaak.

Daar aangekomen zeg ik dat ik mij ziek voel en naar huis wil. Ik

ben ook ziek. Ik geloof dat het einde er is, ik kan niet meer. Zodra ik mijn auto thuis voor de deur zet, begin ik te trillen en te beven. Ik strompel naar de voordeur en zodra ik binnen ben, kan ik nog maar één ding zeggen: “Bel de dokter!”

Zwetend en trillend wacht ik zijn komst af en vindt het vreselijk dat de kinderen dit allemaal moeten aanzien. Wanneer de huisarts binnenkomt en ziet hoe ik erbij zit, besluit hij om de psychiater van een kliniek in onze regio in te schakelen. Daarna geeft hij mij een spuit morfine waardoor ik rustiger word. Als er gebeld wordt met de mededeling dat er plaats is op de crisisafdeling, word ik daar direct naar toe gebracht.

Gek, het doet mij eigenlijk niets. Het lijkt wel of ik opgelucht ben, nu komt er misschien een oplossing. Nu hoef ik ook niet meer dag en nacht op mijn tenen te lopen om voor iedereen te zorgen. Ik geef mij over...

HET VERBLIJF IN DE PSYCHIATRIE

Mijn opname in de psychiatrische kliniek zal drie maanden duren. De allereerste nachtmerrie begint wanneer ik binnen wordt gebracht. Als ik verschillende deuren doorgaan ben, beland ik helemaal achterin de gang. Ik moet plaats nemen in een kaal, leeg kamertje. In de hoek staat iets wat op een bed lijkt, maar het is helemaal van hout en zonder matras. Verder staat er een tafeltje met twee stoelen en in een andere hoek liggen een paar rare papieren hoedjes op de grond. Hier moet ik wachten tot de dienst doende psychiater komt. Zodra ik ben gaan zitten, wordt ineens de deur dicht gedaan. Ik vlieg overeind en ren er naar toe. Van binnenuit kan ik hem niet openmaken en de angst en paniek slaan volledig toe. Waarom wordt ik opgesloten? Wat gaat er gebeuren? Als een gek begin ik op de deur te rammen en na een paar minuten, die wel een uur lijken te duren, staat er een verpleger voor de deur. Hij zegt dat de deur open gaat zodra de psychiater gearriveerd is en loopt weg. Ik ga hyperventileren en uiteindelijk zak ik op de grond in elkaar. Als ik bijkom op dat rare bed in de hoek zit er een grote man op één van de stoelen naar mij te kijken. Zodra ik hem zie begint het weer; trillen, schokken en zweten. Ik ben doodsbang en durf niets te zeggen. Wat gaat er gebeuren? Wat doet die vent daar en waarom zegt hij niets? Dan, eindelijk, vraagt hij hoe het gaat. Het enige wat ik durf is mijn schouders ophalen en hem aankijken. Hij schrijft wat dingen op

papier en zegt dat ik vannacht in deze kamer moet blijven. Ik heb hetzelfde gevoel als toen, bij dat zolderluik bij mijn opa en oma. Als de deur dicht is, besluit ik om de hele nacht wakker te blijven. Twee nachten breng ik door in de zogenaamde isoleercel. Een hel, deze twee nachten. Het lijkt of ik alles weer zie, hoor en voel van toen ik boven mijn oma haar lijk-kist verkracht werd. Opgesloten, alleen en doodsbang. Tot twee keer toe word ik door drie mensen op mijn bed vastgehouden terwijl de vierde een injectie toedient. Waarom mag ik niet uitleggen waar ik zo bang voor ben? Ik kwam hier toch voor hulp? Na verschillende gesprekken met de psychiater word ik voor mijn gevoel volgestouwd met pillen. Wanneer ze deze uitdelen wordt er in mijn mond gekeken of ik ze inderdaad heb doorgeslikt. Tijdens de gesprekken heb ik sterk aangegeven dat ik graag alles zou willen vertellen wat mij is overkomen, waar ik uit kom, maar men vindt dat ik daar niet aan toe ben en dat ik dat niet aan kan. Ik moet eerst pillen slikken en dan zullen ze later gaan kijken welke hulp ik nodig heb. Wat voel ik me opgelaten zeg. Iedereen zit te janken, te roken, te vloeken en te schelden. Wat een aanstellers allemaal! Als ik hoor waarom sommigen opgenomen zijn, dan geloof ik dat ik op een totaal verkeerde plaats terecht gekomen ben. Hele dagen door is dit het patroon: zitten, koffie, roken, janken, schelden en ... Ik vraag of ik naar de andere afdeling mag. Halverwege de gang zitten deuren die alleen opengedaan kunnen worden door de verpleging. Ik zit op de gesloten afdeling. Achter de deuren is de open afdeling. Volgens mij gaat het er daar normaler aan toe dan hier. Mijn verzoek wordt afgewezen zonder reden...

De medicijnen die ik slik, maken dat ik soms niet kan reageren. In een gesprek weet ik geen antwoord te geven en val ik met mijn hoofd op tafel. Dit duurt twee weken en een paar keer worden er andere medicijnen gegeven. Gek, het is net of ik alles hoor maar niet kan reageren. Tot de dag dat ik met mijn hoofd op tafel lig.

Uren lang. Achter mij staan twee mannen die met elkaar in gesprek zijn. Dan vang ik hun woorden op, het lijkt heel ver weg maar ik hoor ze zeggen: “Gesloten inrichting, komt waarschijnlijk nooit meer goed.” Wilde paniek en angst slaan toe. Ik moet reageren maar ik kan niet. God, Here Jezus help me! Ik schreeuw het uit van binnen en ineens kan ik mijn hoofd optillen. Ik schud met mijn hoofd en maak bewegingen om duidelijk te maken dat ik niet kan praten. Er worden verschillende verplegers bijgehaald en eindelijk snappen ze wat ik bedoel. Er wordt onderzocht wat de bijwerkingen van mijn medicatie zijn en acuut wordt er een nieuw medicijnplan bedacht. Later zou ik horen dat zij nog niet eerder zulke heftige bijwerkingen hadden meegemaakt bij een patient.

Drie weken zit ik op de gesloten afdeling. Met mijn nieuwe medicijnen gaat het beter. Ik vind het verschrikkelijk hier. Hele dagen niets doen. Alles van iedereen aanhoren, wachten op bezoek, roken...

Ik begrijp niets van de hele aanpak. Soms moet mijn vrouw bij een gesprek zijn met de psychiater, maar dat gaat helemaal nergens over. Pillen worden besproken en de tijd dat ik hier moet zitten. Verder gebeurt er werkelijk niets. Ik mag nergens over praten en mijn kamer deel ik met vier personen. Er is eigenlijk niets waar ik echt van opknop, geloof ik. Ook hier zit ik midden in een systeem van niet praten, aanhoren, aanpassen, volgen en wachten. Ik moet mijn best doen om hier te mogen blijven. Hoe gaat het thuis? Hoe gaat het met mijn kinderen? Er is op dit moment gezinshulp bij mijn vrouw en daar ben ik blij mee. Dan hoeft zij niet alles alleen te doen en krijgen de kinderen genoeg aandacht. Wanneer zij op bezoek komen, maak ik het wel mee maar ik voel niets. Ik weet niet of ik blij of verdrietig ben. Ik ben zo gevoelloos. Ik denk veel na over hoe het verder moet. Hier gebeurt er helemaal niets wat lijkt op hulp of therapie dus verwacht ik ook niet dat ik straks klaar ben om weer

normaal te kunnen functioneren. Inmiddels ben ik overgeplaatst naar de open afdeling wat betekent dat ik in de weekenden naar huis mag. Aan de ene kant verlang ik daarnaar, maar aan de andere kant zie ik er tegen op. Weer meedraaien in alle dingen, ik ben zo moe. Ik zie het eigenlijk niet zitten maar mijn *systeem* van niet voelen en denken werkt nog steeds. Uitschakelen is nog steeds mijn beste methode om te overleven. Elke week geef ik aan dat ik overvol zit met allerlei emoties, omdat ik geen ruimte krijg om die te ventileren. Het is gewoonweg niet bespreekbaar. Ik kan het niet aan en ik ben er niet aan toe, is elke keer het einde van het gesprek. Zoals ook vanmorgen bij de psychiater. Ik vroeg wanneer ik therapie zou krijgen, waarin ik kan benoemen wat er allemaal speelt, om zo een inzicht te geven in mijn situatie en achtergrond. Het antwoord was: “Gisteren is geweest, nu is nu en morgen moet nog komen.” Ik voelde een enorme woede opkomen en brulde het uit. “Wat nou, gisteren is geweest? Voor u misschien maar voor mij was gisteren de reden waarom ik hier als een gestoorde opgesloten zit! Wat nou, nu is nu? U wilt mij vertellen dat ik alleen in het nu moet leven? Dat is het probleem, ik sleep een goederentrein smerige rottigheid mee wat mij iedere dag achtervolgt. En morgen komt nog ja, dat klopt en ik zou graag al mijn rotzooi kwijt willen, zodat ik het niet mee neem naar morgen. Waar ben ik voor hier?” “Als jij het niet eens bent met onze aanpak kun je gewoon naar huis hoor!” Dat was zijn antwoord. Direct werd mijn mond gesnoerd. Naar huis? Nu? De schrik slaat om mijn hart, omdat ik niet zou weten hoe dat moet, naar huis en weer aan het werk. Verder houd ik mij stil, op de achtergrond en werk toe naar het einde van de drie maanden.

Vandaag moet ik naar mijn werkgever voor een bezoekje. Resocialisatie noemen ze dat. Wanneer ik daar aankom kijken ze verbaast, de gebroeders. Zij vragen wat ik kom doen en ik leg het uit. Eén van de broers waar ik eerder een conflict mee had vraagt

alleen: “Wanneer kom je weer werken? Je kost ons nogal wat!” Nu weet ik dat er niets, maar ook helemaal niets veranderd is. Als ik volgende week ontslagen word uit de kliniek gaat het oude leven gewoon verder. Alles begint van voren af aan. Teleurgesteld maar ook bevestigd in mijn gevoelens ga ik terug naar de kliniek en besluit om daar niets te vertellen. Het blijkt dat er toch niemand echt geïnteresseerd is en gelooft dat ik een serieus probleem heb.

Mijn laatste gesprek in de voorbereiding op mijn ontslag is met de ziekenhuisdominee. Een aardige man die netjes zijn best doet. Wanneer hij vraagt of ik in God geloof, word ik zenuwachtig. “Nee natuurlijk niet”, zou ik graag willen zeggen, maar ik durf dat niet. Ergens diep van binnen geloof ik dat Hij bestaat omdat ik dat vroeger bij mijn oma heb gezien. Hij vraagt of ik gelovig ben opgevoed en of wij naar een kerk gaan. Ik bevestig dit en zeg direct dat het beter zou zijn om dit gesprek te stoppen. Ik wil niet zeggen wat en hoe ik over onze kerk denk en waarom ik daarbij zit. Ook vanwege het feit dat er niemand in deze drie maanden vanuit de kerk een bezoek gebracht heeft.

DOORGAAN MET LEVEN ONDANKS VEEL VRAGEN

Mijn verblijf in de psychiatrie ligt al weer lang achter mij. Alles veranderd. De kinderen worden groter en ik vind het fijn om er voor hen te zijn. Tussen mij en mijn vrouw veranderd er niet veel en ik merk dat ze wel kan praten met anderen. Soms ben ik benieuwd waar ze het allemaal over kan hebben. Wij hebben nooit gesprekken samen langer dan vijf minuten, volgens mij. Soms maken mensen opmerkingen tegen me, waaruit ik kan opmaken dat ze mij iets willen zeggen. Ik vind het fijn om ons huis en tuin gezellig te maken. Ik hou van sfeer en ben graag met z'n allen thuis of op stap. De kinderen genieten van alle dingen. Ik stoor me er wel aan dat ik probeer het iedereen naar zijn zin te maken, maar mij dat op de één of andere manier niet lukt bij mijn vrouw. Het komt vaak voor dat er lang gepraat moet worden, voor er iets nieuws kan gebeuren. Bij alle veranderingen staan haar familie of andere mensen in de weg. Ik probeer er geen aandacht aan te geven en doe mijn best om haar en de kinderen er altijd bij te betrekken. Misschien is mijn aanpak niet de juiste, maar er is ook niemand waarmee wij zouden kunnen praten of advies aan zouden kunnen vragen. Wel gek, mijn vrouw heeft toch contact met mensen? Ik gooi het aan de kant omdat ik niet weet hoe ik hier mee om moet gaan. Ergens ben ik ook bang dat anderen mij volkomen zouden uitkafferen en alles wat ik doe af zouden keuren. Ik geniet van de momenten met de kinderen in onze

tuin. Bijvoorbeeld de zaterdagen. ‘s Morgens gaan we met elkaar aan de slag, ‘s middags en ‘s avonds gaan we leuke dingen doen. Juist wanneer ik denk dat alles een beetje op de achtergrond raakt wordt er in alle hevigheid weer iets nieuws naar voren gebracht.

In een stroomversnelling gebeuren er allerlei dingen. Thuis bij mijn moeder gaat het niet goed. Er is veel ruzie en veroordeling. Na de rechtszaak is de situatie niets veranderd. Er is juist nog meer strijd, veroordeling en geroddel. Hoe raar ik het ook vind, nog steeds is er niemand die ooit om mijn beleving en mijn waarheid heeft gevraagd. Ooit is er gezegd: “Die is gestoord, geen aandacht aan geven!” Vele jaren later zou ik beseffen wat het betekend dat een uitgesproken vervloeking door kan gaan tot hij verbroken wordt. Wanneer mijn jongere broer het zo benauwd krijgt dat hij mij belt, besluit ik om hem tijdelijk thuis weg te halen. Ik vraag hem zijn koffer te pakken en te wachten tot ik ben gearriveerd. Tussendoor wordt ik gebeld door een ander familielid die mij vraagt wat er gebeurt. Mijn antwoord is: “Daar ben je toch van op de hoogte? Je bent daar ook in huis.” Dan komt de vraag wat er gebeurd als mijn jongste broer de deur niet uit mag en hij vastgehouden wordt. Ik reageer hierop door te zeggen dat het voor iedereen beter is wanneer er geen problemen worden gemaakt.

Bij mij thuis aangekomen staan er twee politieauto’s voor de deur. Agenten staan tegen hun wagen geleund en kijken toe. Wanneer ik tegen mijn broer zeg dat hij moet instappen, zie ik dat hij twijfelt. Ik schreeuw: “Kom op man, laat die dwaze...” Hij stapt in en we rijden weg. De politie rijdt achter ons aan en als we de straat uit zijn, zijn zij ook vertrokken. Ik krijg te horen dat mijn familie de politie gebeld heeft, omdat ik gedreigd zou hebben met messen en pistolen. Ik ben stomverbaasd en ik kan mezelf daar niets bij voorstellen. Een tijd later hoor ik van de rechercheur, die mijn hele zaak begeleid heeft, dat hij op hun melding voor de zekerheid

agenten heeft afgestuurd. Ik zie nog zijn lachende gezicht voor me. Hij vertelde dat hij gehoopt had, dat ik ze eens een goede les zou leren, door de één of ander een flink pak slaag te bezorgen. Zij waren het helemaal zat. De agenten hadden de opdracht gekregen in te grijpen als zij vonden dat het echt zou escaleren. Ergens was ik best trots hier op. Hij stond volledig achter mij.

Dit alles heeft echter een enorm gevolg voor mij, geestelijk en psychisch. Ik dacht mijn broer te helpen, maar een tijd later, toen mijn broer weer terug was naar huis, werd ik opnieuw door hem gebeld. Een ouderling van hun kerk had mijn broer op het matje geroepen en hem verteld dat hij geen contact meer met mij mocht zoeken omdat ik “een kind van satan ben en werken uit de hel doe”. Dit slaat in als een bom. Na een paar uur beland ik totaal over mijn toeren bij mijn oudere broer en dwing hem min of meer, om samen met mij, naar een dominee te gaan die consulent is van de gemeente waar deze ouderling lid is. Alles lijkt met één klap weer terug te zijn. Sterven, hel, dood en... Ik ben in staat om mezelf of iemand anders geweld aan te doen. Dat zijn mijn gevoelens, maar die andere gevoelens zijn veel sterker; niets durven uit angst. Dit geef ik ook aan en ik denk dat dit de reden is waarom ik, bij gratie, ‘s avonds laat nog samen met mijn broer bij de dominee langs mag komen. Daar vertel ik mijn verhaal en eis vervolgens dat die ouderling zijn woorden terugneemt. Ook hier zie ik niets van bewogenheid of medeleven. Hebben die zogenaamde herders wel een hart? Zelfs een hond krijgt nog een aai over zijn kop of een bemoedigend woord. Ik weet niet of ik opgelucht ben, maar ik ben het wel kwijt. Het is net of ik iets gewonnen heb. Ik ben verbaasd, zoveel actie van mijn kant om te durven zeggen dat ik iets niet accepteer!

De andere morgen word ik gebeld door de ouderling. Ik krijg een heel verhaal te horen over wat hij wel of niet gezegd zou hebben.

Het komt hier op neer, dat wij, in onze verschrikkelijke situatie en moeilijke omstandigheden niet altijd evengoed kunnen luisteren. Dat er soms dingen wel gezegd worden, maar niet letterlijk bedoelt zijn. “Zeg nu zelf, je zit op dit moment niet zo goed in je vel. Het is nog genade van de Heeere, dat we nog niet vernield zijn en wij er nog zo uit mogen komen enz. enz.” Ik kots op dit hele verhaal en vraag hem sinds wanneer een ander vindt dat *wij* kunnen luisteren of niet. “Hoezo niet vernield man? gebruik je hersens eens!” Ik spreek met stemverheffing uit: “Nooit hebben jullie aan mij gevraagd hoe het is om dit achter de rug te hebben. Vanaf dag één hebben jullie, met je uitgestreken gezichten, opzij gekeken. Het is misschien makkelijker om, in een bejaardentehuis, aan mensen op hoge leeftijd te vragen hoe het is op weg en reis naar de niiiimmereindigende eeuwigheid met één been in het graf. Vragen jullie je wel eens af of jonge mensen in deze situatie met twee benen in hun graf kunnen staan, of is dat te moeilijk?” Het antwoord is: “Ja, ehm, jah, dat is nogal een moeilijke materie hé, daar hebben we niet voor geleerd.” “Jullie zijn heel goed in bepaalde materie en dat is zeggen, de mantel der liefde, de mantel der liefde, zwijgen hoor, anders komt er zo’n smet op de kerk. Ik ga dood onder die mantel van jullie, begrijp je? Hoeveel lijken liggen daar al onder?” Dan besluit hij om dit gesprek af te sluiten en zegt dat hij zal bidden voor mij. Nooit heeft deze man zijn excuses aangeboden.

Dit maakt dat ik steeds meer de behoefte ontwikkel om te stoppen met de kerk. Dat gehuichel en gelieg. Ik heb opnieuw nachtmerries en flashbacks. Ik sta stijf van spanning en kan het nergens kwijt. Ik voel dat ik weer terugglij in onrust, boosheid, woede en haat, maar ik kan er nergens mee heen. Opeens wordt er gebeld. Als ik open doe staat een zwager van mij voor de deur. Met een vals kijkend gezicht stelt hij mij de vraag waar ik allemaal mee bezig ben. Nietsvermoedend haal ik mijn schouders op en vraag terug wat

hij bedoelt. Ik zou niet weten wat er speelt omdat ik nauwelijks of geen contact heb met mijn familie en er na de rechtszaak nog een grotere verwijdering gekomen is. Dan lanceert hij even dat ik in de hel terecht komt omdat ik mijn vader en moeder haat, en mijn broers en zussen. Als dat zo is, en volgens hem is dat zo, dan ben ik volgens de Bijbel een doodslager. “Doodslagers zijn moordenaars en die... En trouwens, dat hele verhaal over misbruik hé, daar heb je gewoon om gevraagd, je vond het gewoon lekker...” Gaat het licht nu aan of uit? Ik hoor wat hij zegt en er trekt een waas voor mijn ogen. Ik knal de deur dicht, ruk een stuk trapleuning van een meter in blinde woede van de muur en vlieg daar mee naar buiten. Nog net zie ik hem verdwijnen aan het einde van de straat. In volle vaart zet ik het op een lopen, maar dan zie ik hem niet meer. Had ik hem doodgeslagen als hij nog voor mij had gestaan? Ik ben haast verlamd van schrik en loop met slappe benen terug naar huis. Een stevig stuk hout in mijn handen geeft een bepaald gevoel van veiligheid en ik besluit om dit vanaf nu in mijn auto te leggen.

Ik kan niet in slaap komen en alles draait en tolt door mijn hoofd. Ik wordt steeds bozer en bozer. Het is midden in de nacht, ik kleed me aan en ga naar buiten. Bij de singel aangekomen gooi ik mijn armen omhoog en brul: “God, als U bestaat, dan beloof ik dat ik nooit, maar dan ook nooit van mijn leven iets over u of Jezus zal vertellen. Hoort U? Nooit!”

DE DERDE KEER EN EEN NIEUW BESLUIT

De familiesituatie is zeker niet verbeterd na de laatste ontmoeting met mijn zwager. Ik kan niet begrijpen dat er zoveel te doen is om mij. Als ik het goed hoor, word ik afgeschilderd als een beest en een gek, die ontoerekeningsvatbaar is. Zogenaamde *Godsmannen* voelen zich geroepen om mij te vertellen dat ik van de duivel ben. Blijkbaar is dat goed aangekomen binnen mijn familie. Het is niet te geloven, maar tot nu toe is er, op één broer na, niemand geweest die weet wat zich afgespeeld heeft. Hij weet enigszins waar ik tegen aan loop. Soms vind ik het moeilijk om hem in vertrouwen te nemen, omdat ik weet hoe mijn familie is. Er is er volgens mij niet één te vertrouwen, en roddelen, liegen en fantaseren lijken ze wel ingekregen te hebben met de papelepel. Soms zou ik met een luidspreker op het dak willen gaan zitten en mijn verhaal over de daken schreeuwen. Is de hele wereld dan zo smerig? Waar moet iemand nog heen als hij zorgen heeft? Psychiatrie, dokter of dominee, wat maakt het verschil? Niemand is geïnteresseerd in mijn verhaal. Het wordt gewoon doodgezwegen.

Vandaag moet ik in de winkel werken samen met mijn baas, de slechte van de broers. Wanneer wij samen koffie drinken, vraagt hij ineens hoeveel ik heb gehad van het schadefonds Nederland, na de rechtszaak tegen mijn vader. Wanneer een slachtoffer een financiële

tegemoetkoming krijgt toegewezen door de rechter vanwege materiële en immateriële schade, toegebracht door een dader, wordt deze uitgekeerd door de maatschappij als de dader niet kan betalen. In mijn eerlijkheid en naïviteit vertel ik hem dat ik zeventuizend gulden heb gekregen. Ook vertel ik hem gelijk dat wanneer ik mijn mond had mogen open doen en alles had kunnen vertellen, wel een miljoen waard was geweest. “Nou ik had mij ook wel willen laten verkrachten voor dat geld hoor...” Ik kijk hem aan en voel me intens koud worden, verkillen. Daardoor ben ik niet in staat om op te staan en zit ik vastgenageld aan mijn stoel. Ik word misselijk en moet me inhouden om niet te braken. Dan vraagt hij waarom ik zo wit zie. Ik haal mijn schouders op. Ik kan hem wel vermoorden, zierend ben ik en ik snak naar adem. Toch doe ik niets, ik zit op slot. Als het gezakt is, ga ik weer aan het werk en maak een nieuw plan. Ik ga weg hier, bij deze schoft. Ik werk geen week langer hier. Wanneer ik op het punt sta om mijn werkdag af te sluiten stap ik op hem af. Ongelofelijk dat ik iets doe wat ik volgens mij niet kan. Ik blijf kalm, kijk hem aan en zeg heel rustig: “Deze week ben ik voor het laatst. Wat jij kan, lukt mij ook. Ik heb jou niet nodig voor mijn boterham, zeg dat maar tegen je broer.” Als ik de deur uitloop krijg ik een smalende opmerking mee: “Voor jou zijn er tien anderen.”

Ik maak een afspraak met een zakenman die ook aangesloten is bij de kerk waar wij naar toe gaan. Tegen niemand vertel ik wat ik deze dag te horen kreeg van mijn baas. Ik heb dat *gewoon* bij de voorraad in mijn innerlijke vrieskist gelegd. Vrolijk en ontspannen begin ik mijn verhaal over zelfstandig ondernemer worden. Raar, dat je bij de meeste mensen enthousiasme naar voren weet te brengen als je het over werk en geld hebt. Ook deze man was zeer enthousiast en wilde mij zelfs helpen opstarten door een bus en het nodige gereedschap te kopen. Dat zou ik terugbetalen op termijn en in natura, door schilderwerk uit te voeren. Als God er

wordt bijgehaald, opdat Zijn zegen er over mag komen, speel ik dat gewoon mee. Ik doe gewoon wat er van mij wordt verwacht, omdat men dit nou eenmaal graag ziet. Ik geloof ook dat ik best naïef en goed gelovig kan zijn in bepaalde situaties, maar ook dat *vrome mensen* naïef zijn als jij het geluid van Godsdienst maar laat horen.

Thuis bij mijn vrouw vind ik geen juichstemming of enthousiasme. Ik zal haar laten zien dat ik er voor ga en zij niets tekort gaat komen. Dit wordt een periode van hard werken en geld verdienen. Twee dingen die ik kan, en daarmee ga ik de wereld bewijzen dat ik iemand ben. Dat ik iets kan en de mensen *mij* nodig hebben. Praten doet toch niemand, kijken wat je hebt en doet wel. Ik zal ze het bewijs leveren!

OPNIEUW GESTART

In de afgelopen jaren heb ik het huis gekocht wat ik van mijn zwager huurde. Op dit moment zijn we in gesprek met een makelaar om het te verkopen en groter te gaan wonen. Dit in verband met mijn nieuwe bedrijf en de gezinssamenstelling. Ik korte tijd gebeurt er van alles. Ik heb veel werk en mijn bedrijf groeit. Wanneer wij een groter huis hebben gekocht in een nieuwere wijk, wordt ons huidige huis verkocht. Allemaal leven we toe naar nieuwe dingen. Zeer voorspoedig worden alle zaken afgehandeld en zijn we gesetteld. Alles loopt redelijk voorspoedig en er is veel werk. Ik zie en hoor dat mijn vrouw steeds vaster komt te zitten in haar depressie zoals dat wordt genoemd. Dikwijls weet ik mij totaal geen raad met haar zorgen. In mijn beleving heeft ze alles, een mooi huis, geen geldzorgen en kinderen die tevreden zijn. Ik probeer haar op mijn manier gelukkig te maken, samen met onze kinderen. Ik weet best dat wij meer zouden moeten praten, maar ik kan niet blijven stilstaan bij steeds dezelfde zorgen. Het lijkt voor mij op een langspeelplaat met een kras erin. Ik ga het liefst door om vervolgens te vergeten wat achter me ligt. Ik haal van alles uit de kast om haar vrolijk te maken, maar zij verlangt iets waar ik absoluut niet in tegemoet wil komen. Ik kan niet op de bank gaan zitten met een arm om haar heen om te erkennen dat alles zo moeilijk en zwaar is, ik wil door en het liefst juist ontkennen dat dit zo is. Vaak word ik boos wanneer ze zegt dat ze niet op gang kan komen. Ik begrijp er helemaal niets van en vind het onredelijk. Haar reactie op persoonlijke problemen

is zo totaal anders dan mijn reactie. Helaas groeien we hierdoor steeds verder uit elkaar. De hulp die ze ontvangt, brengt mijns inziens geen verandering en ik vind het onbegrijpelijk dat ik als echtgenoot niet betrokken wordt in het hulpverleningsproces. Zelfs wanneer ik aangeef dat ik dat vreemd vind en wel behoefte heb aan inzicht en handvatten, krijg ik nul op rekest. Ik besluit om gewoon verder te leven en mijn kinderen zoveel mogelijk te betrekken bij alle dingen. Het is net of we op twee eilanden zijn beland. Door deze situatie voel ik mijn innerlijke spanningen toenemen. Ik stort me nog meer op mijn werk en hou totaal geen rekening met mijn rug, die erger opspeelt dan ooit te voren.

Een vriendin van ons, waar wij samen met haar man sinds enkele jaren bevriend mee zijn, is kapster. Ze is mijn vrouw aan het knippen in de keuken. Ik lig op de bank uit te rusten en voel me leeg en verdrietig. Lig ik hier aan zelfmedelijden te doen? Deze vriendin vertrouw ik echt. Waarom? Ik heb na mijn oma, de moeder van mijn moeder, nooit meer een vrouw ontmoet die op één of andere manier uitstraalt wat ze zegt te zijn, Christen. Vrome huichelaars zie ik genoeg en heb er ook genoeg ontmoet, maar deze vrouwen hebben iets wat ik niet kan uitleggen. Deze vriendin heb ik nog nooit betrap op een negatieve, veroordelende uitspraak over een ander. Ook hoor ik aan haar antwoorden dat ze alleen begripvol en ook onderwijzend klinken. Ik heb niets met geloof. Ik pas me overal aan, maar het liefst smijt ik alles over boord. Nu zeg ik voor de zoveelste keer dat ik niets met geloof heb en niet kan geloven dat God het beste wil, maar dit laat me zien dat ik in tweeën word gedeeld. Als ik keek naar mijn oma en nu naar deze vriendin, dan zal er wel wat zijn. Toen mijn oma begraven werd, stond de dominee van hun kerk zo op haar kist te stampen met zijn stok dat ik woest werd. Hij schreeuwde iets van, de vijgenbladeren moeten er af en zei dat mijn oma niet zo'n prater was over geestelijke zaken

en dat wij daardoor niet zo goed weten of... Het stroomde van de regen op dat moment, niet alleen uit de lucht maar ook uit mijn ogen. Hoe durft die ... zo over mijn oma te praten? Ik bad, ja je leest het goed, ik bad en zei: "God als oma in de Hemel is, laat U dan de zon op haar kist schijnen!" Voordat ik amen zei, brak de lucht open en door het gat in de wolken scheen de zon op haar kist. Tientallen jaren later hoorde ik van een tante dat zij hetzelfde gebeden had en ook de zon had zien doorbreken. Ineens hoor ik onze vriendin zeggen dat ze veel kleding en spullen hebben voor de zigeuners in Hongarije en dat ze eigenlijk een auto tekort komen. In een reflex roep ik vanaf de bank: "Opgelost hoor, wij gaan mee!" Deze beslissing heeft er voor gezorgd, dat ik op de één of andere manier nieuwe spirit ontvangen heb om door te leven.

We vertrekken met z'n vieren in twee volgeladen auto's en komen aan bij het Bethesda kinderziekenhuis in Boedapest. Wanneer we op het kantoor van de directeur een kopje koffie drinken, valt mijn oog op een pentekening aan de muur. Ik zie hoe vier mannen een brancard aan touwen door een dak laten zakken. Natuurlijk weet ik dat dit de geschiedenis is van de verlamde en de vier vrienden. Wat mij opvalt is dat de vrienden een hoofd hebben maar geen gezicht. Dat raakt mij tot diep in mijn hart. Raar, ik krijg een brok in mijn keel en het is net of ik een soort openbaring krijg, een beeld. Ik zie in deze tekening, dat het er niet om gaat of je gezien wordt door de ander, maar of je er voor de ander bent. Ook zie ik dat het leven, hier in dit ziekenhuis, een spiegel voor me is. In deze spiegel zie ik dat het ook nog anders kan in het leven. Hier liggen kinderen zonder uitzicht. Gedumpt op de stoep voor het ziekenhuis omdat ze invalide zijn of verstandelijk gehandicapt. Vaak achtergelaten door ouders die vanwege armoede hun kind niet meer kunnen verzorgen. Ik heb nog ontelbare mogelijkheden in mijn leven, zij wachten op de dood of een weeshuis met honderden anderen. De staat van

ziekenhuisinrichting en de haveloosheid van het hele gebouw, maken een diepe indruk op mij. Na een week vol belevenissen, sluiten we de reis af. Ik ben geschokt om te zien hoe verschrikkelijk het bestaan van deze kinderen is, ten opzichte van mijn bestaan. Ik zie ook de noodzaak in van het doorzetten, niet alleen van mijn leven, maar ook van dit werk. Dat wij dit werk met elkaar twaalf jaar zouden gaan doen weten wij nog niet. Ik besluit, ondanks alle moeilijkheden en teleurstellingen, vast te houden aan wat ik gezien heb in Hongarije. Na deze reis hebben mijn vrouw en ik ook iets meer contact met elkaar. Zij is ook enthousiast en we besluiten om meer te organiseren voor deze hulpbehoevenden.

Na een aantal weken gaat het leven weer zijn oude gangetje. Als ik met mijn vrouw op pad ben, zien we een antieke salontafel in een etalage staan. Ik vraag of zij hem mooi vindt en zij beaamt dit. “Ik zou hem dolgraag hebben, maar ik vind hem te duur”, is haar opmerking. Een tijd later zie ik dat deze tafel er nog steeds staat en ik besluit hem voor haar te kopen als verrassing. Bij thuiskomst zet ik de tafel neer en ik ga er van uit dat ze er blij mee is. Dat is ook haar reactie. Enkele dagen later komt er een vrouw naar me toe waar wij contact mee hebben. Ineens krijg ik de wind van voren, omdat ik zomaar een meubelstuk koop voor mijn vrouw en haar er helemaal niet bij betrek. Ze bijt nog net mijn neus niet af en blaft verder: “Zoiets koop je samen.” Stomverbaasd kijk ik haar aan en blijkbaar vragen mijn ogen om uitleg. “Ja,” zegt ze, “ik spreek je vrouw regelmatig en dit is onder andere één van je stomme acties. Wordt het misschien tijd om eens te veranderen?” Ik blijf achter in stomme verbazing. Hoezo stomme acties? Klopt mijn gedachte, dat er met anderen over mij gesproken wordt? Wat voor leugens zijn er verteld en welk spel wordt hier gespeeld? Ik raak zo teleurgesteld in mensen die, wanneer ik ze ontmoet, aardig en vriendelijk doen in mijn gezicht, maar achteraf vol commentaar zitten. Ik ben scherp in

aanvoelen en opmerken en het vervelende is, dat het meestal klopt wat ik zie of ervaar. Zo vaak krijg ik het stempel *negatief* mee. Dat stempel mag ik wel ontvangen, maar als blijkt dat het gewoon klopt, komt niemand er meer op terug. Dan word ik niet meer bevestigd. Niemand zegt dan dat ik gelijk heb. Niemand neemt me dan serieus. Het is net of hier hetzelfde gebeurt als vroeger. De huisarts en mijn opa's en oma's hadden wel de behoefte om mij te zeggen dat ik eens wat liever en aardiger moest zijn voor mijn ouders. Nooit hebben zij gevraagd waarom ik dan niet lief, boos en ongelukkig was. Nooit vroegen zij hoe ik aan die blauwe plekken of gekneusde ribben kwam. Waarom luisterden zij wel naar de verhalen van mijn vader en moeder, maar niet naar de mijne? Nu is er blijkbaar ook weer informatie bij onze vrienden en kennissen. Ook nu heeft men de behoefte om daar op te reageren, maar niet om te vragen wat er speelt! Of werkt het nog steeds door? Je weet wel: "Die is gestoord, geen aandacht aan schenken." Thuisgekomen besluit ik er niets over te zeggen. Ik weet dat ik deze tafel en vele andere dingen voor haar regel omdat ik van haar hou.

NIET KUNNEN OPGEVEN

Ik kan nog nauwelijks verder vanwege mijn rug. Ontelbare malen ben ik al door mijn benen gezakt. Ik loop gewoon en dan ineens heb ik geen gevoel meer in mijn benen en zak ik als een pudding op de grond. Lang heb ik het verborgen kunnen houden maar nu is het over, klaar, ik moet er mee voor de dag komen. Na vele dokters bezocht te hebben, komen zij uit bij de schade boven in mijn rug. De oplossing wordt gezocht in fysiotherapie. Ik krijg een stroomkastje, een zogenaamde tens, op mijn rug. Dit apparaatje geeft elektrische stroomstootjes aan mijn zenuwbanen om deze af te leiden van hun normale functie, zodat de pijn dragelijker wordt. Om mijn voet krijg ik een kunststof beugel aangemeten, omdat mijn spieren en banden zo verzwakt en uitgerekt zijn. Mijn voeten en enkels kunnen het gewicht van lichaam niet meer aan. Ik onderga het allemaal als iets dat ik gewoon moet doen, maar tegelijk vecht ik tegen de gedachte dat ik thuis kom te zitten. Dat nooit! Ik besluit om niet op te geven en probeer door te werken. Dit gaat, tot ik een paar keer goed onderuit ga. Dan komt het moment dat ik voor echte wandelingen een rolstoel nodig heb. Wat betekent dit voor mij? Ik wil je vertellen dat dit zo vreemd is en mij een nog meer geïsoleerd leven bezorgt. Sowieso stuit ik op veel vragende gezichten zonder woorden. Normaal heb ik al niet zo'n overlast van vragende mensen om mij heen, maar nu lijkt het wel of dit nog

erger is. Ik geloof werkelijk dat iemand die in een rolstoel zit, voor het idee van veel mensen, direct zijn verstand verloren heeft. Zo zie ik het. Mijn vrouw loopt achter mijn rolstoel in een winkelstraat en er komt een *belangstellende* opdagen: “Ha... hoe is het met je man?” Als door een wesp gestoken gooi ik mijn hoofd achterover en *fluister* op mijn manier: “Die mankeert wel wat aan zijn benen maar zijn mond en hersens werken nog.” Natuurlijk begrijp ik dat ik nu weer een knuppel gooi, maar ik ben dat stomme gedoe, dat gehuichel en verstoppertje spelen spuugzat. Ook in deze situatie beleef ik echt dat er nauwelijks iemand belangstelling toont en heeft. Ik ben dit wel gewend, maar wen er nooit aan.

Vanwege de nieuwe situatie besluiten een zwager en ik om samen verder te gaan en twee bedrijven bij elkaar te voegen. Een timmer- en schildersbedrijf komt daar uit voort en dat bezorgt ons meer uitbreiding van werkzaamheden, waardoor ik kantoorwerk kan blijven doen. De gedachte om te stoppen met werken en in de ziektewet te gaan, komt niet eens bij me op. Die ingrediënten zitten denk ik niet in mij: opgeven en stoppen. We werken een jaar samen. Ups en downs vullen elkaar aan. Ik denk dat ik er eigenlijk niet meer overheen zie, maar kan gewoon niet aangeven dat ik op ben, afgemat, uitzichtloos en ongelofelijk veel pijn heb. Niet alleen in mijn lichaam, maar ook in mijn hart. Ik voel me zo ongelofelijk eenzaam en onbegrepen, maar weet ook wel dat niemand iets kan weten, omdat ik niets kan of durf te zeggen. Het is net of er een spinnenweb om mij heen zit, waarin ik steeds vaster kom te zitten. Van die plakkende draden die niet loslaten. Ik voel de veroordeling en zie gezichten die spreken. Ik heb een paar keer opgevangen, onder andere van onze vrienden waarmee wij Hongarije-reizen organiseren, dat mijn vrouw haar mening en visie deelt met hen. Wanneer ik die vervolgens te horen krijg, kijk, luister en zwijg ik. Ik ben niet normaal. Ik ben niet eens meer boos. Het hoort bij

mij. Ik drink meer dan iemand weet en voel me pas goed als er wat kalmeringspillen mee weggespoeld worden. Alles weet ik te verbergen en ga door voor mijn kinderen, omdat ik weet en zie dat zij genieten van alle nieuwe en onverwachte leuke dingen die ik nog steeds door mijn *spel* heen organiseer. Ik hou van ze, maar kan ze niet aanraken, knuffelen of aanspreken met lieve woorden. Dit is de manier waarop ik kan laten zien dat ze belangrijk zijn voor mij.

Dan ga ik nog een stukje verder *dood*. Ik moet voor de zoveelste behandeling naar een pijnbestrijdingkliniek. Van tevoren ben ik gewaarschuwd, dat ik na de behandeling absoluut niet mag autorijden. Aangekomen in de kliniek geef ik aan dat mijn vrouw de auto aan het parkeren is en nog komt. Ik word naar een behandelkamer gebracht waar ik word klaargemaakt voor een rugbehandeling. Vier artsen houden mijn armen en benen vast terwijl de vijfde een dikke holle naald in mijn gebogen rug, tussen mijn wervelschijven door steekt. Daarachter wordt een koker vloeistof leeggespoten wat mij het gevoel bezorgt dat mijn hart ontploft. Deze behandeling is zeer pijnlijk en niet te verdoven. Als een dier in doodsnood kreun ik en heb het gevoel en de enorme angst dat ik sterven moet. Alles wordt zwart en grijs voor mijn ogen. Dan kom ik bij in de uitslaapkamer. Dit was een laatste middel om de pijn te bestrijden en zou ongeveer zes maanden moeten werken. Ik zie alles wazig en dubbel, maar daar zeg ik niets over. Ik moet naar huis. Ik weet zoveel overlevingskracht naar boven te werken dat ik van de kamer afloop en bij de zusterpost zeg dat mijn vrouw mij komt halen volgens afspraak. Ik wacht nog een minuut of tien voordat ik stiekem de gang weet af te wandelen op weg naar mijn bus. Hoe een gevaarlijk spel speel ik weer? Ergens weet ik dit heel goed, maar ik kan niet uitleggen dat mijn vrouw haar redenen heeft om er niet bij te zijn. Ook kan ik niet uitleggen dat ik zo reageer vanwege het feit dat er van geen enkele kant medeleven of hulp

komt, omdat ik blijkbaar geïsoleerd ben. Ik wacht nog een half uur voordat ik wegrijd. Hoe ik thuis gekomen ben, weet ik niet, maar als ik zou kunnen geloven dan geloof ik in een wonder. Ik zie maar half en mijn rug staat in brand van de pijn. Ik kan niet rechtop zitten of lopen en dat duurt enkele dagen volgens de artsen. Een zware behandeling, niet zonder risico, heb ik ondergaan. Dan, na uren rijden voor mijn gevoel, doemt de tunnelbuis op voor mijn ogen en ik rij een zwart gat in waarvan ik werkelijk de helft niet zie. Volgens mij rijd ik instinctief tussen de wegbelijning door en kom tot stilstand voor ons huis. Het beeld wat ik zie kan ik niet meer vergeten. Twee voordeuren staan open en het onthaal is een blik die in mijn ziel gegrift wordt. Later hoor ik de informatie die achter deze gezichten schuil ging: “De aansteller is gearriveerd.”

Ik stik in mijn verdriet en besluit om morgen weer aan het werk te gaan. Dit *tussendoortje* was even nodig maar ik ga morgen gewoon aan de slag. Daarbij negeer ik alle adviezen en waarschuwingen.

Dan komt er geheel onverwacht een einde aan de samenwerking tussen mijn zwager en mij. Ik vind een briefje op mijn bureau met de mededeling dat ik het kan uitzoeken in mijn eentje. Ik weet als geen ander wat er heeft afgespeeld op de werkvloer en dat deze zaken zeker niet bevorderlijk waren voor de groei en opbouw van het bedrijf. Ik was naast mijn kantoorwerk ook verantwoordelijk als opzichter en reed de werken af voor controle en advies. Deze twee aspecten zijn nooit getolereerd door de werkers, in de meeste gevallen werd dit gezien als kritiek en verwijt. Als mijn personeel gearriveerd is, deel ik de werkopdrachten uit waarna ik direct besluit om advies te vragen aan een opdrachtgever waar ik regelmatig werk van heb. Automatisch onderneem ik stappen en de gedachte om de stekker uit het bedrijf te trekken, komt ook nu niet bij me op. Wanneer ik mijn verhaal gedaan heb, hoop ik dat deze ondernemer zegt dat het beter is de boel te laten klappen. Stekker

eruit en opruimen. Dan komt er een heel ander advies, waar ik nooit aan gedacht heb: doorgaan en een winkel er bij betrekken. Hoe zou ik mezelf op dit moment willen beschrijven? Ik kan maar één ding verzinnen, een meterkast met knoppen. Zet een schakelaar om en er is energie, er stroomt iets. In dit hele verhaal, vertel ik dat in mijn geboorteplaats een compleet schildersbedrijf te koop staat met een grote winkel. De huidige eigenaar is mijn werkgever geweest en na een conflict met zijn broer, die mede-eigenaar was, is hij in het bedrijf achtergebleven. Daar wil hij nu van af. Ik zie het ook gewoon als een middel om verder te gaan en weer is het de automaat die het woord *stoppen* niet kent. Deze ondernemer besluit dit hele pand te kopen, zodat ik het van hem kan huren. Ook besluit hij na overleg met mij en mijn vrouw dat het een zeer geschikte gelegenheid zou zijn om een geheel nieuwe start te maken. Dan wordt de gehele bovenverdieping, die nu als opslag dient, verbouwd tot grote, ruime woning. Daar kunnen wij als gezin helemaal opnieuw beginnen. Dit plan wordt door ons allen ondersteund en alles wordt voorbereid. Als laatste wordt geadviseerd om een compagnon erbij te betrekken als medeverantwoordelijke voor de buitendienst. Ik zou in de winkel blijven vanwege mijn beperking met lopen en de pijn in mijn rug. Als laatste stel ik dit voor aan een vriend en tevens huidig werknemer die daar enthousiast aan mee wil werken.

DE GROND ONDER MIJN VOETEN SCHEURT OPEN

Inmiddels zijn vele zaken rondom mijn oude bedrijf afgerond. Ik ben volop in bedrijf om de nieuwe woning klaar te maken voor de verhuizing. Nu rijd ik dagelijks heen en weer naar de winkel omdat ik direct doorgegaan ben met het schildersbedrijf en de verkoop van verf, behang, tapijt en gordijnen. Ik heb zojuist samen met mijn vrouw een prachtige keuken uitgezocht die als laatste geïnstalleerd zou worden. Het is vrijdagavond en net voordat de koopavond begint stapt er een jongeman binnen. Een zoon van een ouderling uit onze kerk waar we nog steeds zijn aangesloten. Deze tweeëntwintig jarige man vraagt of het goed gaat. Ik ben verrast hem in de winkel te zien en zeg dat het goed gaat. Dan vraagt hij: “Weet je het zeker?” Ik kijk verbaast en mijn jongste zoon komt vanuit de voortuin van de winkel naar binnen gelopen. “Het gaat helemaal niet goed en ik kom je vertellen dat je niet meer thuis hoeft te komen bij je vrouw...” Ik geloof dat ik nu begrijp wat het betekent dat je het in Keulen kan horen donderen. “Vannacht kun je bij mij en mijn vrouw slapen...” Ik ken een Bijbelverhaal waar drie mensen door de aarde opgeslokt werden en ik snap geloof ik wat zij gevoeld moeten hebben. Alsof de grond openscheurt en ik opgeslokt word en stik. Dan zeg ik abnormaal kalm dat ik na sluitingstijd naar mijn huis ga en van mijn vrouw wil horen wat er aan de hand is. Als ik mijn zoon zie is er weer zo’n schakelknopje.

Ik vraag de boodschapper om mijn zoon alvast thuis af te zetten en vertel hem dat ik no wat zaken moet afhandelen. Verbaast kijkt mijn zoon mij aan en ik zie de hulpeloosheid in zijn ogen. Groot en vragend kijken ze mij aan en ik schreeuw het uit van binnen. Ik kan niet zeggen wat er echt aan de hand is. Ik moet hem nu ook bedriegen. Later hoor ik van hem dat hij mij totaal niet geloofde.

Dan komt het moment dat ik thuis kom. Niets vermoedend maar vol spanning, loop ik de voordeur binnen en krijg de schok van mijn leven. De hele huiskamer zit vol met *onze vrienden*, echtparen waar wij contact mee hebben. Ook de vader van de boodschapper, onze ouderling, zit daar samen met zijn vrouw. Mijn vrouw zit daar als een beschermd vogeltje tussen de roofvogels. Deze rovers vertellen mij dat ik niet meer thuis hoef te komen en nu de deur uit moet. Dan volgen een aantal redenen en mag ik vertrekken. Later zou ik beseffen dat ik ook nu weer bewaard ben voor moord en doodslag. Enkele dagen na mijn vertrek besef ik wat er werkelijk aan de hand is. Dat ik die vrome, zware huichelbende mijn huis niet uitgeramd heb snap ik niet. Mijn twee zonen willen zo snel mogelijk het huis verlaten en bij mij wonen. Ik wordt na één nacht bij de boodschapper geslapen te hebben verwacht in huis bij onze vrienden waar ik eerder over vertelde. Onze beste vrienden, zo zal ik ze nu noemen voor de duidelijkheid, waren door mijn vrouw gevraagd of zij mij in huis wilde nemen. Het bizarre is, dat ik blijkbaar de enige ben die niets weet en niet voorbereid ben. Een vreselijke tijd begint. Het is maar goed dat ik al het één en ander meegemaakt heb in mijn leven, zodat ik ook dit kan overleven. Iedere dag sta ik gewoon in de winkel en draait alles gewoon verder. Mijn jongste zoon heeft gekozen om met mij bij onze beste vrienden te verblijven en mijn oudste zoon is opgenomen in het gezin van mijn broer. Allebei besluiten ze om niet langer bij hun moeder te wonen. Iedere dag kan ik me staande houden, zolang ik onder de mensen moet komen en zolang mijn

kinderen niet op bed liggen. Daarna stort ik compleet in. Ik tril, ik schok, ik huil en heb behoefte aan pillen. Ik kan niet aanzien dat mijn kinderen lijden en weet ook niet hoe ik voor ze moet zorgen. Het is net of mijn twee dochters mij onthouden worden en ik ben bang dat zij ook in een web terecht gekomen zijn. Ik vraag me af hoe mijn vrouw, enkele dagen voor mijn *dumping*, samen met mij een keuken kon uitzoeken en kon doen alsof. Na enkele dagen vraagt onze vriendin aan mijn vrouw hoe lang zij denkt dit vol te houden. De bedoeling was immers dat zij mij enkele dagen op zouden vangen. Het lijkt erop dat ik niet meer welkom ben. Mijn zoon en ik slapen tien weken bij onze vrienden, tot onze nieuwe woning boven de winkel klaar is. Dan verhuizen mijn twee zonen en ik naar onze nieuwe woning.

NAMENS GOD LIEGEN

Ik ben gebeld door de dominee van onze kerk. Hij vroeg of ik vandaag tijd had voor een gesprek. Ik gaf aan dat ik eerder stop met werken en aan het einde van de middag bij hem in de pastorie zal zijn. Hij geeft aan, niets door de telefoon te willen zeggen, maar ik snap natuurlijk wel dat het gaat om de scheiding, die mijn vrouw aangevraagd heeft. Wanneer ik tegenover hem in zijn studeerkamer zit vraagt hij na veel zuchten en uhhmen: “Is er nog een weg terug?” Ik kan natuurlijk invullen, welke weg hij bedoelt, maar wil gewoon een duidelijke vraag horen, omdat mijn intuïtie zegt dat hij het ergens moeilijk mee heeft en niet open kan of wil zijn. Ik hou mij van de domme en vraag: “Wat bedoelt u?” “Nou uhm, ja, ik heb natuurlijk gehoord van jullie situatie, maar weet er verder ook het fijne niet van en ik heb je vrouw nog niet gesproken.” Ik voel nattigheid, ik geloof niet dat hij eerlijk is en al helemaal niet dat hij mijn vrouw niet gesproken heeft. Zou hij graag horen dat ik het even goed ga maken, omdat hij dan van een groot probleem af is? Dan vraag ik hem of hij bedoelt of het nog goed kan komen tussen mijn vrouw en mij. Enigszins geprikkeld reageert hij: “Ja ,waarom denk je anders dat ik dit vraag?” Dit bevestigt mijn vermoedens. Welk spel wordt hier weer gespeeld? Ik zeg hem dat er absoluut een weg terug is als mijn vrouw kiest voor mij en de kinderen en al haar *vrienden* de deur uit stuurt en het contact verbreekt. “Dominee, al jaren wordt er achter mijn rug om gepraat over mij, maar helaas niet met mij. Op de avond dat ik als *grof vuil* werd gedumpte zaten

er alleen *vrienden* in de huiskamer die de plaats van God innamen. Ook meneer de ouderling en zijn vrouw.” Op de rand van zijn stoel zittend en met een rode kleur op zijn gezicht snauwt hij mij toe: “Dat zal ze nooit doen!” “Nooit doen? Dominee, zegt u nu dat mijn vrouw nooit haar *bevriende handlangers* de deur zou wijzen en met mij verder zou gaan? U zegt net dat u mijn vrouw niet gesproken heeft en niets weet! Waarom liegt u?” Hij schuift nog iets verder naar voren en zijn kleur is al aardig opgelopen. Die van mij waarschijnlijk ook, maar ik zit tegen een kookpunt aan. “U speelt hetzelfde walgelijke spel mee.” Ineens vraagt hij of ik wel weet wie ik tegenover me heb. “Ja dominee, een voorbeeld, een zogenaamde herder, die net zo hard liegen kan en smerige spelletjes speelt als de rest.” Ik sta op en ben binnen een paar seconden buiten. Woest ben ik, op dit smerige gedoe en God. “God, ziet U het, hoorde U het, en zondag gaat hij weer hoor, de mensen vertellen hoe het moet. U laat dit allemaal gebeuren!” Ik besluit om dat hele gedoe van de kerk achter mij te laten en ben nu echt van plan om er geen stap meer in te zetten.

Inmiddels woon ik met mijn zoons in ons nieuwe huis boven de winkel. Kapot ben ik. Iedere dag zie ik de pijn en het verdriet van mijn zoons. Ze houden zich sterk voor mij en praten niet over hun gevoelens. We praten sowieso nooit over de scheiding of iets dergelijks. Het enige wat ze deelden was dat hun vriendjes, wiens ouders bevriend waren met ons, de opdracht hadden gekregen om schriftelijke te getuigen dat mijn zoons bang voor mij waren. Dat ze nooit naar huis durfden als ik thuis was en rondjes gingen fietsen. Het is inmiddels geen spinnenweb meer, maar een kokende draaikolk van leugens, list en bedrog. Mijn kinderen worden meegezogen en ik zie hun worstelingen. Vanmorgen vond ik een brief op het bureau mijn oudste zoon. Zwetend en trillend las ik zijn boodschap.

Ik ben boos, woest en verdrietig. Iedereen noemt zich

Christelijk en ze zijn bezig om ons en mijn vader verrot te maken. Nooit ga ik bij hem weg. Ik zie het ook niet meer zitten. Waarom leef ik nog? God ik wil wel naar de Hemel maar niet zo'n huichelaar zijn als al die...

Het was net of mijn hart stopte en dan weer oversloeg, ik had het benauwd en kon nauwelijks ademen. Toen de winkelbel beneden ging, kwam ik tot mijn positieven en dook met mijn gezicht onder een koude kraan. Ik schakelde mijn knop om en trok mijn klant en verkopers-gezicht. Daar stond de postbezorger. Een brief voor mij lag op de toonbank. Zonder acht te slaan op de afzender, maak ik hem open en bij het zien van de aanhef blokkeerde opnieuw mijn adem. Ik sta volgens de kerk onder censuur vanwege het feit dat ik overgeleverd ben aan satan en werken uit de hel doe. In één A4tje krijg ik te horen hoe door en door slecht ik ben en voor eeuwig verloren zal gaan. Dit heb ik eerder meegemaakt en wat ik toen voelde, dacht en wilde, heb ik nu weer. Ik ben zo ongelofelijk kapot, boos en verdrietig. Houdt het nooit op? Die brief van mijn oudste, de ogen van mijn beide zoons, vol verdriet en angst, elke dag zie ik ze. Mijn dochters, de dagen dat ze bij mij zijn. Nerveus, verdrietig, maar ook zo blij om hier te kunnen zijn. Ik trek het niet meer en ik doe de winkel dicht. Als ik boven kom, in huis, laat ik mij plat op de vloer vallen en schreeuw het uit. Ik brul, ik vloek en bid. “God wanneer stopt het? Hoe moet ik mijn kinderen groot brengen? Moet ik een moord plegen? Hou ik het nog langer vol? Ziet U dan helemaal niets?” Ik loop de keuken in en haal twee of drie kalmeringspillen uit mijn voorraad. Ik spoel ze door mijn keel met een flinke slok sterke drank en wil nog maar één ding: slapen.

INNERLIJKE GEVECHTEN

Iedere morgen sta ik vroeg op. Mijn jongens moeten naar school en ik wil niet dat ze met stille trom vertrekken. Ik zie dat ze mij willen sparen en wil er voor ze zijn. Wanneer ze gegeten hebben ruim ik op en zet de wasmachine aan. Elke dag overleef ik. Op loop op mijn tenen. Een bedrijf runnen met een compagnon en personeel, wassen, strijken, schoonmaken, boodschappen doen en eten koken gaan allemaal tussendoor. Er zijn rechtszaken aangespannen en het kan mij aan de ene kant totaal niets schelen, maar de andere kant is het frustrerend dat ze alleen gebaseerd zijn op leugen en bedrog. Het moet nog steeds de allereerste keer worden dat iemand ook maar iets navraagt bij mij. Ik trek alles uit de kast om te bewijzen dat ze gebaseerd zijn op leugen en bedrog en vraag onderzoeken en gesprekken aan bij het hele justitieel apparaat. Ik heb niets te verbergen en wil ook niets verbergen. Het kost, boven alle dagelijkse overlevingsstrategieën, zoveel meer energie, dat mijn vrienden waar ik weken ingewoond heb, zich nog meer zorgen maken en aanbieden om mij te komen helpen in mijn huis en af en toe te koken. Natuurlijk ben ik daar blij mee en helpt het enorm. Natuurlijk gaat het niet goed. Ik drink 's avonds en 's nachts regelmatig. Ook de kalmeringspillen werken geloof ik niet meer zo. Ik kan alles onder controle houden tot de jongens op bed liggen. Dan stort ik totaal in. Ik begin te zweten, te trillen en hoor

alles suizen en piepen in mijn hoofd. Wanneer ik wat pillen kan nemen zakt het wat af en zit ik als een zombie voor de televisie op de bank. Daar lever ik een gevecht van uren. Tot middernacht worstel ik tegen de angst om naar bed te gaan. Geen nacht slaap ik en wanneer ik totaal versuft van uitputting wegdommel beleef ik alles wat er gebeurd is. In de flashbacks die ik heb, maak ik mee dat mijn vader mij op de meest gruwelijke plaatsen pakt, en mijn moeder schreeuwt en schopt. Ik moet mannen die ik tegenkom mee naar huis nemen die vervolgens opdrachten krijgen van mijn vader. Dit is een bijna dagelijks gebeuren en mijn slaapkamer is voor mijn gevoel een martelkamer waar ik iedere dag naar toe moet. Zo wacht ik elke dag, verstijft van angst, in mijn bed tot het tijd is om weer op te staan.

Gek, voor mijn werk kan ik overal naar toe en met iedereen praten. Maar als ik vrij ben en ik moet boodschappen doen in het centrum overvalt mij een enorme angst. Ik begrijp er totaal niets van. Het is net of ik steeds banger word van mensen. Als op woensdagmiddag de winkel gesloten is, zit ik vaak uren in mijn woonkamer te vechten om naar buiten te gaan. Vandaag ook, ik zit met een cadeaubon in mijn handen die ik in het centrum in kan wisselen bij een evangelische boek en muziekhandel. Iets in mij zegt dat ik moet gaan. Trillend en misselijk stap ik in de auto en rijd richting het centrum. Ik parkeer de auto en loop richting de evangelische boekwinkel. Grote paniek slaat toe als ik keurig geklede mannen en vrouwen de winkel in en uit zie lopen. Even denk ik er aan om direct terug te gaan, maar ik sta al bij de ingang. Tegenover mij, een paar meter voor mij uit, staat een display met boeken en muziek. Ik storm er op af en pak zonder te kijken de eerste muziek-cd. Met de cd en mijn cadeaubon vlieg ik op de kassa af en smijt deze bijna voor de verkoper op de toonbank. Ik wacht niet eens af tot de kassa aangeslagen is maar sta al buiten. De bon achterlatend en de cd in

mijn zak. In paniek zet ik het op een lopen en durf niet achterom te kijken, uit angst dat ik word achtervolgd. Ik weet heel goed dat ik absurd gedrag laat zien, maar bij het zien van al die keurig geklede kerkmensen stopt mijn ademhaling gewoon. Je zal het misschien wel dwaas vinden, maar rokken en knotten hebben een moordend effect op mij. Zodra ik dat zie ga ik zweten, trillen en voel ik woede en haat opkomen. Ik weet niet hoe dat komt, ik sta er ook niet bij stil, het is er gewoon en ik kan en weet niet wat ik zou doen als dit soort mensen mij zullen aanspreken. Ik ben eigenlijk altijd bang dat ik compleet door het lint zal gaan en dat wil ik absoluut niet. Hoe ik ook vecht en strijd tegen woede, haat, minachting en moordgedachten, ik zou niet in staat zijn om maar iets uit te halen op dat gebied. Het zit gewoon niet in mij. Enkele minuten later ben ik weer thuis en kijk wat ik gekocht heb. Vlucht in stilte, zo heet de cd. Ik twijfel, zou ik hem wel opzetten? Starend naar de zwevende vogel op de voorkant van het hoesje voel ik binnen in mij een enorme strijd. Hypocriet om zo'n Christelijke cd op te zetten zeg, je gelooft niets en ben woedend op alles wat met God of Godsdienst te maken heeft. Hoe kun je zo stom zijn om zoiets te kopen. Het lijkt wel uren te duren voordat ik zover ben om de cd af te spelen. Ik pak een glas drank en ga zitten. Dan is het net of er iets gebeurt. De klanken van de muziek zorgen ervoor dat ik ineens zit te huilen. Iets raakt me. Een paar bekende liederen worden instrumentaal weergegeven en wanneer ik hoor spelen, *dan zweef ik op de wind, gedragen door Uw geest*, gebeurt er van alles tegelijk. Een enorme huilbui die niet lijkt te stoppen overvalt me en ik voel geen woede naar God op dit moment. Raar, het is net of ik rust voel in mijn hart en hoofd. Even lijkt het er op dat zelfs alle angst weg is en ik zeg: "God, bent U er echt? God hoort U mij? Ik heb hulp nodig God, ik kan niet meer! Ik zie zo op tegen de rechtszaak en weet niet meer hoe ik om moet gaan met de pijn die ik zie bij mijn kinderen. God ik vraag U, wilt U het oplossen als U wilt?" Zo ben

ik bezig tijdens het luisteren naar de muziek. Een tijd later wordt ik wakker, ik heb geslapen en de paniek slaat toe. Wat is er gebeurd, ik heb geslapen, waar ben ik. Even ben ik totaal mijn oriëntatie kwijt en zit bang en suf op de bank. De telefoon gaat en mijn vriendin, waar ik ingewoond heb, vraagt hoe het gaat. Ik leg haar uit wat er deze middag heeft plaats gevonden en zij zegt: “Prijst de Heer. Hij zorgt voor je en weet alles. Ik weet zeker dat je hier uit komt en er oplossingen komen.” Het doet goed om te horen wat ze zegt maar dat andere in mij zegt dat het vrome praatjes zijn. Toch durf ik dat niet te uiten naar haar. Zij heeft iets in haar Christen zijn waar ik op de één of andere manier respect voor heb, net als vroeger bij mijn oma. Ze zegt dat zij en haar man vanavond komen om wat te helpen en te praten. Dat gebeurt elke week of in de weekenden. Zij komen met hun kinderen en dat geeft mij zo’n gevoel van rust en veiligheid dat ik binnen een kwartier ronkend van de slaap in mijn stoel lig. Meestal slaap ik dan een uur of anderhalf en word wakker zonder angst.

Dan wordt de rust verstoord door een telefoontje van een zus en zwager. In een stortvloed van scheldwoorden en aantijgingen krijg ik te horen dat ik mijn vrouw en kinderen aan het kapot maken ben. Wat ik als antwoord gegeven heb, zou ik niet meer weten, zoals zoveel dingen, maar op het eind druk ik de telefoon uit. Deze week zou de rechtszitting zijn en daar ging het ook over. Als ik mijn nieuwe cd zie liggen ben ik in staat om deze met één klap te vernietigen, maar de aanwezigheid van mijn vrienden houdt mij tegen. Vanmiddag heb ik toch het toch gevoeld, die rust? Ik heb het toch allemaal bij God gebracht, zoals mijn vrienden dat zouden zeggen? Nou prachtig die God, kijk naar het resultaat. Weer een strontbak vol leugens en aantijgingen van mijn eigen familie die ik nooit zie en spreek. Blijkbaar spreken zij wel met anderen en worden zij in hun *Christen-zijn* geroepen om mij af te maken. Bizar,

dat mijn vrienden, nog nooit boos zijn geworden op mij. Altijd zijn zij bereid om te luisteren en ik vind het gewoon goed als zij bidden met en voor mij. Het is super verwarrend, maar op de één of andere manier brengen zij mij altijd tot rust.

Vandaag is de zitting en ontmoet ik mijn vrouw en haar advocaat. Mijn advocaat zegt mij dat ik mij niet ongerust hoeft te maken. Vanmorgen is mijn vriendin aan het werk in de winkel en zij besluit om te blijven tot ik terug ben van de rechtszaak. Ik zie het echt niet zitten en sta, volgens mij, op de rand van een totale inzinking. Gisteravond toen zij met haar man wegging heb ik uit angst zes pillen en wat sterke drank genomen. Ik kom er gelukkig nooit tekort omdat ik ze al jaren voorgeschreven krijg en iedere keer als ik bel wordt er gewoon een nieuw recept uitgeschreven. Ik heb gebeden en God uitgedaagd. Ik heb Hem beloofd te gaan geloven, maar ook dat ik alles wat met de kerk te maken heeft belachelijk zou maken. Ik haal de krant en de televisie erbij om de hele wereld te laten zien en horen wat onrecht is. Het is net, na woensdag, of er een ander soort gevecht plaats is gaan vinden. Nu zit ik op een spoor van: ik ga nooit in God geloven, maar ik kan er ook niet meer omheen. Raar, zou die muziek nu echt zo iets kunnen veroorzaken? Het is nieuw, ik wil het niet maar raak het ook niet kwijt. Iedere dag staat deze cd op en ik zing zo af en toe een beetje mee. Nou ja, zingen kun je het niet noemen want dat wil ik niet, maar bij dat lied van de arend, *dan zweef ik op de wind, gedragen door uw geest*, ga ik automatisch neuriën.

Aangekomen in de rechtbank gebeurt er iets wat ik niet begrijp. Ik ben niet nerveus of misselijk. Het is net of ik er gelaten onder ben en ik zie niet op tegen de dingen die komen gaan. De angst en stress die ik thuis had, zijn volledig weg. Tijdens de zitting worden enkele vragen gesteld en dan ineens verklaart de rechter alles nietig. Ik geloof dat het zo heet en dat dit betekent dat het

klaar en afgesloten is. Alle eisen en aanklachten worden van tafel geveegd, om het in mijn woorden te zeggen. Stomverbaasd hoor ik het aan en de reactie van mijn advocaat is: “Nooit in mijn loopbaan als advocaat heb ik meegemaakt dat er op geen enkele aanklacht wordt ingegaan en is een man als jij er nog niet zo uitgekomen.” “Het is een Godswonder,” zegt hij. Als ik in mijn auto stap om naar huis te gaan, wacht ik met wegrijden. Dit kan niet. Ik voel mij opgelucht en blij en begrijp het gewoon niet. Ik heb nooit een strijd geleverd op dit terrein om mijn gelijk te halen. Het enige wat ik heb gedaan is mijn informatie over geld, huis en kinderen aan mijn advocaat gegeven. De enige eis die ik gesteld heb, is het hele justitieel apparaat in te zetten voor een onafhankelijk onderzoek op alle terreinen waar de aanklachten tegen waren ingediend. Die onderzoeken zijn uitgevoerd.

Ik zweef naar huis, niet door trots of overwinningsgevoel, maar door een gevoel van bevrijding. Ik kan ademen. “Dank u God.” Dit is mijn eerste dankgebed wat recht uit mijn hart komt en echt is.

MIJN REDDING

Het is december en bijna kerst. Buiten de vriendschap met het echtpaar, dat elke week komt, heb ik geen contacten. Mijn familie zie of hoor ik zelden. Ik heb mijn handen er vol aan om de winkel en het schildersbedrijf te runnen. De nachten zijn afschuwelijk. Er gaat er niet één voorbij zonder nachtmerries en flashbacks. Vanavond heb ik uren zitten huilen in mijn keuken. Ik weet niet meer hoe ik verder moet. De gedachte dat ik morgen weer aan het werk moet en de jongens moet zien, die hun strijd leveren in hun verdriet, maken mij totaal radeloos. Als ze naar bed zijn, ga ik voor de televisie zitten zonder iets te zien. Ik staar net zo lang naar het beeld totdat ik bijna omval van uitputting. Dat is het punt om naar bed te durven. Ik heb het koud, het lijkt of ik bevroren ben en ik heb de warmste kleren aangetrokken die ik heb. Ik schuif de gordijnen dicht en doe ze met wasknijpers aan elkaar. Ik word gek als er een lichtspleet door komt, omdat ik dan denk dat er iemand naar binnen kan kijken. Mijn deur barricadeer ik met een gedeelte van mijn linnenkast en een stoel, uit angst dat er iemand op mijn slaapkamer komt als ik in slaap gevallen ben. Als ik de radio zachtjes heb aangezet, kruip ik in mijn bed. Het licht laat ik branden. Ik heb twee dekbedden over me heen en word niet warm. Een ongelofelijke pijn schiet door mijn lijf, uur na uur, en ik kan niet anders dan huilen. Dan is het bijna vier uur. Ik ben misselijk van angst en wil opstaan om naar de badkamer te gaan. Zodra ik uit bed stap, verlies ik de controle over mijn benen en kan nauwelijks ademhalen van de pijn in mijn rug. Ik

val voorover op de grond en voel dat mijn laatste adem er uit komt. Ik voel een tijdje niets in mijn benen en ik gil het uit: “God! Ik kan niet sterven, ik wil leven!”

Dan is even alles stil. Een bizarre rust komt een moment over mij heen en ik hoor de woorden: “Ik heb jouw rechterhand gevat, Ik zal jou leiden door Mijn raad. Al ga je door een dal van diepe duisternis, Ik ben bij je, Ik zal je er uit helpen. Ik zal al diegene die je haten van voor je ogen wegdoen. Ik stel je op een rots, want Ik de Heer ben jouw leidsman.” Ik kijk om mij heen en zie niemand. Deze stem was zo duidelijk aanwezig. Het is bijna eng om dit te horen en niemand te zien, maar dat gevoel duurt niet lang. Een rust, die ik niet ken, is in mijn hoofd en hart zo sterk aanwezig, dat ik nog even blijf liggen op de grond. Ik zou zo graag die stem nog eens horen, maar het is weg. Ik kruip naar mijn bed en klim er in. Ik val direct in slaap. Wanneer mijn wekker om zeven uur gaat, voelt het alsof ik een hele dag geslapen heb. Ik vraag: “Heer, is dit uw belofte? Helpt U mij? Heer ik weet niet hoe ik verder moet, maar ik weet zeker dat ik Uw stem gehoord heb.”

Vanmorgen moet ik een groot karwei opnemen. Ik ga op pad en ik weet niet of ik moe ben, rustig of verdoofd. Alles ligt stil in mij, lijkt het wel. Wanneer ik tussen de middag thuiskom, ga ik in de keuken aan de tafel zitten. Ik zit en kijk alleen maar voor me uit. Dan gaat de telefoon. Mijn vrienden bellen en vragen hoe het is. Zij zijn vandaag aan het verhuizen naar een woning vlakbij mij. Mijn vriendin zegt tegen haar man: “Ik geloof dat God me vraagt om Anton te bellen.” Hij reageert geprikkeld vanwege het feit dat zij midden in de verhuiskaos zitten. Toch pakt zij de telefoon en belt mij. Ik hoor haar wel, maar heb veel moeite met praten. Zij vraagt of ik gedronken heb, omdat ik met een dubbele tong praat. “Nee, ik heb sinds gisteren geen druppel drank op”, zeg ik “maar ik voel me niet goed. Ik zit in mijn keuken, maar ik denk dat ik

niets meer kan.” Een half uur later staat ze bij me in de keuken en besluit een dokter te bellen. Als wij daar gearriveerd zijn, vraagt hij al kijkend op zijn computer beeldscherm, waar ik voor kom en ik vertel mijn verhaal zo goed mogelijk. Dan zegt hij: “Wat is het morgen, welke datum?” Ik kijk hem vragend aan. “Hoe bedoelt u?” “Nou, wat het morgen is, dat is toch niet zo moeilijk? Morgen is het 23 december en dan kerst”, zegt hij. “Denk je dat ze dan op je zitten te wachten in de crisisopvang?” Woede komt naar boven vanwege zijn onbeschofte gedrag, maar mijn vriendin reageert sneller dan ik en zegt met koele kracht: “Ik zou u willen vragen om nu even te bellen.” Blijkbaar gaat er iets van haar uit, want hij besluit direct te bellen. Wanneer hij terug komt in de kamer zegt hij kort en bondig dat er ruimte is in de crisisopvang in de nabijgelegen stad. Daar word ik heengebracht door haar en mijn oudste zoon. Bij het zien van de rommelige straat en grote, oude herenhuizen krijg ik het Spaans benauwd. “Moet ik hier blijven”, vraag ik, “in deze omgeving?” Mijn vriendin zet koelbloedig door en wij belanden in het kantoor van de crisisopvang. Na inschrijving word ik naar mijn kamer gebracht. Drie enorme lange trappen op beland ik aan de voorzijde van het huis in een slaapkamer. Wat een verschrikking om hier te moeten zijn, maar ik heb geen keus. Ik geloof dat dit voor mij levensgevaarlijk is. Wanneer er een vent boven voor mijn deur zou staan, kan ik geen kant op. Ik ben doodsbang en probeer mijn *systeem* in te schakelen. Niet voelen en...

Ik loop mee naar beneden als mijn vriendin naar huis gaat om toiletpullen en kleding te halen. Zij zou terugkomen met mijn zoons als ze uit school komen. In deze tussentijd heb ik een gesprek met de psychiater van dienst en deze besluit om mij direct zware pillen voor te schrijven. Wanneer ik haar vertel dat ik geen pillen ga slikken omdat ik bij mijn verstand wil zijn als ik hulp krijg, reageert zij met de vraag: “Je wilt wel hier zijn maar wilt geen hulp?” “Ik

geloof dat u mij verkeerd begrijp mevrouw”, zeg ik. “Ik wil wel hulp en daarom ben ik vrijwillig hier gekomen. Ik wil hulp voor mijn problemen, maar deze worden niet onderdrukt door pillen. Ik wil dat de hulpverleners mij puur zien en niet half stoned.” Zwaar geïrriteerd vraagt ze mij wat ik tegen pillen heb. Dan vertel ik de uitwerking van pillen tijdens mijn allereerste opname, waardoor ik bijna in een gesloten inrichting belandde. Ze laat het er bij zitten en lanceert de opmerking dat ze wel zou zien wanneer ik dacht dat ik hulp nodig zou hebben. Boos en teleurgesteld wacht ik in de ontvangstruimte op de komst van mijn kinderen. Ik schaam me en baal enorm dat ik er zo bij zit. Ik hoor hier niet, tussen die halve gare, wietrokende gasten. En het gevloek en gescheld, dat ik hier binnen een half uur al hoor, bezorgt mij een zeer onbestemd gevoel. Moet ik het hier van verwachten?

Dan staan mijn beide zoons voor me, ze zijn met mijn vrienden meegereden. Wanneer ik hen voor me zie staan met verdrietige, angstige en bezorgde ogen, breek er iets in mij. Zij staan hier voor mij, hun vader die ze keihard nodig hebben, hun best te doen om emoties en angst onder controle te houden. Twee pubers die te volwassen zijn voor hun leeftijd. Ik hoor hier niet, zij hebben mij nodig! Ik weet niet hoe ik mij moet houden en wat ik zeggen moet. Ik huil van binnen. Heer ik wil terug! U heeft beloofd mij te helpen, wat is Uw plan? Na een poosje met de jongens te hebben gezeten, zeg ik dat ik moe ben en naar bed wil. Ik kan het op dit moment niet langer aanzien en wil ze de rest van dit gebeuren in deze opvang besparen. Als we afscheid hebben genomen ga ik naar mijn kamer, een klein hokje, boven in de nok van het grote huis. Een diepe angst overvalt me wanneer ik de deur dicht doe. Alles wat ik nog kan is voorover op mijn bed vallen, al huilend en biddend. “Heer, alstublieft, hoef ik hier niet eindelijk te blijven? Wilt U mij wijzen wat ik moet doen, waar ik heen moet of hoe ik verder moet? Ik

ben bang Heer, en ik weet ook dat U zei: al ga je door een dal van diepe duisternis, Ik ben bij je en help je omdat Ik jouw Leidsman ben! Heer help al mijn kinderen in hun radeloosheid, hun verdriet en gemis. Vergeef mij dat ik er niet kan zijn...” Midden in de nacht word ik wakker en heb een soort rust in mij die ik niet herken. Even is de pijn, paniek en radeloosheid weg. Ik ben midden in mijn gebed in slaap gevallen.

Als ik een poosje lig te denken, vliegt de angst van het zijn in deze kamer en het opgesloten zijn in alle hevigheid naar mijn keel. Even overweeg ik om weg te lopen hier, maar drie dingen houden mij tegen. God heeft beloofd dat Hij mij helpen zal, dus kan ik niet weglopen en ik heb mijn vrienden beloofd te werken aan herstel. Mijn kinderen hebben mijn zekerheid nodig en mogen niet verder de dupe worden van oneerlijkheid, wantrouwen en leugens. Ik roep het uit: “Heer, help!?” Ik gooi mijn paniek, verdriet, onmacht en angst allemaal naar Boven en het is net of er een soort zwaarte weg gaat uit mijn hart. Zou het dan echt zo werken, dat bidden oplucht? Zou het echt aankomen in de hemel en gehoord worden? Het is vaak zo dubbel. Ik weet zeker dat ik Gods stem gehoord heb in die bewuste nacht, maar dat ik steeds na het bidden opluchting voel, is bijna niet te geloven. Toch is ook daar weer die zekerheid, ik kan er niet omheen.

Het is ochtend en ik heb veel nagedacht. Ik weet dat ik hier niet wil blijven en van dit milieu zeker niet beter word. Niet dat ik me beter voel dan al die andere mensen hier, daar ben ik absoluut niet mee bezig, maar ik ben hier gewoon niet op mijn plaats. Ik weiger om pillen te gaan slikken en een afgestompt leven te gaan leiden. Ik heb maar één groot verlangen, al jaren, en dat is dat ik de kans krijg om mijn verhaal, mijn trauma's, uit te mogen spreken. Ik ben er van overtuigd dat dit voor mij een grote rol zal spelen in mijn genezingsproces.

Als mijn vriendin en oudste zoon komen voor een gesprek, samen met mij en de psychiater, zeg ik dat ik mee ga naar huis. Ik moet beloven, om niet weg te lopen of gekke dingen te doen, aan mijn zoon en vriendin. Dat snap ik als geen ander, maar aan de andere kant laat het mij ook zien dat ook zij nog steeds niet echt weet hoe ik in elkaar zit. Ik heb besloten alles te doen en te geven om vader te kunnen worden voor de kinderen. Ik weet, dat wat ik zeg en besluit, ik ook echt doe. Alleen dat zit in mij en het zal zichtbaar moeten worden in mijn gedrag. Na de mededeling dat ik aangemeld zou worden bij een psychiatrische instelling ga ik mee naar het huis van mijn vrienden. Zij zijn precies één dag verhuisd en zitten midden in de pakken en dozen. Samen besluiten zij dat ze voor mij en de jongens willen zorgen.

Ik ben moe, ongelofelijk moe. Ik kan geen sterke drank drinken en zou dat ook niet durven. Er wordt voor ons gezorgd en deze mensen zijn de enigen die hun leven zo opzij zetten voor mij en de kinderen. Dat is de reden dat ik het niet in mijn hoofd zou durven halen om aan de drank te gaan. Ik leef op kalmeringstabletten en kan niet uit bed komen. Niet dat ik niet wil, maar het is of mijn kaarsje uit gaat. Na maanden en jaren niet te hebben geslapen is het net of ik bij hen in huis alleen maar kan slapen. Ik ben een paar minuten wakker en dan val ik weer weg in een soort narcose toestand. Ik zou uit mezelf niet eten en drinken omdat ik geen gevoel meer heb van dorst of honger. Iedere morgen word ik met een liefdevolle, maar ook een stem waar ik niet omheen kan, enkele malen geroepen door mijn vriendin. Ik moet uit bed komen en eten en drinken. Daarna zit ik de eerste tijd bij te komen aan de verwarmingsplaat in de keuken. Ik tril en zweet en voel me slap. Soms trilt mijn hele lichaam uren achtereen en staar ik voor me uit. Ik geloof, dat wanneer zij mij niet geroepen had en ik alleen gewoond had, ik gewoon aan het vegeteren was gegaan zonder het besef te hebben dat het mijn dood zou zijn.

Ik zou later dezelfde verschijnselen van zweten, hartkloppingen en trillen herkennen bij het afkikken van de medicatie.

De oproep voor een intake in een psychotherapeutisch centrum is binnen. Ik ga er heen en laat het gewoon over me heen komen. Als God wil dat ik hier door heen moet, zal ik het merken. Ik geloof dat Hij mij dan net zo'n zekerheid en rust geeft als in de belofte die ik 's nachts kreeg. Ik heb niet zo'n vertrouwen en geloof in deze opname, maar ik weet ook dat ik uit eerdere teleurstelling kan reageren. Ik word voor zes weken opgenomen en ben alleen de weekenden thuis. Wanneer ik de psychiater antwoord op zijn vraag wat ik denk nodig te hebben, is de eerste confrontatie een feit. Ik vraag hem tijd... Tijd, om te luisteren naar mijn verhaal. Mijn context zoals dat netjes heet. Dan vraagt hij waarom ik denk dat nodig te hebben. Ik zeg hem dat ik geloof dat je iemand leert kennen door zijn of haar verhaal te horen. Ik heb veel aangeleerd wat niet goed en niet altijd handig is, maar daar zit wel een overlevingsstrategie achter. Midden in mijn verhaal onderbreekt hij mij door te vragen of ik kan aannemen dat zij wel weten wat ik nodig heb en we over zes weken verder zullen zien. Hij gaat verder door te zeggen: "Gisteren is geweest, nu is nu en morgen komt nog! We gaan werken naar morgen!" Ik hou mijn opkomende boosheid verborgen en zeg precies hetzelfde als jaren geleden tijdens mijn eerste opname: "Ik geloof dat ik prima weet hoe ik moet overleven naar morgen dokter, dat is al 39 jaar zo. Ik zou graag naar een morgen willen zonder angst, stress en pijn in mijn rugzak. Die zou ik graag willen legen en dan heb ik denk ik tijd en een luisterend oor nodig." Als laatste rest hem de vraag of ik nog wil mee doen in het programma en zo ja, dan evalueren wij over zes weken.

Deze weken gaan voorbij, intensief, vermoeiend en sigaret na sigaret rokend. Ik zet mij volledig in op alle onderdelen en hou me waar mogelijk op de achtergrond. Ik hoef ook niet meer zo te

vechten. Stap voor stap merk ik dat er iets in mij verandert. Zou het Gods werk zijn?

Dan komt de dag van evaluatie. Ik krijg de vraag hoe ik het ervaren heb en zeg dat ik aan alle opdrachten en therapieën heb meegewerkt. Ik vertel ook dat ik redelijk wat inzicht heb gekregen in mijn handelen en gedachten, maar nog steeds behoefte heb om mijn hart en hoofd te legen door middel van gesprekken over mijn verleden. Zodra ik ben uitgesproken, krijg ik de mededeling dat ze niets met mij konden bereiken. “Het zou beter zijn als je voor anderhalf jaar naar een traumacentrum gaat.” Als verdoofd staar ik het behandelteam aan en voel ergens, heel diep van binnen, een enorme woede omhoog komen. Voordat ik dingen ga doen waar ik spijt van krijg, stap ik op. Als laatste krijg ik de mededeling mee dat ik moet wachten op een telefonische oproep. Deze oproep zou ik nooit krijgen. Ik heb tot drie keer toe gebeld in de maanden daarna en kreeg te horen dat ik geen vertrouwen had. Nu ik dit schrijf is het twaalf jaar later en ga ik er maar vanuit dat ik vergeten ben...

WIE KAN DIT VERZINNEN?

We zitten als vrienden en familie in een situatie die geen mens kan bedenken. Kort nadat ik thuis kom uit de kliniek zitten wij, en vooral mijn vrienden, met de vraag hoe we verder moeten. Mijn vriend heeft oprecht, vanuit zijn hart, de beslissing genomen om mij en mijn twee zoons in huis te nemen, zolang dit nodig is. Hij zegt: “De vader van Corrie ten Boom zei altijd: Een ieder die aan mijn deur om hulp klopt is welkom.” Dat was en is zijn grote voorbeeld. Zijn vrouw en de kinderen zijn het daar volledig mee eens en het hele huis wordt zo ingericht dat we allemaal onze privacy kunnen hebben, wanneer wij daar behoefte aan hebben.

Ik zit zonder werk en ben ook niet in staat om maar iets te ondernemen. Daarnaast wacht ik op een oproep voor opname in een traumacentrum. Het bedrijf wat ik had, is overgenomen door een compagnon. Ik was er zelf van overtuigd dat alles verkocht moest worden en wist gewoon dat ik daar nooit meer terug zou keren. Mijn compagnon wilde koste wat het kost verder en heeft in overleg met diverse mensen de zaak overgenomen. Uiteindelijk is dit tot stand gekomen met een lening van de bank op mijn naam, zonder dat ik daarvoor getekend heb, dat heeft mij een nog grotere knauw gegeven. Eerder, tijdens mijn opname in de kliniek, betrapte mijn vriendin het personeel in mijn huis boven de winkel. Zij waren

allerlei spullen aan het verdelen toen zij boven kwam. Wanneer ze vraagt wat zij aan het doen zijn, krijgt ze als antwoord: “Hij is er toch niet meer?” Mijn vriendin vraagt hoe zij op het idee komen om mijn huis leeg te halen, alsof ik niet meer in leven zou zijn. Al deze dingen maakte me zo ziek dat het een onderdeel van mijn therapie verstoorde tijdens mijn opname. Toen ik moest uitleggen waarom ik niet in staat was mee te doen, werd ik gesommeerd aangifte te doen tegen de mensen die de lening hadden aangevraagd. Ik kon kiezen, of aangifte doen of stoppen met therapie. Dit hoorde er bij als onderdeel werd gezegd. Ik kon het niet, wanneer ik dit zou doen, zouden er gezinnen op straat komen te staan. Ik heb *gewoon* gelogen tegen de therapeuten en zei: “Ik ga aangifte doen.” Ik heb het nooit gedaan. Wat drijft mij om niet voor mijn recht op te komen? Ik kan het moeilijk verwerken en voel me ook hierdoor nog eenzamer en verdrietiger. Ik begrijp gewoon niet dat er zoveel oneerlijkheid plaats vindt. Zeker niet onder *vrienden en familie*.

Inmiddels ben ik enkele weken thuis. Ik probeer zo goed mogelijk mee te draaien in het gezin en ervaar ook echt veiligheid en rust. Ik voel me soms schuldig, omdat ik bij hen zit en zij hun leven opofferen voor mij en mijn zoons. Ik ben aan de andere kant ook onzeker over het feit dat zij oprecht met hun hart voor ons zorgen. Ik vraag me af hoe lang dit kan duren en of zij dit vol houden. Ik voel dat ik ze kwetste gisteravond toen hij zei: “Ik heb deze beslissing genomen, omdat wij van jullie houden en wij laten jullie nooit in de steek.” Ineens kwam ik los van de verwarmingsplaat en ketste terug: “Dat hebben er zo veel gezegd...” Wat doe ik? Waarom kan ik niet gewoon mijn mond houden en geloven dat hij het meent? Heer, wat moet ik? Waar moet ik beginnen? Ik heb geen werk, geen inkomsten, geen uitzicht? Heer wat is Uw plan?

Ik ga naar bed en lig wakker. Mijn oog valt op het stripje kalmeringspillen, dat op het kastje naast mij ligt. Ik zie er nog drie

in zitten. Paniek en angstzweet breken uit. Help, nog drie pillen, ik moet er nu meer hebben, ik haal het niet. Totaal radeloos lig ik de hele nacht wakker en kan haast niet wachten tot de morgen, om bij de huisarts een nieuw recept te halen. Daar aangekomen vertel ik dat ik een nieuw recept nodig heb en als antwoord krijg ik te horen dat hij nog één strip voorschrijft en ik daar maar mee moet afbouwen. Het is een schok en hij zegt dat ik dit zeker ga overleven. “Als ik zie wat jij allemaal overleefd heb, dan moet dit een peulenschil zijn.” Raar, ik vind het echt een schok, maar door zijn opmerking wordt er ook iets geraakt van binnen. Net of hij in mij gelooft, mij uitdaagt. Ik ga er gewoon mee akkoord en vertel mijn vrienden dat ik moet afbouwen. Heimelijk trots op de uitspraak van de dokter zeg ik tegen hen dat hij zeker weet dat ik dit overleef als hij ziet wat ik al overleefd heb.

In de volgende weken komen alle verschijnselen terug die ik eerder had na het stoppen met drinken. “Here God, help mij om dit te doorstaan alstublieft? Heer, hoe sterk is mijn hart en mijn geest nog? Dank U, dat U beloofd hebt mij te helpen, die bewuste nacht, dat U er bent! Heer als dit achter de rug is, laat U dan zien wat verder Uw plan is? Dank U wel dat ik sinds die nacht vrij ben van de angst om te sterven. Ik denk er zelfs niet meer aan, maar zie zo op tegen de komende tijd Heer!”

Ik tril en voel me grote delen van de dag gespannen. Regelmatig breekt het zweet me uit en heb ik stevige hartkloppingen. De wil, wat op zich al een grote genade is dat ik die nog heb, is er om door te gaan met afbouwen. De gedachte dat dit met *ontgiften* te maken heeft, geeft rust en moed. Ergens ben ik ook gewoon boos dat ik ongelimiteerd deze *rot pillen* voorgeschreven kreeg. Als ik eerlijk ben heeft het nooit mijn onrust, woede, angst en paniek opgelost. Ze lagen altijd voor het grijpen en zodra ik maar dacht dat ik ze nodig had, slikte ik ze. Ik ben gewoon slaaf van deze pillen, net zoals ik

dat was van drank. Ik bedenk wel eens, als ik op mijn bed lig en het stil is, dat vroeger een slaaf werd gekocht en moest werken en afgebeeld werd zonder er salaris voor te krijgen. Zo zie ik mezelf ook als iemand die door de pillen gekocht is en altijd afgebeeld wordt zonder er beter van te worden. Ik zet door en trotseer de afkickverschijnselen. Het duurt nu een paar weken en het is net of alles wat rustiger wordt. De nare verschijnselen zijn er niet meer en ik denk ook niet eerst aan pillen bij spanningen of onverwachte situaties. “Dank U Heer, dat ik deze strijd gewonnen heb en weet dat U helpt en plannen heeft met mij!”

Het is vrijdagavond en we hebben Sabbat gevierd. Mijn vrienden sluiten de werkweek af met een uitgebreid feestmaal en gaan morgen naar een Messiasbelijdende Gemeente. Voor mij en mijn kinderen was dit nieuw enkele maanden geleden, maar het is bijzonder. Iedere vrijdagavond is het gewoon feest. Wij ervaren het, alsof het in ons leven hoort. Ondanks dat wij daar nooit over gehoord en gelezen hebben. Het is laat geworden en we gaan slapen. Ik lig uren wakker en denk in alle rust na over de hele situatie. Ik geloof zeker dat God mijn leven kan en wil regelen maar zit nog zo met een ballast aan religie in mijn hoofd en hart dat ik altijd twijfel of ik kan zeggen dat ik een kind van Hem ben. Wat ik meegenomen heb uit mijn kerkelijke opvoeding is dat wij niets zijn. Dat wij de adem in onze neusgaten niet waard zijn en dat de uitverkorenen, degene die God redt, maar een handje vol zullen zijn. Wij kunnen niet naar God en zijn enkel en alleen duisternis. We kunnen niets, willen niets en verdienen niets. God is een toornig God, en het zijn de goedertierenheden van Hem dat wij nog niet vernield zijn. Hoe meer ik hier over nadenk hoe sterker iets in mij zegt dat dit totaal verkeerd uitgelegd en misbruikt wordt om mensen te domineren en klein te houden. Op de één of andere manier kan ik gewoon niet geloven dat dit waar is. Wanneer ik terug denk aan die bewuste

nacht dat God tegen mij sprak en de zekerheid en rust die mij dat bracht, komen er steeds meer vragen. Ergens ben ik nieuwsgierig naar dat nieuwe leven, maar aan de andere kant voel ik mij ook heel hypocriet als ik het met mijn vrienden deel. Zij praten daar openlijk en vrij over, maar ik neem daar meestal geen deel aan. Misschien wil ik het ook wel niet uit angst dat ik mezelf en anderen bedrieg. Bij mij thuis werd vroeger zelfs nooit de naam Jezus genoemd. Dat voelde net zo erg als een lelijk woord of een vloek. Ondanks al deze gedachten voel ik me erg rustig en verlang zo naar meer duidelijkheid van Hem.

Dan gebeurt er iets wonderlijks.

Ik sta voor een groot huis. Naast mij staat een persoon die ik zie als Jezus. Het pand ziet er uit als een grote arend. Twee vleugels aan weerszijden van de kop. De kop, die ik zie als ingang. Er lopen mensen naar binnen en buiten. Ik vraag verbaasd: “Heer, wat betekent dit huis in die vorm van een arend?” Hij antwoordt mij door te zeggen dat ik samen met mijn vrouw in dit huis zal werken voor Hem. “Maar Heer, waarom zie ik dan de vorm van een arend?” “Ik heb jou op arendsvleugelen gedragen en jou tot Mij gebracht. En als een arend, die zijn jongen opwekt, er over zweeft en draagt op zijn vleugels, zo zal ik jou dragen. Ik geef jou een ander leven met een opdracht om hetzelfde te doen. Samen met je vrouw, mensen in Mijn naam opvangen en dragen. De Weg wijzen en helpen. Ieder die hier naar binnen wil, zal vernieuwd worden. Oud naar binnen gaan en vernieuwd naar buiten komen.” “Heer, hoe kan dat nu, ik heb geen vrouw, ik heb geen geld, waar moet ik dat van doen?” “Wandel met Mij”, zegt de Heer. We komen in een enorm stadion aan. Op de tribunes zitten duizenden mensen. Wanneer de Heer en ik samen in de ingang staan,

staat iedereen op en een oorverdovend lawaai van het geklap vult de lucht. Ik roep om stilte omdat ik me schaam. Schaam omdat niemand ziet dat de Heer naast mij staat en zij voor mij applaudisseren. Wanneer iedereen weer is gaan zitten, begin ik te spreken over de Liefde van God en het offer van zijn zoon Jezus. Uren vertel ik daar het Evangelie en wanneer ik klaar ben en die duizenden de opdracht geef om opnieuw een klapoffer voor God te geven is er opnieuw een geluid wat niet te beschrijven is. De Hemel breekt open en een stroom van geld komt uit de Hemel midden in een vat terecht, wat in het midden van het veld staat. Zolang er geklapt wordt, zolang is er ook de stroom van geld. Vol verbazing en ontzag vraag ik: “Heer, wat betekent dit?” “Dit is Mijn antwoord op jou vraag hoe je alles betalen moet. Nooit zul je gebrek hebben wanneer je Mij vraagt. Ik zal voor je zorgen omdat je werkt voor Mij. Er zal geen tekort zijn...”

Ik kijk om me heen en zie dat ik gewoon op de grond, op mijn matras lig. Vol verwondering en gevuld met gedachten, besef ik dat ik voor een korte tijd samen met de Here Jezus was. Meegevoerd naar een plaats waar Hij mij een nieuw plan liet zien. Ik vraag: “Here, is dit van U? Heeft U mij mijn nieuwe leven laten zien? Ik kan het nauwelijks geloven Here, wilt U mij alstublieft een bevestiging geven?” “Ga naar beneden en pak mijn Woord!” Ik twijfel geen moment aan deze stem, die ken ik. Deze stem en de zekerheid en rust die er van uit gaat, zijn van God. Ik loop naar de woonkamer en pak de Bijbel. Voor het eerst sinds jaren sta ik daar met een Bijbel in mijn hand en sla deze open bij Psalm 91.

Wie schuilt bij de Allerhoogste God, kan rustig slapen, want de Almachtige werpt Zijn schaduw over hem. Ik getuig daarvan en zeg tegen de HERE: U bent mijn toevlucht;

bij U ben ik veilig en geborgen. U bent mijn God en ik vertrouw alleen op U.

Hij beschermt u tegen verraderlijke vallen en houdt vreselijke ziekten ver van u. Onder Zijn vleugels vindt u bescherming en een toevluchtsoord. Zijn trouw is uw schild en weert de aanvallen van de tegenstander. U hoeft niet te vrezen voor de angsten van de nacht, noch voor de scherpe aanvallen die u overdag trachten te bereiken. En ook niet voor de pest, die zich in de duisternis verspreidt of voor de vernietiging die in de middag toeslaat. Al sneuvelen duizend mensen aan uw linkerkant of tienduizend rechts van u, u wordt gered. U zult het zelf zien; de straf treft alleen de ongelovigen. U, HERE, bent mijn toevluchtsoord.

U hebt de Allerhoogste God als beschermer gekozen. Tegenslag zal u niet treffen en ziekten zullen ver van u blijven. Hij zal Zijn engelen bevelen voor u te zorgen en u te beschermen, waar u ook gaat. Zij zullen u op handen dragen en u zult niet struikelen. Zelfs als u een leeuw tegenkomt of op een adder trapt, gebeurt er niets.

De HERE zegt: Ik zal hem verlossen, omdat hij zoveel van Mij houdt. Ik zal hem beschermen, omdat hij Mij kent en mijn naam eert. Als hij Mij roept, zal Ik hem antwoord geven. Als hij het moeilijk heeft, zal Ik bij hem zijn. Ik zal hem bevrijden en in ere herstellen. Ik zal hem een lang leven geven en hem mijn grootheid tonen.

Terwijl ik dit lees wordt mijn hart gevuld met een ongelooflijk blijdschap. Ik zou niet weten hoe ik dit moet omschrijven, maar ik kan wel roepen, juichen, zingen en dansen. “Heer, hier lees ik waar U mij voor beschermt en in helpt. Heer, strijdt, overdag en s’

nachts, ik weet niet anders maar dat is nu voorbij. Vanaf nu bent U bij mij en Uw engelen. U beschermt mij. U geeft zelfs engelen bevel om mij te beschermen. Angst voor de dood had ik niet meer sinds U 's nachts Uw redding bracht. Hier zegt U dat U mijn dagen zal verlengen en mij daarmee vult, verzadigt. Dank U Here, Is dit waar? Here, mag ik nog één keer vragen of U dit allemaal voor mij doet?" Terwijl ik dit vraag, vol verlangen, vol geloof en overgave blijven mijn ogen op het Woord gericht en komt Psalm 92 binnen.

Het is goed de HERE te prijzen. Allerhoogste God, het is goed lofliederen te zingen tot eer van Uw naam. Het is goed 's morgens vroeg al te spreken over Uw goedheid en liefde en 's nachts over Uw trouw. Het is goed om U te loven met de snaarinstrumenten: de harp en de citer of het tiensnaren instrument. Er is grote blijdschap in mijn hart, HERE, als ik denk aan alles wat U doet. Ik juich over alles wat U hebt gemaakt.

HERE, alles wat U doet is ontzagwekkend; Uw gedachten zijn heel diep en wijs. Een mens zonder verstand begrijpt het niet en ook dwazen kunnen er niet bij. Het lijkt wel of bij de ongelovigen alles voor de wind gaat; of zondaars alleen maar gezondheid en voorspoed kennen. Maar toch zult U ze vernietigen. Alleen U, HERE, neemt de hoogste positie in. Voor eeuwig. Kijk, HERE, Uw vijanden zullen vernietigd worden. Alle zondaars zullen worden verspreid over de aarde. U hebt mij sterk gemaakt en mij U toegeëigend. Als mensen het op mij voorzien hebben, ken ik geen angst. Inderdaad hoor ik verhalen over zondaars, die uit zijn op mijn ondergang.

Gods volgelingen zullen groeien en bloeien als palmbomen; hoog opgroeien als de cypressen in de bossen van de

Libanon. Als zij eenmaal zijn geplant in het huis van de HERE, groeien zij dichtbij Hem op. Ook als zij al heel oud zijn, zal hun leven nog vruchtbaar zijn; zij lijken op gezonde, jonge mensen. Zij vertellen over de HERE, hoe rechtvaardig en oprecht Hij is. Hij is de rots waarop ik leun. Hij kent geen zonde.

Deze woorden worden recht in mijn hart geplant en het is dat het vier uur s' nachts is en er boven liggen te slapen, anders zou ik werkelijk zingen en juichen vanwege de diepe intense vreugde en blijdschap. Alles gaat veranderen en nogmaals krijg ik de belofte van Hem dat ik niet sterven maar leven zal. Fris en groen zal ik zijn en blijven om Zijn grote werken te vertellen. Ik loop naar boven en vanuit de kamer van mijn vrienden komt er een ongeruste stem die vraagt: "Gaat het goed, is er iets?" "Ja", antwoord ik, "het gaat prima en er is iets maar dat vertel ik morgenochtend wel..."

WAAR VERGEVING IS

In veel verhalen heb je kunnen lezen hoe er strijd kan plaats vinden in ziel, geest en lichaam. In Zijn ondoorgrondelijke wijsheid heeft onze Schepper ons verstand bovenin geplaatst. In ons hoofd. Op de bovenste plaats die er is. Het enige wat boven het verstand van de mens zit is een schedel en meestal wat haar. Eén van de uitleggingen voor het woord hoofd is ‘hij die leiding geeft’. Ons hoofd moet leiding geven over alles wat er onder zit. Ik geloof dat wij alleen niet in staat zijn om ons haar te regeren. Wij kunnen doen wat wij willen, maar haar valt uit, het groeit of het groeit juist niet. De rest bepalen wij met ons hoofd. Als ik terug kijk op mijn leven tot nu toe, dan zie ik één grote warboel, chaos, onrust, zekerheid, overtuiging, onzekerheid en rust. Angst en boosheid hebben mij geregeerd dus mijn gevoel had de regie. Overlevingsdrang en haat waren daar ook deel van. Al deze gevoelens, trauma's, hebben mij geregeerd. Ik besloot niet met mijn verstand wat ik wel of niet moest doen. Ik besloot niet met mijn verstand waar ik wel of niet naar luisterde, wat ik wel of niet sprak of welke keuzes ik maakte. Heel mijn leven was ingericht op kapotte en beschadigde verlangens, gevoelens en emoties die mij totaal regeerden. Zo zou ik talloze dingen en voorbeelden kunnen noemen die een mens bezig houden en die het leven totaal overhoop gooien.

Als ik terug kijk naar alle gebeurtenissen in mijn leven onder de mensen, dan moet ik zeggen dat op menselijk niveau een overdosis

gevoelens van angst en onzekerheid zijn binnengebracht. Hetzij door toedoen van anderen of door mijzelf. Als ik kijk naar de gebeurtenissen in mijn leven toen God sprak, dan zou ik zeggen dat er ook een overdosis is binnengebracht. Rust en zekerheid. Alleen door Hem. Ik kan bijna niet uitleggen wat dat betekent, hoe dat voelt, maar dat zit in mijn hart, diep van binnen en in mijn hoofd. Ik ga steeds meer begrijpen wat het betekent wanneer God zegt:

Ik zal u een nieuw hart geven (en nieuwe en goede verlangens) en een nieuwe geest in u planten. Ik zal uw van zonden versteende hart wegnemen en u een nieuw hart van vlees ervoor in de plaats geven. Doordat mijn Geest in u zal wonen, zult u mijn wetten gehoorzamen en doen wat Ik van u vraag. (Ezechiël 36:26-27)

Wanneer er niet op menselijk, maar op Hemels niveau iets wordt binnengebracht, dan is het net of al dat oude met kracht wordt overspoeld door dat nieuwe. Dan ervaar ik letterlijk de kracht van God. Daarna komt het meerdere malen voor dat ik opnieuw een strijd ervaar in denken en voelen en soms op de rand van een rots sta. Letterlijk op de rand van licht en duisternis. Het meest wonderlijke is dat ik, nadat God 's nachts de eerste keer gesproken had dat Hij mij zou leiden door een duister dal, ik nooit meer bang ben geweest om te sterven. Deze diepe angst is die nacht van mij afgenomen. Nooit ben ik daarna meer bezig geweest met de dood. Natuurlijk ben ik onzeker over veel dingen, zo ook over hoe ik verder moet. Ondanks dat de Heer mij een belofte in een visioen heeft gegeven. Ik geloof dat voor honderd procent. Ik vertrouw daar ook op, maar merk in de tijd dat ik ongeduldig ben. Niet zozeer om maar direct een bediening te hebben, maar wel over het pad dat ik moet gaan. Waar mag ik beginnen? Hoe en wanneer? Moet ik nog naar een traumacentrum? Ik heb alle tijd om na te denken, omdat ik thuis zit.

Ik ben net terug van een laatste bezoek aan het ziekenhuis voor mijn rug. Een wonder heeft plaats gevonden, mijn rug en benen worden sterker. Ik durf het niet zo te uiten, maar ik weet zeker dat dit een gevolg is van vergeving uitspreken naar mijn ouders. De pijn is nagenoeg verdwenen, ik kan weer normaal bewegen en ademen gaat zonder krampen. Zou God een wonder hebben gedaan in mij? In mij? Na al mijn boosheid en haat? Ook nadat ik Hem toegebruld heb dat ik nooit iets over Hem of Jezus vertellen zou? Heet dit genade? Mijn rug is zo goed als genezen. De arts en chirurg hebben daar geen verklaring voor. Ik heb geen elektroden meer nodig op mijn rug. Ik zwijg als zij voor de derde keer mijn wervels langs gaan en constateren dat alles op de goede plaats zit, dat zelfs de vergroeiingen niet meer voelbaar zijn. Ik word gevraagd een nieuwe afspraak te maken voor een laatste onderzoek met een scan. Om zeker te zijn van hun bevindingen, zodat ze het dossier kunnen afsluiten. Ik durf niet te zeggen dat dit niet nodig is, ik ben daar vast van overtuigd. Ik weet en ervaar dat Hij een nieuw scheppingswonder heeft verricht. Ik ben in dit opzicht op twee plaatsen genezen na de opdracht om mijn ouders te vergeven. Emotioneel en geestelijk ben ik los van mijn ouders en in mijn lichaam niet meer onderworpen aan beperking en pijn, wat gelijktijdig in mijn hoofd veel woede en frustratie bracht. Hier ben ik door Gods genade genezen van psychosomatische klachten. Vanmorgen sloeg ik de Bijbel open bij Jesaja 40.

Machtelozen en vermoeiden maakt Hij sterk, de zwakken geeft Hij kracht. Jeugdigen zullen uitgeput raken en de jonge mannen zullen het opgeven. Maar zij die hun hoop op de HERE hebben gevestigd, zullen hun krachten weer terugkrijgen. Zij stijgen op met vleugels als van arenden; zij zullen voortsnelen, maar niet moe worden; zij zullen wandelen zonder uitgeput te raken.

Wanneer ik verder lees in Jesaja 53, zie ik dat vergeving en genezing gewoon bij elkaar horen.

*Hij werd zwaar gestraft zodat wij vrede konden hebben;
Hij werd geslagen en daardoor werden wij genezen!*

Wat een wonder. Ik zie dit staan en het klopt. Hij kwam ons vergeving brengen. Hij kwam met een uitgestoken hand en vroeg en vraagt nog steeds, wil je Mijn hand pakken? Mag Ik jouw Leidsman zijn? Ik heb Mijn leven gegeven voor jou. Mijn striemen, zijn jouw genezing geworden. Wat je verdient krijg je niet, straf. Wat je niet verdient krijg je wel, genade.

OVERGAVE

Lastig. Ben ik nu een kind van God? Ik ben nog steeds overtuigd dat Hij gesproken heeft en mij gered heeft. Ik ben nog volledig overtuigd dat ik iets totaal nieuws moet gaan doen in mijn leven. Aan de andere kant zit ik nu enkele maanden thuis en is het stil. Ik lees de Bijbel en heb veel gesprekken met mijn vrienden. Met mijn vriendin heb ik overdag, als zij thuis is, geestelijke gesprekken. Ik snap niet dat het voor haar allemaal zo makkelijk en zeker is in het geloofsleven. Hoe kom ik nu aan die zekerheid? Op een dag zegt ze tegen mij: “Het zou een zegen zijn als je nog eens verlost zou zijn van alle religieuze bolwerken in je hoofd en hart, dan zal je weten en zien wat vrij zijn betekend.” Vrij zijn van wetten en doctrines die wel Bijbels klinken, maar dat niet zijn. Er zijn zoveel dingen die mensen alleen maar doen om te bewijzen dat ze Christen zijn. Naar de kerk gaan, bepaalde kleding dragen enz. Natuurlijk weet ik dat er veel menselijk gedoe is bij veel kerkgangers. Wat *de mensen zeggen* lijkt sterk bepalend voor hun *geloofsleven*. Johannes 5 vers 44 zegt:

U vindt het zo belangrijk wat de mensen van u zeggen, dat u vergeet dat het erom gaat wat God van u denkt. Daarom kunt u niet in Mij geloven.

Lastig. Hoe vaak sta ik niet op het punt alle bezwaren en wetten overboord te gooien, maar kom daar uiteindelijk niet toe. Iedere

keer hoor ik: Je bent het niet waardig. God is een rechtvaardig God, die... Je bent brandhout voor de hel. Je bent een kind van satan en doet werken uit de hel. Velen leven met een gestolen Jezus, wil je dat ook? Uren zit ik soms te worstelen met deze gedachten. Dan is het net of ik haarfijn te zien en te horen krijg hoe slecht ik ben. Wat heb je allemaal gedaan? Je hebt televisie, kijkt films, gaat naar de bioscoop. Je bent zo vaak boos op God geweest. Je hebt niet anders gedaan dan wat de wereld ook doet: sex, pillen, drank, schelden, haat, bitterheid... Wie bezorgt mij al deze gedachten? God of satan? Zou ik me misschien gewoon helemaal aan Hem moeten geven? Dat ik op een dag zeg: "Heer, neem mijn leven in uw hand!" Ik geloof dat ik dat na mijn redding nog niet bewust, met mijn verstand, in gehoorzaamheid aan Hem gedaan heb. Ik geloof wel, na alle gesprekken die ik met mijn vriendin heb gehad, dat dit de juiste weg is.

Op zondagmiddag kijken wij meestal naar een uitzending van een Evangelische gemeente in onze regio. Stap voor stap merk ik, dat ik wel behoefte heb om eens een keer naar een gemeente te gaan. Het is lang geleden dat ik naar een gemeente geweest ben. Nu ik merk dat ik stabiel word, valt ook de vrees voor mensen steeds meer weg. Ook mijn woede en boosheid, als ik net geklede kerkmensen zie, is er niet meer. Wij besluiten om gezamenlijk, met de kinderen, een dienst te bezoeken. Als ik de zaal binnenloop, overvalt mij even een nerveus gevoel. Zoveel mensen naast elkaar en alle stoelen en banken vol. Ik zoek een plaats op een hoek en de rest van de familie schuift de bank in. Ik moet even wennen aan de muziek. Er staat een complete band op het podium en veel mensen doen hun handen in de lucht als ze zingen. Ik vind het overdreven, maar weet ook dat ik dit totaal niet gewend ben. Ik probeer de negatieve gedachten te stoppen en concentreer me op de woorden van de liederen.

De zangdienst is klaar en de voorganger begint te spreken: "Heb

je ooit, bewust, je leven aan de Heer gegeven? Weet dat Hij Jezus Christus heet. Wat betekent: Jezus de verlosser en bevrijder. Wat zou jou nog tegen kunnen houden als alles zo'n puinhoop geworden is en je niets meer te verliezen hebt? Welk risico of welke risico's heb jij al genomen in je leven? Wat zou het risico om voor Hem te kiezen kunnen betekenen? Het Woord is tot alle mensen gekomen. Iedereen die wil, ontvangt genade. Het is jouw wil die scheiding brengt tussen Hem en jou. Adam nodigt Hij uit nadat zij gegeten hebben van de boom. Hij nodigt hem uit om tevoorschijn te komen. Adam, waar zijt gij? God wees niet eerst met een bestraffende vinger met de opmerking: Wat heb je gedaan? Hij nodigde hem uit om tevoorschijn te komen. Zo wordt jij vanavond ook uitgenodigd om tevoorschijn te komen. Geef je leven uit handen in Zijn handen. Hij helpt en geneest omdat zijn dood en opstanding heeft plaatsgevonden. Zijn bloed heeft gevloeid tot reiniging, bescherming en redding. Zijn striemen brengen jou genezing..."

Hier hoor ik niets over niet kunnen, willen of mogen. Hier hoor ik dat bekering betekent, omdraaien, een andere koers volgen. God zegt bekeert u. Vele malen is deze opdracht, deze uitnodiging, te lezen in het Woord. Waarom heb ik dan alleen maar gehoord dat wij dat niet kunnen? Dan staat er in Johannes 1 vers 12:

Maar allen die Hem (Jezus) wel aanvaard hebben, heeft Hij het recht gegeven kinderen van God te worden.

Even nog probeert een gedachte mij op mijn plaats te houden. Of is het satan? Het zal zomaar niet gaan... Dan gebeurt het. Het zal zeker niet zomaar gaan. Dat klopt. Het gaat niet vanzelf. Ik zal moeten opstaan en zeggen, ik moet naar mijn Vader. Ik moet terug waar ik vandaan kom als schepping. Hij heeft mij gewild, ik moet terug naar mijn Schepper. Dan kan Hij Zijn herstelprogramma inzetten. Hij wacht omdat Hij niet inbreekt. Hij manipuleert (onder

dwang veranderen) niet maar nodigt uit. Ik loop naar voren en kniel voor Hem. Handen worden op mij gelegd en er wordt gebeden. Hoe kan ik uitleggen wat er gebeurt? Er zijn spanningen vanuit mijn eigen gevoelens. Ik tril van de zenuwen, maar ook van het bevrijdende, het knielen voor de Heer en zeggen: “Here Jezus, hier heeft U mijn leven.” Het is net of er even hemels licht binnen in mij verschijnt. Een moment van diepe rust is er. Geen verwarde en discusserende gedachten meer. Overgave, zoals een witte vlag uitsteken. Ik word alleen niet gevangen genomen, maar met Hem in de Vrijheid geplaatst. Corrie ten Boom heeft er een prachtig gebed over geschreven. Met die woorden leg ik het uit:

Here Jezus, ik vraag U in mijn leven te komen.

Ik ben een zondaar.

Ik heb vertrouwd op mezelf en mijn eigen goede werken.

Maar nu stel ik mijn vertrouwen op U.

Ik neem U als mijn persoonlijke Verlosser aan.

Ik geloof dat U voor mij gestorven bent.

Ik aanvaard U als Heer en Meester in mijn leven.

Help mij, mij af te wenden van mijn zonden en U te volgen.

Ik aanvaard uw vergeving en het eeuwige leven, dat U mij geeft.

Ik dank U daarvoor.

Amen.

In Romeinen 10 vers 14 worden twee vragen gesteld: En als zij nooit van Hem gehoord hebben, hoe kunnen zij dan in Hem geloven? Als niemand hun over Hem vertelt, hoe kunnen zij het dan horen? Ik kan niet zeggen dat ik nooit over Hem gehoord heb. Ik kan wel vertellen, en dat blijkt ook uit dit verhaal, hoe Hij mij voorgesteld is. Nu lees ik zelf, en gelukkig zie ik het ook zelf, wat staat in de verzen daarvoor, Romeinen 10 vers 11 tot 13.

Ieder die op Hem vertrouwt, zal niet teleurgesteld worden.

En het maakt geen verschil of u Jood bent of niet. God is Heer over allen. Hij geeft Zijn rijkdom aan alle mensen die een beroep op Hem doen. Want er staat ook: “Ieder die de naam van de Here aanroept, zal gered worden.”

Geloof komt door het horen van het Woord van God. Hoe belangrijk is het om het Evangelie te prediken? Ik heb vele mensen ontmoet die wat allergisch reageren als het woord Evangelie klinkt. Wat is er toch mis met dit prachtige Woord door God zelf gegeven? Evangelie. Een blijde boodschap. Een boodschap die dus blijdschap moet geven! Zou er een enorm groot gedeelte van de gelovigen beroofd zijn van blijdschap? Zou dat wel kunnen, blijdschap voor een Christen? Ik stel hier een pittige vraag die wellicht binnenkomt, maar moeten we prediken om te doden of om tot leven te wekken? Hoeveel mensen zijn *doodgepreekt*? Ik besef dat bidden belangrijk is en een krachtig wapen. Maar ik geloof één ding ook heel zeker: een mens komt tot geloof door het horen van het Woord van God.

OPNIEUW EEN SCHEIDING EN VERDER

Het is inmiddels al weer maanden verder. Ik herstel lichamelijk steeds verder. Geestelijk is er nog het één en ander aan strijd en gedachten. Gevoelens, verlangens, leugens. Soms weet ik het verschil niet eens. Wel merk ik dat ik niet meer automatisch overga op *doen* zonder nadenken. Ik leef veel bewuster en denk na of iets wel of niet kan. Ook ervaar ik de diensten in een gemeente als opbouwend en bemoedigend. Zelfs het zingen en de muziek wennen en ik kan er diep door geraakt worden. Thuis zijn er ook een aantal dingen aan de hand. Er zijn, al lange tijd, zorgen in het huwelijk en gezin van mijn vrienden. Meerdere malen heb ik gedacht dat mijn aanwezigheid daar een oorzaak van is. Ik wil er in dit verhaal zo weinig mogelijk over zeggen maar kan er ook niet helemaal omheen. Op een nacht wordt ik wakker gemaakt door twee kinderen van mijn vrienden. Zij vragen of ik even naar de woonkamer wil met hen. Daar vertellen zij mij waar zij mee zitten. Zij zijn jong, net in de pubertijd en worden al lange tijd heen en weer geslingerd door angst, boosheid en teleurstelling. Wanneer zij aan het eind van hun verhaal zijn, vragen zij huilend en trillend van de zenuwen, of ik nooit weg wil gaan uit hun huis. Zij zijn bang. Ik beloof dat ik zou blijven en voor hen zou opkomen zolang dat nodig is. De andere morgen deel ik deze dingen met mijn vrienden.

Het is zomer en vakantietijd. Er is besloten door mijn vrienden dat zij elk apart op vakantie gaan en dat er tijd genomen wordt om na te denken over hoe het verder moet. Dan komt er een einde aan hun vakantie en het besluit om te stoppen. Mijn vriend vraagt mij letterlijk om voor zijn kinderen te zorgen. Einde gezin? Einde huwelijk? Heer, wat moeten wij? Hoe kan dit zomaar? De voorganger en leider van de gemeente waar zij samen met hun gezin bij aangesloten zijn, had mijn vriendin er op aangesproken onderlaast. Hij gooide het probleem op mij en de kinderen. Zij hadden samen gesprekken gehad over hun problemen. In plaats van daar inhoudelijk op in te gaan lanceerde hij het idee om mij en mijn kinderen op straat te zetten. Mijn vriend schijnt niet eens gereageerd te hebben op deze opmerking en zei ook niet dat hij de beslissing had genomen om ons onderdak te bieden. Wanneer de voorganger min of meer mijn vriendin dwingt om deze keuze te maken zegt hij: “Als je niet gehoorzaamt hoeft je ook niet meer in de gemeente te komen!” Zij zegt: “Ik ga deze mensen niet op straat zetten, dat zal ik eerst eens met Boven overleggen.” “Waar ga je dan met al je ellende heen, als je hier niet meer kan komen?” vraagt hij. “Ik vertel het wel aan mijn Hemelse Vader.”

Zo zitten wij ineens, met een heftig nieuw probleem. Een man, vader en vriend die vertrekt. Ik als gescheiden man met twee kinderen in huis bij een gescheiden vrouw met drie kinderen. Ik snap het even niet meer. Heer wat moet ik nu? Ik heb de jongens beloofd nooit weg te gaan. Zij vroegen mijn bescherming. Ik zit hier met twee jongens die in een achtbaan van emoties en vragen zitten. Nu zit mijn vriendin in hetzelfde schuitje met haar kinderen. Zo zitten wij allen bij elkaar in één huis. Vijf beschadigde kinderen. Twee gescheiden ouders met hun eigen proces. Ik heb geen baan en geen inkomen meer omdat mijn arbeidsongeschiktheidsverzekering is gestopt met uitbetalen. Later zouden zij hun ongelijk afkopen door

een deal te sluiten met mij. Mijn vriendin is kapster maar werkt voor zichzelf en heeft dus geen vaste baan. Alles lijkt vast te lopen, maar zij en ik moeten vastberaden zijn en er zijn voor alle kinderen.

Bij enkele van de kinderen lijkt alle woede en boosheid eruit te komen. Het lijkt of zij alle opgekropte spanningen uitleven in extremen. Drank, stelen, joyrijden, opstand enz. Wij besluiten samen te vechten voor deze kinderen en wijzen hen onder geen enkele situatie af. Ondanks ik niet de eigen vader ben van alle kinderen, worden mijn grenzen geaccepteerd en heeft iedereen respect voor mijn keuzes. Het verwonderlijke is, dat sinds wij met elkaar in deze situatie beland zijn, er nooit meer ruzie of strijd is binnenshuis. Er is gewoon vrede. We brengen veel vrije tijd met elkaar door en zijn in de weekenden gezamenlijk op stap of thuis.

Waar wij zeker over nadenken is de woonsituatie. Ik heb besloten om naar de woningbouw van onze gemeente te stappen en mijn verhaal uit te leggen. Zo hoop ik voorrang te krijgen op een huurhuis. Nog voordat ik klaar ben met mijn verhaal, wordt mij gevraagd waarom ik niet gewoon blijf inwonen op mijn huidige adres. Er wonen zoveel mensen bij elkaar en de huizen liggen niet voor het oprapen. Gezien mijn verblijf in het huidige huis heb ik ook geen urgentie. Daarbij heb ik geen inkomen dus wordt mij gezegd dat ik alles beter kan laten zoals het nu is. Enigszins teleurgesteld ga ik naar huis. Ik had mij al ingebeeld weer een zelfstandig leven op te bouwen. Ik heb nog geen moment de gedachte of behoefte gehad aan een vrouw of een huwelijk. Daarnaast had ik mijn kinderen beloofd nooit meer te trouwen, tenzij er een vrouw in mijn leven kwam die onvoorwaardelijk kon houden van mijn kinderen. Met mijn vriendin is het wonderlijk genoeg precies hetzelfde gesteld. Wij kunnen er zelfs over praten en uiten over en weer onze gedachtes hierover. Zij had zelfs in haar gedachten al behang uitgezocht voor haar eigen woning. Dit koophuis mag zij bewonen zolang zij niet opnieuw een

relatie aangaat en trouwt. Deze omstandigheden maken, dat ik in deze tijd tot drie keer toe heb geprobeerd om zelfstandig te gaan wonen. Tot drie keer toe is het volledig geblokkeerd. “Here, wat is Uw bedoeling? Moeten wij zo verder? Wij hebben het meerdere keren aan U voorgelegd Heer. Wat mag en kan in onze situatie?”

We komen meer en meer geïsoleerd te zitten. We horen en nemen zelf waar, dat we bij velen onder een oordeel liggen. Overdag hebben wij onze handen vol om alle pubers aan te sturen. ‘s Avonds komen wij er pas aan toe om deze dingen te bespreken. De blikken en opmerkingen die wij krijgen over ons *samenwonen*. De opmerkingen die onze kinderen van school meekrijgen dat hun moeder een hoer is... Het geeft veel strijd, veel verdriet, maar wij moeten staande blijven. God weet precies wat zich hier allemaal afspeelt. Iedere avond, wanneer de kinderen allemaal een taak hebben, gaan wij anderhalf uur wandelen. Wij bespreken dingen, uiten onze zorgen en huilen. Iedere dag vechten wij ons door een warboel van indrukken, belevingen en emoties heen. Het is niet voor te stellen, maar wat familieleden betreft, is er niemand die vragen stelt. Ook in de familie van mijn vriendin lijkt hetzelfde systeem te zitten als in mijn familie en wellicht ook bij vele anderen: *wij vragen niet, wij onderzoeken niet, wij horen wel alles aan via anderen en voelen ons niet verplicht om een helpende hand uit te steken*. Hoe kan het bestaan dat iedereen zich uitgeeft voor een gelovige en dat helpen en ondersteunen daar niet in past? Laatst had zij familiebezoek en ik kon niet langer verdragen dat deze *zwijgende bezoeken* zoveel kapot maken bij haar. Wanneer ik ze open en eerlijk vertel wat er heeft afgespeeld in dit gezin, luisteren zij zonder enige blijk van medeleven, bezorgdheid of hulpvaardigheid. Dit is zo onverteerbaar. Hoe is het mogelijk dat er niemand opstaat en opkomt voor deze moeder en haar kinderen. Laatst kwam er een familielid op bezoek. Verrassend en vreemd

was het. Tijdens onze gesprekken zegt zij: “Tjongejonge zeg, dat is zwaar allemaal voor jullie, als je maar weet dat wij elke dag voor jullie bidden!” Het gist een beetje van binnen. Heb ik net eerlijk verteld dat we financieel echt alle zeilen moeten bijzetten om aan eten te komen, sluit ze het af met een *bemoedigend* woord: “We bidden elke dag voor jullie.” Even is mijn oude ik weer aanwezig en ik flap er uit: “We hebben liever een brood of zo iets...” Einde gesprek en ze is weg. Natuurlijk begrijp ik dat best, maar is er nu niemand die ziet en begrijpt dat praktische hulp en ondersteuning nodig is?

“Vader, U weet hoe wij hier leven, wat er nodig is, wij moeten het van U verwachten. U weet hoe wij samen in dit huis leven, met onze kinderen. U weet Heer, dat dit tussen haar en mij zuiver ligt! Maak mij klaar Heer voor andere dingen. Here U heeft mij laten zien dat ik een ander leven krijg. Heer, wat het ook wordt, maak mij tot een gehoorzame volgeling. En haal, om Jezus wil, de veroordeling uit mijn hart Heer. Ik weet dat ik reageer uit teleurstelling en verdriet. Mijn oudste zoon schreef ooit in zijn brief: Ik wil wel een kind van God zijn maar niet zoals... Here maak mij dan maar tot een voorbeeld en wilt u in alles voorzien wat wij nodig hebben. Om Jezus wil. Amen.”

EEN HEMELSE EXPLOESIE VAN NIEUWE DINGEN

We zijn inmiddels alweer zes maanden verder. Het is heerlijk weer en we zitten buiten een kopje koffie te drinken. Na alle pogingen ondernomen te hebben om zelfstandig te gaan wonen, hebben wij besloten om het los te laten en te wachten tot God zelf een oplossing of antwoord geeft. Ik zeg tegen mijn vriendin dat ik het een beetje zat begin te worden om thuis te zitten. God heeft Zijn belofte gedaan, maar wanneer en waar moet ik nu beginnen? Als wij dan toch samen voor onze kinderen in dit huis moeten zorgen, ga ik ook graag zelf weer aan de slag. Een beetje ontmoedigd en negatief uit ik al deze gevoelens, wensen en gedachten naar haar. Wanneer ik mijn stoom een beetje afgeblazen heb, antwoord ze: “Je kan mopperen wat je wilt, maar ik geloof dat we er het beste voor kunnen bidden. Dat heeft meer zin dan dit gemopper.” Op hetzelfde moment begint ze al deze dingen uit te spreken in gebed. Wanneer zij amen zegt, zitten wij nog even stil voor ons uit te kijken. Ik hoor haar tegen God zeggen: “Vader, als het Uw tijd is, breng dan mensen op het pad van Anton en wijs hem de juiste richting in de naam van Jezus Christus.”

Terwijl ik daar nog over na zit te denken gaat de telefoon. Ik krijg

iemand aan de lijn die mij vraagt wat ik op dit moment voor werk doe. Verbaast en verrast dat ik gebeld wordt, vanuit een geestelijke gezondheidszorg instelling in de buurt die mij vraagt wat ik op dit moment doe, vertel ik waarom ik niet werk op dit moment. Dan wordt de volgende vraag gesteld die nog verrassender is. Of ik eens zou willen komen praten bij deze instelling over een mogelijke baan met opleiding. Overrompeld door allerlei gevoelens en gedachten vraag ik hoe zij er bij komen om mij te bellen. “Je hebt twee jaar terug een negen maanden durende opleiding aan de hogeschool gedaan waar je met uitstekend resultaat een einde aan bracht. Wij hebben ons verbaasd over jouw capaciteiten en zien wel wat in jou!” Nu heb ik vaak naar adem gehapt van pijn, maar dat ik naar adem moet happen van vreugde en blijdschap is nieuw. Wanneer de uitspraak ‘wij zien wel wat in jou’ binnenkomt, ervaar ik gewoon een schok. Het geeft spirit, vuur en verlangen. Ze zien wat in mij! Wow, dat hoor ik volgens mij voor het eerst van mijn leven. Ik heb me inderdaad in die tijd opgegeven voor een project binnen de geestelijke gezondheidszorg omdat ik de gedachte had dat ik door het gebruik van mijn rolstoel uiteindelijk thuis zou komen te zitten. Het idee dat ik nooit meer zou kunnen werken inspireerde mij om iets totaal anders te gaan doen. Dit project en de opleiding wekten ook de verlangens op die ik vroeger een tijdje heb gehad toen ik op voortgezet onderwijs zat. Ik heb eerder verteld dat ik voor Nederlands hoog scoorde en dat de leerkracht zei dat het jammer was als ik niet verder zou gaan met studeren. Toen zag ik mijzelf al voor de klas of iets dergelijks staan en met mensen werken. Die droom viel totaal aan gruzelementen toen ik bij thuiskomst hoorde en voelde van mijn vader dat ik niet moest denken ooit iets te bereiken in het leven. Na de afronding van mijn studie aan de hogeschool en de afronding van het project, is het ook weer op de achtergrond geraakt door alle omstandigheden. Nu, ineens, word ik daar twee jaar later weer over gebeld met deze vraag. Natuurlijk

wil ik op gesprek komen en ik plan een afspraak voor de volgende morgen. Als ik uiteindelijk de telefoon uit doe kan ik wel een gat in de lucht springen. Enthousiast en blij vertel ik alles aan mijn vriendin en zeg nog: “Hoe is het mogelijk hé?” Zij zegt heel rustig: “Waar hebben wij net om gebeden?” Direct legt zij dit verband en dat is wat haar geloof haar brengt. Absolute zekerheid en het besef dat het komt en moet komen van Hem, Jezus. Langzaam aan durf ik dat zelf ook toe en binnen te laten. Beetje bij beetje slijt de religie eruit dat ik niets ben, niets verdien, niets waard ben en nergens recht op zou hebben... Ook mijn leven was en is het leven van Jezus waard en Hij wil dat ik tot mijn, nee tot Zijn, bestemming kom.

Het is een nieuwe dag. Blij word ik wakker en zie uit naar het gesprek wat ik vanmorgen ga hebben. Na samen met mijn vriendin te hebben gebeden, ga ik op stap. “Vader, ik kom straks in de grote zaal waar het vol zit met mensen. Heer, ik zie er best een beetje tegenop maar wilt U mij de juiste mensen op mijn pad brengen? Vader, voor het eerst sta ik weer zelfstandig in deze wereld, alleen zonder andere mensen, geeft U mij er rust en vrede voor, tijdens en na het gesprek? Vader als dit allemaal Uw plan is, dan geef ik alles. Ik ga er voor Heer, maar alleen met U.”

Bij binnenkomst wordt direct mijn naam genoemd en word ik, voor mijn gevoel, op een bijzonder respectvolle manier naar een kantoor gebracht, waar op mij wordt gewacht. Wat vreemd, dat ik ineens iets beteken. Ik word er bijna nog emotioneel van ook, als ik zie dat deze mensen gewoon blij zijn dat ik op hun uitnodiging kom praten. Na allerlei dingen besproken te hebben ronden we af en heb ik een volledige baan en een opleiding. Er is bij niemand enige twijfel over mijn mogelijkheden en kunnen. Ik kan het nauwelijks geloven. Ik mag mijn studie gewoon tijdens mijn werkzaamheden inplannen en krijg alle ruimte en kansen om alle opdrachten en taken uit te

voeren. Het opleidingscentrum heeft ook geen enkel bezwaar en ook daar ben ik zonder slag of stoot aangenomen. Dat dit zou gaan betekenen dat ik op zeer veel terreinen werkzaam zou worden en inzicht ga krijgen in psychiatrie, psychologie, gezondheidskunde, verslavingszorg en een stukje bijzondere psychiatrie, heb ik natuurlijk nooit voor mogelijk kunnen houden. Wat een ontdekking en nieuwe levensvreugde geeft dit. Ineens, zonder omwegen sta ik weer midden in het leven en kan ik weer functioneren.

“Dank U Heer, dat U zoveel geeft. Vergeef mij Heer, dat ik zo vaak twijfel en soms zelfs Uw hand in al deze nieuwe dingen niet ziet. Ik dank U voor mijn nieuwe leven en voor mijn vriendin die op het gebied van geloof zo’n krachtig voorbeeld voor mij is. Ik verlang er naar om zo te kunnen geloven. Vader, zo lang wij bij elkaar moeten wonen, tot ergernis en veroordeling van vele mensen, geef dat wij elkaar blijven steunen en bemoedigen. Help haar, Vader, om alle dingen waar zij en de kinderen door heen gaan aan te kunnen, zodat zij blijft hopen en geloven. Ik heb beloofd niet weg te gaan, maar maakt U ons maar bekend hoe ook dit verder moet. Ik dank U, Hemelse Vader, dat U mij zoveel wijsheid en verstand geeft om mijn werk en opleiding te kunnen doen. Iedere keer weer die verwondering Heer, zo uit de puinhoop, opnieuw en steeds sterker in het leven. Gaven en talenten die bijna explosief tot ontwikkeling komen. Vader, dank, duizendmaal dank, dat U zich met mij bemoeit. Dat U mijn Herschepper wilt zijn in de naam van Jezus Christus.”

GOD IS WAARMAKER VAN ZIJN WOORD

Wat een zegen om weer deel te kunnen nemen aan de maatschappij! Ik ben iedere keer nog verwonderd hoe bijzonder het is dat ik ineens, zonder enige moeite gedaan te hebben, midden in een opleiding zit, een betaalde baan heb en op zo'n manier kan functioneren dat het vele mensen binnen de psychiatrie opvalt. In enkele maanden tijd lijken al mijn trauma's ver weg gezakt en ben ik geestelijk en lichamelijk enorm krachtig geworden. Als ik terug denk aan het visioen dat God mij gaf en de beloften uit Zijn Woord als bevestiging daarop, dan kan ik alleen maar blij, stil en verwonderd zijn. Wanneer ik daarnaast terug denk aan de nacht dat God mij redde en de woorden sprak: "Ik heb jouw rechterhand gevat, Ik zal jou leiden door Mijn raad. Al ga je door een dal van diepe duisternis, Ik ben bij je, Ik zal je er uit helpen. Ik zal al diegene die je haten van voor je ogen wegdoen. Ik stel je op een rots, want Ik de Heer ben jouw leidsman", besef ik nog meer dat niemand zonder de Here Jezus kan. Wat had er gebeurd als ik niet om Hem geschreeuwd had? Hij hoorde mijn schreeuw en gaf antwoord. Als ik zie, voel en besef hoe ik er op dit moment voor sta, wordt mijn geloof alleen maar groter en dieper. De belofte van Zijn hulp kwam nogmaals met het visioen en Psalm 91 en 92.

Veroordelingen en laster gaan onverminderd door. Hulp van

medemensen is ver te zoeken. Onbegrip over ons *samenwonen* met onze gezamenlijke kinderen is een heet hangijzer voor velen. Er zijn ook schulden, opgelopen rekeningen die niet betaald konden worden in de afgelopen jaren. Kinderen die, vanuit schade en teleurstelling, totaal verkeerde keuzes maken waardoor o.a. politie en justitie in het vizier komen. De weekenden die soms heel pittig zijn omdat onze jongeren *moeten* drinken met alle gevolgen van dien. Ik ben zo dankbaar dat Jezus bij ons is. Deze kinderen worden niet gezien en hebben geen *aanwezige* opa's en oma's die hen de broodnodige positieve aandacht geven. Mijn vriendin en ik zitten letterlijk op een eiland in een *onbegrepen* wereld. Wij mogen er iedere dag voor hen zijn en geven naar vermogen en kunnen wat zij nodig hebben. Er is vrede in huis en wij voelen ons gezegend in Hem die ons lief heeft. Alle kinderen zijn graag thuis en helpen waar dat nodig is mee in het huishouden. Ook in deze omstandigheden zien wij Gods beloftes waar worden. Wanneer ik het advies krijg om in de schuldhulpverlening te gaan ben ik honderd procent overtuigd dat dit niet is wat Hij wil. Wanneer wij dit in gebed brengen ontvang ik geloof voor een oplossing. Ik ben verantwoordelijke voor deze schulden en zou niet willen dat de schuldeisers één cent tekort komen. Ik denk daarbij aan Mattheus 5 vers 26.

*Zorg ervoor dat u het op tijd eens wordt met uw schuldeiser.
Want als hij u voor het gerecht sleept, wordt u misschien
wel in de gevangenis gegooid. En daar komt u pas weer uit
als u de laatste cent betaald hebt.*

Ik geloof dat dit ook betekent dat ik geestelijk en psychisch vrij kom van gedachten en gevoelens die alleen maar schuldgevoel en onvrede kunnen brengen, wanneer niet alles afbetaald zou worden. In het nieuwe Leven, wat ik door genade heb gekregen, wil ik uit Liefde voor Hem de juiste keuzes maken. Ondanks al deze strijd, veroordeling en moeiten, gaat God door met Zijn plan. Dat is wat

ons vreugde geeft en houvast. En we kunnen er nooit omheen, de beloftes worden steeds meer zichtbaar.

Mijn vriendin en ik werken beiden hard om alle schulden weg te werken. Wanneer ik overdag werk, heeft zij haar kapsalon aan huis. Als ik 's avonds thuis ben, kan zij de huisbezoeken bij haar klanten afleggen. Zo zetten wij samen, naast de opvoeding en aansturing van de kinderen, alle zeilen bij om schoon schip te maken op het gebied van schulden. Dan op een dag lijkt het alsof we daar nooit meer doorheen komen. Kleding en schoolspullen, plus alle bijdrages en vervoerskosten zorgen ervoor dat we geen betalingen meer kunnen doen. Mijn vriendin roept het uit naar God: "Vader, U weet hoe wij hier leven, nu zijn wij alles kwijt, ik heb zoveel rekeningen betaald en weet niet meer hoe het verder moet. Ik leg het bij U neer en maak het Uw probleem. Help Here!"

De volgende dag krijgen wij telefoon van de vader van haar kinderen. Hij is geestelijk in nood en ziet het niet meer zitten. Wanneer ik haar hoor vragen of ik soms langs moet komen om naar hem te luisteren, komen boosheid en veroordeling heftig in mij naar boven. O ja, een puinhoop maken, de boel in de steek laten en nu mag ik op komen draven... Tegelijkertijd overspoelen andere gevoelens en gedachten mij die zorgen voor hulpvaardigheid en medelijden. Raar, ik heb ook met hem te doen, het raakt mij. Ik denk aan Romeinen 12 vers 21.

Geef het kwaad geen kans, maar overwin het door het goede te doen.

Natuurlijk is dit mijn oude eerste reactie. Maar oud en nieuw zijn nogal eens in gevecht met elkaar en dan heb ik maar één ding nodig: het Woord wat levenswijsheid geeft. Zo ga ik diezelfde avond op stap om hem te bezoeken. Bij binnenkomst tref ik hem

totaal verdrietig aan. Ik laat hem maar praten en praten en merk dat dit rust brengt. Later op de avond vraagt hij hoe wij leven. Ik ben verbaasd over deze vraag, maar dat komt ook omdat dit een vraag is die nooit eerder door iemand gesteld is. Ik leg hem uit welke kosten wij hebben voor alle kinderen en het dagelijks leven. Ook dat wij samen onze schouders er stevig onder moeten zetten om het financieel gezond te krijgen. Wanneer ik afsluit met de opmerking dat de moeder van zijn kinderen er even doorheen zit en haar probleem bij God gebracht heeft, gebeurt er iets ongelooflijks. Hij wordt geraakt en pakt de Bijbel. Zonder iets speciaals te zoeken gaat hij lezen uit Lukas 19:

Ondertussen was Zacheüs voor de Here gaan staan. “Here”, zei hij, “ik zal de helft van mijn rijkdom aan de armen geven. En als ik iemand teveel belasting heb laten betalen, zal ik hem vier keer zoveel teruggeven.” Jezus zei tegen hem: “Er is vandaag redding gekomen in uw huis. Nu bent u echt een zoon van Abraham. Ik ben gekomen om afgedwaalde mensen te zoeken en te redden.”

Spontaan gaat hij op zijn knieën zitten en bidt en beloofd God om te helpen. Ik krijg de belofte mee dat hij een aanzienlijk bedrag zal overmaken op haar rekening. Dankbaar, verbaasd en blij rijdt ik naar huis. “Dank U, Here, wat geweldig dat U zo krachtig werkt door Uw eigen Woord. Ik had dit nooit kunnen bedenken Heer, wat een wonder. U hebt een, voor ons, groot probleem opgelost. Dank, dat u het willen en werken, in ons werkt.”

Wat een feest om dit nieuws mee te nemen. Wat een bewijs voor onze kinderen dat God er is. Dat Hij zorgt. Dat een leven met de Here Jezus vrijheid en rijkdom geeft.

KRACHTIGE EN BEMOEDIGENDE ERVARINGEN

Het is januari en inmiddels wonen wij al weer twee jaar met elkaar in één huis. Zoals ik eerder vertelde hebben wij alle mogelijkheden ondernomen om zelfstandig met ons leven verder te gaan. Er is absoluut geen uitzicht op een woning en we kunnen op dit moment geen andere oplossing bedenken of creëren. Ik heb mijn opleidingen afgerond en ben in een zeer korte tijd cum laude geslaagd. Op mijn werk binnen de psychiatrie ben ik inmiddels breed ingezet. Ik werk als voorlichter en groepsleider en geef communicatietrainingen aan cliënten en medewerkers. Daarnaast geef ik sociale vaardigheidstrainingen aan mensen met een dubbele diagnose. Zij hebben een psychische aandoening in combinatie met een drugsverslaving. Ook werk ik mee aan projecten binnen de GGD en politie met betrekking tot signalering en preventie. Ongelofelijk hoe ik van hier naar daar reis en zo breed mijn talenten kan inzetten. Soms denk ik, Heer wat is verder Uw bedoeling? Dit is niet de bediening die ik in het visioen gezien heb. Wat voor plan zit hier achter? Als ik zie Heer, dat er zoveel mensen zijn die met pillen, poeders en een therapie op de been worden gehouden, dan heeft U toch wel heel andere methoden om in te zetten tot genezing? Hier kan ik niet of nauwelijks over U vertellen omdat

dit niet geaccepteerd wordt door de instelling. Maar U hebt mij wel hier geplaatst. Vader, ik zou graag een deurtje verder willen kijken!

Soms wordt mij gevraagd of ik wil bidden met een cliënt. Dit gebeurt meestal in mijn gesprekskamer. Ik weet hoe er op mijn afdeling gedacht wordt over God en Christen zijn. Het is goed als er om gebed gevraagd wordt, maar ook best spannend. Bij het binnengaan van de kamer om daar te bidden is mijn eerste gebed: Here Jezus, in Uw naam, laat deze deur niet opengaan als ik in gebed ben met deze cliënt. Nooit is mijn gebed onderbroken doordat er iemand de kamer in kwam. Ik voel dat ik steeds sterker de drang krijg om over Hem te vertellen en de mensen naast de aangeboden hulp ook een weg te wijzen naar Jezus. Dat is begonnen toen ik laatst een gastles gaf op een hogeschool voor jongeren in opleiding voor psychiatrie. Onderweg naar deze school bad ik: “Heer, dat ik deze dag mag laten zien dat U in mij woont en werkt. Dat ze zullen zien dat Christen zijn iets goeds is. Heer dat niet ik, maar U de eer krijg van deze dag. U weet het, ik ben best gevoelig voor complimenten die mij soms het gevoel kunnen geven van hoogmoed Heer, bewaar mij daarvoor om Jezus wil.” Vol blijdschap en vuur sta ik voor de groep studenten. Met liefde en vuur geef ik voorlichting en doe mijn ding. Dan komt de interactie. “Meneer, mag ik u iets vragen? Bent u Christen of zo?” Deze vraag wordt door meerderen gelanceerd, als bijval op de eerste vrager. Nu had ik zeker vragen verwacht maar deze niet. Ik vraag de groep hoe zij op deze vraag komen. “Meneer als wij u zien en u horen spreken en uitleggen en de blijdschap en vreugde zien in heel uw doen, dan zouden wij denken dat u Christen bent of zo, omdat dit iets is wat er heel bijzonder uitziet.” Dan krijg ik de ruimte om te vertellen, in korte lijnen, hoe Jezus mijn leven veranderde. Een zeer waardevolle en bijzondere dag is dit geworden. Voor deze studenten en voor mijzelf. Wat een compliment voor mijn Redder. Hij is zichtbaar, hoorbaar en voelbaar. Dank U Heer, voor

deze heerlijke dag. Steeds sterker ervaar ik Zijn aanwezigheid en kracht. Zo ook een enkele dag later, toen ik op een locatie was, waar cliënten begeleid wonen. Ik was bij een cliënt geroepen vanwege een probleem met begeleiding en medicatie. Er is veel boosheid en woede en terwijl ik naar deze vrouw zit te luisteren zie ik via de achterdeur een grote gespierde man aan komen lopen. Zijn gezicht voorspelt niet veel goeds en met een ruk trekt hij de deur open. “Wie is hier de ... hulpverlener van mijn moeder? Waar is die ... ? Die zal ik eens even zijn kop afrukken!” Het wordt een beetje klam onder mijn oksels en mijn knieschijven beginnen te trillen. Angst? Daar reken ik gelijk mee af, denkend aan wat Jezus zei in Mattheüs 16 vers 19.

Ik zal je de sleutels geven van het Koninkrijk van de hemelen. De deuren die jij op aarde sluit, zullen in de hemel gesloten zijn. En de deuren die jij op aarde opent, zullen in de hemel geopend zijn.

Christus bekrachtigt in de hemel wat er op aarde gedaan wordt in Zijn naam en in overeenstemming met Zijn Woord. In zowel Mattheüs 16 vers 19 als 18 vers 18 maakt de zinsbouw in het Grieks duidelijk wat er bedoeld wordt. Wat je bindt op aarde zal al gebonden zijn in de hemel. Wat je ontbindt op aarde zal al ontbonden zijn in de hemel. Met andere woorden: Jezus ontbindt in de hemel het gezag van Zijn Woord, terwijl dit over de hele aarde voortgaat ter vervulling van zijn doel. Als wij net als Petrus en de andere apostelen geestelijke kennis verkrijgen door openbaring van de Vader, dan zijn ook wij makarios (zalig, gezegend, te benijden). Dan ontvangen ook wij sleutels voor meer inzicht, want wie heeft, hem zal gegeven worden.

Het hangt er helemaal vanaf hoe je luistert. God zal je geven naar de maat waarmee je zelf meet. (Marcus 4:24)

In de kracht van het geloof dat Jezus mijn bescherming is, sta ik op. Ik loop op deze man toe en kijk hem in zijn, door woede verwrongen, gezicht. Ik vermoed dat zijn moeder hem gebeld heeft voordat ik in haar kamer kwam. Hij zal mij, ongetwijfeld, aanzien als de persoon waar zijn moeder een conflict mee heeft. Ik kan, naar mijn gevoelens gesproken, rekenen op een behoorlijk pak slaag omdat hij er uitziet als iemand die wraak komt nemen. Rustig sprekend zeg ik dat ik zijn moeder ga helpen en leg daarbij, zonder enige vorm van angst, mijn hand op zijn arm. In de naam van Jezus, ik bind die boze macht in deze man en leg hem het zwijgen op. In Jezus naam... Een gebed zacht uitgesproken tijdens de tirade van deze man werkt een totale omkeer uit. Zijn gezicht verliest het woedemasker en verandert in een vragend gezicht. Hoopvol vraagt hij: “Gaat u mijn moeder helpen?” “Ja”, antwoord ik, “maar dan moet u gewoon rustig naar buiten gaan en even wachten tot ik klaar ben.” Met mijn hand nog op zijn arm leid ik hem de voordeur uit en laat hem buiten los. Ik beseft dat dit hele verhaal nog geen vijf minuten in beslag heeft genomen en ik ben verwonderd over de zekerheid, rust en autoriteit waarmee ik door genade optrad. Dank u Heer, wat een les vandaag weer. Onder Uw bescherming en aanwezigheid is het veilig wonen. Weer denk ik aan de beloftes van Psalm 91.

U hoeft niet te vrezen voor de angsten van de nacht, noch voor de scherpe aanvallen die u overdag trachten te bereiken...

Ik zie er naar uit. Er is zoveel meer dan alle aardse theorieën en therapieën! In deze Psalm staat iets anders dan wat de wereld leert: zoek het beste in jezelf, vertrouw op jezelf, geloof in je kunnen, vindt rust in je eigen hart enz. Ik heb jaren alleen maar geloofd in mijn eigen kunnen. Geloofd en vertrouwd op mijn eigen hart. Dat beschadigd was en boos. Ik heb jaren lang vertrouwd op iemand

en dat was ik zelf. Wat heeft dit opgeleverd? Gode zij dank, dat ik op een moment moest uitschreeuwen: “God!” Toen heeft Hij mij gered. Mij uit mijn kuil met modderig slijk gehaald en opgericht. Nu mag ik leven in geloof en krachtig zijn in Hem die mij kracht geeft. Here wanneer en hoe gaat U verder met uw plan voor mij?

SABBAT EN GODS VOORBEREIDING OP ONS HUWELIJK

Wij zijn op vakantie met de kinderen. Wij hebben allebei een oude caravan. Wanneer wij met zijn allen in één van de voortenten zitten komt één van de kinderen onverwacht uit zijn hoek met de vraag: “Waarom gaan jullie eigenlijk niet trouwen? Het is toch goed zo?” Stomverbaasd kijken wij elkaar aan en reageren met een antwoord als: “Joh, daar zijn we helemaal niet mee bezig.” En werkelijk, dat is gewoon nooit bij ons beiden opgekomen. Ik weet nog dat ik tegen mijn kinderen zei, op het moment dat wij allemaal midden in onze gebrokenheid zaten: “Ik ga niet meer trouwen, ik blijf bij jullie zolang dat moet.” Hun antwoord was: “En als er nu echt iemand is die met u wil trouwen zou je het dan ook niet doen?” “Ja, op de voorwaarde dat ik dan eerst zeker weten wil dat zij ook onvoorwaardelijk van jullie kan houden.” Nu word ik even getorpedeerd met deze vraag. Ik weet niet hoe mijn vriendin hier over denkt, hoe dit bij haar binnen komt, maar het is wel opmerkend dat alle kinderen het bijna als vanzelfsprekend zouden vinden.

Ik weet absoluut niet of ik hier klaar voor ben en of ik dit wil maar ik parkeer het voor mezelf en breng het bij mijn Hemelse Vader.

Als wij een aantal dagen verder zijn, kom ik tot de ontdekking dat deze lancering van een gedachte of wens van de kinderen iets geraakt hebben. Iets is wakker geworden in mij en ik durf het er niet over te hebben. Het is of ik ineens met heel andere ogen naar mijn vriendin kijkt. Tot het moment van deze uitspraak zag ik haar puur als vriendin met een geestelijk aspect. Ik weet dat zij op dezelfde manier naar mij kijkt en van beide kanten is er nooit meer geweest. In het begin van mijn boek schrijf ik dat woorden kracht hebben en de Bijbel zegt: “Leven of dood zijn in de macht van de tong.” Nou, nu kan ik zeggen dat dit niets minder dan waar is. Er komt iets in leven, binnen in mij. Ik zie ineens een andere vrouw. Iemand die dienstbaar, zorgzaam en nooit veroordelend is. Maar ook iemand die iets mist. Een helper, leider en steun. Dat merk ik aan haar uitspraken en gedrag.

Wij gaan alweer een tijd naar een gemeente, samen met onze kinderen. We zijn heel dankbaar dat zij uit eigen behoefte met ons mee gaan en hopen dat ook zij op deze manier overtuigd raken dat God ook bij hen hun pijn, verdriet en trauma’s weg kan halen. Er zijn ongeveer honderd broeders en zusters waarmee wij samenkomen. Mijn vriendin besloot vorig jaar om deze gemeente een keer te bezoeken omdat God haar vroeg om weer naar een gemeente te gaan. Daarop gaf ik spontaan aan met haar mee te gaan. Toen de dienst afgelopen was, zei ik dat we hier best een paar maanden heen zouden kunnen gaan om te kijken of wij ons hier thuis zouden kunnen voelen en opgenomen zouden worden. Zij schrok in eerste instantie en was er niet eens zo blij mee. Zelf wist ik eigenlijk ook niet echt waarom ik zo spontaan reageerde en meedeelde dat ik hier best een poosje zou willen blijven. Het begon allemaal in dat jaar toen haar jongste dochter zei: “Als je mijn moeder echt een kado voor haar verjaardag wil geven, moet je op vrijdagavond Sabbat vieren.” Dan sluiten we de werkweek af

met een uitgebreide maaltijd en gaan we op zaterdagmorgen naar een gemeente. Mijn innerlijk stuitte direct op weerstand voor het onbekende, maar mijn verstand zei dat het goed zou zijn om het voor haar en ons allen te organiseren. Zo gebeurde het dat ik met haar dochter en de anderen de hele middag eten klaargemaakt en gebakken heb. Zij had haar moeder naar bed gestuurd, zodat wij als verrassing alles klaar konden hebben als zij met het avondeten naar beneden zou komen. Het was een prachtige verrassing waar wij allemaal zo van genoten hebben dat we er nooit meer mee gestopt zijn. Ik voerde alle rituelen uit die bij deze maaltijd horen, zoals men dit op sabbatsavond gewend is om te doen. Ondanks dat wij geen man en vrouw zijn en in ons leven daar ook in geen enkel opzicht mee bezig zijn, ben ik wel de man in huis en dus ook priester van het huis. Naar gewoonte leest de man het loflied op de vrouw uit Spreuken 31.

....wie is zo gelukkig een goede vrouw te vinden? Zij is immers veel meer waard dan de duurste edelstenen. Haar man vertrouwd volledig op haar en het zal hem aan niets ontbreken. Zij benadeelt hem nooit en doet heel haar leven goed...

Dan leest, naar gewoonte, de vrouw een loflied voor haar man. Bijvoorbeeld Psalm 112.

Deze gedeelten slaan wij over, omdat wij geen man en vrouw zijn. We kiezen ervoor om een algemeen Bijbel hoofdstuk te lezen. Vooraf steekt de vrouw de kaarsen aan waarbij een gebed wordt uitgesproken. Het symbool hierachter is, eenvoudig uitgelegd, dat door de vrouw het licht is weggenomen, maar ook door de vrouw het Licht is teruggekomen. Na het lezen spreek ik een zegen uit over de jongens en de meisjes wat dan wordt afgesloten met de Aäronitische zegenbede: *Jewarechecha Adonai vejischmerecha,*

ja'er Adonai panaw eleicha wichuneka, Jissa Adonai panaw eleicha wejasem lecha shalom. Dat betekend: De Here zegene u en behoede u. De Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig. De Here verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Na het avondmaal vieren met brood en wijn, wensen wij elkaar Shabbat Shalom en is er een heerlijk moment om te genieten van eten, drinken, samenzijn en sabbatsrust. Het is alsof het bij me hoort. Eén van mijn zoons zegt: “Dit gaan we iedere vrijdagavond doen.” Het is zo eigen, zo ontspannen. Zelfs als er omstandigheden zijn waardoor het niet gevierd kan worden, vragen de kinderen er om. Dank u Here, dat ondanks alles wat achter ons ligt, zelfs de kinderen genieten van deze dingen en wij steeds meer rust en stabiliteit vinden. Mijn vriendin is blij en ontroerd dat dit deze avond op haar verjaardag gebeurt. Zij heeft de sabbat jaren gevierd en laatst had God tot haar gesproken dat zij dit opnieuw in moest stellen tot bevordering van geestelijke groei en genezing van allen. Dit wist ik niet en haar jongste dochter ook niet. Wat geweldig dat Hij een verrassend God is.

Het is zaterdagmorgen en wij zitten in de dienst waar een gastspreker het Woord deelt. Als hij halverwege is, deelt hij plotseling mee dat hij gelooft dat God op dit moment iets anders vraagt dan verder spreken. Hij vertelt dat God hem de opdracht geeft om mensen naar voren te roepen die Gods zalving en aanraking nodig hebben. Ik heb zo'n verlangen om meer van Hem te weten te komen, dat ik volledig geloof dat ik naar voren moet. Wanneer hij mijn voorhoofd zalft met olie en een hand op mijn hoofd en hart legt, spreekt hij dingen uit in gebed die alleen God en ik kunnen weten. Hij raakt een paar diepe gevoelige punten aan en spreekt daar bevrijding en genezing over uit in de naam van Jezus Christus. Eén van de dingen is ook een diep gevoel van angst voor armoede. Ik weet niet wat er gebeurt, maar er komt een ongelofelijke, lome rust over mij heen.

Niets van extreme gewaarwordingen in mijn lichaam, maar gewoon rust, shalom, in geest ziel en lichaam. Er is iets weg, er is ruimte. Anderhalve dag duurt het voor ik weer kan praten. Een wonderlijke vrede die mijn verstand te boven gaat heeft mij gevuld. Filippenzen 4 vers 7 zegt:

Dan zult u de vrede van God ervaren, een vrede die ons menselijk besef te boven gaat en die de wacht houdt over uw hart en gedachten, omdat u in Christus Jezus bent.

Dit is niet in woorden uit te drukken en ik krijg letterlijk het zwijgen opgelegd, geloof ik. Gewoon, om deze Vrede zijn werk te laten doen. Wanneer ik anderhalve dag later ga praten, merkt mijn vriendin op dat er weer een nieuw wonder van herstel heeft plaatsgevonden. Ik ben af van mijn schuld en armoede probleem. Wat een genade dat God van niemand vraagt om in één stap of binnen één dag volledig veranderd te zijn. Oude dingen mogen stap voor stap plaats maken voor de nieuwe dingen en God weet wat ik aankan en welke snelheid ik nodig heb. Soms zou ik willen zeggen, Heer, kan het iets minder snel, iets minder schokkend? Maar als ik eerlijk naar mezelf kijk, dan krijg ik het waarschijnlijk op de manier waarop ik in het leven sta. Doorgaan, vlot, ondernemend en de uitdaging aangaande.

In de maanden die volgen, merk ik dat ik definitief van veel angsten verlost ben. Na de laatste vakantie met de kinderen ben ik met totaal andere ogen naar mijn vriendin gaan kijken en ik geloof dat dit de vrouw kan zijn die bij mij past. Vol van geloof en een levende relatie met God. Evenwichtig en rustig in haar optreden en altijd zorgend en dienend voor de kinderen zonder een uitzondering te maken. “Heer, wilt U mij duidelijk maken wat goed is? Wilt U mij en haar dan op een moment samenbrengen waarop wij dit kunnen bespreken?”

Zo gebeurt het dat we eindelijk samen in alle openheid en eerlijkheid onze gedachten, gevoelens en belevingen durven delen. Wat een situatie, de woorden over trouwen hebben bij ons beiden dezelfde uitwerking. Enerzijds was het een schok, anderzijds is het of het allemaal zo vanzelfsprekend is. Wij moesten er ook niet aan denken elkaar los te moeten laten. In mij zijn totaal nieuwe gevoelens wakker geworden. Gevoelens van warmte komen los. Gevoelens om haar te willen beschermen en te koesteren. Als we de kinderen vertellen dat we, als God dit wil, gaan trouwen, is iedereen blij en reageren zij zoals zij zijn: “Nou, dat is toch normaal. Het is toch goed. Dan hoef je ook niet moeilijk te doen.” Dit verandert opeens alles. We kunnen afscheid nemen van de gedachte om zelfstandig verder te gaan. Het samen wonen in één huis hoeft niet te veranderen dan alleen verder te gaan als man en vrouw. Dit zou wel betekenen dat wij op zoek moeten naar een ander huis omdat deze woning verkocht zou moeten worden als mijn vriendin opnieuw zou gaan trouwen. We kunnen ons voorbereiden op een totaal ander leven en hebben nieuwe perspectieven. Wat een wijsheid van Gods leiding zie ik hier in. Hij geneest mij stap voor stap zodat ik als nieuw mens een nieuw huwelijk mag ingaan. Alles gebeurt op Zijn tijd. Precies op tijd als ik terug denk aan alle dingen die gebeuren.

In de maanden die volgen krijg ik een kamer aangeboden bij een broeder en een zuster uit onze gemeente. De situatie is nu zo anders. Het is ook lastig om op dezelfde manier om te gaan met elkaar nu er liefdesgevoelens geboren zijn. Uit gehoorzaamheid aan God en de wetenschap dat wij als mensen kunnen struikelen in zwakheid, hebben wij samen besloten om de nachten niet meer in één huis door te brengen. Op een morgen als ik net wakker ben, word ik gebeld door haar. Zij vertelt dat ze heeft gevraagd op welke datum wij mogen trouwen en het is zo duidelijk en sterk in haar dat wij op vijf september mogen trouwen. Blij en opgewekt als ze is met deze

duidelijkheid en bevestiging, komen we er achter dat dit op een dinsdag is. Een dag waarop wij samen de voorkeur hadden. Ook dat dit haar geboortedag is. Geweldig dat wij samen mogen weten en ervaren dat God met ons is. Omdat ik niet kan zwijgen over de wonderen en tekenen die Hij geeft voordat wij man en vrouw zullen zijn, wil ik daar in het volgende hoofdstuk van getuigen.

De zestienjarige zoon die vroeg waarom wij niet gewoon gingen trouwen, liet bij zijn moeder een briefje achter op haar kussen:

Ome Anton en ma. Ik hoop dat jullie iets leuks hebben kunnen regelen voor de bruiloft. Ik kijk er ook wel naar uit. Ik heb nog nooit zo meegemaakt dat er twee mensen gingen trouwen die zoooo erg veel van elkaar houden. Weltrusten.

GODS VOORBEREIDENDE WEG

Ons gezamenlijk leven in één huis is ineens anders geworden. Met alle veranderingen en nieuwe plannen merk ik dat veel oude pijnlijke dingen meer en meer op de achtergrond raken. Wat ik zo mooi vind is dat alle beloftes die God heeft gedaan ook steeds meer uitkomen. Soms heel subtiel, soms heel direct. Veel oude pijn en de daarbij verkeerd ontwikkelde reacties, worden steeds minder en er ontwikkeld zich steeds meer de behoefte om meer over Hem te weten te komen. Mijn compleet verknipt Vaderbeeld is aan het herstellen. Hoe komt dat? Hij geeft wat Hij belooft. Terugkijkend naar de eerste aanraking van God in die nacht toen ik dacht dat ik sterven zou, heeft Hij een altijd aanwezige angst voor de dood weggenomen. God beloofde dat Hij iedereen die mij haat weg zou doen van voor mijn ogen. Het bijzondere is, dat ik weet dat er genoeg mensen zijn die oordelen en veroordelen over mij en mijn leven. Dat er verhalen rond gonzen als een zwerm bijen, is zo nu en dan goed hoorbaar. Tot voor mijn ontmoeting met God reageerde ik vanuit pijn en afwijzing met boosheid, veroordeling en woede. Na de aanraking van God en Zijn beloftes merk ik dat deze dingen steeds minder met mijn hart en geest doen. Ik kijk er steeds meer met heel andere ogen naar. Ik voel dat veroordeling en woorden van

mensen minder invloed hebben op mijn geest. Als ik gedacht zou hebben dat God iedereen letterlijk weg zou nemen uit mijn leven dan zouden er niet veel meer in leven zijn, inclusief ikzelf. Ik beseft de uitspraak dat onze tong leven of dood voortbrengt, inmiddels heel goed en ben soms geschokt hoe makkelijk wij allemaal in de *bediening van ontmoediging* staan. De manier waarop Peninna Hanna dagelijks kwetste en vernederde, jarenlang. Spreuken 18 vers 21 zegt:

Op de tong liggen zowel dood als leven; wie aan een van beide de voorkeur geeft, zal de vruchten daarvan plukken.

Het wonder is dat God mijn eigen ogen en oren sluit als het gaat om *tegenstanders*. Ik geloof dat Hij mijn ogen en oren sluit en ik op deze manier bevrijd word van mijn *tegenstanders*. Mijn verlangens gaan sterker en dieper uit naar een leven met de Here Jezus. Ik mag stap voor stap oude dingen afleggen en de Geestelijke wapenrusting aantrekken, zoals beschreven in Efeze 6.

Deze zaken geven mij vreugde en nu snap ik ook dat mijn vriendin nauwelijks iets veroordelends over haar lippen laat komen. Wanneer ik dat wel eens naar haar benoem geeft zij als antwoord: “Ik heb een oude, geestelijke zuster waar ik al jaren over de vloer kom. Op een dag besepte ik dat ik haar nog nooit iets veroordelends over een ander heb horen zeggen. Dit was gewoon een schok voor mij. Dat is wat ik ook wil naleven. Hoe ik zelf ook reageer vanuit mijn eigen pijn of emotie naar haar, ze geeft altijd een antwoord of reactie waarin totaal geen veroordeling of afwijzing ligt.” Ik herken dit ook bij mijn vriendin. Inmiddels zijn we alweer een enkel jaar verder. Vanaf dag één maken wij iedere avond samen een wandeling van een uur of anderhalf. Iedere wandeling, elke avond, stort ik letterlijk mijn hart leeg en luistert zij naar mijn verhaal. Als ik nu terugkijk en bedenk wat dat voor haar ingehouden heeft zou ik bijna zeggen:

vrij egoïstisch. Maar God gebruikte haar als instrument in Zijn handen om mij te genezen van mijn trauma's en pijn. Iedere avond, anderhalf uur en dat al drie jaar lang. Denk je eens in hoeveel verhalen, tijd en woorden dat geweest zijn? Zou mijn vriendin het nooit zat worden? Ja hoor, zeker wel. Later zou zij vertellen dat ze het soms zo spuugzat was om sommige verhalen aan te horen. Vooral de verhalen, mijn klachten, zoals zij ze noemde, over de kerk. "Here", zij ze dan, "nu is hij er nog niet mee klaar. Heer ik ben dit zo zat, wanneer komt daar een eind aan?" Zo bracht zij al haar moeiten bij de Here Jezus. Ik zie het als een Godswonder dat zij dit nooit in die tijd tegen mij gezegd heeft. Ik zou mij diep afgewezen hebben gevoeld en nooit meer een ander in vertrouwen hebben genomen met alle gevolgen van dien. Jaren terug, bij mijn allereerste opname in een psychiatrische kliniek, gaf ik aan behoefte te hebben mijn hart te legen. Zoals ik eerder vertelde, vond men dat dit niet de goede tijd was, ik het niet aankon en dit niet in hun programma paste. In geen enkel andere hulpverleningsinstantie die ik later zou bezoeken heeft men aan deze wens willen voldoen. Inmiddels zie ik deze dingen in een heel ander licht. God gaf mijn vriendin een hart en oren die door genade sterk, gezond en krachtig waren gemaakt om mijn verhalen, beleving en gevoelens aan te kunnen. Wat een Goddelijke oren heeft zij gekregen om dit aan te kunnen! Wat een Goddelijk geduld heeft zij gekregen om dit vol te kunnen en willen houden! Wat een Bijbelse bevestiging is het dat geest, ziel en lichaam onlosmakelijk aan en met elkaar verbonden zijn en invloed op elkaar hebben in gezondheid en ziekte.

Nu is ons *gesprek* veranderd. Ik heb nauwelijks behoefte meer om te praten over het verleden en ervaar levensvreugde in vandaag, voor morgen en de toekomst. Het beste wat er is komt: de nieuwe Hemel en de nieuwe aarde zonder tranen, pijn en ziekte...

In het boek Samuel kun je lezen dat God er een andere therapie op

nahoudt dan die deze wereld aanbiedt. Hier kun je lezen dat Hanna gepest werd door Peninna. Jaar in jaar uit gepest omdat zij geen kinderen kon krijgen en Elkana haar meer lief had dan Peninna en haar meer gaf. Jaloezie en haat waren de ingrediënten voor Peninna om deze keus te maken. Dit gedrag brak Hanna zo ver af dat zij er slecht uit zag, niet meer kon eten en veel verdriet had. Dan komt haar man na jaren opdagen met de vraag: “Vrouw, waarom eet je niet en ben je zo verdrietig?” Dan komt er als extraatje nog een beetje mannelijk empathieloos gedrag en trots naar voren. Hij geeft haar geen tijd om een antwoord te geven, maar vult zijn vraag aan met: “Ben ik niet meer waard dan tien zonen?” Dat zal wel binnengekomen zijn bij Hanna. Of ze daar alleen mee bezig is! Nee, haar hoofd en hart wordt al jaren gekweld en nu reageert haar lichaam daar ook op. Ze kan niet meer eten en ziet er slecht uit. Elkana, met al zijn beste bedoelingen, gaat op zijn manier voorbij aan de belangrijkste zaken en sluit af met zijn vraag of hij niet meer waard is... Ze probeert nog wat te eten van het offervlees wat hij voor haar heeft klaargemaakt. Hanna staat op en loopt naar de tempel. Vandaag zouden we zeggen, ze zoekt het in de gemeente en hoopt daar haar hart en hoofd leeg te kunnen maken. Dan wordt ze als klap op de vuurpijl ook nog geconfronteerd met de opmerking van de priester: “Vrouw hoe haal je het in je hoofd om hier beschonken in de tempel te zitten? Ga naar huis en slaap je roes uit!” Eli geeft invulling aan wat hij ziet en plakt er direct een oordeel op. Vandaag de dag komen we dat nog veel tegen. Maar dan besluit Hanna, vanuit haar geschokt zijn vanwege die opmerking, om uit te leggen wat zij deed. Wanneer zij klaar is met vertellen geeft Eli haar Gods zegen mee, met als gevolg dat haar gebeden verhoord worden.

Een eenvoudig maar treffend voorbeeld over opkroppen, niet communiceren, veroordelen en invullen. Mijn persoonlijke genezing, van wat mijn hart en hoofd bezig hield, heeft een

belangrijke plaats gehad in het uiten van mijn hart, emoties en gedachten tegen mijn vriendin. Hoe meer het leeg werd van oude dingen hoe meer er plaats kwam voor nieuwe dingen. En belangrijk is tot nu toe: Wat wil ik er in hebben? Waar wil ik mee gevuld zijn?

“Dank U Heer, dat ik mag leven met deze vrouw, waar ik zo veel van leer en die voor mij een prachtig voorbeeld is in een leven met U. Dank U, dat ik ook met deze vrouw verder mag in een huwelijk. Ook hierin is uw belofte weer zichtbaar. U gaf mij in het visioen over een nieuwe bediening het beeld van een vrouw. Ik zou samen met mijn vrouw deze bediening krijgen. De vrouw heeft u al gegeven.”

STAP VAN GEHOORZAAMHEID

Het is voorjaar en wij zien uit naar de dag van onze bruiloft. Vanaf dit punt zal ik mijn vriendin mijn vrouw noemen. Zelfs in het schrijven van deze verhalen krijg ik steeds meer de behoefte om haar mijn vrouw te noemen. Wij hebben samen zo'n sterke geestelijke en emotionele band, dat ik snak naar de dag dat we als man en vrouw kunnen leven. Mijn herstel is nog steeds in volle gang. Ik kan soms nauwelijks geloven dat we binnenkort aan en met elkaar op aarde en in de Hemel verbonden zullen zijn. In het gezin zien we steeds meer herstel en verandering plaatsvinden. Er is geen ruzie, geen ruzie en we doen veel samen. Alle kinderen zijn natuurlijk ook bezig met de bruiloft en bereiden zich daar op hun eigen manier op voor. In de gemeente heb ik een paar maal een doopdienst meegemaakt. Ik ben bezig met de gedachte of ik deze stap ook zou moeten maken. Elke keer als ik hoor, mijn oude leven afleggen en in een nieuwe leven met Christus opstaan, is het net of ik God hoor zeggen: "Leg je oude leven af." Dan zeg ik: "Here, er zijn ongelooflijk veel nieuwe dingen gekomen. Ik ontdek steeds meer dingen in mijn leven die niet van U zijn. Is dat nu leiding van de Heilige Geest? Ik ervaar zo vaak tegenstand Heer, om dingen te veranderen maar meestal kan ik het niet negeren. Als U wilt dat ik mijn oude leven afleg, wilt U dit dan duidelijk maken door Uw Woord?" Na een paar dagen besluit ik om te onderzoeken wat de

Bijbel zegt over de doop. Als kind ben ik gedoopt. Daar hebben mijn ouders een belofte afgelegd. Dit is wat ik als kind geleerd heb en de rest van mijn leven gewoon heb laten zijn. Ik geloof dat dit ook het probleem van veel mensen is: aannemen wat de dominee of voorganger zegt en dit houden voor de Waarheid.

In de Bijbel galmt een roep van God aan de gemeente van Jezus Christus om niet alleen mensen tot geloof te brengen, maar om discipelen te maken. Dit gaat verder dan iemand tot geloof brengen en erop vertrouwen dat iemand zal groeien in zijn of haar relatie met Jezus. Het nieuwe testament staat vol met aansporingen om elkaar op te bouwen in het geloof, elkaar te dienen in liefde, samen te komen, voor elkaar te bidden etc. Het komt er op neer dat we mensen nodig hebben om tot geloof te komen, maar ook om te groeien in onze wandel met de Heere Jezus Christus. Dit wordt zichtbaar in Mattheüs 28 vers 18 tot 20 waar Jezus zelf spreekt tot de apostelen:

Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: “Ik heb alle macht in hemel en op aarde gekregen. Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd. En vergeet dit niet: Ik ben altijd bij u, tot het einde van de tijd.”

Allereerst geloof ik dat er bij God een volgorde is. Ik heb er lang over nagedacht of ik als baby een slecht leven geleid heb, waardoor ik het toen al af zou moeten leggen. Daarnaast staat er in de Bijbel dat degene die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, behouden zou worden. Dan is er de opdracht om Jezus te volgen. Ik wil in alle dingen Hem volgen. Hij liet zich dopen door Johannes maar was als kind ook opgedragen in de tempel door zijn ouders. Waarom zou ik Hem dan hier niet in volgen? Marcus 1 vers 9 zegt:

In die tijd kwam Jezus vanuit Nazaret, dat in Galilea ligt, naar de Jordaan om zich door Johannes te laten dopen.

Jezus geeft zelf de opdracht om discipelen te maken door hen te leren. Ik kan geen volgeling als baby zijn maar zal zelf, in mijn leven als volwassene, keuzes op dit gebied moeten maken. Weer kom ik een bewijs tegen dat de doop een persoonlijke stap in gehoorzaamheid en geloof is in Handelingen 18 vers 8:

En ook veel Korintiërs die Paulus hadden gehoord gingen over tot het geloof en lieten zich dopen.

Mijn nieuwe schepping is een schepping na mijn oude leven. Het oude is voorbij, lees ik in Romeinen 6 vers 4:

We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping. Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen.

Ook Petrus zegt in Handelingen 2 vers 38:

U moet zich bekeren tot God en u laten dopen in de naam van Jezus Christus, want dan worden uw zonden vergeven. Dan komt ook de Heilige Geest in u wonen.

Tot slot lees ik nog in Handelingen 22 vers 16 het volgende:

Wat aarzel je dan nog? Sta op, laat je dopen en je zonden wegwassen, terwijl je zijn naam aanroept.

Wat aarzel je nog? Paulus had de Heer gezien en gehoord. Hij had gevestigd, geloofde in Jezus en zag in dat hij fout was. Hier kan ik niet omheen. Dit is het antwoord voor mij en wanneer ik lees in 1 Petrus

3 vers 21 dat mijn geweten gezuiverd kan worden van alle oude dingen, is mijn verlangen groot. Regelmatig heb ik nog dromen of korte flitsen in mijn slaap van oude dingen. Ik geloof dat dit zeker te maken heeft met mijn geweten en mijn herinneringen. God herinnert mij aan Gogoltha, waar Zijn zoon Jezus de overwinning behaalde. Satan herinnert mij aan mijn leven wat achter ligt en wil mijn toekomstbeeld vertroebelen.

Ik maak bekend dat ik gedoopt wil worden. Vol overtuiging en blijdschap zie ik uit naar die dag. Ik heb vrede in mijn hart en geloof dat de volgende bijzondere aanraking en genezing voor de deur staat. Als het allemaal waar is wat ik lees in de Bijbel over het geloof, dan kan ik alleen maar verlangen, hopen en geloven. Een enkeling probeert mij te overtuigen dat de volwassendoop niet goed is. Ik luister en weerleg alleen met Gods Woord zelf. Vaak komt de uitspraak: “Als kinderen van Abraham... enz.” “Ik lees alleen dat ik door geloof gered kan worden. En dat is een genadegave.” “Ja maar, het staat in de catechismus...” “Bij mij staat het niet in het Woord”, geef ik dan als antwoord. Ik laat mij niet weerhouden. Ik heb nergens in de Bijbel kunnen lezen dat kinderen gedoopt moeten worden. Sterker nog. Alle teksten die over de doop gaan, gaan over mensen die tot geloof gekomen zijn. Daar moet je verstand voor hebben en een wil. Dank U Here, dat u mijn rust en mijn zekerheid bent.

Het is zaterdagmorgen en ik heb alle voorbereidingen getroffen voor de dienst. Afgelopen sabbat kreeg ik van een broeder een cd'tje mee met één nummer. “Hier,” zei hij, “een mooi lied voor de doop.” Als ik thuiskom en dit lied luister, zeg ik: “Dit is mijn lied. Dit wordt aan het water gezongen.” Wat een heerlijk lied:

Al mijn zonden, al mijn zorgen, neem ik mee naar de rivier. Heer, vergeef mij en genees mij.

Vader, kom, ontmoet mij hier.

Want dit water brengt nieuw leven en verfrist mij elke dag. 't Is een stroom van uw genade, waar 'k U steeds ontmoeten mag.

Here Jezus, neem mijn leven, ik leg alles voor u neer. Leid mij steeds weer naar het water; 'k wil U daar ontmoeten, Heer.

Kom ontvang een heel nieuw leven, kom en stap in de rivier. Jezus roept je, Hij verwacht je en Hij zegt: "Ontmoet mij hier."

Leid mij steeds weer naar het water; 'k wil U daar ontmoeten, Heer. (Opwekking 642)

De tekst die de voorganger van God kreeg, voor het Woord in deze dienst, komt uit Psalm 40:

...toen boog Hij Zich tot mij over en hoorde mijn roepen om hulp. Hij trok mij omhoog uit de diepte van de zonde en uit de modder van de wereld. Hij zette mij stevig op mijn voeten, op een rots. Dank zij Hem kan ik weer goed lopen. Hij leerde mij een nieuw lied, een lofzang voor onze God. Ik hoop dat velen mij zullen zien en ook ontzag voor de HERE zullen krijgen. Dat zij ook op Hem gaan vertrouwen.

Weer een bevestiging van Gods beloftes. Wow, diepe blijdschap en verwondering vullen mijn hart. Vanmorgen voordat wij van huis weg gingen, kreeg mijn vrouw het op haar hart om een Psalm voor mij voor te lezen, dat was Psalm 40. Wanneer ik, voordat wij naar de rivier lopen om te dopen, mijn getuigenis geef, waarin ik aan de gemeente vertel hoe God mij gered heeft en mij met de woorden

bemoedigde dat Hij mij op een rots zal zetten, is het doodse stilte. Zoveel mensen, één Geest die spreekt. Wat een blijdschap en verwondering. De medebroeder die samen met de voorganger mij zou dopen, vertelde mij achteraf dat hij met open mond alles aangehoord had. God had hem een tekst gegeven voor mijn doop, en die kwam ook uit Psalm 40. Hij had niet overlegd met de voorganger. Mijn getuigenis, de voorganger, deze broeder en mijn vrouw, overal kwam Psalm 40 naar voren.

Als we even later bij de rivier staan en de gemeente het lied zingt, loop ik met de oudsten het water in. Wanneer ik, na mijn onderdompeling, uit het water kom en op het strand op mijn knieën zit om de zegen te ontvangen, breekt de zon door. De lucht die met donkere wolken bedekt is, breekt open. Hier laat God zijn zonnestrallen recht op mijn hoofd schijnen en ik zie gebeuren wat ik jaren geleden vroeg aan God bij het graf van mijn oma. “God als ze bij U is, wilt U dan de zon op haar kist laten schijnen?” Nu zit ik hier, overgoten door Gods licht.

Vanaf dit moment heb ik nooit meer een flashback, droom of gedachte gehad die herinnerde aan mijn verleden en die mij terug zouden kunnen gooien in mijn oude leven. Dat stuk is door genade gezuiverd. Amen.

GUNSTBEWIJZEN EN GODS TROUW

In september hopen we te trouwen. Omdat we alle kosten moeten dragen voor onze schoolgaande kinderen en de laatste afbetalingen moeten doen, hebben we geen ruimte om een uitgebreid feest te vieren. Nu is dat ook niet echt onze behoefte, maar we willen er mede voor onze kinderen, wel een prachtige dag van maken. Ik ben zo dankbaar dat mijn vrouw en ik weten dat God alles in Zijn handen heeft. Het heeft ons in de afgelopen jaren aan niets ontbroken, ondanks de strijd en moeilijkheden die we op geestelijk, emotioneel, materieel en financieel gebied hebben gehad. De kracht van geloof tijdens onzekerheid en beproeving, heb ik voor een groot deel geleerd en gezien in het geloofsleven van mijn vrouw. Nooit heb ik haar horen mopperen of klagen, maar ze heeft wel de Hemel bestormd met gebed. Zelfs zo, dat ik wel eens dacht, ja hoor daar gaan we weer. Gooi het maar weer op de vrome toer en spreek maar weer eens niemand aan op zijn of haar verantwoordelijkheid. Ik vond dat best lastig. Ik snap ook wel dat mijn oude natuur, mijn oude gevoelens van teleurstelling, afwijzing en boosheid sterk aanwezig waren. Ondanks dat heb ik mogen leren dat ik altijd een keuze heb. Wat laat ik regeren? Verstand of gevoel? Slechte gedachten of gedachten die van God zijn? Soms was het zo erg dat ik mij irriteerde aan haar stabiliteit en Godsvertrouwen. Nu dank ik Hem dat Hij mij door haar heeft laten zien dat door geloof alleen

een mens op het goede pad kan blijven en hulp krijgt van Hem die ons lief heeft. Ook daar heb ik veel mee geworsteld, maar, zoals ik meerdere keren geschreven heb, de beloftes van God en de uitkomst daarvan tot nu toe, veranderen mijn beeld van Hem. Vaak denk ik aan het lied God van trouw (Opwekking 542).

God van trouw, U verandert nooit. Eeuwige, U mijn vredevorst. Aller Heer, ik vertrouw op U. Heer ik roep tot U, opnieuw en opnieuw. Heer ik roep tot U, opnieuw en opnieuw. U bent mijn rots wanneer ik wankel, U richt mij op wanneer ik val. Dwars door de storm bent U Heer, mijn anker; ik stel mijn hoop alleen op U.

Dit is wat ik door genade mag leren. Zekerheid geeft Hij. Trouw, oprichter en rots is Hij, onze Here Jezus.

Mijn vrouw wil zelf haar trouwjurk maken en heeft stof gekocht. Het ligt al weken in de kast en zij weet niet wat ze er van moet maken. Als we op de sabbat in de dienst zitten, zegt ze in stilte: “Here, wat moet ik er nu mee, ik weet niet wat ik moet maken.” Dit is weer één van die krachtige maar ook zo eenvoudige voorbeelden van afhankelijkheid waar ik zo van leer. De Here antwoordt haar: “Vraag het aan je zuster.” Naast ons, in de andere rij, zit een zuster die mijn vrouw nog kent uit een andere gemeente. Toen mijn vrouw haar weer terug zag in deze gemeente kreeg zij een bemoedigende tekst voor haar. Dit is, blijkt nu, een eerste stap in het contact geweest met deze zuster. Mijn vrouw deelde met haar de tekst en verbaast reageerde zij: “Dankjewel, bijzonder, dat is mijn trouwtekst.”

Nu vraagt mijn vrouw aan haar: “Zou jij mij kunnen en willen helpen om mijn trouwjurk te maken?” Verbaast vraagt deze zuster hoe zij er bij komt om dit aan haar te vragen. “Het is zo lang geleden dat ik dat gedaan heb,” vertelt zij, “maar ik ben coupeuse

geweest.” Dat deze zuster voor nog iets meer gebruikt wordt door God, blijkt enige tijd later als zij bij ons thuis komt om de maten en het model van haar trouwjurk op te nemen en te bespreken. Als wij met elkaar aan de koffie zitten pak ik een heerlijk sigaretje. Terwijl ik deze aansteek, flitst er een gedachte door mij heen: zij gaat hier wat van zeggen! Deze zuster vraagt mij ineens hoe het voelt en hoe ik het beleef om gedoopt te zijn en de Heilige Geest ontvangen te hebben. Verbaasd over deze onverwachte vraag zeg ik: “Fijn, ik ben blij dat ik deze stap genomen heb.” “Dan zal de Heilige Geest niet zoveel aanwezig zijn waarschijnlijk, want Hij houdt niet van een uitgerookte tempel!” Bam, die komt binnen. In één beweging duw ik mijn sigaret uit in de asbak en ik heb nooit meer gerookt. Na ruim dertig jaar is het over en uit met de sigaret. Nooit heb ik meer de behoefte gehad aan een sigaret. Als deze zuster veertien dagen later weer bij ons is voor de trouwjurk van mijn vrouw, begint zij zich eerst te verontschuldigen. “Broeder,” zegt ze, “ik schaam mij diep en wil je vergeving vragen over mijn onbeschofte gedrag naar jou. Ik heb er twee weken mee gezeten omdat ik het als vrouw, tegenover een man, niet kan maken om mij zo op te stellen en ook nog iets te zeggen waar ik mij niet mee bemoeien mag.” “Zuster,” zeg ik, “ik ga jou niet vergeven maar bedanken. Dankjewel dat je de vrijmoedigheid had om mij te confronteren met mijn slavendrijver. Het kwam binnen als een bom en landde direct in mijn hart en hoofd. Mijn lichaam, de tempel van de Heilige Geest, moest ook op dit terrein met bezemen gekeerd worden. Ik heb na jouw opmerking de slavendrijver naar buiten gegooid en heb tot nu toe geen behoefte meer gehad om te roken. Stap voor stap mag ik afrekenen met slaaf van de verkeerde zijn. Dank en prijs de Heer.” Wat een humor hé? Ik hou van opschieten, ben gedreven en ondernemend. Ik heb soms maar een half woord nodig om iets te begrijpen of door te hebben en als ik achterom kijk in mijn leven met de Here dan gaat het niet altijd met de snelheid van een stoomlocomotief. Het is meer een

hoge snelheidslijn die God bij mij gebruikt. Dank u Heer dat ik dit nodig heb en U mij dat geeft.

De trouwjurk is gemaakt en alle andere dingen zijn zo goed als voorbereid. Ik ben jarig en een broeder en zuster uit onze Gemeente komen op bezoek. Het is zo'n beetje de eerste keer na onze pittige en lastige jaren dat wij mensen uitnodigen. Het is een fijne avond en we voelen dat deze broeder en zuster met hun kinderen ons normaal en respectvol behandelen. Ook dit werkt genezend voor ons emotionele leven en we zijn dankbaar en blij. Van deze broeder kreeg ik ook het dooplied. Als zij later op de avond weggaan, stopt hij een klein rolletje papier in mijn borstzakje. "Hier," zegt hij, "een cadeautje van God." Wanneer wij alles hebben opgeruimd, zitten wij nog even na te praten, voordat ik naar mijn logeeradres ga. Als ik het rolletje papier openvouw, zit ik inderdaad met papier in mijn handen. Stomverbaasd en vol ongeloof staren wij naar enkele duizenden euro's. Als we bekomen zijn van verbazing, voelen we diepe dankbaarheid en vreugde. "Here, is dit van U? Hier kunnen wij in één keer alles van betalen, inclusief onze bruiloft. Wat een liefde en trouw. Dank U Here dat U ons zo bemoedigd en laat zien dat U over alles uw goedkeuring geeft." Niemand, met uitzondering van personen die het aangaan, was en is op de hoogte van onze zorgen. Samen hebben wij wel de Hemel bestormd en daar ook onze klachten neergelegd. Wat financiën betreft hebben wij samen volledig onze verantwoordelijkheid genomen en ik heb dit misschien niet altijd met Hem overlegd. Des te groter is voor mij dit wonder van Gods liefde en trouw door broeders en zusters heen die de keuze maken om dit te doen. Dit voorval doet me denken aan Jesaja 65 vers 24:

*Voordat zij Mij roepen, zal Ik hun al antwoord geven.
Terwijl zij nog tegen Mij praten over wat zij nodig hebben,
zal Ik al beginnen hun gebeden te verhoren!*

Zelf zie ik heel sterk dat het Woord werkelijk vrijheid geeft. Pillen hebben invloed. Alcohol heeft invloed. Nicotine heeft invloed. Woorden van mensen hebben ook invloed. Maar de invloed van Gods Woord, de Bijbel heeft ook invloed. Op een heel andere manier. Alle eerder genoemde stoffen en woorden hebben invloed die bindt en uiteindelijk ziekelijk afhankelijk maakt en dan zelfs kan doden. In de studies die wij nu mogen geven, zeg ik dikwijls: “Wat je eet, daar wordt je groot van. Het is maar wat je eet. Waar wil je groot en dik van worden? Eet dagelijks het Woord. Rust, herkauw het en wordt groot!” Gods Woord is Waarheid en Waarheid maakt Vrij!

Ondanks alle pijn, verdriet en stormen kunnen wij zeggen: God is er bij! Het is een wonder dat ik hier sta, in mijn en ons leven en Hem heb mogen leren kennen, horen, beleven en mag zien in alle dingen.

DE BEVESTIGING VOOR ONS HUWELIJK

Het is vrijdagavond. Ik kom thuis uit mijn werk en heb een drukke dag gehad. Terwijl mijn vrouw nog sabbatsbrood aan het bakken is, plof ik neer op het aanrecht met een drankje. Dit is vaak een heerlijk moment voor ons samen. Even nog geen kinderen om ons heen en tijd voor een gesprekje. Ineens zegt zij: “Ik heb eens nagedacht over een huwelijksreis. Waar zouden wij eens heen gaan?” Diep van binnen vlamt er zo’n angeltje op. Geld, armoede... Ook merk ik dat er bij alle cadeau’s, verrassingen en giften die wij ontvangen een soort schuldgevoel opkomt. Het is ook een soort verplichtinggevoel om altijd te delen en te geven. Ik stel daarom voor om dit te combineren met een reis naar Hongarije. Al jaren gaan wij daar hulp geven onder de zigeuners in een bepaalde streek en ik zeg eigenlijk automatisch: “Laten we dat doen, dan is het gelijk ook nuttig.” Ik geloof dat het toch heel diep van binnen vast zit op *werken*. Dat is een beeld, verplichtinggevoel, wat in ontelbare mensen zit, geloof ik. Als ik kijk naar het verhaal van de verloren zoon, zijn broer en de vader zie ik dat beeld ook. Wanneer de jongste zoon een varkenstrog leeg slurpt, denkt hij ineens: Ik had het thuis beter, ik kan beter terug gaan. Zijn oude identiteit is totaal verdwenen. Eerst was hij jong, rijk, kon alles doen en hoefde niet meer te werken. Nu was hij arm, berooid, teleurgesteld en alleen. Zijn gedachten waren omgevormd: Ik ben het alleen nog waard om

te werken. Hij zag en hoorde de liefde van zijn vader daardoor niet. Bij de oudste zoon was het op werkgebied hetzelfde gesteld, maar vanuit een andere bron. Boosheid en onrechtvaardigheids gevoelens maakte dat hij zijn vader ter verantwoording wilde roepen. Ook hij zag de liefde van de vader niet.

Zo had ik ook bedacht dat het goed zou zijn om het aangename met het nuttige te verenigen. Mijn vrouw vertelt waar zij deze dag mee bezig was in haar gedachten en zou heel graag een reis naar het beloofde land maken. Israel. Als door een bij gestoken veer ik op en lanceer: “Schat, daar hebben wij absoluut geen geld voor!” “Dat weet ik,” zegt ze, “maar dat is ons probleem niet. Ik moet ook niet bij jou wezen, maar bij de Here.” Zij vertelt dat ze deze dag bezig is geweest met een goedkeuring en bevestiging bij God voor onze bruiloft. “Here,” vroeg zij, “als U Uw goedkeuring geeft aan ons huwelijk, mogen wij dan als bevestiging een huwelijksreis maken naar Israel?” Als iedereen thuis is, hebben we met elkaar een heerlijk moment van rust en genieten.

Het is zaterdagmorgen en we zijn in de samenkomst. Een broeder met zijn gezin is net terug uit Israel en deelt zijn ervaringen met de gemeente. Dan vraagt hij aan het einde van zijn verhaal: “Wie is er nog nooit in Israel geweest?” Zo’n zestig handen gaan omhoog, ook die van mij en mijn vrouw. “Jullie mogen allemaal op mijn kosten naar Israel, kom na de dienst bij me langs en geef je maar op!” Ik krijg een por in mijn zij van mijn vrouw. “Zie je het? Kijk, dat bedoel ik!” Ik weet niet hoe ik moet reageren. Gedachten stormen door mijn hoofd. Weer je hand ophouden? Denk je werkelijk dat dit niets kost? Maak je jezelf weer afhankelijk? Vraag na vraag raast door mijn hoofd en ik zeg in een onbewust, bewuste reactie: “Denk maar niet dat ik weer mijn hand ga ophouden.” Het is er uit voor ik er erg in heb. Dit kan toch niet waar zijn. Wij trouwen over een paar weken en mijn vrouw wil op huwelijksreis naar Israel. Kort

daarop wordt deze reis georganiseerd. Na de dienst durf ik me met schroom op te geven en ga zo snel mogelijk weg. Twee weken later hoor ik dat het de bedoeling is dat ook de kinderen mee gaan. Dat gaat wel heel ver voor mij en ik worstel dagelijks met de gedachte dat ik toch nooit al mijn kinderen op kan geven. Dat kan ik toch niet maken? dan besluit ik om deze broeder een mail te sturen met de vraag of onze twee dochters ook meekunnen. Ik raak altijd een beetje van slag als deze broeder spreekt. Kort, zonder uitleg, recht toe recht aan en als het om, voor mij, grote dingen gaat, lijkt het of dit voor hem niets betekent. Binnen een uur rollen de tickets voor onze dochters van mijn printer.

Dan is de dag van ons huwelijk aangebroken. We hebben een heerlijke dag met zon. We hebben gekozen om onze bruiloft met een Joods tintje te vieren. Trouwen onder de Chupa. Als het ware een tent, die Gods bedekking en bescherming uitbeeldt, waaronder het huwelijk ingezegend wordt. Er is Hebreeuwse muziek en een prachtige dienst. Alles loopt op rolletjes en iedereen is blij. Wat een feest. De medebroeder en voorganger van onze gemeente heeft de tekst van de prediking gehaald uit Jeremia 33 vers 10 tot 11:

De HERE verklaart dat de blijdestemmen van bruidegomen en bruiden en de vrolijke liederen van hen die de HERE dankoffers brengen, weer zullen worden gehoord in dit eens verwoeste land. De mensen zullen zingen: "Dank de HERE! Want Hij is goed en Zijn goedheid en trouw zijn eeuwig!" Ik zal dit land weer net zo gelukkig en welvarend maken als vroeger.

Vorige week was mijn vrouw in haar Bijbel aan het lezen en werd haar hart gevuld met de tekst uit Jeremia 33 vers 3:

Vraag Mij en Ik zal u enkele geheimen vertellen over wat

hier gaat gebeuren.

Prijs Adonai, de Here onze God, die zo goed is voor een mens die vaak wegloopt of verkeerde wegen kiest. Zijn goedheid en trouw achtervolgen ons. We worden achtervolgt, vroeger ook maar nu door Hem die ons door genade liefheeft.

We hebben een heerlijke dag vol goede dingen. De dienst heeft velen geraakt. Mede omdat de meeste aanwezigen in traditionele kerken zitten en dit nooit meegemaakt hebben. Wij zijn nu samengevoegd en God is ons richtsnoer die ons bij elkaar houdt. In Prediker 4 vers 12 staat:

Iemand die alleen staat, kan worden aangevallen en verslagen, maar twee mensen kunnen elkaar te hulp komen en zo de overwinning behalen; drie is zelfs nog beter, want een drievoudig koord is niet gemakkelijk te breken.

Dan wordt Gods antwoord op de vraag van mijn vrouw praktijk. Wij mogen samen met ruim zestig broeders, zusters en hun kinderen op huwelijksreis naar Israel. Tien dagen lang rondreizen. Het is een heerlijke en indrukwekkende reis. Tijdens de eerste maaltijd in het hotel staat de bewuste broeder achter mij. Hij legt zijn handen op mijn schouders en vraagt: “Waar is de rest van je gezin? Zij hadden hier ook moeten zitten!” Ik schaam me en baal enorm. “Here, vergeef mij mijn wantrouwen, achterdocht en ongeloof. U die tot nu toe bewezen hebt, door alle strijd heen, dat u met mij bent. Mij niet vergeet en mij niet verlaat. Vergeef mij Heer en kom mijn ongeloof te hulp...”

Dit kunnen we niet vergeten. Elke keer weer is het een feest om deze getuigenis te vertellen.

MIJN ROEPING

We zijn nu enkele maanden getrouwd en ik heb een full time baan in de GGZ (Geestelijke Gezondheid Zorg). In de afgelopen jaren heb ik mijn studies afgerond en hebben wij samen veel onderwijs gevolgd op pastoraal gebied. Mijn verlangen wordt steeds sterker om hulp te gaan verlenen vanuit het Woord van God. Elke keer als ik de Bijbel pak, denk ik bij mezelf: dit is pas GGZ, maar dan Gods Gezondheids Zorg. Wat een machtige belofte staan hierin. Het wordt steeds helderder dat alles wat wij geestelijk doen of beleven uitwerking heeft op ons lichaam. Ook alles wat wij lichamelijk ondernemen kan een grote uitwerking op onze psyche hebben. En daar hebben wij het beste therapieboek voor gekregen wat er maar bestaat.

Het boek Spreuken is zo'n prachtig voorbeeld daarvan. God toont ons met Zijn eigen inzicht wat de gevolgen zijn van alle wegen, waarin een mens zou kunnen wandelen, niet zo zeer in de vorm van een wetboek, maar een boek dat handelt over de wereld, en over het bestuur van God. Veel is te lezen over het principe dat de mens oogst wat hij gezaaid heeft. Vaak zijn er twee wegen te onderscheiden in het boek. De Goddelijke weg voor het gedrag van de mens, en de onderscheiding van wat het hart van de mens voortbrengt en de gevolgen daarvan. Spreuken bepaalt ons bij de Wijsheid en Voorzichtigheid om ons te behoeden. Tevens om ons te gewennen om onderworpen te zijn aan de gedachten van God.

De voorschriften leiden tot praktische blijdschap in deze wereld. Dat ons gedrag en denken ook invloed heeft op ons lichaam, wordt overduidelijk in Spreuken 3 vers 5 tot 8:

Vertrouw met heel je hart op de HERE en verwacht het niet van je eigen verstand. Laat God delen in alles wat je doet, dan kan Hij je levensweg bepalen. Ga niet op je eigen oordeel af, maar koester ontzag voor de HERE en ga het verkeerde uit de weg. Dat werkt als een medicijn voor je lichaam en dringt diep in de botten door.

Daarom is het dat we worden aangespoord in Spreuken 4 vers 10:

Luister naar mij, mijn zoon, en neem mijn woorden ter harte. Dan zul je een lang en goed leven hebben.

Ik vind nog een aantal verzen in Spreuken die duidelijk dit verband aangeven.

Een zuiver hart doet goed aan eigen en andermans leven, maar haat en nijd bederven alles. (Spreuken 14:30)

Een blij hart doet het lichaam goed, maar een ontmoedigde geest maakt ziek. (Spreuken 17:22)

Een moedig hart is de mens tot steun, zowel in geestelijk als lichamelijk lijden; maar wie zal een ontmoedigd hart tot steun zijn? (Spreuken 18:14)

Vanmorgen tijdens mijn ontbijt, sloeg ik de Bijbel open. Mijn oog viel op de volgende woorden uit Spreuken 24 vers 11 tot 12:

Red hen, die ten onrechte met de dood worden bedreigd; zij verkeren in levensgevaar, tenzij je ingrijpt. Als je zegt: "Ik kan er ook niets aan doen", zal God, die de harten ziet en

de diepste beweegredenen kent, dan niet beter weten? Want God zal de mensen vergelden naar wat zij hebben gedaan.

Deze woorden landen in mijn hart. Een golf van vreugde overspoelt me. Ik lees het nog eens en dan vraag ik: “Here is dit Uw bevestiging? Mag ik beginnen met mijn bediening?” Mijn vrouw slaapt nog en ik rij vol blijdschap naar mijn werk. De hele dag blijft deze tekst door mijn hoofd malen. Redt degenen die ter doding wankelen... Als de werkdag voorbij is, kan ik bijna niet wachten om thuis aan mijn vrouw te vertellen hoe blij ik ben. Ik geloof dat God een startsein heeft gegeven. Zodra ik binnen kom zegt mijn vrouw: “Schat luister, ik zit vanmorgen de Bijbel te lezen en ik zie een tekst die mij de hele dag niet meer losgelaten heeft; redt degenen die ter doding wankelen...”

Samen kunnen we wel dansen van vreugde. Wat een bemoediging. Zo’n duidelijk antwoord van God wat ons beiden op dezelfde dag zekerheid, geloof en vreugde geeft om te starten met de stichting. Na overleg en advies weten wij dat een stichting opzetten de beste keuze is voor onze bediening. Als we het avondeten genuttigd hebben en wij onze wandeling hebben gemaakt pak ik een pen en geef deze in geloof aan de Here. “Here, U heeft mij beloftes gedaan en in een visioen laten zien dat ik samen met mijn vrouw een bediening krijg om mensen te helpen die geestelijke en psychische noden hebben. Here, U heeft gezegd dat wij niets te kort zouden komen op financieel en materieel gebied en nu moeten er statuten komen. U heeft ons Uw Woord uit Spreuken 24 gegeven en wij staan klaar Heer. Vandaag stappen wij uit in geloof en er zijn geen financiën om deze statuten te laten schrijven bij één of ander bureau. Ik wil vragen Heer, neem mijn pen over en leidt mij door de Heilige Geest om zelf deze statuten te mogen schrijven zoals U dat wilt. Twee avonden heb ik op het schrijven van de statuten gezeten. Deze zijn nodig om een stichting op te richten. Een bestuur

is gevormd en ik stuur de statuten op naar de belastingdienst. Binnen zeven dagen kregen wij alles terug van de belastingdienst. Zij geven hun goedkeuring en we zijn aangemerkt als ANBI. Nadat we bij de notaris geweest zijn om de statuten vast te laten leggen, was Stichting de Arend een feit. Ook hierin is het zo mooi om te zien dat alle deuren open gaan en er geen ruimte is voor twijfel. God heeft haast. Er is veel nood en er zijn arbeiders nodig.

VOLLEDIG IN GODS BEDIENING

Wij wonen alweer enkele jaren in ons nieuwe huis. Een heerlijk en groot huis met veel kamers en ruimte. Ook het verhuizen naar deze plaats en de manier waarop dit allemaal tot stand kon komen is niet anders dan onder de leiding en medewerking van God gegaan. Ik zou een apart boek kunnen schrijven over de bijzondere en ondenkbare situaties die plaats vonden, voordat wij hier terecht kwamen en ook van de tijd die wij hier met ons gezin wonen. Enkele ingrijpende, pittige, maar ook mooie dingen wil ik je in dit verhaal vertellen.

Ik werk nog steeds drie dagen in de reguliere zorg en de rest van de week in de stichting. We vangen mensen op in huis. De beloftes die God gegeven heeft op het gebied van inkomsten, worden steeds duidelijker en komen in vervulling. Het is voor mij niet altijd eenvoudig om zonder twijfel en onzekerheid beslissingen te nemen op dit terrein. Ik merk dat er nog regelmatig een kramp zit in het omgaan met Gods beloftes. Zijn wij ooit tekort gekomen? Nee, absoluut niet. Het lastige is, dat ik dat vaak achteraf kan zeggen, maar voor of tijdens bepaalde situaties vind ik dat wel eens moeilijk. God is goed. Zijn beloftes houden stand. Hij is een waarmaker van Zijn woord. Zelfs de vogels geeft Hij iedere dag te eten, maar soms slaat bij mij de angst en twijfel toe. Mijn verlangen wordt met de dag sterker om volledig voor Hem onze tijd in te richten. Als ik kijk

naar de donaties en giften, dan ben ik dankbaar en blij en is er niets tekort. Als ik kijk naar mijn vaste en goede inkomsten vanuit de gezondheidszorg, zie ik dat een deel van deze inkomsten nodig zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, die nog niet vanuit de stichting gefinancierd kunnen worden. Wat een zegen dat ik deze baan nog hebben mag! Of is dit een beetje vroom gepraat om mijn angst en onzekerheid te verbergen?

Dan ineens is daar een stem. Duidelijk en krachtig komen de woorden in mijn hart en gedachten: “Wijdt je aan je bediening!” Ik kijk om mij heen en ben verbaasd. Het was zo duidelijk en krachtig dat ik dacht dat er iemand in mijn buurt stond die dat zei. Op hetzelfde moment weet ik ook dat God dit tegen mij zegt en ik hoef echt niet te vragen wat Hij bedoelt. Ik weet dat Hij wil dat ik samen met mijn vrouw alle tijd besteed aan onze bediening. Ik overleg met haar en besluit om er direct werk van te maken. Vreemd, hoe onzeker ik soms kan zijn, zo zeker ben ik ineens om dit te doen. Op mijn werk deel ik mee dat ik ontslag neem en volledig vanuit de stichting ga werken. Op de vraag hoe ik denk financieel rond te komen, wijs ik met mijn vinger naar de Hemel en zeg zonder twijfel: “Mijn Vader zorgt voor mij!” Als ik naar de gezichten kijk, zie ik twijfel, maar ik voel zekerheid en kracht. Dit is voor mij veel meer waard dan wat deze mensen denken en vinden.

Na een maand fulltime gewandeld te hebben binnen onze bediening, is er geld voor salaris. Het was een heerlijke maand waarin wij vol vreugde, tot wel duizend kilometer per week reden voor gesprekken en hulp bij mensen thuis. Wat liefdevol van de Heer dat ik stap voor stap mag leren en afleren. Hij vindt ons samen goed genoeg om dit werk te doen, met het doel om te groeien en krachtig te worden in Hem. Wat een les krijgen wij steeds weer in het principe: als je iets nodig hebt en wilt, geef het dan eerst weg! Ik geef mijn tijd en alle aardse zaken op en God zorgt dat deze aardse zaken gewoon door

kunnen gaan. Inkomsten zijn er.

Regelmatig hebben wij een aanvaring met mensen die daar iets anders over denken. Wij ervaren letterlijk wat wij al zo vaak hebben horen zeggen; als je hoofd boven het maaiveld uitkomt wordt je beschoten. Belangrijk is dat we moeten waken, dat we ons hoofd niet verliezen. De beste stuurman staan aan wal! “Here, geef ons kracht om door te gaan en staande te blijven.” Als het aan de opmerkingen en kritiek van mensen had gelegen, zou er niet veel over blijven van onze bediening. Maar wij kijken naar Boven. Wij leven in de wetenschap en ervaring dat God alles in Zijn hand heeft en ons voorziet van inzicht, wijsheid en genade om alles te geven wat nodig is voor de arme, verdrukte en hulpbehoevende.

Een echtpaar zit tegenover ons in het kantoor. Zij hebben een verhaal wat in en in triest en pijnlijk is. Tijdens dit gesprek kunnen wij niets anders dan alleen maar luisteren. Als zij na ongeveer twee uur klaar zijn met vertellen, zitten wij alle vier met tranen in onze ogen en is het stil. In stilte bid ik: “Here wat moeten wij doen?” Het enige wat ik op mijn hart krijg is: “Bidt maar!” Als het even stil is, sluit ik af met gebed en staan zij op. Zodra de voordeur achter hen in het slot valt, wordt ik besprongen door gedachten. Fijn hoor, prachtig, dat heb je goed gedaan. Geweldig zeg, wat een krachtige hulpverlening. Professioneel ook, lekker janken met je cliënten. Is dit het nou, wat je geleerd hebt? Ze zullen er echt van opgeknapt zijn... “Satan, zwijg in Jezus naam”, roep ik uit. “Je doet je naam eer aan, vader der leugen wordt je in Zijn Woord genoemd. Ik weiger langer om te luisteren naar je smerige influisteringen.” “Here, zet mij om Jezus wil vrij van deze leugens en vul mijn gedachten met Uw gedachten...” Zo probeert de boze iedere keer een andere invalshoek te vinden om mij af te leiden van mijn opdracht. Drie maanden later krijgen wij een mail met de volgende boodschap: *Nogmaals hartelijk dank voor jullie luisterend oor en gebed. Dat*

jullie met ons huilden en geen oplossingen of adviezen gaven, was voor ons al een bevrijding. Na ons vertrek bij jullie is er zoveel veranderd. Wij zijn vrij en zijn gelukkig. God heeft ons gehoord en gezien en we hebben met Hem onze problemen overwonnen.

Dan snap ik pas wat hier gebeurd is. We zijn dankbaar dat de leiding van God vaak onbegrijpelijk is, maar wel Zijn doel heeft. Wat een genade dat wij van alle dingen mogen leren en het ons standvastigheid en een steeds groter geloof geeft.

Romeinen 12 vers 9 tot 16 zegt:

Laat uw liefde geen schijnvertoning zijn. Keer u af van het slechte, maar klem u vast aan het goede. Houd veel van elkaar, als broeders en zusters, en laat elkaar uw waardering blijken. Laat uw ijver niet verslappen, maar dien de Here met enthousiasme. Wees blij, want God gaat iets geweldigs voor u doen. Geef niet op als u het erg moeilijk krijgt en houd nooit op met bidden. Help de gelovigen die tegenslag hebben en doe altijd uw best om gastvrij te zijn. Wens de mensen die u vervolgen alle goeds toe. U moet hun niets kwaads toewensen. Wees blij als anderen blij zijn en wees verdrietig als zij verdrietig zijn. U moet één van hart en ziel zijn. Wees niet hoogmoedig, maar doe uw best nederig te zijn. Doe niet of u de wijsheid in pacht hebt.

Ik kom er steeds meer achter dat alles wat wij leren of bestuderen nuttig kan zijn, maar dat de Agape Liefde van God, de volmaakte Liefde, alles is wat wij nodig hebben in welke situatie dan ook. Wat zitten wij als mensen vaak ons best te doen om goed over te komen. Wat wordt er hard gewerkt om iets te bereiken. In deze situatie leerde ik dat wij God bij alles nodig hebben en in alle eenvoud aan Hem kunnen vragen wat wij moeten doen. Zijn eenvoudige

antwoord was in dit geval: “Luister en bid.” Daar werd kracht aan verleend en daar konden wij als hulpverleners niets aan toevoegen. “Dank U voor dit bericht Heer, dit bemoedigt ons.” Natuurlijk probeerde satan mij te ontmoedigen. Hij weet als de beste wie Jezus Christus is en wat Zijn naam inhoudt. Wij kunnen soms overtuigd zeggen, de Here is met mij, met Hem ben ik meer dan overwinnaar.

Romeinen 8 vers 37 zegt:

Maar onder al die omstandigheden hebben wij, dank zij Hem Die zoveel van ons houdt, de overwinning!

Als het er op aan komt zal je in dat geloof uit moeten stappen en soms direct de geestelijke strijd moeten aangaan, voordat de boze jou uit angst op je knieën heeft en over jou regeert.

Zo kan ik inmiddels talloze verhalen schrijven. Zoals vele mensen strijden met ziekte, depressie, angsten of wat dan ook. Zo strijd ik tegen mijn vlees, mijn oude gevoelens, mijn oude ik. Soms zitten we in een achtbaan van gebeurtenissen ook binnen ons gezin en de gasten die tijdelijk inwonen voor hulp en begeleiding. Vele dingen gaan goed, maar er zijn helaas ook zaken die niet goed gaan. Er drukt een grote verantwoordelijkheid op onze schouders maar wij weten voor wie wij dit doen. Wij weten ook dat God ons alles geeft wat nodig is. Heel soms, wanneer er weer sprake is van diefstal, bedriegerij, drank of sexuele uitpattingen onder onze gasten dan bevliegt mij wel eens de gedachte: het is maar goed dat Liefde en Genade boven mijn vlees staan anders zou het wel eens fout kunnen aflopen. Wij moeten echter op een andere manier voor ontlading zorgen. Godzijdank houdt mijn nieuwe leven me soms tegen om verkeerde dingen te doen.

WIE WINT HIER?

Het is voorjaar en wij gaan enkele dagen naar het buitenland, naar vrienden. Ik heb gereedschap in mijn auto geladen omdat ik tijdens ons verblijf ook een karweitje zal doen voor onze vrienden. Zij willen een schuur ombouwen tot tuinhuisje en er moet een kozijn worden geplaatst. Het is een enorme tuin die om hun huis ligt en de schuur bevindt zich zeker vijftien meter bij het huis vandaan. Mijn vrouw zou met onze vriendin een paar winkels gaan bezoeken, maar geeft op het laatste moment aan dat zij niet meer wilde, dit terwijl ze zich er al weken op verheugd had. Ik sta achter de schuur met een grote haakse slijper in mijn handen en ben bezig om het tweede gat in de muur te slijpen. Als ik met de laatste sleuf bezig ben gebeurt het. De machine slaat vast en de kracht waarmee dat gepaard gaat, zorgt ervoor dat mijn linkerhand losschiet van de handgreep. De slijper zweeft door de lucht en tijdens deze ongecontroleerde beweging slaan de grote diamanttanden in mijn pols. Alle spieren, zenuwen, pezen en de slagader in mijn pols werden doorgesneden. Het is gek, maar in die paar seconden tijd zag ik dit als een rechtstreekse aanval uit de duisternis. Toen mijn hand in de lucht hing en ik zag hoe alles los hing was het een seconde totale duisternis. In die seconde riep ik uit: "Ik zal niet sterven, maar leven want Jezus Christus leeft in mij." Direct daarna riep ik om hulp. De ambulance en de helikopter waren er vrij snel bij om mij naar het ziekenhuis te brengen. Als mijn vrouw en onze vriendin niet thuis gebleven waren, was er niemand geweest die een ambulance had kunnen bellen. God had

het zo geregeld. Terwijl ik aan het wachten was, zag ik als het ware het leven uit mijn stromen en dacht: is het goed, is het vrede? Ineens besefte ik dat ik binnen enkele minuten het leven op aarde zou kunnen verlaten. Ik bad: “Vader in de hemel is het goed, is het vrede, kan ik thuishkomen?” Op dat moment overviel mij een gevoel van intense vrede. Toen ik op mijn vrouw keek en zag hoe zij er aan toe was, in shock, bad ik het volgende: “Vader als het nog geen tijd is om Thuis te komen, wilt U dan geven dat ik niet bewusteloos raak of flauwval, dat zou mijn vrouw misschien niet aankunnen.” Later vertelt ze mij dat zij op hetzelfde moment bad: “Here laat hem niet bewusteloos raken of wegvallen, ik zou het denk ik niet meer aankunnen.”

Tot na de operatie ben ik bij kennis geweest. Alles wat doorgesneden was, is aan elkaar gehecht. Tijdens de operatie zei de chirurg tegen mij: “U hebt geluk gehad meneer, uw ketting is doorgesneden en ligt in twee stukken om uw hals.” Ter hoogte van mijn halsslagader hadden de tanden van de slijper een spoor in mijn huid getrokken voordat hij op de grond viel. Zoals ik zei ervoer ik het als een aanslag van de boze en dit bericht bevestigde helemaal waar deze op uit was. De andere dag toen ik in het ziekenhuis lag, daalden tijdens mijn gebed deze woorden met kracht in mijn hart: het gaat er niet om wat er met je lichaam gebeurt, maar het gaat erom wat er in je lichaam gebeurt. Deze woorden gaven mij zoveel kracht en weer voelde ik een diepe vrede en de liefde van Jezus Christus die bij mij was en de aanval van de boze stopzette. Vele mensen waren geschokt, sommigen opstandig en sommigen zelfs boos dat dit was gebeurd. Anderen zagen het als straf van God. “Hoe kan God dit toelaten bij mensen die altijd klaar staan om anderen te helpen”, werd er letterlijk gezegd. Vol van vrede en liefde mocht ik uitleggen dat het niet gaat om het lichaam maar dat het gaat om wat er in het lichaam gebeurt, in het hart. Ik heb gevraagd of ik een levende

getuige mag zijn, onder vele mensen die ik mag ontmoeten. Ik wil uitleggen dat de liefde van Christus voor eeuwig in het hart zit en dat dit ook niet af te breken is door een ongeval of een aanval. Ik heb gevraagd: “Vader bewaar mij voor opstand, teleurstelling, ongeduld en frustratie en leer mij hulp vragen en dankjewel zeggen om Jezus wil...” Dit heb ik vijf maanden mogen doen. Na een tweede operatie in Nederland moesten de artsen concluderen dat zij niets meer aan mijn pols en mijn hand konden doen. Alles stond stijf. Er was nauwelijks beweging in te krijgen en ik had zeer veel pijn. Al die maanden had ik een ondraaglijke zenuwpijn, zonder de zwaarste pijnstillers die er waren, was leven voor mijn gevoel, bijna niet mogelijk en met deze medicatie net zo min. Alles was opgejaagd. In de nachten kon ik wel om ons hele dorp heen rennen, voor mijn gevoel, zo onrustig en opgejaagd was ik door invloed van deze pillen. Toen kwam het moment dat ik het opgaf en riep: “Heer, waarom hebben ze mijn hand er niet af gelaten? Waarom moet ik door het leven met deze hand en pijn?” Kort daarna kwam het moment dat tot driemaal toe door de Heer bevestigd werd dat ik naar genezingsdienst van broeder Zijlstra mocht. In Jakobus 5 vers 14 tot 16 staat:

Als iemand ziek is, laat hij de voorgangers van de gemeente vragen bij hem te komen om met hem te bidden en hem namens de Here met olie te zalven. Als zij in geloof bidden, zal de zieke genezen worden; de Here zal hem gezond maken. En als hij gezondigd heeft, zal de Here het hem vergeven. Beken daarom uw zonden aan elkaar en bid voor elkaar, zodat u genezen wordt. Want als een goed en rechtvaardig mens God om iets bidt, heeft dat een geweldige uitwerking.

Een zuster uit onze gemeente belde op om de volgende woorden door te geven: “Anton, ik stap vanmorgen in mijn auto en de volgende woorden kreeg ik ineens in mijn gedachten: Zalig is

de man die op God zijn vertrouwen stelt, hij zal de overwinning behalen. Ik vroeg: Heer wat is dit, voor wie is dit? De Here gaf mij jouw naam in gedachten dus bij deze heb ik mijn boodschap doorgegeven.” Ik bad daarna: “Vader, welke overwinning bedoelt U hiermee?” Direct wist ik het: mijn hand was geroofd in het rijk van de duisternis en deze moet in naam van Jezus teruggehaald worden om weer dienst te doen in Zijn Koninkrijk. Even later belde een broeder uit onze gemeente mij op. “Broeder,” zegt hij, “ik ben veel aan het bidden en ik ben erg bezig met jouw hand en je pijn. Ik geloof niet dat een Vader zijn kind zo laat lijden. Morgenavond is er een genezingsdienst met broeder Zijlstra, ga daar heen.” Toen kwam mijn vrouw, die nog niets van deze telefoontjes wist, met de vraag: “Zouden we morgenavond naar de genezingsdienst gaan bij Zijlstra? Ik zag dit net voorbij komen in de aankondiging op de televisie en ik geloof dat dit niet voor niets is.” In dat geloof en vertrouwen ben ik met mijn vrouw naar een dienst van broeder Zijlstra gegaan.

Dan zitten we daar. Een paar honderd man vult de zaal. Zodra de vraag gesteld wordt wie er genezing nodig heeft, lijkt het wel of iedereen om acht uur aan de koffie wil zitten. Het is net of iedereen eerst wil. Ik ben toch niet bij een supermarkt met haastige mensen zeker? Mijn vrouw zegt: “Schat, wij komen vanzelf aan de beurt, als God zijn plan vanavond door laat gaan kan dat ook vannacht.” Het werd bijna twaalf uur. Ik deed mijn beugels af, waar ik nooit meer vanaf zou komen, en liep naar voren. Er wordt door een andere broeder de vraag gesteld waar ik voor kom. Wanneer ik kort vertel wat er is vraagt hij: “Denk je dat God vanavond genezing schenkt?” “Ik ga niet eerder weg dan dat Hij mij aangeraakt heeft”, is mijn antwoord. “Dat noem ik geloof”, zegt hij nog. Tijdens het gebed ging mijn hand dicht en bij het amen, stond hij weer stijf. “Dank U Heer, U hebt mijn hand aangeraakt, ik heb gezien en gevoeld

dat U er was. Dank U voor dit wonder. Wat ben ik blij dat ik zo'n groot vertrouwen en geloof kreeg en mij niet liet meesleuren in teleurstelling of negativiteit.”

Jakobus 1 vers 2 tot 8 zegt:

Beste broeders, is uw leven vol moeilijkheden en verleidingen? Wees dan maar blij; want als de weg ruw is, kan uw geduld groeien. Laat uw geduld dus toenemen en probeer niet de problemen te ontlopen. Als uw geduld volgroeid is, zult u alles aankunnen en een sterk en zuiver karakter hebben. Als u wilt weten wat God van u verwacht, vraag het Hem en Hij zal het u graag vertellen. Want Hij staat altijd klaar om ieder die Hem daarom vraagt, voldoende wijsheid te geven; Hij zal het u niet kwalijk nemen. Maar als u Hem erom vraagt, moet u ook verwachten dat Hij het zal geven. Iemand die twijfelt, lijkt op een golf van de zee, die door de wind heen en weer gejaagd wordt. Zo iemand moet niet denken dat de Here hem iets zal geven, als hij twijfelachtig is en onzeker in zijn optreden.

Door geloof en door gebed is genezing begonnen in mijn hand. Lopend naar de uitgang van het gebouw voelde ik de pijn wegzakken en kon mijn pols en vingers bewegen. Opnieuw maakte ik mijn beugels los en voelde ik die vreselijke pijn dwars door mijn lichaam naar buiten gaan. Alsof ik een schok van een paar duizend volt voelde zo verliet een bijna onmenselijke of demonische pijn mijn lichaam. Ik klapte in mijn handen en riep: “Schat, stop, kijk...”

Thuis kwam ik erachter dat ik zelf achter het stuur van onze bus was gestapt en met twee handen aan het stuur had gezeten alsof het de normaalste zaak was.

De andere dag hebben wij avondmaal mogen vieren. God is groot,

Hij is goed. De pijn is weg, mijn pols beweegt en mijn vingers kan ik haast één voor één bewegen.

Het hele weekend daarop was ik alleen maar druk met getuigen hoe groot Hij is. 's Nachts bij thuiskomst kwam één van onze zoons uit bed en vroeg: "Ma, is pa genezen?" "Wat denk je?" vroeg mijn vrouw. "Ik denk het wel", zei hij. Amen, wat een zegen en genade als kinderen door de ouders mogen zien dat geloof werkt. Dat God bestaat.

Helemaal voorbereid en geestelijk opgeladen zie ik uit naar maandag. De dag dat ik voor therapie naar het ziekenhuis moet. Wanneer ik op de gang loop en een therapeut tegenkom zegt zij: "Zo, wat zie jij er netjes uit." "Dat zien Koningskinderen altijd", flap ik er uit. Of is dit de kracht en leiding van de Geest? "Hoezo Koningskind, wil je zeggen dat je koninklijk bloed hebt?" "Jazeker", zeg ik lachend, "maar dat ga ik je zo vertellen."

Wanneer ik even later mijn hand en arm op tafel leg roept ze: "Naar welke healing ben jij in Gods naam geweest?" Dan maak ik gelijk van de gelegenheid gebruik om deze therapeut nog even te herinneren aan mijn Koninklijk bloed. Ik ben gewassen, gereinigd, gerechtvaardigd en geheiligd door het bloed van de Here Jezus. Dank u Heer voor deze fantastische opening, vloog door mijn gedachten. Daar heb ik voor drie therapeuten en drie patiënten uit mogen leggen hoe goed, hoe trouw, hoe genadig en liefdevol onze Heer Jezus Christus is. Dat Hij degene is die troost, die geneest, die vrede geeft en die trouw is. Tot driemaal toe sprak een therapeut uit: "Er is meer tussen hemel en aarde, dit is een wonder."

In diezelfde week ontmoet ik nog een zuster uit de gemeente. Als je mij vraagt hoe ik deze vrouw op het eerste gezicht zou omschrijven, zou ik zeggen: "Een vrouw met een zeer kritisch gezicht die eruit

zag of ze net in een tros citroenen heeft gebeten.” Ik denk: op je hoede zijn! “Broeder,” zegt ze, “heb ik het goed gehoord? Is je hand genezen?” “Ja,” antwoord ik haar, “dit goede bericht is goed aangekomen bij je.” “Mag ik die hand eens zien?” Ik strek mijn hand naar haar uit en deze wordt kort maar aandachtig bestudeerd. Ik volg haar ogen en ben er klaar voor. Klaar voor de aanval. “Mag ik je andere hand ook eens zien?” Ook mijn andere hand strek ik naar haar uit en nu wordt haar blik nog iets kritischer. “Waarom heeft God je hand dan niet net zo gemaakt als deze?” Ze kijkt op de vorm, het uiterlijk en ik geloof werkelijk dat ze maar één doel heeft: twijfels bezorgen. Alleen kan ik mij niet herinneren dat ik dat besteld heb. Inmiddels had ik al een gebed naar Boven gebracht: “Here, laat U mij maar antwoorden...” “Als God mijn hand nu zo had hersteld dat hij er exact had uitgezien als deze hand, had jij waarschijnlijk niet geloofd dat hij eraf was geweest.” Daar staan we dan. Allebei sprakeloos vanwege dit antwoord wat zo van mijn lippen rolt. De zuster ziet wat rood en krijgt vlekken in haar nek, die verraden dat ze zich niet helemaal happy voelt. Dan ga ik een kort gesprek met haar aan over twijfel, ongeloof en moeite met onvolmaaktheden. Ik vertel haar dat bij mij direct de gedachte opkwam dat de Here Jezus zijn littekenen moest laten zien voordat Hij geloofd werd. Dat wij mensen vaak eerst dingen willen zien en dan pas geloven, maar dat het bij God precies andersom is. Eerst geloven, dan zien... Ik heb haar ook de vraag gesteld of het niet bij haar opgekomen was om te vragen wat deze genezing voor mijn hart en mijn geloof betekende. Ik sloot dit gesprek af met de overtuiging dat ik deze hand met zichtbare sporen, maar zonder pijn en met beweging heb teruggekregen, precies zoals Hij dit wilde. Nog geen dag heb ik teleurgestelde gevoelens gehad of ben ik ontevreden geweest over Gods leiding hier in. Ontelbare keren heb ik mogen getuigen over Jezus en Zijn redding, als het mensen opvalt dat ik een hand heb die wat krom is en ik soms hulp nodig

heb bij bepaalde handelingen. Er komen meestal twee vragen in één zin: “Wat heb je aan je hand, wat is er gebeurd?” Dan zeg ik stil: “Dank U Here, voor deze *Evangelisatiehand*.” Wat is het heerlijk om onze Heer en Heiland groot te mogen maken en Hem te mogen loven, prijzen en danken. Om een voorbeeld te mogen zijn van het feit dat je in welke omstandigheid je ook verkeerd, je als kind van God staande kan blijven in Zijn liefde en vrede. Niet zien naar de omstandigheden. Niet aan God vertellen hoe groot jou probleem is, maar aan alle toestanden, situaties en lichamelijke of psychische noden vertellen, hoe groot God is.

‘k Stel mijn vertrouwen op de Heer mijn God. Want in Zijn hand ligt heel mijn levenslot. Hem heb ik lief, Zijn vrede woont in mij. ‘k Zie naar Hem op en ‘k weet: Hij is mij steeds nabij. (uit Opwekking 42)

WANDELEN MET HEM

Het was twee weken voor de genezing van mijn hand, toen het mijn beurt was om te spreken in de gemeente. Tijdens het spreken, haal ik een voorbeeld aan als getuigenis van Gods liefde tijdens een reis naar Hongarije. We brengen eten, drinken, medicijnen en hulpmiddelen naar de zigeunerbevolking aldaar. Nu is het weer even geleden dat we geweest zijn, ook vanwege de hele situatie met mijn hand. Tijdens het stukje getuigenis, als voorbeeld in de preek, komt er een boodschap in mijn hart en hoofd: Bereid daar een liefdesmaal! Als ik klaar ben met spreken komt deze boodschap weer met kracht binnen. Ik deel het direct met de gemeente. “Broeders en zusters,” zeg ik, “ik geloof dat God mij tijdens dit woord een opdracht geeft om een liefdesmaal te bereiden onder de zigeunerbevolking waar wij een aantal malen per jaar heen gaan. Willen jullie ervoor bidden en er aan meewerken?”

Thuis gaan we aan de slag met de planning. Over twee weken is de beste tijd dat we kunnen gaan. Dan gebeurt er iets in ons gezin. Alle kinderen besluiten om mee te gaan. Als we na een week weer in de gemeente zijn, moet ik waken voor teleurstelling. Ondanks onze oproep en mail die wij verzonden hebben, gaan wij na de dienst naar huis met een doos boodschappen ter grote van een bescheiden kerspakket. Mijn vrouw en ik kijken elkaar aan en de kinderen zeggen: “Is dat het wat jullie moeten brengen?” Wij willen niet negatief of teleurgesteld reageren, omdat dat op dit moment zeker

niet opbouwend zal zijn. “Denken jullie dat we volgende week twee bussen, geld en eten hebben om te kunnen vertrekken?” is de vraag van de kinderen. “Ja hoor,” antwoorden mijn vrouw en ik, “God heeft de opdracht gegeven, dus zal Hij op Zijn tijd in alles voorzien.”

Het is inmiddels dinsdag. Over vier dagen hebben we gepland te vertrekken. Ik word gebeld door een onbekende vrouw die via via gehoord heeft, dat wij spullen naar Hongarije brengen. Zij is aan het verhuizen en wil van dekbedden en wat kleding af. Wij spreken af om deze spullen op te halen. Na een uur rijden ontmoeten wij elkaar. Een zakenvrouw, snel en bevlogen. Alle vragen worden tegelijk gesteld. “Wat heb je om je arm en je hand? Waarom draag je die beugels? Hoe lang doen jullie dit werk al? Wat hebben ze daar allemaal nodig?” Wij proberen overall antwoord op te geven binnen de tijd die zij ons geeft. Inmiddels weten wij ook dat zij niet gelovig is. Geheel onverwacht zegt ze: “Eigenlijk schaam ik me, zit ik met meerdere huizen en een bedrijf. Heb ik meer dan overvloed van alles en dan geef ik wat oude troep weg omdat ik er van af moet. Rijden jullie maar mee naar de supermarkt.” Daar aangekomen weet mijn vrouw niet wat haar overkomt. In een razend tempo worden er een aantal boodschappenkarren, letterlijk volgeschoven met eten, drinken, zeep enzovoort. Wanneer wij vol verbazing onze bus tot aan het dak hebben volgeladen zeg ik: “U hebt vandaag een engelendaad gedaan.” “Nee hoor, als ik hoor wat jullie allemaal doen dan kan ik niet toekijken en wil ik die mensen daar in Hongarije gewoon blij maken.” Ze wil niet meer luisteren, omdat ze haast heeft en neemt snel afscheid. Blij, verwonderd en zingend gaan wij naar huis. We kunnen niet wachten om dit aan onze kinderen te vertellen. Dit is weer zo’n grote bevestiging en bewijs voor hen, dat God bestaat en er is.

Het is vrijdagavond en we zitten met z’n allen aan het Sabbatsmaal.

Dan vraagt één van de kinderen of er al genoeg geld is voor de reis. “Nee,” zeggen wij, “maar de Here geeft de opdracht en wij geloven dat het goed komt.” “Dan zou er toch snel iets moeten gebeuren”, is het antwoord. Dan gaat de bel. Als ik de deur opendoe, staat er een onbekende vrouw voor de deur. Zij vraagt of wij de personen zijn die naar Hongarije reizen met hulpgoederen. Direct duwt ze een dubbelgevouwen A4tje in mijn handen en zegt: “Dit moet ik geven van de Here, besteedt het maar goed”. Ze vertrekt direct weer. Binnen aan tafel zitten allen te wachten tot ik terug ben en ik ga zitten. Ik vertel dat deze vrouw dit in mijn handen duwde en vouw het A4tje open. 950 euro zit er in. Mijn vrouw en ik zeggen: “Dank U Here, geweldig.” Het is stil. Ik geloof dat er hier en daar wat geworstel en ongeloof is in gedachten en gevoelens. Wij zijn dankbaar dat God deze kinderen aan onze tafel heeft gezet en zij iedere keer opnieuw de zegen en het bewijs mogen zien dat Hij er is.

Dan komt er nog een familielid die vraagt of hij ook mee kan met deze reis. Als wij zeggen dat er nog een plaats is, vraagt hij wat dat kost. “Niets, daar hebben we het toch niet over?” Hij vindt dit lastig en kan, zoals vele mensen, moeilijk omgaan met krijgen. Hij zegt: “Zal ik dan broodjes bestellen bij de bakker?” Dat vinden wij prima, niet wetende dat dit voor hem ook een prachtig middel is waar God laat zien dat Hij overal in voorziet. Als hij bij de bakker 300 broodjes besteld, vraagt de bakker: “Heb je een weeshuis?” Dan legt hij uit waarvoor het bestemd is en dat dit vanuit Stichting de Arend georganiseerd wordt. De bakker antwoordt: “Oké, dan zal ik morgenochtend op de doos zetten dat ze betaald zijn.” Wat hij ook probeerde bij te dragen uit zichzelf, werd als het ware door God zelf geblokkeerd. Hij kon alleen maar verwonderd zijn.

Voordat wij de reis gaan maken, worden we uitgezegend in de gemeente. Na de zegen ontvangen te hebben krijg ik een creditkaart

in mijn handen gedrukt van een broeder. “Hier,” zegt hij, “dan kun je heen en terug tanken!” Heb jij dat ook wel eens gehad, dat je sprakeloos bent en niet eens meer dankjewel kan zeggen? Wat een machtig God hebben wij! Wat een rijkdommen heeft Hij gegeven om een Liefdesmaal te bereiden. We hebben in totaal tachtig tassen vol met boodschappen, honderd flessen zonnebloemolie, honderd pakken suiker en de kinderen hebben spontaan tandenborstels en tandpasta eraan toegevoegd. Kun je je voorstellen wat dit voor reis geweest is?

In mijn vorige verhaal vertelde ik van de genezing van mijn hand. Die genezing vond plaats op de vrijdagavond voor het vertrek naar Hongarije. Op zondag kan ik gelijk mijn getuigenis geven aan de zigeunerbevolking die de dienst bezoeken. 's Morgens in alle vroegte worden door onze kinderen en medereizigers driehonderd broodjes gesmeerd en belegd. Tafels worden klaargemaakt om na de kerkdienst een gezamenlijke maaltijd te houden. Alle gezinnen krijgen een tas vol boodschappen mee en er worden onder de plaatselijke bevolking van het dorp visites afgelegd. Het hele dorp is in opschudding. De overheid ondersteunt deze mensen op geen enkele wijze. Onze oude broeder en vriend die hier zijn bediening heeft, zorgt voor deze mensen voor zover hij kan met zijn vrouw en kinderen. We kunnen nog wat geld achterlaten voor de school die hij heeft. Hij geeft samen met zijn vrouw en kinderen les aan zigeunerkinderen in het huis aan de overkant van de straat. Dit huis is nagelaten aan hen voor dit project.

Ik sta nog voor één uitdaging. Ik moet mijn getuigenis geven in het Engels zodat dit dan vertaald kan worden in het Hongaars. Engelse taal is niet mijn sterkste kant. Eigenlijk bak ik er niets van in een verhaal. Onze kinderen zitten op de voorste rij en kijken mij hoopvol aan. Ik zie hun gezichten die nu al lijken te lachen, omdat zij weten hoe lastig dit voor mij is. Ik heb samen met mijn

vrouw enkele dingen op papier gezet, maar het zou heel anders overkomen als ik gewoon vrijuit over de grootheid en liefde van God kon vertellen. Ineens zeg ik: “Here, het gaat om U. Ik wil vol vuur over U vertellen in het Engels zonder dat ik last heb van lachende gezichten of zenuwen. Here nu er zoveel te vertellen is en ik Uw naam op dit moment kan grootmaken, U kan laten zien, bidt ik U Heer, laat mij Engels spreken. Na al deze wonderen mag dit toch ook?” Ik lees enkele regels voor vanuit mijn schrift en de rest kan ik ineens zonder horten en stoten overbrengen in het Engels. Ik besef nauwelijks wat er gebeurde maar een half uur verder, zie ik nog steeds de gezichten van onze kinderen voor mij, verbaasd. Prijs Adonai, onze Here God, voor Zijn geweldige aanwezigheid en alles wat Hij vanaf dag één gegeven heeft. Prijst Hem, voor alle deuren die Hij opende, die voor ons gesloten leken.

In de twaalf jaar dat wij onze opdracht in Hongarije vervulden, liet deze reis een grote indruk en diepe dankbaarheid bij me achter. Ik zou kunnen denken dat het voor jou een bijna ongelofelijk verhaal is, maar wat je in dit boek tot nu toe gelezen hebt, is slechts een greep uit alle bizarre, gruwelijke, ongelofelijke, wonderbare en waargebeurde dingen in mijn leven. Ieder verhaal heb ik biddend geschreven, omdat ik niet wil dat er iets bij zal staan wat verzonnen is. Zo ook dit verhaal. Dit leven is mogelijk voor iedereen die in Hem gelooft.

OP WEG NAAR DE VERVULLING VAN HET VISIOEN

Het nieuwe jaar is net begonnen. Mijn vrouw en ik worden uitgenodigd in de gemeente waar onze zoon aangesloten is. Tijdens de lofprijs en aanbiddingsdienst gebeurt er iets wonderlijks. Zodra de muzikanten beginnen te spelen stromen er tranen over mijn wangen. Ik kijk mijn vrouw aan en vraag: “Here wat is dit, ik voel geen verdriet maar er stromen ongelooflijk veel tranen uit mijn ogen.” Dan hoor ik God zeggen: “Dit zijn Mijn tranen, tranen die Ik huil om de gebrokenheid in de gezinnen, in de huwelijken. Tranen over mensen die gebroken zijn en die nauwelijks verder kunnen. Dit jaar geef Ik jou een nieuwe bediening. Deze zal gaan om relaties.” Dan is het stil. Ook mijn tranen zijn gestopt. Verwondering en rust blijven achter in mijn hart en de voorganger is inmiddels met het Woord begonnen. Hij begon met het uitspreken van profetieën en zei: “Broeder en zuster daar,” hij wijst naar ons, “God gaat dit jaar bijzondere dingen doen in jullie leven. Broeder, als je denkt dat je genoeg doet voor de Here in je bediening, vergis je dan maar niet. Je zal dit jaar nog grotere dingen gaan doen.” “Zuster,” zegt hij, “jij mocht vroeger niet spreken, jouw stem werd niet gehoord, jij zal gaan spreken als een tsunami.” Yes, dacht ik, dan gaan we samen spreken dan kan ik een stapje achteruit doen. Dat God bedoelde dat

haar woorden die zij zou spreken aan zouden komen met kracht als van een tsunami, begreep ik later pas. “Geliefde broeder en zuster, God zegt dat jullie op een kruispunt komen. Hij vraagt de weg te kiezen die Hij wijst.” Na de dienst wordt ons door de voor ons onbekende voorganger gevraagd wat wij in het dagelijks leven doen. Als wij hebben uitgelegd dat wij een bediening hebben en werken vanuit Stichting de Arend zegt hij: “Nu snap ik het. Ik kreeg een beeld dat jullie je vleugels uit moesten gaan slaan. De Arend zit gekooid en het wordt tijd dat hij in de vrijheid komt om meer te kunnen doen.” Net voordat we afscheid nemen, komen twee zusters naar ons toe die allebei denken dat wij naar Suriname moeten. Zij hadden een beeld van een blank echtpaar bij een weeshuis met veertig kinderen. Wij geven als antwoord ervoor te zullen bidden om een bevestiging van God te vragen.

Op maandag hebben wij twee afspraken. Eén in Nederland en één in België. Op onze afspraak bij een broeder en zuster in Nederland komt het onderwerp uitbreiding van de stichting ter sprake. Mijn vrouw had op internet zitten kijken naar een groot pand, omdat dit nog steeds ons geloof is voor de toekomst, al vanaf dag één. Zij was daarbij op een pand gestuit in Duitsland, wat bij haar binnenkwam als *bijzonder geschikt*. Toen ze mij het liet zien, zei ik: “Dat kunnen wij nooit betalen...” “Klopt,” zei ze, “maar dat is ons probleem ook niet. God heeft geld genoeg.” Ze bad: “Here als dit van U is, mogen wij daar dan deze week gaan kijken?” De rest van de week waren wij namelijk vrij. De desbetreffende broeder vroeg of wij nog op zoek zijn naar een groot pand. Mijn vrouw vertelt hem wat zij heeft gezien. Daarop antwoordt hij: “Kun je deze week niet gaan kijken en mogen wij misschien mee?” Alles loopt weer eens lekker vlot zou ik zeggen. Ik maak een afspraak met de makelaar in Duitsland die ons vertelt dat wij donderdag terecht kunnen. Het is maandagmiddag na het bezoek aan deze broeder en zuster

als wij voor onze tweede afspraak afreizen naar België. Daar is een zuster die met haar man en familie een grote boerderij heeft. Zij verzorgen onder andere educatieweken aan schoolklassen. Als we onderweg zijn, krijg ik een telefoontje van een bevriende voorganger uit Nederland. “Broeder,” zegt hij, “ik heb geweldige nieuws. Jullie kunnen een gratis boerderij krijgen met vier hectare grond voor pastorale doeleinden in Frankrijk.” “We gaan ervoor bidden broeder”, zeg ik. Alleen God weet wat de bedoeling is en waar wij heen moeten. Dan na een aantal uur op de boerderij rond gelopen te hebben is het tijd voor afscheid. Deze zuster vraagt of wij af kunnen sluiten met gebed, maar voordat wij dat doen zeg ik: “Zuster, nu loop ik een paar uur rond en weet eigenlijk niet met welk doel wij hier zijn. Mijn intuïtie zegt me dat er nog iets is.” “Klopt,” zegt zij, “ik heb het op mijn hart om hier met pastoraat te beginnen. Zou het iets voor mij met jullie samen kunnen zijn? Jullie vlag onder de onze en dan samen van hieruit een pastoraal centrum opzetten.” “We zullen het bij de Here brengen zuster en horen wat Zijn bedoeling is.” Het duizelt mij een beetje. Suriname, België, Frankrijk of Duitsland.

Het is donderdag en we komen aan in Duitsland. We gaan een voormalig hotel-pensionnetje bekijken. Als ik dit allemaal zie, dan hoop ik echt dat ik hier nooit terecht kom. Wat een opgeleefde boel. De tijd heeft hier zestig jaar stil gestaan en ik kan mij hier niets bij bedenken. Ik hoor mijn vrouw steeds enthousiaster worden en ik gruw bij de gedachte die ouwe zoi hier op te moeten knappen. “Heer, ik ben bijna overal voor in maar hier niet alstublieft!” Als we na uren weer in de auto zitten krijgen wij de vraag hoe wij het vonden. Mijn vrouw ziet het nog meer zitten dan daarnet en voor haar is het plaatje al compleet. Ik zeg dat ik er niet aan zou moeten denken om dit allemaal op te moeten knappen en hier aan de slag te gaan. Dan draait onze broeder zich om en zegt: “Wij krijgen

binnenkort geld uitgekeerd en een gedeelte moeten wij afstaan van de Here voor Zijn koninkrijk. Wij kopen dit pand zodat de stichting uit kan breiden.” Ik hoop dat ik het niet goed hoor en kan het ook nauwelijks geloven wat hij zegt. De werkelijkheid is dat dit echt gaat gebeuren en ik behoorlijk vast zit. De voorganger had het zondag over een kruispunt en de Here sprak tot mij over uitbreiding van onze bediening.

Het is inmiddels vier uur in de nacht en ik heb nog geen oog dicht gedaan. Na vijf minuten hoorde ik het lichte gesnurk van mijn vrouw al en ik kon niet begrijpen dat zij gewoon binnen enkele minuten in slaap viel. “Here, mag ik alstublieft nog een paar uur slapen? Mijn vrouw is zeker van Duitsland Here, ik zie het niet zitten maar als ik morgen wakker wordt, mag ik dan met diezelfde blijdschap wakker worden in mijn hart als na de operatie van mijn hand Here? Die blijdschap die ik niet kon uitleggen maar mij totaal vulde.” Om zes uur werd ik wakker. Ik had om vier uur gevraagd om een paar uur slaap. Dit was letterlijk een paar uur. Ik werd wakker met een diepe, intense vreugde. Ik moest even bij mijn positieven komen om te beseffen waarom ik eigenlijk zo blij was. Het was alsof ik een lange nacht geslapen had, zo uitgerust was ik. Ik kijk mijn vrouw aan en zeg: “Schat het wordt Duitsland.”

In de daarop volgende maanden werd alles geregeld en halverwege het jaar konden we het huis openen. Op een avond stond ik in de keuken bij mijn vrouw. “Schat,” zei ik, “hoe moet dat huis eigenlijk gaan heten?” Ik geloof niet dat ik al uitgepraat was, maar er schalde een prachtige naam uit haar mond. Ze kreeg het rechtsstreek van God en dacht er zelfs geen seconde over na: “RafaEl”. Deze naam past helemaal bij onze bediening, maar ook bij ons leven. Rafa en El zijn de Hebreeuwse woorden voor genezing en God. Deze naam betekend dus letterlijk: God geneest of God heeft genezen.

NAWOORD

Geliefde lezer,

In dit boek eindigt een leven van boosheid, woede, agressie, angst en dood. In dit boek heb je gelezen dat een leven met Hem serieus verandert. Je leest ook dat teleurstelling, verdriet en eenzaamheid, ondanks het nieuwe Leven, nog steeds aanwezig kunnen zijn. Dit gevecht tegen die oude dingen, is geen gevecht waarin ik neergeslagen word, zoals vroeger. Nee, ik word meer en meer overwinnaar in Christus. Ik ontdekte, na mijn leven letterlijk in Zijn handen gegeven te hebben, dat er verschillende niveaus zijn waarop een mens strijd levert. Allereerst is er de strijd die jij en ik in de wereld tegenkomen. De wereld wil niets te maken hebben met God of gebod. Op de tweede plaats is er een strijd die van binnen zit. Die strijd vindt plaats in mijn vlees, in mijn gevoel, in mijn behoeftes en in mijn denken. Hier gaat het om mijn *ik*. De derde strijd is die tegen de satan, die alles op alles zet om mij terug te krijgen op de plaats waar ik was, verslagen en verloren. 1 Korinthe 10 vers 13 zegt gelukkig:

De beproevingen die u hebt ondergaan, zijn niet ongewoon. God is trouw; Hij zal ervoor zorgen dat de beproevingen u niet teveel worden. Hij zal ook een uitweg uit de beproevingen geven, zodat u er tegen opgewassen bent.

Dit boek liet je strijd en overwinning zien tot eer van God. Misschien heb je voor jou ongelofelijke dingen gelezen en ben je tijdens het lezen van dit boek van de ene verbazing of schok in de andere gevallen. Ik hoop dat deze schokkende en verbazingwekkende verhalen jou op een Hemels niveau gebracht hebben. Dat je zult

zeggen: “Deze Here Jezus wil ik kennen, Hem heb ik nodig in mijn leven.” Ik hoop dat dit boek jou, voor het eerst of opnieuw, in de armen van onze Heiland, Jezus Christus brengt.

In dit boek heb je ook gelezen hoe vernietigend en dodelijk woorden en werken kunnen zijn, die een mensenleven zodanig beïnvloeden dat leven haast niet meer mogelijk is. Wat ben ik dankbaar dat ik toch over God gehoord heb. Waar had ik op die bewuste nacht, toen ik wist dat ik sterven zou, heen moeten? Alle eer aan Hem die ons lief heeft. Ik mag een levend bewijs zijn van Zijn genade en trouw. En dat zal ik mijn leven lang getuigen! Ik wil je tot slot nog een prachtig lied meegeven, laat de woorden ervan diep tot je doordringen:

*Ik wil zingen van Mijn Heiland,
van Zijn liefde, wonder groot,
Die Zichzelve gaf aan t' kruishout,
en mij redde van de dood.*

*Zing, o zing van mijn Verlosser,
met Zijn bloed kocht Hij ook mij,
aan het kruis schonk Hij genade,
droeg mijn schuld en ik was vrij.*

*Ik wil zingen van mijn Heiland,
hoe Hij smarten leed en pijn,
om mij t' leven weer te geven,
eeuwig eens bij Hem te zijn.*

*Zing, o zing, van mijn Verlosser,
met Zijn bloed kocht Hij ook mij,
aan het kruis schonk Hij genade,
droeg mijn schuld en ik was vrij.*

(Johannes de Heer 657)

BIJLAGE 4

REACTIES

Reactie van Elly Lagendijk:

“Allereerst wil ik je zeggen dat je een bijzonder kind van God bent. Ik heb respect voor jou, niet alleen omdat je mijn man bent, maar ook omdat jij ondanks alles wat je hebt meegemaakt zo blij, opgewekt en liefdevol in het leven staat. Dat jij je leven inzet voor de ander. Dat de liefde van Christus jou dringt om een luisterend oor te bieden aan de ander. Jij bent uit die diepe put gekomen, om anderen te laten zien hoe groot God is en waartoe Hij in staat is: mensen te bevrijden en te vernieuwen. Ik ben blij dat jij je verhaal hebt opgeschreven en dat je de moed hebt genomen om alles eerlijk en oprecht te verwoorden. Ik ben trots op je!”

Alle eer en lof is voor God, de Vader van onze Here Jezus Christus en de bron van alle liefdevolle hulp. Hij troost ons en geeft ons nieuwe moed in alle ontberingen en beproevingen. Hij doet dat, opdat wij anderen kunnen troosten en bemoedigen. (2 Korinthiërs 1:3,4)

Reactie van Dirk lagendijk:

“Het lezen van uw verhaal heeft bij mij veel losgemaakt en ook veel verduidelijkt over mijzelf en mijn vragen. Veel van de verhalen heb ik voor een gedeelte al meegemaakt en de geestelijke pijn die u had heeft ook effect gehad op mijn leven. Ook ik herkende de pijn tijdens het lezen en had het er vaak moeilijk mee om deze pijn weer te voelen. Zeer dankbaar en stil ben ik, dat God op zo’n

wonderlijke manier heeft ingegrepen in uw, maar ook in mijn leven. Iedere dag mag ook ik leven in grote dankbaarheid naar Hem. Je moet weten dat ik altijd gevoeld heb, dat je ontzettend veel van je kinderen houdt en dat je een supervader bent voor mij en ik weet zeker dat ook mijn broer en zussen dit met mij delen. Aan Hem alle eer.”

Reactie van Annemarie Lagendijk:

“Trots op de man en vader die u was en bent. Herinneringen vol mooie momenten die ik ieder kind toewenst. Door het leven getekend om er sterker uit te komen. Geslepen door de kracht van God om mensen te inspireren en te helpen.”

Reactie van Adeline Lagendijk:

“Hoe bestaat het dat u er nog bent, dat u dit hebt doorstaan? Het lijkt niet echt. Als ik het lees, lijkt het of ik boven uw verhaal zweef en u daar zie lopen, strompelen, huilen, vechten, genieten van die paar kleine dingen van een gewoon leven en bijna zie sterven. Ik zie onrecht. Het is een Godswonder dat u onze vader bent, dat u zoveel van ons houdt en voor ons klaar staat. Het is een wonder dat u lacht, huilt en geniet van uw kleinkind die haar kleine armpjes krachtig in de lucht steekt als teken van kracht en overwinning... Bij u papa. Ik ben bevoorrecht om uw dochter te zijn en ik kan me geen betere vader bedenken.”

Ik ben ervan overtuigd dat niets ons kan scheiden van Gods liefde. De dood niet, het leven niet, engelen niet, bovenaardse krachten niet, de dingen van vandaag niet, de dingen van morgen niet. Nee, er is geen enkele kracht die dat kan. Hoe hoog we zijn gestegen of in welke diepte wij ons ook bevinden, niets in de hele schepping kan ons scheiden van Gods liefde, die ons gegeven is in Christus Jezus, onze Heer. God houdt zijn woord. (Romeinen 8:38,39)

Reactie van Sietse Lagendijk:

“Uw leven is voor mij een zichtbaar bewijs dat God van ons houdt. Ik geloof dat er na mij nog vele mensen zullen volgen die door dit getuigenis tot geloof zullen komen. Dit boek is een aanrader voor zieken, zwakken, wanhopigen en verslagenen, maar ook voor kerken, gemeentes, hulpverleners en iedereen die zich om zijn naaste wil bekommeren. Het geeft een unieke kijk in de psyche van een mens, die eerst gesloopt is door allerlei gruwelijkheden, maar later wordt hersteld door een liefhebbende God. Geen aardse therapie kan daar tegenop. De wereld had u opgegeven maar God wilde dat u met Hem bent, voor eeuwig.”

Reactie van Ad van der Wiel:

“Zoals de koningin van Scheba bij Salomo kwam en moest zeggen: “Veel had ik al over u gehoord, maar de helft was mij nog niet aangezegd”, zo moest ik als na-lezer van het script dat Anton geschreven had tot dezelfde conclusie komen. Kan een leven zó kapot, misvormd en misbruikt zijn en dan toch zó hersteld, bevrijd en genezen worden? Onthutsend, schokkend, verdrietig, maar ook hoopvol, vol vertrouwen en spreken van God. Dit boek geeft mij hoop, zekerheid en vertrouwen dat bij God werkelijk alle dingen mogelijk zijn door het offer dat de Here Jezus Christus hier voor gebracht heeft. Is er werkelijk leven uit de doden? Het getuigenis in dit boek laat zien dat dit hier in dit leven al tot de mogelijkheden behoort. David moet zoiets ook beleefd hebben toen hij schreef: “Met mijn God ren ik op een legerbende in en met mijn God spring ik over een muur”. Geliefde lezer, wees gezegend door het lezen van dit boek en wees tot een zegen voor anderen na het lezen van dit boek.”

NIET GESLOOPT MAAR GESLEPEN

Ieder leven is waardevol, ook wanneer mensen daar anders over denken. Dat wordt bewezen met dit aangrijpende boek. Anton Lagendijk, slachtoffer van langdurig seksueel en emotioneel misbruik, vertelt u in verhalen hoe zijn kapotte leven hersteld werd door de God van wonderen.

“ Kan een leven zó kapot, misvormd en misbruikt zijn en dan toch zó hersteld, bevrijd en genezen worden? Onthutsend, schokkend, verdrietig, maar ook hoopvol, vol vertrouwen en spreken van God. ”

AD VAN DER WIEL

“ Dit boek is een aanrader voor zieken, zwakken, wanhopigen en verslagenen, maar ook voor kerken, gemeentes, hulpverleners en iedereen die zich om zijn naaste wil bekommeren. Het geeft een unieke kijk in de psyche van een mens, die eerst gesloopt wordt door allerlei gruwelijkheden, maar later wordt hersteld door een liefhebbende God. ”

SIETSE LAGENDIJK

Anton Lagendijk is met zijn vrouw Elly werkzaam als hulpverlener en ervaringsdeskundige binnen Stichting de Arend. Deze stichting biedt onder andere pastorale zorg, huwelijks- en gezinsbegeleiding.

Meer informatie vindt u op www.stichtingdearend.nl

ISBN 978-90-824700-0-0

9 789082 470000